Ը Ղ Օ Թ Ք

ՀԱՐԿԱՒՈՐՔ

Ըստ պատշաճի ծոնիւց, և աւուրց,
և պիտոյից։

Ի ԼԵԶՈՒ

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՌ

Վասն դիւրուլիեան բարեպաշտ աշ-
խարհականաց։

84 66 ռ/ա

ՀԱՄԱՀՈՒՄՈՒՄ Բ. ՈՒՍՈՒՑԻՉԱՆ Ի ՔԻ

Ի ՎԵՆԵՏԻԿ
Ի ՎԱՆՍ ՍՐԲՈՑՆ ՂԱԶԱՐՈՒ

1826. ՌՄՀՀ։

ՀՀ ԳԱԱ
գրադարան

ԲԱՆ ԱՒ ՎԵՐԾԱՆՕՂՍ

Պարմին յաւադնեալ՝ հոգին վշտացեալ ոչ գտանէ յայսմ աշխարհի միխիթարութիւն, զառնայ յիւծ գտանել զիւր միխիթարութիւն. և զի աղօթքն է՝ որ յայսմ աշխարհի կենակցիլ տայ մարդոյ ընդ Այ, փափագելով դիմել յաղօթման ապաւինի գտանել զիւր միխիթարութիւն։

Այսպէս ահա դէպ եղև և այն բարեյիշատակ անձին, որոյ հարեալ՝ ի ժանտախտէ և զերծեալ, բայց՝ ի փարատիլն ժանտախտին՝ եթող՝ ի մարմնի նորա այլ խօթութիւն անբուժելի, ուստի բաղում դեղոյրեիւք, և բժշկաց սատարութիւք ոչ կարացեալ զերծանել մինչև ցայհ իւր, վարեր հանապազօր կեանս վշտագինս, և ոչ կարեր գտա-

նել ուստեք մխիթարութեի, քայլ եթէ քաղցրանալով յաղօթս մըշտամնունչս: Յետ զամն քսան այսպէս տառապելոյ ՚ի հիւանդութենէ իւրում, այն ինչ մերձենայր օրհասմահուն իւրոյ, կտակաւ պատուիրեր ձեռնտու լինել ՚ի ծախս տպագրութեանն այսր մատենի աղօթագրոց, առ ՚ի նոյն փութացուցանել յաղօթասիրութիւն և զայլս:

Ա՛րդ՝ ոչ կամեցեալ ՚ի թագըստեան յանծանօթս իմն թողուլ գյիշատակ գեղեցիկ երախտեաց, աղերս արկեալ աղաչեմք զընթերցօղդ, ՚ի քաղցրանալն եւանդեամբք թևակոխելով ՚ի մաղթանս աղօթից այսր փոքրիկ մատենիս, յիշել և զհանգուցեալ հոգի սորա, ըստմին և զաշխատասիրօղ աղօթից:

ՀԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՂՕԹԻՑ

Աղօթք ընելու շատ սէր պէտք է որ ունենանք, մանաւանդ առ իրեք պատճառի համար: Մէյմը որ՝ ինչ որ պէտք է մեզի թէ հոգւոյր և թէ մարմնաւոր, աղօթքով միայն կրնանք առնել ՅԾմէ, ինչպէս կը խրատէ ինք գիրքը. Խնդրեցէք և առնուցուք: Ուստի աղօթք ընելը՝ է մեր շահիլը և մեր վաստակիլը:

Երկրորդ՝ աղօթք ընելով կը զգուշանանք ՅԾմ առ աշխարհիս մէջ, ո՛ր ըսել ՅԾտ էր թէ պարտական կըլլայ մեզի անդին աշխարհքը վարձք հատուցանել իր արքայութիւնը: Ինչպէս որ մէկ մեծ իշխանի մը գովասանք ղուրցելու ըլլանք, ան իշխանին հարկաւորապէս մէկ վարձք մը կուտայ. ևս առաւել ՅԾ որ մեզ առու հայտար առէղծելէ որ ղինքը սիրենք, ղինքը պաշտենք, որ ինքնալ մեր մեռնելէն ետև մեզի վարձք տայ իր արքայութիւնը, ինչպէս պղտիկուց կըսորվեցընէ ամէնուն ՅԾ և կեղեցին քրիստոնէական խրատովը: Ա՛րդ՝

զձե պաշտել կըլլայ, մեյմը երեն համար խաչ ու նեղութեն քաշելով, մեյմեալ աղօթքով փառաբանելով։ Ասանկ ատա Քրիստոսին մեր դիչերները ինչվան լոյս միշտ աղօթքին հետ կըլլար միայն զձե փառաբանելով. ապա նով զինքը օրինակ առլով մեզի սորվեցընել ուզեց, ասկէց'ի զատ շատ հեղ պատուհերը ալ դրաւ որ աղօթքի հետ ըլլանք։

Երրորդ՝ թէև մեկ շահ մը չունենայինք աղօթքէն, ան առեննալ պէտք էր որ սիրով աղօթքին վազէինք. վասն զի աղօթք ընել ըսելը՝ յոգնին ելլել, յոգ հետ խօսքաթել ըսել է. արդ՝ ոս միայն հերիք փառք պարծանք է մարդուս. ինչպէս կըսէ խոսրով վարդապետը։

Ա՛ն է ատա որ սատանան մեր մեկ բանին անանկ չինախանձեր ինչպէս աղօթքի. ուրիշ ինչ արկէ գործք ընենք, մենք մեզի ենք. ու երբ թէ յաճմէ հեռուս, բայց աղօթք ընելու առենը մարդս շիտակ յոգ առջին կըկենայ, երեն հետը կըխօսքաթէ կըխօսի։ Սատանան կըտեսնայ զինքը՝ որ թէպէտ մենէ շատ գերազանց առեղծուած մընէ, բայց չկրնար յոգ առջին համարձակ ելլալ, չկրնար նոր բարեկամի կամ զաւկի մը պէս յոգ հետ ընտանեբար խօսքաթել. ասոր դէմ մեզ կըտեսնայ խելօք հողեղէն առեղծուած մը, բայց սրտերնիս համարձակ կըբանանք յոգ դէմը ինչպէս մէկ զաւակ մը իր հօրը կըբանայ. թէ որ մեղքի մէջ ենք՝ զղջումով աղօթք ընելով Քրիստոսին կառնենք մեղքերնուս. թէ որ արդար ենք՝ աւելի շնորհք կառնենք յոգ։

Ա՛ր բանիս չկրնալով դիմանալ սատա-
նան, կերպ կերպ հնարքներէ կը փնտրէ
որպէսզի դնէ զիս. երբեմն մէկ չուզելուն
մը կը բերէ որպէս մէջը, մարդուս ծանրը
բան մը կ'երևցընէ ազօթքը. երբեմն իրա-
ցընէ սիրտը բռնել կուտայ կը դողցնէ, չունչ
չի կրնար առնել. չատ հեղ մարդս ազօթ-
քի նստելու ըլլայ, ան առնը քուն մը
կը բերէ սատանան որ առաջ չունէր: Եւ
թէ որ մէկ քրիստոնէ մը սա բանէրուս
մասիկ չէ դնէլով ազօթքի նստի, ան առնը
չատ հեղ մէկ ձանձրութիւն մը մէկ անհան-
գստութիւն մը կը բերէ՝ որ մարդս կը ջանայ
ազօթքը չուտ լմնցընել, ան նեղութենէ խա-
լըսելու: Երբեմնայ մարդուս ընելու բա-
ները դործքերը ազօթքի առեն պայծառ
իստակ միտքը բերել կուտայ, ոմանց այն-
չափ սատակ կըլլայ սա փորձութիւնս, որ
իրենց ազօթք ընելու առենը՝ կըլլայ ազէկ
առեն իրենց դրսի ընելու բաները մտա-
ծել: Շատ մարդուայ միտքը կըտարտղնէ
կըշնդէ, անանկ որ՝ ինքնայ չէյտէ որ ա-
զօթքի առեն ուր կը թողլէ իր միտքը:

Ա՛նանկով շատ պատերազմ կը քաշէին
ծերերը ազօթքի առեն, բայց երբեք քեն օրի-
նակին հետևելով անդադար ազօթքի հետ
կըլլային, ձեզմէ օդնուն կրնդրեին. անանկ
որ՝ ոմանք բոլորովին խալըսեցան ան փոր-
ձութիւններէ. ազօթքի առեն պայծառ իս-
տակ ձեզի բաները մտածելով կըզմայլէին
կըվերանային: Ոմանք միշտ ջանալով պա-
տերազմելով մտքնին ժողվելու համար՝ մեծ
վարձք առին ձեզմէ:

Աստոց և մանաւանդ քեզ օրինակին դուն
ալ հետևելով նայէ որ աղօթքի վոյթ ու
նենաս, ոչնչաի որ միտքդ ցնդի չնեղուիս,
միտքդ վրայ ժողվես, այ տանիս, չերթա
ռանդուիթ ընես աս դրքիս մէջի գրած
աղօթքներուն, որ աշխարհաբառ ըլլալով քե
զի հեշտ ի հասկընալը: Երբոր աստանկ չկը
մեռանիս աղօթքի հետ ըլլաս, յիշէ
ան ատենը ան հոգինալ որ պատճառ եղաւ
աս աղօթքներս ասել տալու, և ան հոգին
ալ որ աշխատեցաւ չինելու:

ԱՂՕԹՔ

Ի ՅԱՒՆԵԼԵՆ ՅԱՆԿՈՂՆՈՑ

Աստուած Երրորդութիւն և մի Ճշմարտութիւն, անբաւ գոհութիւն ու շնորհակալութիւն մատուցանեմ, որ իս անարժանս՝ ողջ առողջ հասուցիր ինչուան աս առտու, ու նորին կեանք տուիր : Ա յսօրալ պահէ իս ամէնէն փորձանքներէ, երևելի ու աներևոյթ թշնամիներէ : Ընորհէ որ՝ այսօր առանց մեղայ քու ծառայութեանդ մէջը անցընեմ, քեզ փառաւորեմ. իմ ամէնէն խօսքս և գործքս մարմնաւոր ու հոգևոր ի փառս քո ընեմ:

Աղօթք առաւօտեան։

Տէր եղիր ղեկավարն իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւն քո։ Դու ՝ր իմ, թէ որ իմ շնորհաբանքս բանաս, ան առենը իմ բերանալ կըբացվի, քու օրհնութիւդ կըկարդայ։ Դու ՝ր իմ բերանս բաց, լեզուս շարժէ, սիրտս փղձկեցուս, որ քու առջևդ աղօթք ընեմ։ Ճշմարիտ լոյսդ Քո՛, առաւօտեան լուսուն հետ լուսաւորէ՛ իս, որ միտքս բացվի, սիրտս շարժի քեզ օրհնել, քեզ փառաւորելու հետ ըլլալ, որ եսալ սաղմոսերդութիւն հետ կարենամ զուրցել։ Պատրաստ է սիրտ իմ ԱՅ, պատրաստ է սիրտ իմ, օրհնել և սաղմոս ասել քեզ փառաբանութեամբ։ Վասն զի քեզ օրհնել մարդուս փառք է, քեզի աղօթք ընել մարդուս շահն է. լուսաւորէ իս ՝ր իմ, մեղքին դէշութիւը ճանչնալ, մեղքէն ետ կենալ, առաքինութեիով բարեգործութեիով զարդարվիլ, աղօթք ընելու աղէկութիւը ճանչնալ։

Աղօթք ՚ի ընդհանրութիւն։

Պահուն և փառաբանուն հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբ, որ անբաւ բարերարութիւը իս լցուց։ Ես ոչինչ էի, դու ամենաքը երրորդուն և մի ՚ածութիւն իս մարդասեղծեցիր, աս աշխարհս ամէնէն բարեաքը զարդարեցիր, երկինքը աստեղներով, գե-

տինը դուրըդուն ծաղկըներով, օդը զա-
նազան թռչուններով, ջուրը ձկներով։
Ա՛ս ամէնն բանը ըրիր, ինծի՛ալ հինդ ըզ-
գայարանք տըվիր որ վայելեմ. աչքըս կը-
վայելէ զանազան ազգօր դուներով ծաղ-
կըներըը, անկաճա կըլսէ թըռչուններուն
անուշ ձանէրը, բերանս կաւնէ անուշ
պտուղներուն համերը։ Աւոնք ինծի՛ հա-
մար սահեզեցիր, եւալ ամէնէն արարածոց
վրայ թագաւոր դրիր. միայն մը տըվիր որ՝
քանի՛ նայիմ քո ստեղծուածներուդ վրայ,
կիմանամ արարածոց դեղեցիկ համմա-
տութիւնը, մէկըմէկէն դերազանցութիւնը,
որ անսասունները չեն կրնար իմանալ. ան-
կէց կիմանամ քու ազէկութիւդ, իմաս-
տութիւդ, ու ամենակարողութիւդ։

Հիմա աս ամէնն բարիքներուդ վրայ չէ
կըրնալով ուզածիս պէս գոհանալ մատու-
ցանել քեզի՛ որ իմ, ան ամէնն արարած-
ներըը մէկիկ մէկիկ կըկանչեմ սաղմոսեր-
դուն հետ, որ քէնէ գոհանան, քեզ օրհ-
նեն։ Օրհնեցէ՛ք զա՛ծ արեգակն և լու-
սին, օրհնեցէ՛ք զնա՛մ աստեղք և լոյս։
Օրհնեցէ՛ք զա՛ծ երկինք երկնից, և ջուրք։
Օրհնեցէ՛ք զա՛ծ լերինք, ծառք պտղաբերք,
աղբիւրք, ծովք, և դետք։ Օրհնեցէ՛ք զա՛ծ
դազանք, և ա՛մ անասունք, սողունք, և
ամենայն թռչունք։ Օրհնեսցեն զնա՛ եր-
կինք և երկիր, ծո՛վ, և ա՛մ որ զեռայ՝ի
նոսա։ Օրհնեսցի՛ և փառաւորեսցի՛ ամե-

Նաեւ երբորդուքիւն այժմ եւ միշտ, եւ յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Սաղմոս ՃԳ. Ա Ը:

Գոհացայց զքէն ամ բոլորով սրտիւ իմով, պատմեցից զամ սքանչելիս քո:
Ուրախ եղէց և ցնծացայց ի քեզ. սաղմոս ասացից անուանդ քում բարձրեալ:
Ո՛վ է մարդ, զի յիշես դու զնա, կամ որդի մարդոյ, թէ այց ինչ արասցես դու նմա:
Փոքր ինչ խոնարհ արարեր զնա քան զՀրեշտակս քո, փառաք և պատուով պսակեցեր զնա, և կացուցեր զնա ի վերայ ամ ձեռակերտաց քոց:
Զամ ինչ հնազանդ արարեր ի ներքոյ ոտից նորա, զհաւն և զարջառ և զամենայն ինչ:
Տէր ամ մեր, զի սքանչելի է անուն քո յամենայն երկրի:

Ա՛յլ աղօթք:

Ոչոնք ամենեքին մարմնաւոր բարիքներն են՝ որ ինձի տալիր, որպէս զի վայելելով քեզ սիրեմ, քեզ օրհնեմ, փառաւորեմ, ու քու պատուիրանքներդ պահեմ: Հապա հոգեւոր բարիքներուդ որ մեկը համրեմ, որ մեկը յիշեմ, որ ամենեքին աւելի ինձի

պարգևեցիր։ Ես քունէի լոյս հաւատով, դու ըր իմ, իս ըբ ուղղափառ հաւատքի մէջ ստեղծեցիր, բարի ծնողաց մէջ մնուցիր, պահապան հրեշտակի յանձնեցիր, ըբ աւազանին մկրտութեան հատուցիր, հոգւոյն սըբ շնորհացը արժանացուցիր։ Եաքը ես ապերախտս՝ երբոր կորմնցուցի մեղքով իմ անմեղութեան շնորհքը, դու բանդ ըծ մարմնացար, մարդ եղար, իմ քաշելու տանջանքներս դուն քաշեցիր, անդին արիւնդ խաչին վրայ թափելով ինձի համար մեռար, որ ես չմեռնիմ յիդատա պարտըվիմ յաւիտենական տանջանաք։ Իմ մեղաւոր բնութիս դիտնալով, խորհուրդ խոստովանութիե ու ապաշխարութե դրիր, որ թէ որ մեղանչեմ, նորին ապաշխարելով քիչ մը աշխատելով խոստովանելով մեղացս թողութի ու արձակում գտնամ։ Ա՛ս հերիք չեղաւ դիտէիր որ՝ հոգիս տկար է, կերակուր կուզէ, քու ըբ մարմինդ ու արիւնդ, զոր ինքդ կերակուր կենդանաբար տըվիր ինձի, անով հոգիս կըզօրանայ, երկրաւոր բանէրը ոչինչ կերևնայ, երկնայիններդը անուշ կուգայ։

Ա՛ս ամէն ըրած բարիքնէրդուդ ինչ շնորհակալութի մատուցանեմ քեզ ըր իմ, կամ ինչ խօսքերով գոհանամ. միայն ըբ հրեշտակաց բերանը քեզ կրնայ օրհնել. ան երկնային զօրութեց օրհնէնքը դուխասանքը քեզ մատուցանեմ. անով քեզ մեծացու-

ցանեմ, ըսելով։ Օրհնեցէք զնա ամ հրեշ-
տակք նր, օրհնեցէք զնա ամ զօրուքք նր։

Ա. ՊԱՕՒԼՈՍ։

Ծատաւոր Թադաւորաց, որ և արա-
րիչ ամե, առաքեան ժամուս նոր կեանք
կոչտաս, նոր օր. ես որչափ անարժան եմ,
դուն անչափ բարերարուդիդ վրաս կըշտա-
յընես, որ մեկկին ընորհակալ ըլլամ որ իմ։
Երեսս հողը դնելով, գետինը ընկելով ա-
նանկ կաղաչեմ ով որ իմ և Թադաւոր,
ասքան ըրած բարերարութիւնդ յիշելով
մի յիշեր իմ ապերախտուխս, որ ըրերեմ
քեզի դէմ մեղանչելով. մի յիշեր իմ ծո-
ղութիւնս իմ զանցառութիւնս, որ ինծի
ըրած աղէկութիւդ չեմ յիշած, չեմ ընոր-
հակալ եղած. վայ ինծի պէս մեզաւորիս՝
իբր թէ բանի տեղալ չեմ սեպած։ Կա-
դաչեմ ով որ իմ, իս երեսէ չիձգես, այլ
նորէն ընորհք տաս, որ քեզ աղէկ ճանչ-
նամ, քեզ ամէն բանէն վեր սիրեմ. հա-
ւատքս լուսաւոր ըլլայ մտքիս մէջը, քու
բարերարութիդ աղէկ ու պայծառ ճանչ-
նամ, և այսօր ամէն մեղքէ հեռընալով
հաւատքիս կեօրէ գործքալ ունենամ. քու
պատուիրանքներդ պահեմ, ու ինչ որ քեզ
դի հաճոյ է, միայն ան ուզեմ, ան ընեմ։
Ա յսօր որ իմ, ինչ մեղքի առիթ դայ, դու
պահէ որ չընինմ, ինչ մարմնաւոր փորձանք

դայ, դու պահէ որ խալըսիմ։ Աչքս պահ-
հեա ամէն չար նայուածքէն, անկաճ մեղք
լսելէն, բերանս մեղք զուրցելէն, սիրտս
միտքս մեղք մտածելէն։ Այսպէս սաղմոս
ասացից քեզ յաւիտեանս յաւիտենից, և
տայ քեզ զաղօթս իմ օրըստօրէ։

Աակէց եղբը առաջադրէ ան մեղքին ըն-
դունելանլ որուն մէջը որ չատ հեղ կ'ինայս։
Առաջադրէ որ այսօր մէկ յատուկ բարե-
գործութիւն մը ընես։ Առաջադրէ նաև առ
օրս մէկ բանի մը մէջ քու կամքդ կատարես,
ու քու աչքդ և լեզուդ զսպես, զգուշանալ
զքեզ նաև անմեղ բաներէ ապաշխարանքի
համար։

Երէկոյեան աղօթք։

Պոհանամ զքէն Տէր ամենակալ, որ
այսօր քուկին դիմութիւդ ողջառողջ պահե-
ցիր, հոգևոր և մարմնաւոր վտանգներէ
խալսցուցիր, քուկին բարերարութիդ համ
մէն բարիքդ պարգևեցիր։ Ես որ մեղաւոր
եմ, անարժան եմ քուկին բարերարութիդ
վայելելու, քուկին ծառանէրուդ պէս վայ-
ելցուցիր, հոգացիր մարմնաւոր ու հոգևոր
բարեաք։ Ես ուրիշ բան չունիմ աս բանիս
փոխարէն հատուցանել, բայց եթէ դե-
մինը ընդունելով երկրպագութիդ տալով ա-

նանկ շնորհակալ կըլլամ քու առատ ողորմածութեդ մեր համար, և որչափ քու կենդանի ծառայ, նէրդ՝ նբէրդ՝ գոհանալէն կուտան, անոնքալ իմ գոհանալես հետ միկ տեղ խառնէ, լով կըմատուցանեմ ամենաքը երկրպագութեանդ։

Կըցաւիմ կըզղամ ի բոլոր սրտէս՝ որ այսօր փոխանակ քեզի ծառայութի ընելու, կամքդ կատարելու, մեղանչեցի, քու կամացդ դէմ գործեցի, պատուիրանքնէրդ կոտրեցի. քանի բարի գործքէր կրնայի ընել, զանց ըրի, չըրի։ Դուռ տէր իմ լսաւորէ միտքս ատ դիշերվան խաւարին մէջ, որ այսօրվան ըրած մեղքէրս միտքս բերեմ, զղջամ, և հաստատուն սրտով ապաշաւանքդրեմ վաղը չմեղանչելու։ Կաղաչեմ որ՝ պահես իս յանկարծական մահուանէ, պահես իս դիշերայնի դիւական փորձութենէ, սատանայական ցնորքներէ։ Ո՛վ պահապան հրեշտակ հետըցու լինծմէ սատանայական խաբէութիւը ու բռնութիւը. սատանայնէրուն տեղը՝ ձեր սուրբ հրեշտակնէրդ ընկերութիւը բնակի ատ տեղս, որ խաղաղութ մեզ պահեն յայսմ դիշերի և յամենայն ժամանակի։ Ո՛վ պաշտպան սրբէր, պահեցէք պաշտպանեցէք զանազան փորձանքներէ, կրակէ, ժանտախտէ, թշնամիներէ, հոգևոր և մարմնաւոր չար պատահմունքներէ, որ կրնայ ատ դիշերս պատահիլ։ Տէր՝ի ձեռս քո յանձն առ

նեմ զհոգի իմ, ի ձեռս քո աւանդեմ զհոգի իմ: Ինչպէս որ որդին միածին խաչին վրայ զուրցեց, անոր խօսքին հետ իմ խօսքսալ ընդունելով, պահեա իմ հոգիս Թէ որ կեանքս լմնալու ըլլայ աս գիշեր. վասն զի ես որ հիմա մահճիս մէջ իբր Թէ գերեզմանի մը մէջ կ'ննջեմ, կրնայ ըլլալ որ կեանքսալ լմնայ, մեռնիլ Հասնի. բա- րեխօսութիւն պահապան հրեշտակի և պաշտ- պան ծերբուս պահեա որ իմ հոգիս յա- ւիտենական կորսուենէ:

Հայր երկնաւոր խնայեա յիս. բարի Յի- ղոբմեա ինձ. Հոգիդ ըր ձեռ զօրացո զիս: Օրհնութիւն հօր և որդւոյ և հոգւոյն ըլլ եղիցի ի վերայ իմ յայսմ գիշերի և յամե- նայն ժամանակի: Ընկալ որ զինդրուածս իմ որպէս զխունկ առաջի քո, պատարագ երեկոյիս: Խաղաղութիւն յայսմ և ի սոյն ննջեցուք և զարթնիցուք, զի դու որ մի- այն առանձին յուսով բոլ բնակեցուցեր զմեզ: Ամէնօրհնեալ կոյս մարիամ, որ յոյսդ ես մեզաւորաց, բժիշկ հիւանդաց, սփոփիչ կարօտելոց, նաւահանգիստ ալե- կոծելոց, բժշկեա, սփոփեա, պահեա, պահ- պանեա զիս յայսմ գիշերի և յամենայն ժամանակի. Ամէն:

ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Աղօթք պղծման չերեկոյեան ժամու։

Երբոր կըմիշեմ Տէր իմ պղտիկութիւնս ըրած իմ մեղքերս, ու զանցառութիւներս, ինչ ատկութիւնէր կրնայի ընել իմ կեանքիս մէջը, և սակայն ջրբի։ Երբոր կըմիշեմ իմ ապերախտութիւներս՝ որ քովինս ըրած ազկութիւնէրդ չիշեցի, բանի մը տեղ չկրդի, չնորհակալութի ջրբի։ Երբոր կը յիշեմ մինակ քու առջի՝ ըբ պատուիրանդ, որ քեզ պէտք էր սիրել ամէնէն աւելտովս ու մտքովս, ամէնէն ուժովս, ես քեզ չէ թէ միայն չսիրեցի, հապա անոր դէմ քեզի թշնամութի ըրի, մանաւանդ թէ քու թշնամիդ հետ մէկ եղայ, անոր հետ մէկ տեղ քեզ անարգեցի։ Ասոնք և ասոր նման ուրիշ մեղքերս երբոր կը յիշեմ Տէր իմ, ամէնէն դէսացէն յուսահատութեան ծովը մէջ կիյնամ, հիմնայ ապաւի տարվան եմ եղեր, տարիներս օրերս կանցընեմ, կուզեմ զղջում ընել, աղօթքի ապաշխարութե հետ բլլալ, չեմ կրնար ընել, կըծուանամ, վազվան կըձգեմ. ես որ չկրտեմ, ինչվան վազը կրնամ ողջ մնալ. ես որ սորված պիտոր բլլալի չսորվածի պէս կըշփոթիմ, ինչ ընելս չկյտեմ։ Բայց հիմա արթընալով իմ թմրութէս, վախնալով իմ կեանքէս, չըլլայ թէ մահը գայ, յանկարծակի իս քունիս մէջը գտնայ, ինչպէս որ դուն ղազարոսցուցիր Տէր իմ. կըղջամ,

կըցաւիմ իմ ամէնէն ըրած մեղքերուս վըայ. որ պզտիկուց ինչևան հիմա գործեցի։ Եաև անոնց վըայ որ այսօր գործեցի կամայ և ակամայ, գիտութիւն և անգիտութիւն, շատ քեզի դէմ և եղբօրս դէմ, հինդ զգայարանքներս, սրտովս, ու մտքովս։

Աս մեղքերուս թողութիւն առնելու համար ուրիշ ճար չունիմ որ՝ միմակ քու մարդասիրութեդ ոտքդ բռնելով կաղաղակեմ։ Տէր, մի մոռանար ի դատաստան իւ ծառայի քուկ, զի ոչ արդարանայ առաջի քո ամ կենդանի։ Ինչպէս որ քուկինն սերնդ ի ծառան դաւիթ կաղաղակէր։ Տէր, քուկինն ըստեղծուածդ եմ, քու ձեռագործդ եմ, իմ դէշութիւնս համար քուկինն ստեղծուածդ մի կորսնցընէր։ Քու արարչական սէրդ յիշէ՛ որ՝ իս յաւիտենից դիտէիր, ու ստեղծեցիր։ Քու փրկչական սէրդ յիշէ՛ որ՝ իմ սիրոյս համար ասչափ չարչարանք քաշեցիր, որ արիւնդ թափեցիր։ Որչափ որ իմ ամէնէն օրհնած գործքերս իս կըյուսահատըննեն, այնչափիւ ես միշտ աս խօսքս պիտոր ըսեմ ինչևան եարդի չունիմ։ Տէր, մեծ են, ծանր են իմ մեղքերս, բայց աւելի մեծ են քուկինն ըրած շնորհքնէդդ, անոնք պարապ չերթան։ Թէ որ աս աշխարհս թագաւոր մը՝ իշխան մը՝ երբոր կուզէ, կընէ. քանի աւելի դու թագաւոր թագաւորաց, որ որ ես բացարձակ, երբոր կուզես՝ կընեռես, մէկը քու կամքիդ դէմ չի-

կըրնաը դնել. աւազակին մէկ խօսքով նե-
րեցիր. զաքէոսը մէկ նայելով փրկեցիր.
ես անոնցմէ աւելի վայելեցեմ քու շնորհք-
նէդ. այսօրալ ինծի լսեցուր ան ձայնը բաե-
լով, այսօր եղև փրկութիւն տանս այսմիկ.
Տուր ինծի աս իրիկուան առանց մէկ շնորհք
մը ղրկման, որ իմ մեղքերս լամ. տուր մէկ
շնորհքիընալ յարատևութիւն, որ ալ չմո-
ռնանամ. բարեդործութիւն հետ ըլլամ. ա-
նանկով մեռնելուս առենը արդար դտնվե-
լով, քու տեսոյդ արժանի ըլլամ: Ցօղեա
յիս մշակաւ և որ եղէց, լուսա և քան ըղ-
ձիւն սպիտակ եղէց: Այս տուր որ աչաց
իմոց, զի մի երբէք ննջեցից ի մահ: Դու-
ռ ես պաշտպան իմ որ, և ի ձեռս քո յանձն
առնեմ զհոգի իմ:

Աղօթք վասն խրատականէիւր առաւօտ ելանելէն ետև պաշտաշի վեցօրեայ արարչագործութե այ: Կամ ետև քանիկ Տրուանեան աղօթից: Յիշատակաց գործոց և առակացն չար, վասն սպանողաց կառաւխնութե:

Ի ԿԻՒՐԱԿԻ

Ի հնորհակալութեէ առհասարակ տրտրչտ գործուեէ, և յարուեէ վրէ:

Վասն Հգաստուե, և Երախտագիտուե:

Հայր մեր, որ յերկինս ես:

Օրհնեալ ես Աստ, Հայր սեր մերոյ յիսուքրիստոսէ. հայր գթութե և ամենայն մխիթարութե: Ընդառաւ ես քոյ բարերարութեէդ՝ որ ըսկըսես ինձի տալ իմ. գիշերնայր

մեկիկ մեկիկ յիշեցուցա. այնչափ անհամար արարածներէ ստեղծեցիր, բայց այնչափ ստեղծուածոց մէջ ես ընտրելով յատուկ բանական մարդ ստեղծեցիր, քու պատկերիդ նման: Զեռք տուիր որով կըբանիմ կըգործեմ. ոտք տուիր որով ժուռ կուգամ, աչք նայելու, անկաճ՝ լսելու, հոտառութիւն՝ անուշ ծաղկընկերուն հոտերը առնելու, բերան՝ համ առնելու: Ներսի կարողութիւնէրնալ տուիր, երևակայութիւն պատկերացնելու, յիշողութիւն միտք առնելու, բան խնամական դատաստան կարդալու. բարին չարէն զատելու, աղէկը գէշէն ընտրելու: Ա՛ս մեծ աշխարհքս ալ ինձի բնակարան տուիր վայելելու, վրան վեց օր աշխատեցար գեղեցիկ զարդարելով, ամէն կենդանիները ինձի հնազանդեցուցիր, ամէն կենդանիներէն ինձի հնազանդ ըրիր, զանազան կանանչներ, պըտուղներ, գեռնէ եղած անբաս բարիքներ ինձի կերակուր պատրաստեցիր: Երեւուն լուսը ինձի կենդանութիւն տուիր, օդը շունչ առնելու, զանազան տեղէր, աղուոր լեռներ, դաշտեր, քալելու համար տուիր: Աչքի զուարճալի բաներ ստեղծեցուիր ինձի, քու խօսքիդ հակըցուցիր որ՝ աս տեղս իմ պանդխտութեն տեղս է, ժամանակնակուան տունս է. ես որ քու պատուիրանքներդ պահեմ, քիչ մը ատենէն ինձի յատուկ տունս մը պիտոր տաս, քու երբ աքսորութիւդ պիտոր տանիս, որ յաւի-

տեսան հոն նստիմ, կատարեալ երանութիւը վայելեմ։

Ո՛ր մէկ բանին շնորհակալ ըլլամ Հայր նախախնամող, թէ որ գեղունը կոխեմ, դուն ես ստեղծեր. թէ որ երկինքը նայիմ արևը տեսնելու, դուն տըվեր ես ան լոյսը որով կըտեսնեմ. թէ որ ոտքս քալելու կառնեմ, դուն իս կըշարժես. թէ որ շունչս կառնեմ, դուն ես որ ամէն օր ինծի շունչ կուտաս։ Ո՛ր բանի փակչիմ, ամէնը քոնկլինդ են, քէնի եմ առեր, ես մէկ բան մը նալ չունիմ, ան կենդանիները որ գործ կածեմ՝ քուկինդ են. ան պտուղներըը որ կուտեմ քուկինդ են, եսալ քուկինդ եմ. մէկ հայր մը չեմ ճանչնար քեզի նման։ Բայց իմ չարութիւնս է որ՝ անանկ կասըբիմ, որպէս թէ իմս են, որպէս թէ դուն չես տըված. անանկ կեցեր եմ, իբր թէ ես իմս եմ. վասն զի ես իս քեզի չեմ տըված, մէկ երախտագիտութի մը շնորհակալուի մը չեմ ըրած. չեմ պաշտած, չեմ ծառայած։ Ես ինծի տէր եմ դրեր սրտիս մէջը, չեմ մտածեր որ՝ այսօր ձեռքդ ինծմէն քաշես, կըչնիմ կըմեռնիմ։

Բայց դու Հայր յաւիտենական բարեդութ, աս իմ ապերախտութիս տղայական սեպելով, մի բարկանար, հապա խղճայ, ողորմէ, ներէ, շնորհք տուր, որ ասկից ետքը աղէկ ճանչնալով քու տրութիդ իմ վրայ, և քու բարերարութիդ, քեզ պաշտեմ,

քեզ սիրեմ, քեզ ծառայեմ ամէն օր, մա-
նաւանդ ասօր որ կիրակի օրս՝ ինչ որ պար-
տական եմ ընելու, աղօթքով և շնորհա-
կալ ըլլալով պարտաւորութիւնս լմնցնեմ,
որ Յիսուս հետ յարութիւն առնելու ար-
ժանի ըլլամ. ան եղաւ այսօր մեզի առա-
ջնին պտուղ, և յոյս յարութեան, որ մեռե-
նէրուն մէջէն նոր ծաղիկ մը կենդանանա-
բուսաւ, և կենդանութեան յոյս բուրեց բո-
լոր աշխարհի: Ընդ կենդանութիւնը՝ որ
արեան զօրութիւնը՝ իս մեռելներուն մէջէն
հանէ, արքայաւոր փառաց արժանի ընէ.
Ամէն:

Ա. աղօթք:

Ընկնակալ արարիչ նախախնամող ա-
մենայնի Հայր նը, որ չէ թէ մինակ յո-
չնչէ կըստեղծես, հապա կըպահես, կըհո-
գաս, կընախախնամես. որչափ փորձանք-
ներէ իս պահերես պզտիկուց ինչնան այ-
սօր, քանի հիւանդութէ, քանի մահուան
փորձանքներէ իս խալըսերես պահապան
հրեշտակին ձեռքովը: Ես որ իմ մեղքե-
րովս քեզի դէմ թշնամի եմ եղէր, դու իրը
չխեռնելով արժանաւոր ծառանէրուդ
պէս հոգացերես, կիրակերերես, հօր պէս
իս նայերես, ու ինչնան աս օրս հասուցեր-
ես: Պատուիրանք դրերես որ՝ կիրակի
օրը չը բռնեմ, բանս գործքս ձդեմ, մինակ

քու ստեղծագործուիդ յիշելով շնորհակալ ըլլամ, բարիք ընեմ: Ասանց քու պատուիրանքդ լսելու ես ինծ մէն պէտք էք որ՝ յիշէի քու բարեգործդ, ու շնորհակալ ըլլայի, բայց անշուշտ է եղեր իմ դէշութիս որ՝ պատուէրդդ չեմ բռնած, կիրակի օրերս պարապ անցուցերեմ, ականջ քիչ մը աղօթք եմ ըրեր. ամենևին չեմ յիշած քու ըրած աղէկութիւնդդ, որ անշուշտ յօժարութեամբ ինծի համար ասանկ աշխարհս ստեղծեցիր, որ իբրև թէ քու աշխատիդդ ինծի ցոյցընելու համար, կամաց կամաց վեց օրուան մէջ ստեղծեցիր: Ինչ ըսեմ հապա՝ որ շնորհակալութեամբ կիրակի օրերը մեզանչերեմ, քու պատուիրանքնիդդ ոտքի տակ առներեմ, քեզ բարկացուցներեմ:

Երբոր քու ասչափ ըրած բարերարութիւնիդդ մէկ դիացին կրնչեմ տեր իմ, խիստ կամչնամ. մէկալ դիացինալ երբոր իմ ապերախտութիւնիս կրնչեմ, խիստ կը դողամ կըսարսափիմ. ինչ պատասխան պիտոր տամ դատաստանին օրը, երբոր ասչափ ըրած աղէկութիդ ու իմ ըրած ապերախտութիս առջև դնես: Հիմա լալով կաղաչեմ Հայր բարեգութ, ասանկ օրվան չը կիրակի օրս ղազատութիւնդ շնորհք տուս, որ ասկէց ետքը ես իս չտկեմ, եւ բախտագէտ ըլլամ. կիրակի օրերը չմեղանչեմ, չը պահեմ, մանաւանդ բարեգործութիւն ընելու հետ ըլլամ:

ՅԵՐԿՈՒՂԸԹՒ

Յիշատակաւ արարչագործութեանէ և բարեխոսութեանէ հրեշտակաց :
Վասն Աղօթասիրութեան :

Սբ Եղիյէ անուն ⁂ :

Ամենակարող Հայր բարեգութ . որ ես , և որ է անուն քո . և միշտ փափագիմ որ որ և փառաւորեալ ըլլայ անուն քո : Որ այսօր արարչագործութիւն աս աշխարհիս ջուրերը բաժնելով կարգաւորեցիր . երկինքը դաս դաս հրեշտակաց ատեաձեցիր . մարդս որ աշխարքիս վրայ դրիր , որովհետև կերպ կերպ մեղքերու մէջ ինկնելով , հոգևոր հիւանդութիւն , կուրութիւն , կաղալով , գօսանալով հիւանդացաւ , գթալով մարդուս վրայ մէկ խնայալի աւազան մը դրիր պրոբաաիկ աւազանին նմանութիւն , քու հրեշտակներուդ յանձնեցիր , որպէս զի անոնց գալովը օդնելով՝ անհիւանդութիւնների խալըսի : Նոքը քու կիրճին միածին որդիդ աշխարհ խրկեցիր , որ անիմ հինցած շատ տարիան հիւանդութիւնա՝ որ հրեշտակները չկրցան բուժնցընել , նոր աւազան մկրտուն սահմանելով , մէկ խօսքով բուժնցուց միածին որդին , ոտք հանեց շնորհօք , պատուիրելով ինծի : Ա-հաւաքէ ողջոյար , մի նա ձեղանչէր , զի մի չար

Նա ինչ լինիցի ՝ եղ: Յոհ. Ե: Իսկ ես իր խօս-
քին մոխիկ չիմնելով, նորին զանազան հի-
ւանդութեց մէջ ձգեցի իս. նորին կարօտ
եղայ խորհրդոյ ապաշխարութեան, կա-
րօտ եղայ բարեխօսութե և օգնութե սրբ
հրեշտակաց:

Հիմա ծունր դնեմ առ Հայրդ ՝ն մերոյ
յի քի. ուսոի ամենայն նահապետուէ
յերկինս և յերկրի, Աբրոմ, Տէրութիւ,
Պետութիւ, Իշխանութիւ, Սերոբէ, և
Քերոբէ, ազաչելով որ անոնց բարեխո-
սուիը լինի համար ընդունիս, որ բարե-
կամ են ազգի մարդկան, միշտ մահու
և յարութե. մանաւանդ սրբ մկրտչի
հրեշտակապետի, և դաբրիէլի, և ռա-
փայէլի բարեխօսութիը քեզ մատուցա-
նելով կաղաչեմ շնորհք տաս որ՝ ինչպէս
հրեշտակներդը երկինքը քուկին անունդ՝
կրփառաւորեն միշտ երգելով Սբ, Սբ, Սբ,
Տէր զօրութեց, և որչափ երգելով փառա-
բանեն, այնչափ աւելի կըսմայլեն, եսալ
երկրիս վրայ ՝նբ պահեմ քուկին անունդ՝
փառաբանութի երգելով և ազօթելով: Սբ
պահեմ քուկին անունդ նաև բարի գոր-
ծելով. որպէս զի իմ բարի գործքերս տե-
սանելով ուրիշներնալ փառաւորեն զքեզ
Հայր մեր՝ որ յերկինս ես. որպէս զի օր
մրնալ արժանի ըլլամ հրեշտակաց հետ
միկ տեղ երկինքը զքեզ փառաւորելու յա-
ւիտեան. Ամէն:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

Յիշատակաւ արարչագործութեանն, և բարեխօսութեանն Յոհաննու մկրտչի։
Վասն Աստուածարութեանն։

Եղեսցէ արժանաւոր։

Հայր երկնաւոր յաւիտենական, որ այսօր բանիւդ այնչափ ծառէր, ծաղկեցեր, կանանչեր ստեղծեցեր, և զանազան զեղեցկութիւնք զարդարեցեր աս աշխարհս. իսալ դրիր աշխըրհիս մէջ վայելելու, և քեզ փառաւորելու։ Իակ ես նման նեցայ մէկ ճամփորդի մը՝ որ աւազակներու հանդիպելով, ինչ որ ունէր առին թալանեցին, և զինքնալ վիրաւորելով կիսամեռ թողուցին ճամփու մէջ։ Աւանկալ սատանանկըը ինծմէն անմեղութեան շնորհքը առին կողոպտեցին. իմ հոգիսալ զանազան մեղքերով խոցելով մնհաւան դուռը հասուցին իմ կենացս ճամփուն մէջ։ Կաղաղակէը իմ հոգիս մէկին մէկալին մարգարէներուն, զնաւագիներուն, մէկ փրկիչ մը կըմնաուէր, մէկը չեկար որ՝ ինծի օգնէր։ Իակ դու Հայր բարեգութ, գթալով իմ վրայ, հաճեցար խրկել քու միածին որդիդ բանն ամ, ինծի փրկիչ և բժիշկ, որ երկնային թագաւորական ա-

թողէն աշխարհ եկաւ, դաւթի աթոռը հաստատ ճշմարիտ թագաւորն հրեից և մեզ հաւատացելոց. որպէս զի իւ վրկելով բժշկելով երկնային արքայութէ հօրդ հաստցընէ: Բայց աշխարհ անիկայ չհաճեցաւ, սամարացիի տեղ դրաւ. և որպէս զի ճանչնայ աշխարհ առաջ կարապետ և աւետաւոր արքայութէ և դալստեան յոխ խրկեցյիր զնէն յոհաննէս մկրտիչ, որ եկաւ ճամբայ պատրաստեց ան փրկչին, որ թագաւորութէն սատանայի հալածելով, արքայութէն այ պիտոր բերէր. ցըցուց յինէն դալուստը, խիտ վարուք և ճգնութէ ապաշխարուն և խոստովանուն մեղաց քարոզեց. օրինակ տըվավ որ՝ մարդիկ պատրաստ ըլլան արքայութէն այ ընդունելու, մը ազգինալ եղավ յատուկ բարեխօս և պաշտպան:

Հիմա որ յոհաննու մկրտչի բարեխոսութը կաղաչեմ Հայր երկնաւոր, որ իմ մեղքերուս խոցերը բժշկես, իրեն ճգնութէն և ապաշխարութէն օրինակը սրտիս մէջը տպաւորես, որ ապաշխարելով թողութէն գտնամ իմ մեղքերուս, առջև կորանցուցած չնորհքնէրը նորէն վաստկիմ. բժշկվի իմ կիսամեռ հոգիս՝ որ չարաչար վիրաւորեցաւ աս աշխարհիս ճամբուն մէջ: Ես որ դուրս ընկած եմ արքայութէն այ, և հիմա յինէն չնորհաց արքայութեան մէջ մնայ, որ զմեզ ժառանգակից բրաւ

արքայութիւնդ քոյ փառաց, ասկէց եառքը յիշ
թագաւորիլ իմ սրտիս մէջ, որուն թագա-
ւորութիւնը վախճան պիտոր չըլլայ: Զըլլայ
որ՝ հրէից պէս չհաւանիմ զթագաւորն
քու, այլ անմիջ մանկանց պէս ուսանիմ
երկելով ընդունիմ զարքայն խաղաղարար
զքիս, Տէր մեր արքայ՝ թագաւորէ իմ վրայ,
որպէս զի եաալ թագաւորեմ ընդ քեզ յեր-
կինս: Հայր բարեգութ, ասկէց եառքը չի
թագաւորեն իմ մարմնոյս վրայ մեղքերը,
այլ միայն արքայութիւն քո որդւոյդ սիրել-
ւոյ. վասն զի ես տառապեալս և վիրաւո-
րեալս աս երկան ճամբորդութիւնը և պան-
դխտութիւնը մէջ լինել բանի կրնամ ցանկալ,
բայց եթէ արքայութիւնդ քոյ փառաց: Ելա-
նէի թէ՝ օր մը առաջ դայ հասնի արքայութի
քո արքայութիւնն յաւիտենից՝ որ է տուն
երկնաւոր հօրդ՝ ուր օթևանք բազում,
ուր լաւ է նստիլ մէկ օր, քան հազար օր
աշխրհիս թագաւորութիւնը մէջ:

Ի ՁՈՐՆԿԾՈՒԹԻՒ

Յիշատակաւ արարչագործուածին և մարդեղացելոյն բանին Աստուծոյ ի Յիսուս Քրիստոս Տեառն հնազանդութեան և խոնարհութեան։

Եղեալ կամ ոչ արարեալ յերկինս և յերկրի։

Պարտ եմ ամենակարօղ ամենաբարի Հայր բարեգործութեան, որ միշտ իմ աղէկութեան համար աշխատելով առաջ աշխարհիս ընծայման առածը՝ այսօր ամէնէն բուռաց մէջ սերմանած սերմանելիք, որ միշտ պտղաբեր ըլլան, ինծի համար պտուղ տան։ Եարբը քու միածին որդիդ աշխարհ խրկեցիր, որ եկաւ մարդկային կերպարանքով մէկ երկնային սերմնացան մը եղաւ. իր բեն խօսքերը եղան մէյ մէկ ընտրհայ սերմունք, որպէս զի իմ հոգիս ընդունելով ան սերմունքը, քեզի պտուղ տայ բարեգործութիւ, երկնաւոր հօրդ կամքը կատարելով։ Բայց ան սերմի՝ որ ճամիու վրայ ընկաւ, կոխվեցաւ, թռչուններուն կերակուր եղաւ. ան որ ապառաժ քարի վրայ ընկաւ, առջի բերանը կանանչցաւ, եարբը չորցաւ, ան որ փուշերուն մէջ ընկաւ, փուշերէն խղդըվեցաւ. ասանկով ամէնենալ անպտուղ եղան, միայն ան որ բարւոք պտուղ, որ աղէկ կակուղ դետնի վրայ ընկաւ։

Ասանկ իմ սրտիս մէջնալ շատ հոգւոյս սերմունք սերմանեց որդին միածին աւետարանին խօսքերով, ներսէն միտքս արթնցընելով, և բարոզչաց խօսքեր լսեցընելով: Բայց իմ սիրտս երբեմն ձամփու վրայ ընկածին նմանեցաւ, որ սատանան վրցուց, անպտուղ եղաւ, երբեմն ապառաժ քարի նմանեցաւ, որ առջի բերանը իր խօսքին մոխիկ դրաւ, եառքը ձգեց թօղաւ. երբեմն փուշերու մէջ ընկածին նմանեցաւ, որ աշխարհիս գործոց մէջ ընելով պտուղ չհասցուցաւ. ասանկով բոլոր իմ կեանքս անպտուղ անցաւ դնաց:

Հիմա կաղաչեմ Հայր երկնաւոր, կաթկըտցնէ իմ սրտիս կարծրութիւնը, որ ասկէց եառքը աղէկ կակուղ դետնի նման ըլլալով, հարիւրապատիկ բարի պտուղ բերեմ առաքինութիւններով, քուկինն կամքդ կատարելով, ինչպէս որ՝ երկինքը հրեշտակները կըկատարեն: Դու ես այն մարդասէր Հայր երկնաւոր՝ որ աշխարհիս ստեղծման առենը առաջ լոյս ստեղծեցիր, արեգակն ու լուսին հաստատեցիր, անոնք իմ խաւարած աչքս կըտեսնայ կըվայելէ ամէն բան. եառքը բանն ալ աշխարհ խրկեցիր, որ մարմնանալով՝ ի սէր կուսէն մարիամայ, եղաւ իմ հոգւոյս լման արեգակն արդարութիւն՝ լուսաւորելով իմ հոգիս. իսկ ամէնօրհնեալ ոգի կոյսն լման լուսին միխիթարութեան պիշերվան մէջ, որ մեղ-

քէրով խաւարած հողիս կըլուսաւորէ։

Օրհնեալ ըլլայ կամք երկնաւոր Հօրդ՝ որ ասանկ բարի կամեցաւ մեզի. օրհնեալ ըլլայ և քուկին կամքդ ալ բանդ ալ, Յի՜ս Քի՜ս, միածին որդի ալ, որ կամեցար երկինք թողուլ, երկիրս իջնալ, ալ ըլլալով հողեղէն ըլլալ, մարմնանալ՝ի սըբ կուսէն մարիամայ, երկնաւոր հօրդ կամքը կատարելու համար։ Ա՜ս ինչ սէր է Տէր իմ; ինչ սէր է որ կըցըցընես իմ վրայ. իս սիրելուդ համար մոռցար քու փառքդ, քու ալծուվիդ։ Յիշէ՜ Տէր իմ, ալ քու անձառելի խոնարհութիդ. առաջնորդէ ինձի քու հնազանդութեդ ձամփան հետևիլ, ու խոնարհութի ունենալ, որ քու ձայնդ լսելով՝ երկնաւոր Հօրդ կամքը եալ կատարեմ, և քու փոխանորդներուդ կամքը՝ որ դրերես աշխըրհիս վրայ։ Վասն զի դուն եղար մեզի առաջին ծնօղ, իսկապէս նախահայր ադամ, ոչ անհնազանդ որպէս առաջին ադամ, այլ հնազանդելով կամաց Հօրն երկնաւորի ծնար զմեզ չարչարանօք արեամբ խաչի։ Եւ քուկին ծնօղդալ ամենասրբութի կոյսն մարիամ եղաւ իսկապէս նոր եւա. բնակարան ամենամաքրուբ բանիդ ալ, ծնօղ որդւոյդ միածնի, և մայր կենդանութե. յորոյ մաքուր արդանդի վրկութիւն աշխարհի սկզբնաւորեցաւ, դործ նախասահմանութեան մերոյ տնօրինեցաւ, երեն յանձնելով զմեզ մա-

հուանդ առեն՝ը մահնաւոր յանձնարա-
րութիւ՛ն։

Աղջիկ մը նախամայրն եւս մեղ ա-
նէծք բերաւ, հիմա մեղն նորն եւս կեանք
փրկութիւ՛ն բերաւ, տալով զթել միածին որ-
դիդ՝ պտուղ կենարար, պտուղ անմահա-
կան, որով վերցըվեցան հին անէծքը, ու-
րախացան ամէն՛ն մեղաւորք։ Դու նորդ
ադամ, բանդ ա՛ծ մարմնացեալ՝ եղար մէջ-
նորդ՛ի մէջ հօր ա՛յ և մարդոյ, իսկ նորն
եւս եղաւ միջնորդ և բարեխօս՛ի մէջ մեր
և քոյ, և հարսն հոգւոյն ո՛րպ ընծայեալ
յերկրէ յերկինս։ Երբոր արդար դատա-
ւորդ նստիս արդարութիւ՛ն դատաստանը,
այս հնչը բարեխօսն է մեր յոյսը, որ քու-
կին արդար բարկութիւդ անցընէ, և ողոր-
մութիւդ շարժէ մեր վրայ գթալ և ներել։

Ի ՀԻՆԳԵՐՈՐԴԱԹԻ

Յիշատակաւ արարչադործութեանէ, և հաղորդութեանէ նը խորհրդոյ, և բարեխօսութեան առաքելոց:

Վասն տպաւինութեանէ յաճ:

Զհայոց մեր հանապազորդ փառս մեզ այսօր:

Առջ ամենեցուն ի քեզ յուսան Հայր ամենառատ, որ տաս կերակուր նոցա ի ժամու, բանաս ղձեռն քո, և լցուցանես զամենեսեան քաղցրութիւն կամաց քոյ: Որուկին առատասրտութիւդ հերիք չիսեպեցիր աշխարհիս ստեղծման առեներ այնչափ պըտուղներըը մարդու համար կերակուր ըստեղծել, այլ նաև ձկներ, կենդանիներ, թռչուններ ստեղծեցիր, մարդուս կերակուր տըվիր՝ որ ուզածին պես վայելէ: Եթէ նաև երբոր մարդս անապատի մէջ կայ բան եղաւ կերակուրի, դու երկինքէն մանանայ ինձըցընելով կերակրեցիր այնչափ աւուն. բայց մարդս անոնք ի վառս քո չվայելեց, այլ որկրամոլութիւն, շուայտութիւն շատ անգամ մեղանչեց: Եւթէ աս բանիս դեղ քու կին միածին որդիդ աշխարհս խրկեցիր. ան սորվեցուց իրեն պաքովը՝ օրինակովը և քարոզութիւնը՝ որկրամոլութիւնը զսպել, և կերակուրը միայն պիտանաւորութե հա-

մար՝ ի փառս ՅՍ վայելել: Երբոր հինգ հա-
զար մարդ անապատի մէջ կարօտ եղան հա-
ցի, առաքեալները բարեխօս եղան իրեն ա-
ղաչեցին. ինքը սորվեցուց հացը օրհնել, և
հինգ հացը օրհնելով՝ հինգ հազար մարդ
կերակրել. սորվեցուց շատ հոգ չքաշել
մարմնաւոր հացի համար, վասն զի ան՛ծ է՝
որ մարդուս մարմնոյն համար հաց կըպատ-
բաստէ, քիչովը շատ մարդ կըկերակրէ, և
մարդուս հոգւոյն համար հաց հոգևոր բա-
նին ՅՍ կըպատրաստէ:

Մարգարէները՝ առաքեալները՝ եղան
մարմնաւոր հովիւ և ձկնորս ան մարմնա-
ւոր ոչխարներուն ու ձկներուն որ դուն
ստեղծեցիր այսօր, իսկ որդին միածին Խը-
կեցիր հովիւ՝ որ ան մարմնաւոր հովիւնե-
րը և ձկնորսները ըրաւ հովիւ հոգևոր, և
ձկնորս հոգևոր, որ ձկներուն տեղը մար-
դիկ որսացին հոգևոր կերակրով քարոզու-
թեանիւն ՅՍ: Ինծոքալ սորվեցուցին որ՝
մարդս մարմնաւոր հացի համար շատ չի-
հոգայ, երբոր աւօթիւք ՅՍ դիմէ՝ կըպտնայ,
թէև անապատի պէս տեղ մնալով բոլո-
րովին կարօտ ըլլայ հացի. վասն զի լիուն
հացի և դիւնոյ քուկին ձեռքդ է Տէր իմ,
զաշխարհ լըիս իւրով դու հաստատեցեր:

Բայց փառք մարդասիրութեդ ով հովիւ
երկնային ՅՍ միածին, որ փոխանակ ոչ-
խարներուն կաճին ու միաբ ճաշակելու տե-
ղը՝ դուն կուտաս անոնց թէ մարմնաւոր

կերակուր՝ և թէ հոգևոր կերակուր՝ քու անապական մարմինդ և արիւնդ։ Ա՛ռա՛ քեզնէ քու ուզածդ կուտաս զօրութիւն, որ մէկ երկնային հացով հաղարաւոր մարդիկ հոգևորապէս կըկերակրեն ինչպէս աշխարհս եռքը. ասանկով ինչպէս որ մարմինը հանապազօրեան կերակրոյ կարօտ ըլլալով, կըզոնայ ամէն տեղ, ասանկալ հոգին ամէն օր իր կերակրոյն կարօտ ըլլալով ամէն տեղ կըզոնայ ան հացն կենդանի, ան հացն հրեշտակաց, որ թէպէտ բեթղէհէմ քուսաւ անբանից մսրուն մէջ, բայց աշխարհ ամէն կըվայելէ ասա սրբազան աղնիւ կերակուրը, որ մենք չենք սերմանէր, չենք ժողվեր. այլ դու Տէր չարչարանքովդ սերմանեցիր, և քու մահուանդ մանդաղովը հնձեցիր. եկեղեցնայ շտեմարանին մէջ ժողվեցիր, որով աշխարհ ամէն կըկերակրըվի առաքեալներուն ձեռքովը։

Աղաչեմ Տէր իմ բարեխօսութիւն նոյն ոբ առաքելոց վկայակոչ իմ մարմնաւոր հացս՝ որուն իմ կենացս ձամիուն մէջ կարօտ եմ։ Վկայակոչ նաև հոգևոր հացին երկնայնին, որուն աս պանդխտութիւնս ձամիուն մէջ կարօտ եմ, վասն զի հանապազօր կըմեղանչեմ, հանապազօր ալ կարօտ կըլլամ երկնային հացին բժշկութիւն։ Տէր նաև շնորհք որ՝ մարմնաւոր կերակուրի և ապրուստի համար շատ չհոգամ, և չափաւորապէս վայելեմ. զլլայ՝ որ մարմինս

ծանրընալով վար քաշէ իմ հոգիս շուայտութիւնը և արբեցութիւնը, և որչափ որ ինչ վան հիմա անկարդաբար վայելերեմ՝ նեղութիւն տաս: Իմ ըրած անկարգութեցս քաւութիւն գտնալու համար քեզ կընծուիրեմ յիսին պաքը, ծարաւը, ժուժկալութիւնը, որ դոհանալով քեզ հոր երկնաւորի կընծայէր. անոնք ընդունելով քաւես իմ որ կրամնլութիւս, կամ աւելորդ հոգս, որ իմ կեանքիս մէջ ըրերեմ ապրուստի ու կերակրոյ համար: Շնորհք ապաւինութիւն տաս՝ի քեզ յոյժ, որ նաև ձայկրուն՝ ձնձղուկնէրուն՝ կերակուր կուտաս ամէն օր:

Ի ՅՈՒՐԱԹԻ

Յիշատակաւ արարչագործութիւն, և պահոց, և չարչարանաց Քրիստոսի:
Վան ժուժկալութիւն, և ճգնութիւն:

Եւ ինձ քեզ զպարիսիս մեր, որպէս և մեք ինդրեմք մերոց պարտապանաց:

Արկիւպատանեմ քեզ Հայր երկայնամիտ, որուն յատուկ է Հայրութիւն անունը, յատուկ է ներել և թողուլ մեր պարտքը, և պատժելոյ տեղ միշտ բարերարութիւն ընել: Որ աշխարհիս սկզբնաւոր

բուլթե ատենը այսօր նախաստեղծ մարդն ադամ ստեղծեցիր նման քու պատկերիդ, դրախտին մէջը դրիր վայելել ամէնն բա-րիք. մարդս ապերախտ գտնըվելով քեզի դէմ եղաւ. սատանայի խօսքին մտիկ դնե-լով որկրամոլութե մեղքով մեղանչեց. քե-զի թշնամի դարձաւ: Անկէց ետքը իր կեան-քը դարձաւ եղաւ նման խուլ ու համր դիւահարի, որ ուր որ կերթար՝ հանդըս-տութի չէր ունենար, մէկ մեղքէ մէկալ մեղքը կիյնար. երբեմն ցանկութե կրակին մէջ՝ երբեմն գազանե ջուրին մէջ կըձգէր սատանան որ կորնչըներ: Մարդը կը-խըրխրար, աղաղակը կըկրճատար, ձար մը չէր գտնար խալըսելու. մարդարէք կաղա-ղակէին, դեղ մը չէին կրնար գտնալ, ա-ռաքեալները կըձանձային, չէին կրնար խալացընել:

Իսկ դուն Յե՛ սիածին, երկնաւոր Հօրդ հրամանքովը իջար բարձր լեռնէն երկնքէն բժշկել աս անբժշկելի ցաւը մարդուս. արքայութիդ հեռացար, աշխարհ եկար. սատանանկերը հալածեցիր, մարդը ողջըն-ցուցիր, և սովրեցուցիր որ սատա-նան՝ որ շատոնցվընէ պզտիկուց տիրերէ հոգիին վրայ, իրեն ունակութե դարձու-ցերէ մեղքը. սատանկը միայն պաքով և ա-զատ կրնայ ելլալ: Առաջ քու կին կեան-քդ օրինակ տուիր, որ մենքալ անանկ ընելով փրկութե դանանք. սատանան նա-

լսանձելով քու երկնայինն վարքիդ, ու չվճանչնալով ած ըլլալդ, ադամայ պէս քու-
կին քովդալ եկաւ փորձելու, մեղքի մէջ
խօթելու. դուն որ անկարօտ էիր օգնուի
դոնալու՝ իբր կարօտ անոր ձեռքէն խալը-
սելու համար՝ երկու բան ըրիր օրինակ
տալու համար մարդուս, մէյմը պաք պա-
հել, մէյմեալ անդադար աղօթք ընել.
քառասուն օր սատանան չկրնար քեզ
փորձել ուղեց, քառասուն օրալ դուն պա-
հեցիր ու աղօթքին հետ եղար մեղն սորվե-
ցընելու համար: Ա՛ս հերիք չեղաւ, եաթը
դու քուկին կեանքդ մարդուս համար տը-
ւիր, աս ուրբաթվան օրը երբոր մարդս
ստեղծեցաւ, աս օրս դուն ալ զանազան
չարչարանքներով խաչին վերայ գամվելով
քեզ պատարագ մատուցիր Հօրն երկնա-
ւորի, որ մարդուս մեղքերուն թողութի-
քաւութի ըլլայ, և Հայր ած հաշտվի մար-
դուս հետ, անոր հաշտվելովը՝ մարդուս
անբժշկելի ցաւը բժշկութի դառնայ:

Հիմա Հայր բարեգութ, երես անկեալ
կըխոստովանիմք որ՝ անհամար բիւր մեղ-
քերու պարտականութի ունինք, բայց մեղն
բարեխօս ահա քու միածին որդիդ է, որ
այսօր խաչին վերայ կախված ըլլալով՝ իր
թշնամիներուն և խաչ հանօղներուն հա-
մար թողութի կըխնդրէ: Հայր, Ներէ դոցա,
զի ոչ գիտեն զինչ գործեն: Ղուկ. ԻԳ. 34:
Վա՛յ ինձ ես անօնցմէ մեկն եմ՝ որ յիս միա-

ծինը խաչ հանեցին։ Վա՜յ ինձ, քանի՛ քանի՛ ծանր մեղքեր ունիմ, անոնց պատճին տակը ընկած եմ. բայց ահա Տէր, քու ողորմութիւդ քովին առջիդ է. մեղք փըր-կուելի քու միածինդ է, որ մեր վրայ դըր-ծալով մեղ տըվիր։ Քու որդիդ միածինն է՝ որ անմեղ անարատ այսօր խաչին վրայ խորվելով մեր պարտքերը կատարեալ վը-ճարեց. ոչ ապականացու արծըվիով, այլ իրեն պատուական արիւնովը, և ինչ թըշ-նամութի որ նախասահեղծն ադամ ըրեր է դիտութե ծառին տակը, այսօր միածինն Յի-սուս նոր ծառին խաչափայտին վրայ կախ-վելով վերցուց, և զմեզ երկնաւոր Հօրդ հետ հաշտեցուց, իրեն նը արիւնը մեզի դանձ Թողութե աւանդեց։

Հիմա աս դանձը ահա քեզի կըմատու-ցանենք Հայր նը, որչափ որ պարտք ու-նինք՝ աս անհուն դանձէն առնելով մեր պարտքը ջնջես։ Թող մեզ զպարտիս մեր՝ որոնց համար այսչափ բարերարուի ըրիր, այսչափ հոգ տարիր։ Թող մեզ զպարտիս մեր, զի թէ դու զանօրէնութիս մեր քննես, ով կրնայ քու առջիդ երևնալ, ով կրնայ Թողուլ մեր մեղքը, ոչ եղբայր, և ոչ Հայր. ջնկայ մէյմը որ փրկէ ու ապրեցընէ, միայն քենե է ով Հայր լուսոյ ողորմութի, և ա-ռատ առաջի քո փրկութի։ Կըտեսնաս դի-տես որ մեր միտքը՝ կամքը պղտիկուց չա-րիք ընելու կըվազէ, պղտիկուց մեղքը ու-

կանուխ ըրեր, դու որպէս Հայր մի բար-
նակաց, այլ նեղէ, անտես ըրէ։ Ընդհ-
տուր, այսօրուան պարը որ ետ եկեղեցին
դրերէ, եասալ ապաշխարութիւն պահեմ չէ-
թէ մինակ բերանս, հապա ամէն դգայա-
բանքներս, ամէն մեղքերէ ետ պահեմ հո-
գիսալ մարմինսալ։ Եւ ինչպէս որ ետ բերը
իրենց թշնամիներուն՝ հալածիչներուն՝ կը-
նեղէին, բարիք կընէին, եասալ իմ մեղիկ-
նէրուս՝ իմ թշնամինէրուս՝ ինծի չարա-
բարնէրուն՝ լեզուադարնէրուն՝ բամբա-
սողնէրուն՝ ամէնուն ալ Թողում իրենց
պարտքերնին, որ դուն ալ իմ մեղաց պարտ-
քերը Թողուս. ինչպէս որ սորվեցուց մե-
զի Յն քու միածին որդիդ։ Թող տուր
կարաչեմ Հայր ետ յին արդեանցը համար
իմ ամէն կերպ մեղքերուս, թէ որ իմ
թշնամինէրուս չինեղեցի, ինծի դէմ եղող-
նեղը չխիրեցի, և ուրիշ ինչ մեղք որ դոր-
ծեցի ի մանկութէ ինչեան հիմա։

Ի ՇԱԲԱԹՈՒ

Յիշատակաւ արարչագործութեանն, և բարեխօսութեանն Աստուածային ընդ Վասն Աբիւթեան:

Եւ ի պահել զնդ ի երեկոյին. այլ երկնաւ ի լարն:

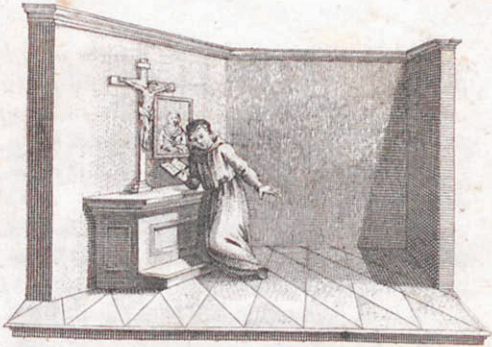
Երեսս անկեալ աղաղակեմք առ քեզ մեր Հայր մեր, որ դասուսոր մեր, որ փրկիչ մեր, փրկէ զմեզ ամենեն փորձութենէ, ի թողութիւն որ չարիք մեր վասն իշխանն, դու որ վեց օրեան ամենեն արարչագործութիւնը լրիցեր նեղեն եւս՝ եօթներորդ օրը հանգիստ առիր. և պատուիրեր դրեր որ՝ մարդնալ ան օրը հանդչի իր ամենեն գործքերէն, հանդչեցնու մեզ աւելի սատանայական փորձուէ, և աշխարհիս փորձանքներէ, որ ալեկոծութեան պէս վրանիս կըժողվելին, դու Հայր ողորմութեան, որ տեսնալով մարդկային ալեկոծեալ կեանքը առ աշխարհիս մէջ, խըղճալով խրկեցիր երկինքէն որդիդ միածին: Որ եկաւ մեկ վարպետ նաւապետի պէս մնաւ եկեղեցնայ նաւուն մէջ, առյըմնեցուց մեզ առ աշխարհիս սարսափելի փորձանքներով ալեկոծեալ ծովուն մէջէն. ուրիշ չկրցան մեզ փրկել ոչ մարդարէք, ոչ առաքեալք, այլ աղաղակեցին առ երկնայնին նաւապետին ու փրկչին, Տէր երկնի պնդ, կը կորչիմք առաւել:

Իսկ դու Ջե՛ն միածի՛ն, եւար արքեպիսկոպոսաց աղաղակելովը, անոնց բարեխոսութիւնը, մեզ սատեղով մը խաղաղասիրութիւնը աշխարհիս ալեկոծութիւնը. սորվեցուցիր ինչպէս է ընել որ՝ մեզմէ ալեկոծութիւնը դադրի. ցըցուցիր որ մեզ հատիկ ճար հաւատքով դիմելն է այ՝ որ ամէնէն մեզ քրիստոնեայ եկեղեցեաց հաւատացեալ ոգոգայթէն և մեղքի մէջ ընկզմելէն կրնայ ցըցնել: Քուկին վարդապետ օրինակ սըքիր, ցըցուցիր ինչպէս պէտք է հաւատքով, յուսով, պաքով, աղօթքով, փորձութիւնէ խոյսիլ. առաջ նեղութիւն քաշել, եաքը հանդչիլ:

Հիմա եսալ աս ծովու աշխարհիս մէջ ընկէը կերթամ, կըվախնամ որ՝ ինչպէս օձը խաբեց նախաստեղծ մարդը փորձութիւ՛ն, սատանայ իրեն խորամանկութիւ՛ը իս խաբէ, ձեմ հետըցընէ. վասն զի ամէնէն փորձութիւ՛ն սակը ընկած է մարդուս կեանքը, մանաւանդ թէ ինքը ինքիրեն փորձութիւ՛ն է: Բայց դու պիտես որ ինչ է իմ զըրուխիս, թէ որ կուգես որ փորձութիւ՛ն ու նեղութիւ՛ն վերջ դայ վրաս, եղիցին կամք քո օրհնեալ, որովհետև և ոչ դու Ջե՛ն, և ոչ մայր քո սիրելի, ալատ դուստ դառնակերպ չարչարանքներէն և նեղութիւններ. այլ հաւատաբեմ ես ձեզ, որ փորձութիւ՛ն մէջ չես ձգէը մեր կարողութիւնէն աւելի:

Կը խնդրեմ որ փորձուէ հետ մէկ ձամբ, փայ մընալ ցրցընես որ համբերեմ, տաս շնորհք արիութիւն, որ յաղթեմ ամէն փորձութիւն. ես ինծի չապահովիմ, այլ ի քեզ Տէր Յիսուս մարդասէր, որուն Հայր ես ամէն դատաստան տըվալ ձեռքդ աշխարհ դատելու՝ այլ աշխարհ փրկելու համար, պայծառ հաւատով քեզի ապաւինիմ, յուսով և սիրով քեզ դիմեմ: Վասն զի ոմ մեղ խոստացընէ հոգևոր և մարմնաւոր փորձանքներէն՝ որ ամէն օր ծովու մը պէս վրանիս կը թափին, ոմ մեզ փրկէ սատանայէն ալէկոծուէն, որ ամէն օր մեզ կորնչցընել կուզէ, եթէ ոչ դուն Յիսուս, զոր Հայր ես ասար համար խրկեց աշխարհ: Դուն միջնորդ, և բարեխոս, և փրկութիւն մեր, որ մեղքերէ և մահուանէ քաւիչն ես բիւրեղ թաւիզով փրկեցիր, և այսօր թազ վերով և յարութիւն առնելով՝ մեզ ալ յոյս յարութիւն պարգևեցիր, և հանգիստ յաւիտենական երանութիւն: Տէր ներեա՛ զքեզ, զի կորնչիմ ասասիկ: Տէր, արժանի ըրէ որ ինչպէս ամէն ըրբ քու կինն օգնութիւդ դանալով ամէն աշխրհս փորձութէ խաղաղացան, ուրախացութէ փառաց արժանի եղան, և հիմա կրհանդչին հանգիստ յաւիտենական, սանկալ ան ըրբ բարեխոսութիւբ նահապետաց, մարգարէից, առաքելոց, մարտիրոսաց, ճգնաւորաց, և կուսանաց, մենքալ անոնց՝ և մանաւանդ քու կինն օրի-

նակիդ հետևելով, ամենայն փորձութեանց վերայ
երկարով, վայելենք այն երանութիւնը, որ
դուն մեզի համար վաստակեցար ու պատ-
րաստեցիր: Զի քո է արքայութիւն, և զո-
րութիւն, և փառք յաւիտեանս. Ամէն:

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԵԱՆ

Խոստովանութիւն առաջ չորս բան պէտք է. մէյմը դանիլ մեղքե. երկրորդ՝ միտքը բեւռնել իր մեղքերը. երրորդ՝ ղէջալ ցաւիլ իր ըրած մեղքերուն վրայ. չորրորդ՝ հաստատուն առաջադրութիւն դնել մէյմընալ չընելու։ Հոսալ աս կարգով կրնանաս ամէն մեկին համար յաւուրկ ալօթք։

Աղօթք վասն գարշելոյ ի մեղաց։

Ա՛յ ինձ Տէր իմ, որ անչափ բարիդ անարգեցի, անհնազանդ մեղքով վշտացուցի, պատուիրանքներդ կատարեցի, քու կենաց կամքդ

ձնսեպեցի, աշխարհիս ու իմ կամքս առնելն մեծ սեպեցի, ոճայինն քու խօսքերդ բանի տեղ չդրի, մարմնոյս հեռանայ։ Վայ ինծի այս կոյր մեղաւորի, անչափ կուրացայ որ՝ աղէկը՝ դէշն տեղ առի. դէշը՝ աղէկի տեղ. պղտիկը՝ մեծ բռնեցի, մեծը՝ պղտիկ. աւետարանին ձեր պատուիրանք՝ նէրը թողուցի՝ որ ինծի արքայութիւն կուտան. աշխարհս՝ մարմինս՝ ինչ որ ինծի զուրցեցին, անդիկայ աղէկի տեղ բռնեցի, որ ինծի տանջանք ու դժոխք կուտան. աշխարհիս բարիքներէրը վաստրկելու եռանդ ընկայ, որ մէկ երազի մը պէս կանցնին. ձեր աւետարանին զուրցածնէրը ընաւ չուզեցի վաստրկելու՝ որ ինծի անանց յաւիտենական կեանք կուտան։

Հիմա օրէրս պարապ անցուցած, մեղքերով լեռնացուրմած, ան մեղքերէն ուրիշ օգուտ մը չունայ որ ողջ ու լաց։ Կըսնիմ օգնեմ ինձ հօրդ առջին կուլամ, թող ինծի այսօր աննեղելն գարշելն մեղքերս, որոնցմէ եաալ դաներեմ. ես ինծմէ կըխոստանիմ, զգուշելով անոնցմէ այսօր կուզեմ խոնարհութիւն խնդրել գթութենէ։ Դու ես Յիսուս քահանայապետ, քու փրկանօրդիդ քահանային առջին չոքելով, իբր քու ոտքիդ պլլլմելով կազատակեմ. Հայր, մեղայ յերկինս և առաջի քո. իմ խոստովանութիւնս, իմ զղջումս մի արհամարհէր այսօր։

Աղօթք վասն յիշելոյ զԵղբ , և խոհուականելոյ :

Դու Տէր, սրտագէտ ամենայնի, որ ներսի դիս ամէնէն խորունկը դիտես կըտեսնաս. քէնէ ծածուկ բան մը չըլլար. բայց իմ ներսի դիս դղմամբ, պատռէ իմ քարացեալ սիրտս արցունքով, շարժէ իմ լեզուս՝ի խոստովանութի՛ւն: Դու Տէր զանազան հիւանդներէդ զանազան հարցմունքով առջևդ կանչելիր, առաջ իրենց յաւը ըսըրցընել տալիր, եթէ ճարտար բժշկի պէս իրենց ցաւը ըսընցուցիր· կոյր եղողին դիմալով հարցուցիր, ինչ կուզես որ քեզի ընեմ. երբոր անիկայ ըսաւ, Տէր, պի՛ տացայի ալ իմ և պէսէդ: Ողորկ. ժը: Դուն շուտ մը հրամեցիր, աչքը բացվեցաւ, քու ետևէդ եկաւ:

Հիմա ես շատոնցմէնէ կուբացերեմ. մեղքերուս խաւարը աչքս գոցէրէ, չեմ տեսնար, չեմ ճանչնար ոչ մեղքերս, և ոչ մեղքերուս համրանքը, դու գիմալով իմ վրայ բայց աղաչեմ մորիս աչքը, լուսաւորէ՛ որ տեսնամ, ճանչնամ, համրանքնէրը միաքս բերեմ: Բայց բերանսալ խոստովանելու քահանայիին, զուրցելու իմ հոգւոյս ցաւը, իմ պակասութիւնէրս, որ մեղաց խաւարը փարատի, քեզ լոյսդ քո տեսնամ, առջի ճամիսա ձգելով քեզի հետևիմ ան լուսաւորեալ կուրին նման: Ջան-

յուսաց իւր սէր կարէ առնուլ ի միտ. Ի գաղտնեաց իմոց նբ արա զիս ՚որ. և յօտարէն պահեայ զծառայ քո: Սաղմ: ժբ:

Աղ աղօթ առ Նոյն:

Աբբայր մեզբերուս ծանրութիւը և շատութիւը կըյիշեմ Տէր իմ, կըյուսահատիմ. որ մեկը զուրցեմ, միտքս կըշփոթի, ամ մէն մեկ մեղբերս չեմ կրնար միտք բերել, կըտարակուսիմ ալ ինչպէս զուրցեմ. անկէց ինծի ծանրութիւն ու ձանձրութիւն կուգայ խոստովանելու. աս տարակուսանքները իս կրծուցնեն, բերանս կըկապեն: Գիտեմ Տէր իմ, որ աստոնք ամ մէն սատանայի փորձութիւններ են, որ իս հեռացընեմ ՚որ խորհուրդէն, ուշացընեմ իմ բժշկութիւնս. սակայն դու բժիշկ հոգւոց և մարմնոց Տէր իմ Յս, քանի որ իմ ծուլութիս բանի կապէ, դու սեանելով աս իմ հիւանդութիս փարատէ, և քանի որ սատանան ուշացընել ուզէ, զանազան կերպ կերպ առիթներ բերելով, դու սատանային կապանքը քակէ:

Աստնկ երբեմն սատանան չէր ուզեր հիւանդներուն բժշկըվիլը քու ձեռքովդ. ուշացընել կուզէր բանելով հրէաներուն բերնովը: Շաբթվան մէջ վեց օր կայ, ուրիշ օր եկէք յիներ քով բժշկըվելու, այսօր մի գայք կըսէր: Բայց դու Տէր աս

տանան ամբիծ ըրիը ըսելով, ասիկայ դուս-
որը աբրահամու է, հիմա սատանան կա-
պերէ. պէտք է որ՝ շուտով այսօր ես բժըշ-
կեմ, աս ըսելով բժշկեցիը։

Հիմաալ սաոր նման ըսէ իմ հոդիս հա-
մար, աս հոդին իմ եկեղեցնայ որդին է,
սատանան կապերէ մեզքէրով, չուզէր խա-
լացընել. այսօր պէտք է որ ես քեզ բժըշ-
կեմ, միտդ լուսաւորեմ՝ որ մեզքէրդ յի-
շես խմանաս. սիրտդ շարժեմ զղջալու,
մեղայ ըսելու, բերանդ բանամ, լեզուդ
շարժեմ որ համարձակ խոստովանիս քա-
հանային։ Եթէորը աս ձայնս երկնային
բժշկիդ կառնէ իմ անդամալուծ կապված
հոգիս, շուտ մը կապանքներէն կարձրկ-
վի, սատանան կըհեռ ընայ. և ես բժշկը-
ված ըլլալով՝ նորէն շնորհայ մէջ կըգտնը-
վիմ, եկեղեցնայ հարտզատ որդի կըլլամ։
Երանի, ուր թողուիմի եղև մեղայ, և
ծածկեցան ամենայն յանցանք նորա։ Ե-
րանի առն՝ որուն ոչ համարի Տէր զվեղ
նորա։ Սաղմ. լբ։

Այլ աղօթք առ նոսն։

Խնդրեմ Տէր իմ Յիս, որ մեզքերս միտք
առնելէն եաև, բանաս իմ բերանս որ քա-
հանային համարձակիմ խոստովանելու.
վասն զի թէպէտ ես զզուած եմ մեզքէ-
րէս, ներսէ դիս ցաւի մէջ է իմ ըրածնէ-

ըուս վրայ, բայց սատանան չկարողացը որ համարձակուէր մեղքերս խոստովանիմ քահանային, մանաւանդ թէ քեզ Քրիստոս Տէր իմոյ, որ հոն նստած ես քահանային միջնորդութիւնը։ Հիմա բայց բերանս ազատեցաւ խոստովանելու քահանային՝ որ քու փոխանորդդ է, մէկիկ մէկիկ զուրցել իմ ցաւս, իմ հոգւոյս պակասութիւնները ինչպէս որ պէտք է՝ որպէս զի բժշկութիւն գտնամ։ Ինչպէս որ ան հիւանդն որ կուզէր իր բժշկութիւնը ծածուկ պահել, դուն հարցընելով նայելով վերջապէս բերանը բացիր, զուրցընել տուիր, անանկ նայէ իմ վրայ շնորհքով, կանչէ իս առջիդ քաջալերելով։ Տուր ինծի զօրութիւն, որ ամօթը փարատի ուր որ պէտքը չէ ամչնալ. ահա և դողութիւնս համարձակ բերանով խոստովանիմ իմ ըրածներս, ո՛րով յայտնի բժշկութիւն գտնալով փառաւորվի քու նոր անունդ։ Ամեն իմ ցուցիչ քեզ, և զանօրէնութիւնս իմ ոչ ծածկեցիչ ես։ Ասացի թէ պատմեցից ինձէն զքեզ իմ. և դու թողցես զամենայն ամբարշտութիւնս մեղաց իմոց։ Սաղմ. լա։

Աղօթք ղկնի ի սուրբ պատարագին։

Աստուած քեզ Տէր, մեղայ քեզ Տէր, մեղայ անհամար մեղքերով, որ մեկը զուրցեմ, որ մեկը խոստովանիմ, աշխարհս իս խա-

բեց, մարմինս՝ իմ կամքս իմ միտքս երեն
քաշեց. սատանան իս մոլորցուց իս վերա-
ւորեց. աս երեք թշնամին իս աս խեղճու-
թե մէջ ձգեցին, իս զրկեցին քու տըված
շնորհքներդ, թշնամի ըրին քեզի: Բայց
հիմա նորէն քեզի կուգամ Հայր եր, դու
որպէս հայր անողոքակալ և անյիշաչար՝ մի
յիշեր իմ ըրածներս, յիշէ քու ըրած բա-
րերարութիդ: Դարձի գերեսս քո 'ի մե-
ղաց իմոց, և զամենայն անօրէնութիւնս
իմ քաւեա յինէն: Քու ըրած շնորհքներդ
պարապ չերհանելու համար՝ թող ինձ այ-
սօր իմ անօրէնութիս. ներէ, հաշտըվէ,
նոր շնորհք ղրկման տուր, որ ճշմարիտ
սրտիւ ղղջալով մեղքերս սրբըվիմ, նորէն
արքայութե որդի ըլլամ: Ես ասացի 'ի
զարմանալ իմում՝ թէ ընկեցայ ուրեմն
յերեսաց աչաց քոց: Քաղաքերեցարուք,
և զօրասցին սիրտք ձեր, ամենեքեան ոյք
յուսացեալք էք 'ի Տէր: Բազում տանջանք
են մեղաւորաց, բայց ոյք յուսան 'ի Տէր՝
ողորմութիւն ծն շուրջ եղիցի զնոքօք:
Սաղմ. Լ. լա:

Այլ աղօթք առ Նոյն:

Աղաչեմեամ այսօր Տէր իմին թշուառու-
թիս, և պատմելով արարչիդ իմ հոգւոյս
խեղճութիը, ներումն կըխնդրեմ մեղքե-
րուս: Ես աս աշխարհիս մէջ ճանիփորդի

մը նմանեցայ, որ յանկարծ չիգիտնալով
Ջամիուն մէջը աւազակներուն ձեռքը ըն-
կայ. ես թալանեցին, ամէնէն բանս առին.
անկէց ետքը իսալ զարկին, վիրաւորեցին,
ինչ հագնէրնէր ունէի մերտուն, ամէնը
առին, անմեղութիւս կորանցընել տրվին:
Ան Ջամիու աւազակները՝ անգութ սա-
տանաները՝ հոգիսալ վիրաւորեցին, հա-
սաւաքս խաւարեցուցին, յոյսս կտրեցին,
այ սէրը պաղեցուցին. ես մեղքէ մեղք ձգե-
լով թուլութենէ ակարութենէ մը մէջ ձգե-
ցին՝ որ աղօթք չեմ ուզէր ընել, աղօթ-
քիսալ նատիմ՝ համ չեմ առներ. բերանս
ալ կըգոցվի ամէնէն հոգևոր բանի սրտ-
նեզութենէ կուգայ. աշխարհայինն բանէրու
սէր կուգայ, բարեգործութենէ բանէրը ետ
կըձգեմ. աշխարհայինն ոչնչ բանէրը ա-
ռաջ կընեմ. անոնց վրայ է սիրտս միտքս.
ասանկ թշնամւոյ ձեռք եմ ընկէր, կաղա-
ղակեմ ապարչիդ: Աշխ, դու Տէր բարե-
դութ, դու որ գթած սամարացիին պէս
օծար կերպարանք մտար, մարմին առիր,
հասարակ մարդ եղար, աս աշխարհս անց-
նելով իմ խեղճութիւնս տեսար, հասկը-
ցար իմ ամէնէն ցաւս, մի զանց ընէր ու-
րիշներուն պէս, նայէ մէյմի վրաս ու գթած.
բժշկէ իս աս հոգևոր հիւանդութենէ, ու
նորէն եկեղեցնայ պանդոկին յանձնելով,
նը եկեղեցնայ զանազան խորհուրդներով
հնարքներով իս ամրցընելով զարմանէ,

Հոդած, ինչպէս մեկալ անգամ դալուստդ մեռնելուս առենը: Ինչպէս որ սամարա-
ցիին օրինակովը մեզի հասկցուցիր, որ մեռնելուս առենը առողջ ըլլամ հոգևո-
րապէս, պարզերես ելլամ քու առջևդ, ու յաւիտեան քեզի հետ մնամ: Ահերձ տէր
աս այնոցիկ՝ որ մնչեալ են սրտիւք. և զնոսարհս հոգւով կեցուցանէ: Ա յլ անձն
իմ ցնծասցէ ի տէր, ուրախ եղիցի ի փրկութենէ նորա, և ամենայն ոսկերք իմ
ասասցեն, տէր ո նման է քեզ: Ջի փրը-
կեաց զաղքատն ի ձեռաց հզօրի, զաղ-
քատն և զտնանկն յայնցանէ՝ որ յափըշ-
տակեն զնա: Սաղմ. Լէ. Լէ:

Ա յլ աղօթք առ նոյն:

Ես որ բոլորովին մեղաւոր եղերեմ, մեղքերու մէջ լթալթխըվերեմ, արքայու-
թեդ ժառանգութենէ զրկվերեմ, հիմա թէ-
որ քու մարդասիրութենդ իմ զղջումն ըն-
դունի, իմ մեղքերս ազատէ, բոլորովին
փրկիչ դուն կըլլաս ամ ողորմութեդ ձեռ.
որ իս փրկելու համար խորհուրդ խոստո-
վանութեան և ըբ հաղորդութենե սահման-
նեցիր: Ամէն ըբք և հրեշտակք պիտոր
զարմանան անբաւ գթութեդ վրայ, որ
մէկ մեղաւոր մը ասանկ անարժան ինչ-
պէս երեսդ չդարձուց, չդատապարտեց, նո-
րէն իր շնորհքին բուն արժանի ըրաւ. ամ-

նաւանդ թէ աղբայութեան որդի ըլաս, ՝ի քոց հետ մէկ տեղ նստելոյս : Եթող զաս մանալով կազդուրեմ ան առեղը՝ ո՛ան բաս մարդասիրութիւն քրիս. փառք կը թութիւնէ քո ՝ի ր, փառք մեծի բարերարու թիւն. ուրախ հրեշտակք կան և ՝ի քէ երա նեալք՝ առ՝ի՛ն՝նալ օրհնեն զոլին մեծացու ցանեն պիտոր ասանկ անհուն գթութիւնը՝ որ իմ վրայ ըրած կըլլաս. եթող անոնց հետ մէկ տեղ օրհնող, փառաբանող պի տոր ըլլամ յաւիտեան : Ո ստեղծ առան ձին զանրաս նոցա , ՝ի մեռ առնու զամե նայն գործս նոցա : Անձինք մեր համրե րեացեն ՝ն՝ն, զի օդնական և պաշտպան մեր է : Եղիցի ողորմութիւն քո տէր ՝ի վերայ մեր , որպէս յուսացաք ՝ի քեզ : Սաղմ. ՃԼ :

Այլ աղօթք առ Նոյն :

Գ՛Ձիա, ողորմէ Տէր իմ, ինչպէս որ ո ղորմեցար բորոտին, ծունկ չոքելով առ ջեւդ՝ եթող անոր պէս կաղաղակեմ : Տէր , եւ՛ն կա՛ս, կարօղ ես զիս սրբել : Մարկ . ա . կ : Գարշելի է իմ հոգւոյս բորոտութիւը , ընկայ , կորսըվեցայ , մեծ մեծ մեղքերու մէջ պլըտըկըվեցայ , մէկ հրեշ մը դարձե ցեմ որ՝ ելմանչըլըր , եթող ինծմէն կրգա նեմ , քեզ ՝ն՝ղ կըհաղցընեմ , ինչ ընեմ որ՝ բժշկըվիմ , վասն զի յոյս չիմեաց իմ

դիացին, հրեշտակները երբեք լինծին կը-
դանին, երես կը դարձընեն : Դուն ես մի-
այն ան երկնային գիծած բժիշկը՝ որ չես
գանիր . դու կարող բժիշկ ամէն ցաւե-
րու բժշկէ ես, դու հզօր վրկիչ ամենայն
աշխարհի՝ ազատեա զիս, եկո, նայէ որ
մէկ դիս ողջ չ՚ մնացեր . քու ստեղծուածդ
է, բայց այնչափ օտարացեր մեղքերով՝
որ չ՚ճանչցուիր : Տէր, երէ կամիս, կրօղ ես
ղիս արբել : Դուալ աս իմ խղճալի ձայնս
առնելով՝ ըր իմ, գիծա, խղճա . ձեռքդ
երկնցու իմ վրայ, մօտիկցիր ինծի ինչպէս
որ մօտիկցար բորոտին . լսեցու՛ ինծի ան
ուրախալի ձայնդ լսելով : Կամիմ, արբէսայ :
Ո՛ւր է, արդեօք աս ձայնս օր մը լինալ կ՚ինծի
պիտոր գայ . երբ պիտոր լսեմ ան ուրա-
խութիւն ձայնը, թէ եկայ տեսայ քու ո-
ղորմելութիւդ, սրբեցի մեղքերդ քու հո-
գիդ : Իմ բորոտեալ հոդիսալ աս ձայնս
առածին պէս՝ շուտ մը բորոտութիւն կը-
սրբըվի . քու խրատովդ շնորհքովդ ուժ
կառնէ, որ երթայ քահանային համար-
ձակ ցրցընէ զինքը . իրեն բորոտութեան
մեղքերուն վճռակը մէկիկ մէկիկ խոստո-
վանելով պատմէ . ետքը պատարագ մա-
տուցանէ ինչան սրբուն : Ան առենը Տէր
իմ, եասլ կառաջադրեմ որ՝ փոխովիմ, օր-
հան որ քեզի հետու կ՚ի, այնչափալ աւե-
լի քեզ մօտիկնամ, քեզ քարոզեմ, իմ վար-
քուկս իմ խօսքուս բանի օրինակ տամ ու-

բիշնէբուն, որ անոնքալ քեզի դան. քեզ նալ վրկուէիւն գտնան ամէնքը։

Սաղմոս իդ։

Յիշեա՛ որ զքէուէիւնս քո, և զաղօթ մուէիւնս քո, որք են յաւխտենից։ Զմեզ մանկուե իմոյ և զանգիտուե իմոյ մի յիշեր, այլ յիշեա զնս որ ըս աղօրմուէե քում, վասն քաղցրուէե քո, զի քաղցր և ուղիղ ես։

Վասն անուան քո որ քաւեա զմեզս իմ զի բազում եղեն. ով է մարդ որ երկնչի ի Տնէ, օրէնագէտ առնէ զնա ի ճանապարհի՝ յոր և հաճեցաւ։

Աչք իմ յամենայն ժամ առ որ, և նա հանէ յօրոգայթէ զոտս իմ։

Տես զխոնարհուէի իմ և զվաստակ իմ, և թող զնճ զամենայն զմեզս իմ։

Այլ աղօթ առ Նոյն։

Ես որ եկեղեցնայ որդի էի, որ առաքանէն մկրտուէիւ լուացված էի, իմ մեքեսէս կորսնցուցի հոգևոյս մաքրուէիւը. չարաչար մեզքերով ազատուեցայ, կերպ կերպ երկան ցաւերով հիւընտուէիւն մէջ ընկայ. կաշխատ նորէն լուացվիլ, նոր պրոքատիկէ աւազանը ապաշխարուէիան մնաալ, բայց չեմ կրնար։ Անդամալուծ

մը դաձերեմ մեղքերուս, դանդաղութիը վրաս տիրերէ, ծուլութիե և ձանձրութիե սատանան իս կապերէ, իս կըխղդէ, ոտքս ձեռքս առաջ չերթաթ՝ ըբ ապաշխարութե աւազանին մօտիկնալու, տաբակուսէր կեցերեմ, մէյմը չունիմ որ իս հոգայ դարմանիկ։

Հիմա դու բժիշկ հոգւոց, եկ տես աս երկան ժամանակման իմ ցաւս. եկօ հիմ ծէ տեսութիե, ինչպէս որ եկար երսունը ուրթը տարման անդամալուծին քովը, հարցնէ ինծի ածային քու բերնովդ։ Կային ոմք Լինել։ Յով. ե. 6։ Ան տունը իմ բերանս, ալ կըբացվի, կըսկսիմ խոստովանիլ, իմ ցաւերս իմ տկարութիս պատմել։ Տէր ոչ գոյ ոմանիմ. Լէ յորժամ ջուրդն յուպէղին՝ արիջէ գիս յաւազանն, և մինչ ես պանդպաղիմ այլ ոք կանգ գիս յաւազդոյն էլանէ։ Տէր իմ, ցաւս անբժշկելի է. մի՛ զի շատոնցմէ պղտիկութիմէ բնութիս դէշն կըղիմէ, ղղջալու ջունիմ, առաջադրութիս չեմ պահէր, խոստովանութիը ծանր բան կուգայ ինծի, և ամէն մէկնէն աւելի ինծի դէշ աս է որ՝ մէկմը նալ չունիմ որ աս բանիս ճար ընէ, բայց եթէ դուն, որ հիմա քահանայի կերպարանօքը եկերես, իս կըհրաւիրես որ՝ պատմեմ զուրցեմ իմ ցաւս, անմնկով բժշկութիուն դառնամ։

Ես կըպատմեմ քեզի իմ հոգւոյս ցաւը Տէր իմ, դուն ալ լսեցնէ ինծի ան քու ձայ-

նը: Աբէ, ասո պահէնա տո, ես հնա: Ջու ցաւէրուդ պատճառը ան է որ կըսես, արի չես, դուն քէնէ մեղքերուն մահիճէն չես ելլար. ասո քեզի անանկէնէ արիւնհեան շնորհքը հոգոյն տըլ, վերցու մեզաց մահիճը. դնա քահանային քովը ձգէ խոստովանեղով: Ա ձայնս երբոր իմ հոգիս առնէ, շուտ մը կըյառնէ, կողընկոյ, կըքալէ:

Բայց շատ թշնամինէր իս կըպաշարեն, չեն ուզեր որ մեղքերս վերցնեմ: Ոչ է արժան քեզ առնուլ զմահիճս քո, կըսեն: Առաջ իմ ձանձրալէիս դէմ կելլայ, քիչ մը առաջ ինչ որ կառաջադրեմ, եարը կըթուլնամ պահելու. ես իս պէտք էր միշտ զղջման մէջ պահէի որ չիթուլնամ, դասէ թի մարդարէն պէս ըսելով: Երբ մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ: Բայց խոստովանելէս ետև մեղքերս կրմոռնամ. իրը թէ յայտնի թողուլթի գտած եմ անանկ հանդարտ կընստիմ. սիրտս միտքս աշխարհային բաներու կուտամ: Թէ որ քիչ մը ուրախութի գտնամ, ան ուրախութիւնը բոլորովին մոռնամ կըզարձնեմ, հոգևորէն կըպաղիմ. ասա է իմ կորստեան պատճառս:

Ասոնք մէկիկ մէկիկ առնելդ կըդնեմ, ով Աստուած բժիշկ հոգւոց մերոց քու, ինչպէս որ հիւանդ մը իր բժշկին կըզուբցնէ, որ ինձի դեղը տաս, ես քեզ գտնամ. վասն զի

իբաւի ինձմէ յոյս կտկայ, քեզի է միմակ բժշկելը: Դուն իս նորէն գոյր խոստո-վանելէս եաև աս ոբ տաճարիս մէջը, ու ըսէ ինչպէս որ ըսիր ան բժշկեալ անդա-մալուծին: Ահաւասիկ ողջացար, մի՛ այլ գեղան-չիր, չի՛ չար ես ինչ լինիցի ձեզ: Ա՛ս խրա-տիս պատուիրը եաև իմ սրտիս մէջը առ-նելով աս օրէս եաև յոյսով, միմակ մեղ-քերուս վրայ ցաւելով զղջումի հետ ըլլամ, որ ինչ առաքագրուածի կընեմ, պահեմ:

Թէ որ կուզես մեղքերդ միաքդ բերել, ու աւելի զղջումի ընել, կրնաս նաև մեծ պաքին երթոցդ և չորրոցդ չաթըվան ա-պօթքնեբնալ ըսել, որ են ապօթք զղջման ու խոստովանութեան:

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՒՐ ՍՈՒՐԲ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ,

ԵՒ ԸՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ։

Աղօթք յառաջ քան զհաղորդուիլեանն։

Ա՜ստ գէպս բաբէլացւոց անդր նոփեաւ և լայաւ, չորքամ չիշեաւ զիեր Սիւն։ Սազմնա. ճիշ։ Երբոր խարայէլացիք իրենց մեղացը համար գերի ընկան, ինչպան բաբիլոն քշըվեցան անդուռ քաղդէացւոց ձեռքովը, հառաչելով երուսաղէմը կը յիշէին ու կոյլային. ինչպէս կ՚ողջունուցինք քեզ երուսաղէմ կըսէին. երբ պիտոր տեսնանք քեզ

երուսաղէմ մեր քաղաքը։ Հիմա իմ հոգիսալ սոսկաց պէս անգութ սատանաներ՝ բուն ձեռվընին ընկելով, մէկ մեզէ մէկալ մեզը դէորելով՝ քենէ հեռացաւ, կորսընցուց վերին երուսաղէմը աբքայութիւը, կորսնցուց երջ ընկերութիւը. մնանակից եղաւ սատանաներու։ Ամէնէն աւելն դ.քեզ կորսնցուցի Տէր իմ, արարիչդ իմ. դերի եղայ մարմնոյ, աշխարհի, և սատանայի, որ նորէնոր կըջանայ իս մեզէ քու մէջ ձգելու. անհաւատի մը պէս զրկըվեցայ հեռացայ ուր խորհուրդներէ, ուր շնորհքներէ. Թողուցի զանապական մարմին և արիւն յաղ, եղայ մարմին և արիւն աշխարհի, որը ոչ կարէն ժառանգել զարքայութիւնն այ։

Հիմա զրկըված խեղճ մնացած հոգիս կըխիղճ ան ուր խորհուրդներըը, ան հոգևոր շնորհքներըը որ առեն մը կըվայելէը, կուլայ կըհառաչէ, ախ կըսէ Ա՛ր սիոն, Ա՛ր խորան անմահ պատարագիդ, ինչպէս քեզ կորսնցուցի, ինչպէս քեզ Թողուցի։ Ա՛յլ դուռ ուր ողորմութիւն, ուր մխիթարութիւն, որ կըդրնաս քու ստեղծուածոյդ վայ, այսօր դիմա իմ վայ. եկ, երևցու քու ուր երեսդ հրաշալի խորհրդով մարմնոյ և արեան քո. ինչպէս որ դիմալով երևցար Թոմայի առաքելոյն. կանչէ քու կինն քաղցր ձանուդ իմ սրտիս՝ որ դորձքով անհաւատ եղերէ, լսելով, Բէր վ[illegible]

այս: Մի թողուր ըսելով սէց ընկերուիը՝ որ երբոր ես իս ցըցընեմ անոնց, դուն ալ իմ տեսուածներէս վերկըվիս. մի խըստացըներ քու սիրտդ առաքելներուն քարոզիչներուն ըսածին դէմ, որ անհաւատի դործք չընես: Ան առեննալ աս ձայնս լսելով իմ քարացեալ սիրտս կըկակղնայ, քեզի կըդառնայ, կաղաղակէ Թոմայի հետ: Տէր իմ և Աստուած իմ: Ահէց եաքը քեզի կըհաւատամ Տէր իմ, քու որ առաքեալներուդ խրատը խօսքը կըբառնեմ. հերիք է որ քու որ ձեռվինէրդ կըդըպչին ինձի, քու որ մարմնոյդ խորհուրդը կըհաղորդըվի ինձի, քու որ արիւնդ կըկաթի իմ վրայ. ասկէց եաքը չեմ բաժնըվիր քէնէ, քեզ միայն ուզ կըդաւանիմ հաւատալ, և քեզ կուզեմ ծառայել մարմնով և հոգւով, որ յաւիտեան քեզ փառաւորելու արժանի ըլլամ: Ամէն:

Այլ աղօթք առ նոյն:

Ըրցաւիմ մեծ ապէս Տէր իմ Յիս, որ մեղանչելովս քէնէ հեռըցայ, կըճանչնամ այսօր՝ որ քէնէ հեռընալով ամէնէն բաներց զրկըվեցայ. կուզէի հանգստութիւն երկնակութիւն, կարծէի որ՝ կամքս կատարելով մեղքի հետևելով ուզածս կըգըտնամ. բայց մեղանչելովս ասոնք չիմասցըներցայ, քեզ ալ Տէդ իմ կորսնցուցի, սիրտս

ավրեցի, խաղաղութիւնս կորսնցուցի, խղճմտանքս շփոթցուցի, չխմմացի որ քէնէ դուրս երջանկութիւն չկայ։

Ձիմս սիրաս թշնաւացեալ, հոգիս այրիացեալ, զրկեալ իր արարչէդ, իր փըրկչէդ, կուլայ քեզ կըմտաւէ. կըգտնայ քեզ աս նըբ խորանին վրայ. ամէնուն շնորհաց նատած տեսակաւ խորհրդոյ հաղորդութիւն, կըկանչէ կաղաղակէ։ Յո՞ վերպապեա, ողորմած ինչ։ Իրաւի չեմ կրնար համարձակիլ առջեդ երեւնալու, որ մեզ զքեզ Սրբութիւդ ըրաց իմ մեղաւոր սրտիս մէջը առնելու խորհրդով հաղորդութիւն. վասն զի կամքս զքեզ թողուցի, քու թշնամի-ներդ հետեցայ, որ է աշխարհ, մարմին, և սատանայ։

Բայց քու անբաւ մարդասիրութեանդ ապաւինելով, ուրդ կերթամ, մեզայ կըսեմ, նորէն թողութիւն կուզեմ. նորէն քեզ կըմօտիկնամ առ նըբ խորհրդով հաղորդութեան, փէշդ կըփակչեմ, ինչպէս որ հիւանդնէրը միակ փէշդ փակչելով կըողջնացընէր, հիմաալ ասանկ իս ըսընցիս մեհացու հիւանդութիւս, որ հոգիս կուզէ սպաննել։ Ինչպէս որ ջաթ-սոխն տունը գալով, քարացեալ սիրտը փոխեցիր, մեղաւորը արդար ըրիր, ջար սովրութիւնէրը փոխել տըվիր, անանկալ եկո իմ սրտիս մէջը նատ, իշխէ աչ խորհրդով, խաղ արդարացու անօրէնս։ Վասն զի

քու դալ նստիլդ միայն, ան տունը աբ-
դարութիւն և սրբութիւն կըլլայ, անանկալ
իմ սիրտս քու դալովդ բնակարան և օ-
թևան կըլլայ ամենաներ երրորդութեդ։

Աղօթ առ նոյն։

Ե՛կ Տէր իմ, տես ինչ եղերկ ան հոգին՝
որ դուն ստեղծեցիր։ Ե՛կ Տէր իմ տես ան
միաբը՝ որ աշխըրհիս ունայնութե մէջ ըն-
կըղմերկ։ Ե՛կ Տէր իմ տես ան աչքը՝ որ
դուն ստեղծեցիր աշխըրհիս գեղեցկութիը
վայելելու քեզ փառաւորելու համար, ան
աչքը աշխըրհիս մեղկերով կուրացերկ. ան
բերանը որ պիտի էր քեզ օրհնելու՝ պիղծ
խօսքերով անէծքով լեցուերկ. ան ականճը՝
որ երկնային աւետարանին ձայնը պիտի
էր մտիւդ դնել, սատանային ձայնը կլլսկ,
անոր խրատը լսածը կըպահէ. աշխըրհս
հոտը իր հոտառութե անուշ կուգայ.
երկնային անուշահոտութիը աղօթքի՝ քա-
րոզի՝ իրեն ազէկ չիգար։

Առանք տեսնելով Տէր իմ, եկո դուն տի-
րէ քու ստեղծուածոյդ վրայ. մի թողուր
որ օտար սատանան տիրէ։ Մի ընկենուր
դես ծոր յերեսաց քոց, և զՀոգի քո ծր մի
հաներ յինէն։ Ա՛յ քու ծր խորհրդաւոր
դալստեամիդ որ հիմա պիտոր գաս, իմ
սրտիս մէջը պիտոր նստիս, դուն տիրէ,
դուն իշխէ, թագաւորէ հնորհքովդ, վասն

զի քու ատեղծուածդ եմ: Սիրտ նը հաս-
տատեայ յիս ընծ, և զհոգի ուղիղ նորո-
գեայ ի փորի իմում: Նոր միտք, նոր աչք,
նոր զգայարանքներ տնկէ, որ բոլորովին
քու կինդ ըլլամ, ասկէց ետքը մէկ կամք,
մէկ վարք ունենամ քեզի նմանս: Ապաշ-
խարութենէ խաչ քաշելէ վախճալիս, որ
անդինալ յաւիտեան քեզի հետ մէկ տեղ
ըլլամ դէմ յանդիման քու նը երեսդ տես-
նալով: Ամէն:

Աղօթք սա նոյն:

Տէր իմ Յս Քս, ահա կրտնեմամ քեզ
մարմնով նստած սրբութենէ սեղանոյս վրայ՝
որ է տեղի ողորմութենէ, հոս չես նստած
հինա դատաւոր արդարութեն, հապա հայր
ողորմութե, որ ամենքնուն կերթաժնես հայ
կենդանութենէ, կարօտներդ կըկերակրես:
Ասանկ ողորմութենէ տեղը՝ ողորմութեան
օրերը՝ մէկը չկապաժ բերիր, որչափ անար-
ժան ու մեղաւոր ըլլայ. ես որ հինա ա-
սանկ ողորմութենէ տեղդ եմ ապաւինելէր,
որ է պատարագիդ նը սեղանը, մի պատ-
ժեր Տէր իմ, այլ ողորմէ. քու դթութեան
շնորհդիդ ինծիալ մէկ բաժին մը՝ մէկ փրշ-
րանք մը հանէ ըսելով: Գնամ ի ծաղվաբերդ,
զի արդ երբէք աւուրս են զի հան աս խա, և ոչ
ունին զինչ ուտիցեն: Մատթ. ժե. 32:
Ինչպէս որ ըսիր չորս հազարին վրայ. վասն

զի իրաւացնեմ հոգիս քանի մը ուսեալ աս աշխարհիս ճամփուն մէջ. մեռնելու մտիկ է անօթիութիւնէ. վասն զի ինչ շնորհք, ինչ բարիք որ տըվերիվը հոգիին կերակուր ըլլալու համար՝ անոնք ամէնքը կորնչուցուն, մէկ ոչնչ մեղքի մը համար դուրս նետեցին, մէկը չկայ կերակուր տըվող: Առաքեալներըդ՝ քահանայներըդ՝ ամէնեալ տարակուսերուն իմ անապատացեալ հոգիիս վրայ:

Դուն միայն ես որ կրնաս իս կերակրել և չես ուզեր որ անօթի արձակես Թողուս, ըլլայ որ՝ աս աշխարհիս ճամփուն մէջ անօթի մնամ. Թէ որ դուն ասանկ չէիդաս Տէր իմ, որ աշխարհս կերակրեցիր, իս մէկը չկրնար հոգալ, Թէ որ դուն իս չկշտացընես որ չըրս հաղարը օխտը հացով կշտացուցիր, մէկը իս չկրնար կըշտացնել, ոչ աշխարհ, և ոչ մարմին: Իրաւ էի ես ինձմէն հմա կըկարծէի որ անոնք իս կրնան կշտացնել, անոր համար աշխարհի ու մարմնոյ հետևեցայ, բայց խաբեցայ, հիմա իմացայ որ՝ դուն ես միայն հոգիս կշտացնող անմահական սեղանաւդ: Տուր ինծի աս չըր մարմնոյդ հաց անմահական, կերակուր յաւիտենական, ա նանկով դանիմ հետընտրեալ աշխարհիդին բաներէն, միայն քեզի մօտիկնալով՝ քու կամքդ կատարելով զնայիմ յաւիտեան. Ամէն:

Աղ ազօթք առ Նոյն։

Ես կը համարձակիմ կուգամ կրկնոտիկամ քեզ առնելու ով երկնային մանկան, ով հաց հրեշտակաց, որուն մէջը պայծառ հաւատովս կըտեսնամ բազմեալ զՏէր իմ Յիսուս. կուգամ ոչ իմով արժանաւորութեամբս, այլ քու կիրն անհուն գթութեդ՝ և անհուն կարողութեդ՝ որ իմ սիրտս հաճոյ առ խոնարհ կերպարանքը մատաղ։ Ակնկայ ըլլայ ինձի քաւութիւն և թողութիւն անցեալին մեղաց իմոց, հաշտութիւն ամենանոր երթողութիւնը հետ, նեղութեան ամենայն պատժոց որ մեղքերս վաստակեցան։ Ըլլայ ինձի դեղ կենաց, շնորհք յաւտաւելութիւն, որ ամէնէն մեղքերէ՝ չար սովորութիւններէ կորըմիմ։ Ըլլայ կատարիչ խնդրուածոց, թէ ինձի՝ և թէ անոնց՝ որոնց համար պարտական եմ աղօթելու, կենդանեաց և մեռելոց։ Ասով հոգիս զբանայ՝ որ առաքինութիւն հետևիմ, քեզ Տէր բնակարան ըլլամ, ինչպէս որ երեսդ տեսնալու արքայութիւն մէջ արժանի ըլլամ. Ամէն։

Աղջիկ չինի հաղորդությանը։

Ով մարդասէր Տէր իմ Յի, ինչ աղէկ կուլթի տեսար իմ վրայ՝ որ իբր հաւնելով արժանի համարեցար եղբ մնրմնովդ ինձի դալ իմ փրկուլթիս հոդալու համար. իսկ ես անպիտան ծառաս միայն ապերախտուլթի ընելու հետ եղայ ինչվան հիմա։ Ի՞նչ աղէկուլի ըրած ունիմ Տէր իմ, բայց ի մեղաց. աս ինչ սէր է ասարիչ իմ, որ իմ վրայ կըցըցընես, յայտնի կերևցընես որ՝ դուն ես իմ արարիչ, և ոչ այլ ոք. քու ձեռաց ստեղծուածդ եմ, չես ուզեր որ կորսըվիմ։ Քանի որ ես քենէ կըփախչիմ, մէկ մեղքէ մէկալ մեղք իյնալով կըհետևիմ, այնչափալ դուն մարդասիրուլթդ իմ եառնէս կուգաս, քաղցր ձայնով ինձի կըկանչես։ Եկայք առ իս ամենայն վաստակեալք և բեռնաւորք, և ես հանդուցից զձեզ։

Ա՛ հերիք չխեղճելով հիմնալ իմ սիրտս կուգաս կըհանդչես, մարմնով և արեամբդ կըկերակրես իս շահելու համար։ Քու կինդ եմ Տէր իմ, քու կինդ է աս սիրտս, աս միտքս, որ ես ինչվան հիմա մեղքի ծառայեցուցի. բայց քու աս սէրդ և քու դալու ատդ տեսնալով հիմա բոլորովին կը-

դառնամ, մեղքերս կըձգեմ, քեզի կու-
դամ, վասն զի դու թափաւոր թափաւո-
բաց առաջ ինծի եկար: Կաղաչեմ Տէր իմ,
աս սէրդ իմ վրայիս ալ պահպանելէ ինչ-
վան եաթը, եկո, իշխէ իմ վրայ. Թող մի
տար որ օտարանայ. ինչվան որ երես երե-
սի աբբայութիւն մէջ քեզ տեսնելու, քեզի
հետ մէկ տեղ նստելու արժանի ընես Տէ-
րիմ և Աստ իմ:

Աղօթք առ Հոգին:

Ով պատուական մարմին քեզի, որ ե-
կար իմ մարմնոյս հետ խառնըվեցար, դու
սրբեալ սրբոյդ մեղաւոր սրտիս մէջը բնա-
կեցար. իս սըրբէ, իս կեցո, իս մաքրէ:

Ով մեղսաթաւիչ արիւն քեզի, որ իմ
մեղաւոր արիւնիս մէջ խառնըվեցար, վա-
ռէ իս քու սիրովդ. անուշցուր իմ լեզի
բարկուէս, լեզի հայհոյութիէս, և մեա-
ցած ամէն մեղքերս:

Ով պատուական ջուր կողին Քրիստոսի, ան-
մահութիէ ջրովդ կենդանացո իմ հոգիս,
մարմինս, և միտքս բժշկէ չարաչար մեղքե-
րու բորոտութենէ: Ամէն որ՝ յորդանանու
ջուրը նէ Նեեման ասորիին բորոտութիւնը
լուաց եղեւ մարդարէին խօսքովը՝ քանի
աւելի դու ով անհուն ջուր արարչին, որ
ըստեղծօղն է յորդանանու և ովկիանոս
ծովու, որ խաչին վրայէն, քեզի կողէն բաց-

ված աղբիւրիկս մեզաւորիս վրայ կրվա-
զէ , քանի աւելի պէտք է որ լուանան ,
մաքրես , սրբես մեղքերուս դարշելի բորո-
տութիւնը :

Ո՛վ պատուական քրմինք քնի , որ ինձ
ծի համար արիւն քրքընեցար , դու ինձի
կեանք տուր , զօրութիւն տուր , որ քու սը
պատուիրանքներդ պահեմ քու կամքդ կա-
տարեմ :

Ո՛վ անդին չարչարանք քնի . տուր ինձի
արիւնիդ շնորհք , որ եսալ սիրով քաշեմ
իմ խաչերս , քու սը վերբերդ տպաւորէ
իմ սրտիս մէջը , որ ուրիշ բան չխորհիմ ա-
աշխարհս , բայց եթէ քեզի նման խաչա-
կից ըլլալ անդինալ քեզի նման ըլլամ
վայելելով քու թագաւորութիւդ , քեզ դէմ
յանդիման տեսնալով յաւիտեան . Ամէն :

Աղօթք առ Հոգին :

Ա՛ս սը խորհրդով Հաղորդութիւն Տ՛ր իմ
Յ՛ս Ք՛ն , որ զքեզ բոլորովին ինձի կու-
տաս , եսալ բոլորովին քեզ կընուիրեմ ,
քեզ պատարագ մատուցանեմ իմ անձս ,
իմ ամէն կարողութիս , միտքս , կամքս ,
ամէն զգայարանքներս . ինչպէս որ՝ դուն-
ալ ինձի համար քեզ պատարագ մատու-
ցիր Հօր սը . և սը մարմնիդ և արիւնդալ
հիմա ինձի հաղորդեցիր : Ա՛ս սը խորհուր-
դին ուժովը ըրէ Տ՛ր իմ, որ ասկէց ետքը

մէյմըն ալ չկրաժնելիս քէնէ մեղանչելուս, հեռու ձգեմ աւելորդ հոգերը, միայն քու սիրովդ տաքնայ իմ քարացեալ սիրտս, միայն քու վրադ խօսիմ, քու չարչարանքներդ մտածեմ, և ինձի ըրած բարերարութիւնդ յիշեմ, զուարճանամ. վասն զի արժանի ես սիրելոյ, պատուելոյ, և պաշտելոյ Տէր իմ Յիսուս:

Ինչ ազէկ թիւն, ինչ երախտիք է Տէր իմ, որ արժանի համարեցար ինձի պէս մեղաւորիս սիրտը դալ, դուռ որ Սրբութիւն սրբոցդ ես, դուռ որ թագաւոր թագաւորաց ես, արարիչ ամենայն արարածոց, ուսկից կըդոզան երկինք և երկիր, հրեշտակք, սերովբէք և քերովբէք: Երբոր կըմըտածեմ, եսալ կըդոզամ կըսարսափիմ, ուրիշ խօսք չեմ կրնար ըսել որ՝ բայց եթէ Տէր, դուռ սուղծեցիր աս ստեղծուածը, դուռ այսչափ երախտիք, պարգեւներ, շնորհքներ տըվիր. դուն խնայէ, մի կորնչըցներ, մի յիշեր իմ մեղքերս, այլ քու կինն շնորհքովդ պահէ իս սատանայի, աշխարհի, և մարմնոյ փորձութիւններէ, որ մեռնելէս ետևս քեզի հետ մէկ տեղ ըլլամ արքայութիւնդ մէջ զմայլելով յաւիտեան. Ամէն:

Ա՛յլ աղօթք առ Նոյն ։

Ո՛վ արդարութեի՛ ճծայլին, ասկէց ետ քը ալ չես բարկանար մեղքերուս համար, տեսնալով որ միածնին արեան մէջ Թաթաւելէ իմ մեղաւոր մարմինս. Թէ որ պատուհասող հրեշտակը՝ մարմնաւոր անբան դառին արիւնը տեսնալով հրէանէրուն դռնէրուն վրայ, անցաւ գնաց, չէ մօտիկցաւ չիմեռցուց հրէանէրուն անդրանիկները, հիմա որ իս կըտեսնաս աբեամբ անարատ գառինն այ լըվացված, ինչպէս պիտոր բարկանաս, ինչպէս պիտոր սուրն բարկութեե չիդարձընես ։ Կրնայ ըլլալ որ վըհ-ժվանդիր ըլլայ արդարութիդ ան մեղաւորէն՝ որ արիւնն յիւր վրան Թաւիւլով սրբեց, լվաց, ու միշտոր դ այ և մարդու ըլլալով՝ արելին արիւնէն աւելի կըխօսի, յերկինս կաղաղակէ ։ Հայր, Թող աս մեղաւորիս. վասն զի ես իմ արիւնս ասոր վրայ Թափեցի, իմ արիւնս ասոր ճաշակել տըվի, իմ արիւնս ասոր արեան հետ խառնեցի. մէկ մարմին եղանք՝ ըլ խորհրդով հաղորդութեե ։

Ո՛վ ձայն ըլ արեանն Յիսի, ձայն զօրաւոր քան զձայն իմ սոսկալի մեղքերուս, հզօր բարեխօս, խնդրօղ ողորմութեե, որ մէկ ձանօվ աւազակը արդարացուցիր սրբբեցիր քու արեանդ մօտիկ կենալովը, հի-

մա իս սրբէ, իմ մեղքերս ջնջէ, ածային արդար բարկութենէն իս ազատէ, որ քու արիւնդ ճաշակեցի: Եւ դու, ով արդարութենի՛ այ, դարձո՛ւ քու բարկութեդ սուրը, մի՛ պատժեր իս իմ չարաչար մեղքերուս համար. վասն զի արիւնն այ քսված է վրաս. անդին անհուն արիւնն յի՛ է որ վրաս կաթեցընելով թողութենի իմ մեղքերուս կըլինդրէ: Ած է որ կաղաղակէ կըլսարեխօսէ ինծի համար: Ա՛յլ պատժելուն տեղը հոգւոյն սըբ շնորհքով լեցո՛ւ, զարդարէ՛, որ ասկէց ետքը միայն ածային կամքը կատարելով, արդարութի՛ սրբութի՛ անցընեմ մնացած իմ կեանքս:

Աղօ՛ր պինի հաղորդուիլ առ ա՛ր Կոյս Ածածինն:

Ածային անհուն գթութենին է՛ որ ինծի առ կոչունքը առ հարկինքը ըրաւ, արժանի ընելով հաղորդըվելու յի՛ մարմնոյ և արեան. որ է հոգւոյ հարմանիք ու բախութի՛ սիրոյ, ուր մէկ տեղ հաց ուտելով կըվայելենք. բայց իմ դինխս շնորհաց պակսեցաւ, ամօթով մնացեր եմ ամէնէն սըրտ ուհրեշտակաց առ Քրիստոս ամէնօրհնեալ ա՛ր կոյս ածածին, որպէս մայր գթած ինչպէս որ կանայ գալ ելեացւոց հարմանիքին մէջ՛ երբոր դինինին պակսեցաւ, ծածուկ գացիր քեզ յայտնեցիր, խնդրեցիր հրաշ-

քով մը դինի ընելու, որ տանուտէրը ա-
մէնէն չիմնայ, ասանկ ալ այսօր իմ պակ-
սութիւնս բաց, քանի առջին դիր ըսելով որ՝
Թէպէտ կուտեմ կըվայելեմ աս հոգւոր
հարսնիքին սեղանէն, բայց դինի ընօրհայ
հոգւոյն ըլլ չունիմ. անմահական բաժա-
կաւ հոգւոր ուրախութեան չեմ կրնար
դմայլիլ։ Դուռ այն հոգոր բարեխօսն ես, որ
Թէև իմ անարժանութես համար քո չու-
զէ հրաշք ընել, բայց քու միջնորդութեդ
համար կըկատարէ. քու ձեռքովդ դուռն
ընօրհաց քնի կըբացվի իմ վրայ, ինծի կա-
պրպարբէ ջրով արտասուաց ապաշխարու-
Թիւ լեցընել իմ երկու աչքիս ամմանները,
իմ քարացեալ սիրտսաչ երեսն ընօրհքով
կըբղխայ ջուր դղձման, այնպէս որ ըսգուն-
քով կըլլեցվի մեղքերս լալու համար, ինչ-
պէս որ ան հարսնիքին մէջը Թագուհին
ինչնան վերը լեցվեցան. ան ջուրը ապաշ-
խարութիւն քո աներեւոյթ զօրութիւն կըլի-
նէ, դինի ուրախութիւն կըդարձընէ։

Այն տեղը կըզարմանան իմ վրայ հարս-
նիքին տաճարապետները, որք երկնայինք՝
և հրեշտակք, Թէ ինչպէս ան հոգին որ
պարապ էր ընօրհքնէրէն, դէշ էր, հիմա
լեցվեցաւ ու անուշցաւ հոգւոյն ըլլ ընօր-
հօք. առաջ որ լեղիւթիւն ունէր իր դէշ
վարքով, լեղի կերևնային երեսն ալ պա-
տուիրանքները, փոխվեցաւ, ալ պատուէ-
րանքներուն համը քաղցրութիւր հիմա ա-

ռաւ։ Եսալ կառնեմ կըխմեմ ՚այ պա-
տուիրանաց բաժակը փրկուԹե՛ն, ու կըշ-
մայլիմ երկնային սիրով. անկէց ետքը աշ-
խըրհքես համ չեմ առնէր, միշտ ՚ձգային
բանէրու վըրայ սիրտս ձգելով ես ինձի կը-
սեմ՝ Ի՛նչ յոռի ու դէշ է եղեր աշխըրհիս
դինին, աշխըրհիս ուրախուԹիւնը, որ առաջ
կըպաշտէի. հիմա ետքն օրերս կիմանամ
ինչ անուշ է եղեր դինին երկնային կենաց,
և չգտեմ որ՝ ա՛ս հրաշական դինիին վոխ-
ուիլը՝ քու ազաչանքովդ եղավ, չէնէ ես ոչ
երբէք արժանի էի ա՛ս շնորհքիս։

Նախամայրն եւայ՝ առջի պտուղը մեզի
կերցուց ՚ձ՛ ըլլալու համար, ամմէնքսալ
անէծքի ու տրտմուԹե՛ն մէջ ընկանք, կո-
րանք։ Հիմա դուն երկնային դրախտին
առջի խաղողը մեզի կերուցիր, անապա-
կան անուշ դինին չխին ձեռքովը բաժնել
տըվիր, որ խաչին ծառին վրայ ողկուզն
նման քամըվեցաւ անմահական բաժակին
մէջ. ան բաժակը ամմէնքսալ խմելով ու-
րախուԹե՛ն մէջ մայլեցանք, ՚ձ՛ դարձանք,
անմահացանք, սեղանակից ըլլալով որդ-
ւոյն ՚ձ՛ ա՛ս աշխըրհիս մէջ։ Քուկին հոգ
բարեխօսուԹիդ ընէ որ սեղանակից ըլլանք
անդինալ արքայուԹե՛ն մէջ. անով օրհնենք
զՈՒ՛ձ՛, օրհնենք և գՈՒեղ Ճշմարիտդ եւայ՝ մեր
նախամայր յաւիտենական կենաց։

Խօսակցութիւնէ մէն ընդ հոգեոյ՝ վէնի հաղորդութիւնէ, յարմարեալ քանէյ Երէոյ երէոյն Սողոմանի։

Ա՛ճ երբեր մարդս առեղծէց, մէկ աղ-վոր դրախտի մը մէջ դրաւ, հոն մարմնա-ւոր զուարճութիւնէն զատ՝ հոգևորնալ մէկ տեղ կըվայելէր, անմեղ ըլլալով ան-ճառ կէրպով մը մարդուս կէրևար, ի-րեն հետ կըխօսէր, իրեն բանէր կըսոր-վեցնէր, մարգասէ ան կըսիրէր, սիրած զուարթ, խղճմտանքը հանդարտ, այ հետ կըխօսէր, կըզմայլէր։

Աբրահայ մեղքը մէկ արգիլած պտուղ մը ուտելով, գինքնալ և ըրբեն որգիքնէր-նալ դուրս ձգել տըվալ. զրկէց ան մար-ճառոր ու հոգևոր զուարճութիւնէ։ Երբոր քն ան մէր աչխարհ եկալ, նորէն մեզ մէկ հոգևոր դրախտի մը մէջ խօթէց, որ ադա-մայ դրախտէն շատ վեր գերազանցէց։

Ա՛ դրախտը՝ է հրաշալի խորհուրդ Ա՛ն հաղորդութիւնէ. հոս ան մարմնաւորապէս մարդուս կուգայ և ընորհօք կըխօսի, մարգա-ալ այ հետ կըխօսութիւնէ, կաղաչէ, հոգևոր բանէր կըսորվի, երկրաւոր բանէրը կըթո-ղու, երկնային բանէրուն սէրը կըձգէ։ Ա՛ն ան ամենայն սէրը՝ որ մարդս երկինքը պիտոր վայելէ այ հետ, աս ալ խորհուրդոյը երբ թէ անոր համաճար կընէ աչխարհիս վրայ։

Սողոմոն իմաստուն հոգւով պրսի իմա-նալով ասանկ սէրը այ ու մարդու մէջ,

մէկ գիրք մը շարադրեց երգի երգոց անուն. ան ալ հան կձեւացընէ իբր մէկ դպահա մը, ուր ան հոգին հետ կխօսի, սէր կը յայտնէ, մարգուս հոգինալ ալ հետ կխօսի: Ա սէրը ու խօսակցութիւնը կըլլայ մէկմէկ երկինքը ալբայութեան մէջ, մէկիկալ երկրիս վրայ Քո առնելու առեղը Սբ խորհուրդով Հաղորդութեան: Ան երգոց գրքին խօսքերը հոս կրկարդան հիմա օհտը խօսակցութեան մէջ, որք են խորհուրդք գաղտնիք և զարմանալիք:

Ա. ԽՕՍՔ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՌ ՀՈԳԻՆ ՀԱՂՈՐԴԵԱԼ:

Ո՛վ է ան որ ելեալ գայ յանապատէ, իբրև ծխոյ ծառայեալ բուրվառեալ. զմուռս և կնդրուկ յաղնայն փեղոյ խոպոտիցն. Գ. 6: Երբ դուն գիրք գերազանցոյն հօրէդ, և արծիւ գառն ի վտանգ հովուաց. ա. 7:

Ո՛վ է ան հոգին, որ անապատ էր դարձեր մեզի երբոյ, հնարհիքներէ զրկըվելով. իմ պատուիրանքներս իրեն առնել ծանր կերեւայնին, երկնայինքանկերը ձգերէր, երկրաւոր բանկերը մինակ կըսիրեր, անոր համար ինծմէն հեռու կըքալեր: Հիմա ան սիրոյ աղօթքովը դէպ ի վեր ինծի կուգայ, ինչպէս մէկ մուխ մը մեզիբոյ սեւացած՝ որ երկիրս կըձգէ, մէկէն վեր կելլայ ծառի մը

պէս կրբաթձրընայ. Հետնալ անուշահոտութեի կրբերէ, զմուռս ապաշխարութեե, կնդրուկ աղօթից, խառնըված նր խղճալ ողորմութեե և բարեգործութեե, ինձի հաճոյ երևնալ կուզէ, իս կըմնատէ, մկ տեղ ըլլալ կուզէ:

Ալ ոդեակ, պէտքը չէր ասանկ մեղանչէիր, պէտքը չէր ասանկ խեղճ ձդէիր հոգիդ; ան հոգիդ որ՝ ես ինձի համար ստեղծերէի: Բայց ողորմութեեան ած եմ, նորանց կընդունիմ քու ապաշխարանդդ, քու մեղադ, կըլսեմ քու աղօթքնէրդ որ հիմա հաղորդվելէդ եսև աղաչեցիր: Բայց դուն մկ պախարէթի մը ունիս, որ ան քեզ շատ ատելի կընէ ինձի: Դուն մկ առաջադրել մը ունիս որ՝ հոս լոսաք կուտաս, ասկէց դուրս ելածիդ պէս կըմոռնաս, երբոր մկ մեղքի մը առիթ կուգայ՝ հոն պէտք էր յիշել քու առաջադրութեիւնդ, ամենևին չես յիշէր:

Հիմա դուն ելար մեղաւորնէրուն մէջէն, եկար հետևեցար ոչխարնէրուն հոտին ետևէն, բայց քիչ մը անցնի՝ մեղքի մը առիթ գայ, կերթաս ուրէրուն (քէչնէրուն) ժողովքին հետ մկ տեղ կարծըվիս, մկ տեղ կըխառնըվիս: Ահա ասկերպ առաջադրութեիդ է՝ որ քեզ թող չտար առաջ դալու, թող չտար որ միշտ մկ տեղ մնանք. մէյմը ինձի կուգաս, մէյմը ինծմէն կըրաժնըվիս: Եթէ կուզես որ՝

միշտ մէկ տեղ մնանք, հոս ինծ կառա-
ջադրես, ան առաջադրութիւդ միշտ հետդ
տանիս, միշտ յիշես որ՝ ինծի ինչ խօսք
տալիր։

Յօսէ Հոփմանն առ Ալ պապակափեալ։

Զայն եղբօրդ-որ իմով բաղխէ դռոանդ, մերկա-
նայ զգաստանան իմ, ելիարդ պէնցայդ ընես, լուա-
ծի դրան իմ, ելիարդ աղաչելդիդ ընոսա։ Ե. 2. 3։

Ա՛հաւասիկ կըլսեմ իմ արարչին՝ իմ
մրկչին ձայնը, որ իրեն սիրալիր ձայնովը
իմ խղճմտանքիս դուռը կըզարնէ, իս կար-
թընցնէ. ձամփայ կըցըցընէ որ՝ ան մեղ-
քերու մէջ չկնամ, իրմէ չհեռանըմիմ։ Տէ՛ր
իմ Յի՛ս ես ան մեղաւորի հագուստը հիմա
մերկացայ թողուցի, մէյմիալ ինչպէս հագ-
նիմ. իմ մեղքի ձամփաս փոխեցի, ուրիշ
նէրա՛ս որ խորհրդով ապաշնարութեն լուա-
ցի, ինչպէս մէյմիալ աղտոտեմ։ Ո՛վ Տէ՛ր
իմ Յի՛ս, գոայ ես պըեղ, որ մեղքերովս կոր-
ընցուցերէի, ասկից ետքը անանկ կա-
ռավարեմ, որ մէյմիալ ո՛չ երբէք մեղան-
քեմ, ո՛չ երբէք քենի բարկնըմիմ. միշտ մէկ
տեղ նայինք քեզ սիրելով, ինչպէս որ դուն-
ալ իս սիրեցիր։ Որչափ բան քաշեմ, քեզ
ունենալով անհուն ձոդ, միշտ սիրտս,
հոգիս, մարմինս ուրախ կըմնայ։ Ամէն։

աս կաղաչեմ ու՛մ սիրելի Յե՛, Թիշնամիներս շատ են, երբոր իս մեզք խօթել պիտոր տան, դուն իս չեմ ոգուս, չնորհքովդ հասնիս, մեղքերէս պահես, որ միշտ քեզի հետ մէկ տեղ մնանք, մէկմէկ բնաւ չերաժնուինք վինք: Ա՛ս կաղաչեմ չե՛մ իմ արժանաւորութեամբ հասմար, հապա քու արարչական ու փրկչական սիրոյդ համար:

Ր. Խօսք Քրի՛ստոս առ Հոգին Հաղորդեալ:

Ա՛ռնեալ ածիր ղէնդ ի՛ պատ մըր իմոյ, և ի՛ սենեակ յաղօթելոյն զիս. արբուրիր փեդ ի գինոյ իւղափրծոյ, յօշարակէն նոռնենոյ: ը: 2:

Ո՛վ որդեակ, երբոր ես աշխարհիս ծաժնըվիլէի պիտոր, յիշեցի որ քուկին առջի հարդ ադամ երբոր դրախտը դրի, ամէնն ամենիս պատուհանը իրեն կերակուր տըվի, բայց ինչ կերակուր որ տըվի իրեն, ադամ միևնակ ան պատուղը աւելն ուզեց ուտել՝ որ ինծի նմանիլ մը կըբերէ հասկըցաս: Ես աս յիշեցի, քեզալ միտքս բերի, ըսի որ՝ թէ որ ադամ կերակուր մը չկըրցաւ ուտել որ ինծի նմանի, գոնէ իր զաւկըս ներքուն մէկ կերակուր մը հնարեմ որ, ան նիւկայ կերածնին պէս ինծի նմանին: Հապա ղըր ես պայ՝ մարդին իմ է, ղըր ես պայ վանն կենայ աշխարհի: Յոհ. իզ. 52: Քեզալ միտքս բե-

բի, ըսի որ՝ անանկ կերակուր մը ընեմ որ՝ միևնակ իմ ատենի քրիստոնէները չկարենան, հապա յաւիտեան քշէ, որ դուռնալ անկէց վայելես ուտելով։

Ա՛ ըսի, իմ ամէնէն խնամատարեալ բանեցուցի, հացն ու գինին՝ որ մարդուս աստուածական կերակուր կ՚ըսեն ստեղծէր, անանկ մէկ հրաշալի խորհուրդ մը դրի որ՝ ով որ ուտէ ան կերակուրը, ով որ ըմպէ ան գինին, իրը թէ մէկ օշարակ (շերպէթ), մէկ երկնայինն ըմպելի մը կառնէ, որ իրաւ կըվերացնէ, իրաւ կըմայլեցնէ անմահական բաժակով։ «Իմ մարմինս իմ ճշմարիտ կեր ըակօրօք է, և արիւն իմ ճշմարիտ ըմպելի է։» ՂՈ. 56։ Եւ իրը թէ իմ տունս իմ սենեակս (օտաս) տարված կըլլայ, ուր որ ես արարիչս կուսածին մարմնով յղացայ և ծնայ՝ ի նը կուգէն. ինծի հետ մէկ տեղ բնակակից կըլլայ, իս կըփոխակերպի։ Որ ուրիշ պարհին էմ, և ըսելը պարիւն էմ, չկա քնակէսդէ, և ես՝ ի նմա։ Վասն զի ես իս կերակուր սըրվի իրենց։

Ա՛ ըրի քու սիրոդ համար՝ որպէս զի չխմես ած՝ երկրիս վրայալ իս դառնաս, իս վայելես, ինծի հետ մէկ ըլլաս, անով հեշտ ըլլայ քեզի իմ առջև պատուհրանքս պահելու՝ որ ապստրերեմ։ Սիրեացես զտէր Աստ քո յամենայն սրտէ քումմէ, յամենայն անձնէ քումմէ, և յամենայն զօրութենէ մտաց։ Վասն զի հոգի մը այ հետ հա-

զորդըված՝ առանց ապապրելուսալ ինքն-
քեն պէտք է որ մինակ ած սիրէ ։

Աստ Յոգեոյն առ Քն պատապրանքեալ ։

Տարաւ զիս արքայ ի անկեակ խոր, ընծասդաւ
ի որոմա էիցուած մէտ ի էէզ ։ Ծրար պատշնին
է էզբօրըէրէն իմ ինչ ։ ա ։ յ ։ ւշ ։

Տէր իմ Յն Քն, ապ ինչ մեծ շնորհք է
որ ըսիր ինծի . զոն արարիչ զոլով ևկար
իմ օրոմա մէջը հանդիսեցար ոչ վհայն շնորհ-
քով, այլև նր մարմնով . լաւ որ մեկ իշ-
խան կամ թագաւոր մը հոդեղէն ըլլար
իմ տունս եկոր՝ անանկ մեծ շնորհք չէր
կրնար ըլլալ ապ աշխարհիս մեջ, հապա
զոս թագաւորդ թագաւորաց ած, արա-
րիչ երկնի և երկրի : Այս ինչ սէր է՝ որ ար-
ժանի սեպեցիր չէ լաւ իմ տունս՝ հապա
իմ օրոմա մէջը գալու . ես որ մարդ մրնեմ
ոչինչ, ես որ քեզի թհնամի եղեր էի . ես
ոչինչս որ քեզի զէմ ձեռք վերցուցեր էի ,
քու նր պատուիրանքներդ ոտքի տակ ա-
ռեր էի . քանի որ կըսիրեմ ապ քու ըրած
սէրդ իմ վրայ , այնչափ ուրախութի այն-
չափ զարմանք կուգայ վրաս ։

Չհիմս ապ կաղաչեմ Տէր իմ, որ մինչեւս
արժանի ըլլր զոլ, և իս քու նր սնեհակդ
սանիկ, հոն զքեզ ինքդ հոգևոր կերակուր

ինձի հանել. ըրէ որ՝ ասկից եառը սիրտս միաբս քէնով ուրախանայ, քու անուշու-
թիւնդ առնէ, աշխարհայինն բաները ձգէ։
Եւ ինչ ծրար որ ունիս անուշահոտ խունկ
կերրու, հոգւոյն սրբ շնորհքներու՝ բայց
քու գանձդ, զարդարէ իմ մերկացեալ հո-
գիս առաքինութիւբք, ցուցնէ ինձի ինչ ը-
նեմ որ վերկութիե ճամփան գտնամ. վառէ
իս քու սիրովդ՝ վասն զի դու Տէր իմ Յիս մկ
պահուած ծրար մընես առաչնին (պու-
հուրի), մկ գաղտնի խորհուրդ մընես,
երբոր սիրոյն կրակին մէջը կիյնաս, ան ա-
տենը քեզ կըցըզրնես ծուխ երկնային հա-
նելով, զմայլեցուկան անուշահառութիւն
քաւրեթով։

Գ. Խօսք Քրիստոս առ Հոգին Հաղորդեալ։

Ի պարտէնս ընկուզոյ իջի հայել ի չարմխս ուղ
խից, պեսանէլ ի ծաղկեալ իցէ արքն, ի ծաղ
կեալ իցէ նռնիդ։ Գ. 10։ Ի՛ւ ի լիբանան
եկիցես և անցցես ի սկզբան հաւատոյ։ Գ. 8։

Ո՛վ որդեակ, երբոր ես մեղաւորաց հա-
մար մեռնելու եղայ, մոռացեր ինչ ընեմ
որ՝ մեռնելէս եառնալ չկրցայիմ իմ եկե-
ղեցիս, ան ատենը քեզալ միտքս բերի։
Հիմակուան հոգւոյս ցաւերը իս մոռ-
նացեալ կըտեսնան ըսի, բայց ան հոգին՝

որ շատ տարիէն ետև աշխարհ պիտոր դայ՝ որոնց մէկը դուն ես, իմ աշխարհ գալը պիտոր լսէ, բայց իս մարմնացեալ պիտոր չէ տեսնայ, ինչ ընեմ որ՝ քու հոգիդալ իս տեսածի պէս ըլլայ, մեղքննալով մնամնալով իմ ամենակարօղ զօրութիս ձեռք առի, անանկով աս նը հաղորդութե խոր-հուրդը սահմանեցի, ամէն քահանայից իշխանութի տըվի՝ որ երբոր անոնք պատարագեն, ամէն տեղ հէշտ (խօսայ) տեսնաս իս:

Հիմա՝ ամէն հեղ որ նը պատարագը կըտեսնաս, իս կըտեսնաս հոն մարմնով նստած ընորհաց աթոռը քու աղաչանքդ լսելու, քեզի օգնութի համնելու: Եւ ամ ամէն հեղ որ՝ կըհաղորդըվիս նը խորհրդոյն, դուն հնձի կուգաս, ես քեզի, մէկ տեղ նստած կըլլանք: Մխայն իմ փառքս մեծ ըլլալով՝ չես կրնար մարմնաւոր աչքով նայիլ, անոր համար հացին ու գինիին տեսակաւը կերևնամ, որով կրնաս հա-մարձակ իմ վրայ նայիլ. վասն զի հացին ներքև ը ես եմ նստած: Ինչ կըսես՝ կըլլա-սեմ, ինչ նեղութիդ՝ սիրտդ՝ կըբանաս, մութիկ կրդնեմ. ակէդ աւելի ինչ սէր կրը-նայի ցըցընել, ինչ կարողութիւն կրնայի բանեցընել:

Դուն որ հիմա աս իմ սէրս տեսար, պիտը չէր որ քեզ բոլորովին ինձի տայիր, պիտը չէր որ վիշեր ցորեկ իս մտածէիր,

ընդհակառակն թէդ ընելու, իմ կամքս կատարելու, որ երբեմն եաալ հոգւոյդ վնասն տեսնէ, կերպ կերպ առաքինութեան պատուհասներով ու ծաղկընկերով ծածկած զարդարուած տեսնայէ քեզ պարտէզն մը պէս։ Բայց ես կըտեսնամ որ՝ ասոր դէմ չկրնաս իմ կամքս չես կատարեր, սէր չես ցըցըներ, հապա ես ոչ տեսնալ կուզես երբեմն պատարագ կըլլայ, և ոչ կուզես հաղորդըվիլ, ինծի մօտիկնալ, այլ ակամայ կըտեսնաս պատարագ, և ակամայ կըհաղորդըվիս։

Ա՛ս ինչ պաղուհի, ինչ ապերախտութի է քու ըրածդ, և ինչ սէր է իմ ըրածս։ Ա՛ս կըցըցընէ որ՝ հաւատք չունիս, անկէց ասանկ պաղուհի ու ապերախտութեան մէջ կիյնաս. կուզեմ որ՝ ասկէց եաքը դուրս ելլաս ասանկ օտար լեռնցիի բնութենէ, հաւատքդ բաց ու պայծառ պահես, որ է սկիզբն ամէն բանի. վերցընես սրտիդ մէջէն ասանկ պաղուհիը, ջերմեռանդ ըլլաս։

Աստ Հոգեւոյն առ Ա՛ր պատգամեալ։

Ահաւասիկ առ Եկեղեցւոյ որմոյն Ձերոյ, յառեալ ընդ պատուհանան, հայեցեալ ընդ վանդակապատն։ Ցո՛յզ ինձ զքէմս քո, և լսելի արա՛ ինձ զբարբառս քո. վասն զի ձայն քո քաղցր է, և դէմք քո գեղեցիկ։ Ես. 9. 14։

Ա՛ղ, Տէր իմ, ալ մի յիշեր, մի երեսիս տար իմ ապերախտութիւնս, թէ որ աւիտը շնորհաց նստած՝ առանկ անուշութիւնը զուրցելով՝ ես դող կելլամ լսելուս առնեը, ամէնէս դեռինը անցնիլ կուզեմ, հապա ինչ պիտոր ըլլայ՝ երբոր դատաստանին օրը սաստկութիւնը դատաւորի պէս զուրցելու ըլլաս։ Սակայն տուր համարձակութիւն որ՝ իբրև դիմած հօր սիրտս բանամ։ Իրաւի՛ մեծ շնորհք է որ կընես ինծի, պատարագին խորհուրդին մէջ գալով՝ և ըր սեղանին վրայ նստելով մարմնով, հաղորդութիւնս առնելով իմ սրտիս մէջ նստելով. բայց քու կինն դէմդ չես երևցըներ ինծի, այլ իբր թէ պատի մը ետևէ, վանդակի (խոփէ սի կամ վէրտէի) մը ետևէ՝ անանկ դոցված կըցըցընես։ Խաչին վրայ ուժովութիւնդ դոցված էր, այլակերպութիւնը տունը մարդկութիւնդ ըսւսալ դոցված էր, բայց առ ըր խորհուրդ

դիս մէջ ամբուխիւնդալ մարդկութիւնդալ, կրօնքս հային ներքեւ։ Իմ տեսանելիքս, շօշափելիքս, ճաշակելիքս, ամէնիննալ կը խաբվին, մինչ ծանկված է, մեզի չերևնար, չկրնանք կրսեն. միայն լսելիքս կրսէ քու նը ձայնդ աւետարանէն, և հաւատք քիս աչքը կրտեսնայ։ Բայց ես ըլլալով ակարամիտ՝ մուխ բան մը կերևնայ ինծի. ինչպես պէտք է քեզ ընդունիլ, ինչ պատիւ ընել, չեմ կրնար։

Երբոր պետրոս առաքեալը այլակերպութեան օրը մէկ քիչ մը տեսաւ քու գեղեցիկ դէմքդ, զմայլեցաւ չխտէր ինչ կրզրուցէր, չէր ուզեր լեռնէն բաժնվիլ։ Երբոր մովսէս մարգարէին շատ բարեկամութիւն ու սէր ցրցուցիր, շատ մօտիկ խօսաւթեցիր, չիդիմացաւ՝ այնչափ ազաչեց որ՝ վերջապէս դէմքդալ ցրցուցիր։ Ես ինչպէս դիմանամ որ՝ իմ սիրտս կրհանդչես նը խորհրդով հաղորդութեն, բայց քեզ ամենևին չես ցրցրնէր։ Հիմա աս կաղապեմ վասն արդեանց հինդ վերացդ ամ Տէր իմ Յիս, որ իմ հաւատքս զօրացրնես, լաւսաւորես, քու գեղեցիկ դէմքդ պայծառ տեսնամ հաւատովս աս նը խորհուրդին մէջ, ինչպէս որ նրբերը տեսածի պէս կրլլային, երբոր նը հաղորդութիւնը կառնէին։ Քու խօսքերդալ մէյ մէկ ընորհք, մէյ մէկ զօրութիւն ունին, ան չզրուելնալ տպաւորի իմ սրտիս մէջը,

որ քու քաղցր ձայնդ սրտիս մէջինն առնես
լսէ, պահեմ ինչ որ ինծի կըպատուիրես։

Գ. Խօսք Քրիստոս առ Հոգին Հաղորդական։

Աչքի եղբ առղմանի՛ բէնէղմաճն. եա պայքի իւր
ղպահապանան, բէրրէ այր իւրափանչիւր՛ ի պարղ
իւրմէ հաւարա արժանիոյ։ Որ նոպիտ՛ ի պարպեղս
այլ անուան ֆեզ։ Ը. 11. 13։

Ո՛վ որդեակ, ես մարդկային բնութիւնը մէկ այլեւ մը տնկեցի, քեզ անոր վրայ պահապան դրի որ՝ հաղարապատիկ պտուղ բերես, բայց դուն սա պարտիզին մէջինն ինծի պտուղ տալուն տեղը՝ ուրիշներուն խոսքը կըլսես, ուրիշներուն կուզես հաճոյանալ, աշխըրհիս՝ մարմնոյ՝ ու սատանայի՝ որ իմ թշնամիներս են։ Ասանկ ըլլալով թէ որ ես հիմա դէմքս ցըցընէի, բարկացած դէմքս պիտոր ցըցընէի նման դատաւորի պէս՝ ու քեզ պատժէի. ինչ բարեգործութիւններ ըրած ունիս որ՝ ան նուշ հայրական դէմքս քեզի ցըցնեմ։ Պետրոս առաքեալը ինչ սէր ունէր վրաս՝ պիտես։ Մոմէս մարգարէն ինչ սրբութիւն սրտի, ինչ հաւատարմութիւն։ Քու կին ըրած գործքերդ ինչպէս հիմա՝ սա՛ մէնակ ինծ բարկացընող են, իմ պատուիրանքներս կատրօղ. հա մոռցած՝ բո-

լորովին աշխարհային դրսի զազմունքնե-
րու տալերես դուն քեզ։ Ասանկինկ՝ ազիկ
է որ՝ հիմա վերցընեմ քեզի դէմքս, դուն
ինչ հիմա հաւատքովդ տեսնալով, բարե-
գործութեան հետ եղիր ու ազատիլ։

Աբրահամ նահապետ ուզեց իսահակը
իր զաւակը մորթելով պատարագ մատու-
ցանել, ուրիշ բան չիտեաւ՝ բայց եթէ
մկ խոյ մը կախված ծառին իսահակին
տեղը, բայց երբոր իմացաւ որ՝ աս բանս
խորհուրդ ունէր, օրինակ էր իմ պատա-
րագիցուս, այնչափ ուրախացաւ որ՝ ինչ
տեսածի պէս եղավ։ Թէ որ դուն իմանաս
որ փէթահին կամ խաֆկանին տեսնալ մարմնա-
ւոր թագաւորը նստած է, յայտնի տեսա-
ծի պէս քու աղանչանքներդ կընես. իսալ
անանկինկ՝ հացին ներքև իբր թէ փէր-
տէի տեսնալով՝ քուկինն ա-
ղաչանքներդ ըրէ։ Եւ ամէն բանէն աւե-
լի հաւատքիդ հետ յոյսդ զօրացո, շիտակ
սրտով ամէն կողմէ յուսա, թէ որ իմ պատա-
ուիրանքներս պահես, խնդարհուրէ ազաչե-
լով իմ վրայ յոյսդ դնես, իրաւցընէ մկ
օր մը արժանի կըլլաս իմ դէմքս յայտնի
տեսնալու իմ աքբայութես մէջ։

Յօսէ՛ փոխանն առ Ա՛ստ պատարագել։

Յարեայր և ելիջայր ընդ փաղափն ի խորհուրդս և ի հրապարակս. և խնդրեցին՝ զոր սիրեաց անձն իմ։ Գ. 2. 4։ Խնդրեցի զնա և ոչ գտի, կոչեցի զնա, և ոչ եհ ինձ ղէայն։ Կայայ զնա և ոչ խոսեցաւ ընդ, մինչև փարայր զնա ի տուն մօր իմոյ։ Ահա ես գեղեցիկ մերձաւոր իմ, բաց ի լուսնենէդ փոսմ։ Գ. 1։

Ա՛խ, Տէր իմ, ան ատենէն վեր՝ որ մեզ ազատ հայ հետ դրախտէ դուրս հանեցիր, միշտ սիրտս քեզ կուզէ, քեզ կըմնտռէ. վա՜յ ան ղէ դուն ես արարիչ իմ, յոյս իմ, աս դիս ան դին քեզ կըմնտռէի գանալու՝ բայց չիգիտնալով որ ուր ես, արարածոց մէջ աշխարհային զազմանց մէջ քեզ կըմնտռուէի, կարծելով որ՝ իմ սիրելի ընծս հոն է, բայց խաբվեցայ. ամէնն ստեղծուածոց մէջ փնտռեցի, չիգտայ. կանչեցի, քու ձայնդ որ դրախտին մէջը կառնէի, ամենևին չիլսեցի։ Նոքը գոյ գթեզ աս աբ սեզանին վրայ, ոչ ահարկու կերպարանքով ինչպէս որ սինա լեռը տեսան իսրայէլացիք. այլ քաղցր և գեղեցիկ կերպարանքով, վասն իմ մարդացեալ, վասն իմ խոշհրդացեալ հացին և բաժակին կերպարանքով. հոս կըբռնեմ կըշոշափեմ ըզքեզ իմ արարիչդ. հոս ուզածիս պէս կաս

նեմ կըտանիմ իմ տունս՝ որ է իմ մեղա-
ւոր սիրտս։

Աստուած ամէնքը ազիկ են և դեղեցիկ.
բայց քու լուռ կենդալդ՝ ձայն չհանելդ և
չխօսելդ՝ ինձի շատ տրտմութիւն կըբերէն
ու վիշտ։ Գիտես, մեր բնութիւն կարեկից
ես, դիտես որ քանի թշնամի ունինք, նոյն
իսկ մեր մարմինը՝ որ մեղի հետ մէկ տեղ
է՝ թշնամի է մեզի։ Երբոր կընեղիմ, եր-
բոր փորձութիւնները չորս դին կըպատեն,
քեզի կըդիմեմ, չես լսէր, չես խօսիր, ա-
նանկ կըցցընես որ իբր թէ ամենևին հոն
չես, ամենևին չես տեսնար։

Հիմա աս է աղաչանքս վասն արդեանց
հինդ վիրացդ՝ և եօթը խոցին սըր ծածան-
նին՝ թէ որ քու ծածուկդեդ և մարդկութեդ
դէմքը ծածուկ կըպահես ինծմէ, դոնէ
քու կին ձայնդ արժանի ըլէ լսեցընելու,
ինչպէս որ սըր հետ ներսէն ընորհքով կը-
խօսիս։ Ան ատենը իմ յոյսս կըզօրանայ
անոնց պէս, և առաքինութիւնդը դործե-
լու հետ կըլլայ։ Ասանկով մտածեմ ես մաք-
սաւորը մէյմը կանչելով աւետարանիչ ը-
րիր. զաքէոսին անունը տալով որդի փըր-
կութիւն ըրիր. պօղոս առաքեալը մէյմը եր-
կնքէն կանչելով հոգւոյն սըր անօթ ըրիր։

Ա. Խօսք Քրիստոս առ Հոգին հաղորդեալ։

Դէմ ելիս երբեմն ընդդէմ ի վերայ սրտի տո, երբեմն պատանի ի վերայ բաւղի տո. վասն զի հազը և երբեմն պահ սէր։ Զոտք բաղտամ ու կարնեն ընդոստանել զէր, ու գեպ ու արգելչեն ընտ. երկ պայծ այր ղամենայն զիեանս խոր ի սէր։ 6. 7։

Ա՛ս խօսքերը անոր է՝ որ միշտ սիրելի եւ ղերի իր հօրը. միշտ իր պատուիրանքները պահելէ, դու ինչ միզքերով վշտացուցեր ըսես իս՝ դիտես. ինչ արդիւնք ունիս. ինչ արժանաւորութիւն ունիս որ քու ձայնդ լսեմ, քեզի հետ խօսակցիմ։ Հապա քեզի հաւատալ, յոյս, և ամենէն աւելի սէրը պէտք է՝ որ արժանի ըլլաս։ Ես աւազան կինն միայն քովը կեցայ, ինչպէս հոս սքի խորհրդովը հաղորդութիւն՝ քովդ կեցերիմ. ես անոր հետ բան մը չխօսեցայ, ինքը իր խօսելով իր հաւատքը ինծի իմացուց. իր յոյսը արթնցնելու իմ վրայ դրաւ. իր սէրը ցցուց. ան ատենը արժանի եղաւ իմ ձայնս իր փրկութիւն համար լսելու։ Այսօր ընդ իս իջես ի բրախոփն։ Ամեղաւոր կինիկը ինքիրեն եկաւ ոտքս ընկաւ, ես բան մը չըսած չխօսակցած, իր հաւատքը, յոյսը, սէրը, ցցուց իր զղջմամբը ու արցունքովը, ան ատենը արժանի եղաւ իմ ձայնս

լսելու : Թաղէալ լեզին անա ձեզ իւր քաղաք , ձէ չոյժ սիրեաց: Հաւապ չո կեցոյցին զնէզ :

Ընտանեկեն ամենեկեն աւելի նայէ որ սէր ՚ի ունենաս , ինչպէս որ՝ մարտիրոս նէրը հաւատք և չոյս ունենալին զան՝ ա նանկ սէր ունեցան վրաս , որ մահը չանձն առին ինձի համար : Ան առնեը թէ որ աշխարհային պաղեցուցիչ խօսքերը ջուրի պէս վրադ վաղեն , չեն կրնար քու սիրդ մարել . ան առնեը կերպ կերպ փորձու թիւններու՝ նեղու թիւններու ալեկոծուիլը դետի պէս վրադ կոխեն , քեզ չեն կրնար արգելել ինձի դալու , իմ պատուիրանք նէրս պահելու , թէ որ բոլոր կեանքիդ մէջը դուն քեզ ՚ի սիրոյն տաս , ինչպէս որ եաալ քու սիրոյդ համար իս բոլոր քեզի տըվի:

Ւսօսէ Հոգեւոյն առ Քն պապաթափեալ :

Սիբելին ՚ի անենախ մը երգենօրէ պսակ : Ը . 13 : Աւրի հետս , և ես հարս . ընչեմ ՚ի պարտէզ իմ , և իւրեանցին խունկ իմ . իջայ եղբօրուրէն իմ ՚ի պարտէզ իւր , և ՚ի բիբիջ պտուղս ծառոյ իւրոյ : Ը . 16 : Ը . 1 :

Քուկին սիրդ Տէ իմ Յն , ով կրնայ պատմել , որ ինձի համար աշխարհ եկար մարդացար , մեկ կաթիլ մը քու արեանդ հերիք էր իս փրկելու , ամենն արիւնդ թա-

թաղեցիր ինձի համար, խաչվեցար և մե-
ռար. աս հերիք չիսեպելով՝ հիմայալ հրա-
շալն խորհրդովը հաղորդութիւն՝ հայկին և
բաժակին տեսակաւը եկար իմ արտխա սե-
նեակը (օտան) նստար: Կրնայ ըլլալ աս-
կէց ետը որ քեզ չիսիրեմ, քեզն դէմ մեղ-
քերովս լիշնամութիւն ընեմ, քաւ լիցի.
այլ միշտ քեզ սիրել կառաջադրեմ, քու-
կին սիրոյդ վրայ զուրցել, պատմել, երգել,
օրհնել, կրկոտատանամ: Աս է իմ առա-
ջադրութիւս, իմ բաղձանքս, բայց իմ հա-
ւատքս՝ յոյսս՝ սէրս՝ տկար են, միտքս պըղ-
տոր, կամքս անզօր, լակ թշնամինէրս շատ-
վոր, որք են մարմին, աշխարհ, սատանայ.
ով պիտոր իս ազատէ ասոնցմէ, եթէ ոչ
դու. ով պիտոր իս բռնել պահել իմ առա-
ջադրութիւս մէջ, եթէ ոչ դու:

Ինանկինէ կաղաչեմ. թէ որ իս ար-
ժանի չես սեպէր իմ ծանր մեղքերուս հա-
մար դէմդ ղրկըննելու, ձայնդ լսեցընելու,
դոնէ արժանի ըրէ քու հոգւոյդ սըբ շնոր-
հացը՝ որ մէկ անուշ հովի մը պէս շնչէ իմ
հոգւոյս պարտէզը: Ինչպէս որ աշխարհիս
մէջ աս դիս ան դին մէյմը հիւսիս, մէյմը
հարաւ կրմիչէ, անով ամէնն կենդանիք
շունչ կառնեն, անով ամէնն ապրանք՝ կերակ
կերպ պտուղներ՝ ծովին խալըսած նաւե-
րով քաղաքը կրբերեն. անով պարտէզնե-
րուն մէջ ծաղիկներըը անուշ հոտը կը-
բուրեն, ծառերը կըպտղաբերեն, անանկ-

ալ հրամէ քու հոգւոյդ հրաշալի հովիւ-
բուն, Ամէ՛ն ասա՛ս. Էկ կարաս։

Ան ատենը իմ հոգւոյս պարտէզը ա-
նուշահոտուի կըբուրի խունկի բուհամն,
ան ատենը իմ սիրտս գալու ըլլաս խորհըր-
դով հաղորդութե՛ն, կրգտնաս կերպ կերպ
պտուղ առաքինութեց՝ երբև քու պար-
տիզիդ մէջը։

Ը. Խօսք Քրիստոս առ Հոգին հաղորդեալ։

Եւ ծաղիկ դաշտոյ և շուշան հովտոյ։ Կալ-
բա՛ռ ինձ աղաւնւոյն ճոխունս պապանձելս այ-
գեաց, և այգիս մեր ծաղկէսցին։ Բ. 2. 15։

Ո՛րդեակ, ես այնչափ սիրեցի մարդս,
որ Աարդասէր ըսվեցայ. ես անհուն սի-
րով սիրեցի քեզ աս ըբ խորհրդով հաղոր-
դութե՛ն, որով կուգամ քեզի չէ՛թէ միմակ
ընորհքով, հապա իմ մարմնովս։ Դուն
երբոր մէկը սիրես՝ սրտիդ մէջը
դնել և չես կրնար, ես աս հրաշքս աս ըբ
խորհուրդիս մէջ կատարեցի, որով երկնի
և երկրի ստեղծօղ ամէն կուգամ, մարմնով-
ալ քու սրտիդ մէջը կընստիմ։ Եւ աւելի
հրաշք ըրի որ՝ չէ՛թէ միմակ մէկ անգամ
կեանքիդ մէջ աս սէրս տեսնաս, հապա
միշտ երբոր ուզես. ասանկ իշխանութի ինձ
տալով քահանայից. որով նմանեցայ ես
ան ծաղիկներուս, ան շուշաններուս, որ

դաշտերու և հովիտներու (սարերու և տէրէներու) մէջ կըլլան. ամէնէնաձ ուշ զածներն պէս կըփրցընեն, կըվայելեն. դոշ-ված պարտէզի մէջ ծաղիկներուն չնմանա-նեցայ՝ ուր որ միմակ տէրը կըվայելէ:

Գիտցիր որ՝ քու ջերմեռանդութեանդ ձեռքն է. ամէն անգամուն որ դուն աղ-ժանապէս կըհաղորդուիս, զանազան շը-նորհքներ կառնես. և մէկ առնելդ՝ մէկալ առնելին արժանաւորութիւն կըբերէ, և շնորհքը կըրկնապատկէ. անանկով ամէն մէկ հեղ առնելդ աս ըսբ խորհուրդը՝ կըլ-ցայ մէկ առաւտուր մը խիստ շահաւոր, որուն շահը յանհունս կառնեցայ, յան-հունս կարդիւնաւորի, կըբերէ քեզի դանձ (խաղնայ) շնորհաց: Անոր համար իմ ծա-ռաներէս ամէ որ արժանապէս առաւ, թէ-պէտ երկրիս վրայ էր՝ բայց իբր թէ եր-կինքը նստած հրեշտակ մը կըզառնար. վասն զի մէկ ճինք եղած աս ըսբ խորհուր-դովը: Ան ծառաներուս մէջը ամէն ա-ռաքինութիւն կըփայլէր. սրբութիւն հոգւոյ և մարմնոյ, արիութիւն, արդարութիւն, խո-հեմութիւն, հանճար, խոնարհութիւն, եղ-բայրսիրութիւն. իսկ այ աբբը անչափ կը-վառէր սրտիրնուն մէջը, որ երբոր կըհա-ղորդուէին. շուտ մը կերթային կառապաշտ-նէրուն առջին, իա խոստովանելով տանս-ջանքնէր կըքաշէին, իրենց արիւնը կըթա-փէին:

Հիմա դուն որ կուզես հոգւոյն ըզ շը-
նորհքնէրը վաստակիլ, պէտք է որ արժա-
նաւորապէս առնես աս ըզ խորհուրդը, և
շատ հեղ։ Իակ թէ որ չես տեսնար շնորհք,
քուկինն պաղուելիւնդ է պատճառ. դի-
տես թէ իմ վրայ ամենևին սէր չկայ քու-
սրտիդ մէջը, ան վաստակներըդ՝ ան հոգւոր
դանձերը (խաչնանէրը) ուրիշնէրը կըշա-
հին կըվայելեն, դուն անանկ աղքատ ու
մերկ կըմնաս։

Ա՛ս պաղուելիե պատճառնալ ան է որ՝
թէպէտ մենծ մեղքերէն կըզգուշանաս,
բայց պզտիկ մեղքերէն հեռընալու ամե-
նևին հոգդ չէ։ Ան պզտիկ մեղքերը կըմա-
նին պզտիկ աղուէսնէրու (թիլքինէրու),
ով որ բանի տեղ չկոնէր պզտիկ սեպելով,
բոլոր այդին կավերվին կապականվին։ Դուն
կըհաղորդվիս՝ եռքը կելլաս մէկէն դա-
տարկաբանութեե հետ կըլլաս, սիրտդ ու-
նայնասիրութեե մէջ կըզբաղեցընես, աղ-
բարդ կըբամբասես, աղբարդ կըդատես,
տանը գազմանդ մէջ բոլորովին կընկըղ-
միս, առուտուրիդ մինակ խելքդ կուտաս.
քարող լսելը կըձգես՝ պարապ խօսքերով
առենդդ կանցընես. մէկ ղեռութեե ողոր-
մութեե գործք մը ընելու հոգ չունիս, ա-
նոր տեղը կծուս խօսքերով աղբօրդ սիրտը
կավրես։ Ա՛ռ ջու քու բանդ աս աշխարհիս
բանէրը գրեցես, բոլոր օրը խելդ միտդ
անոնց կուտաս. իակ իմ բանէրս՝ իմ սէրս՝

երկրորդական, չորրորդական դործք կը-
սեպես, եւս կըձդես. վերջապէս սիրտդ շի-
տակ չէ իմ վրայ:

Առնք ամենքը պղտիկ բաներ սեպելով՝
կըզարմանաս որ՝ հաղորդըվելէն եւս ինչ-
պէս Հոգւոյն սըրբ շնորհքը չես առներ: Ա-
նանկինէ՝ հիմա մէկ նոր առաջադրութիւն
մը դիր, որչափ պզտիկ մեղքէր պակաս,
թէներ կան, անոնքալ բռնես զպես պըզ-
տիկ ադուէսներու (թիւքնեներու) պէս.
վասն զի պզտիկ չըսվիր ան մեղքը՝ որ Հոգ-
ւոյն սըրբ շնորհքը կարդելէ. ան առենը
կըտեսնաս Հոգւոյն սըրբ զօրութիւնը. ան ա-
տենը քու Հոգիդ կերպ կերպ շնորհքնե-
րով կըծաղկի կըզարդարվի, ինչպէս որ
ադուէսը չեզած այգին կըծաղկի ու պտուղ
կուտայ:

Յօսէ Հոգւոյն առ Վր պատարագեալ:

Բացի եղբօրդրեաց իմոյ, եղբօրդրէն իմ եանց,
և հոգի իմ եւ ընդ բանի նորա. խնդրեցի ընդ-
և ու զ գիր, իւղեցի զնա՝ և ու չտաա ինչ: Գիրն
ղիս պահապանն որ չըջէնն ի փղաքին, և վէ-
բաարբէնն ղիս, առին ղնացան իմ չինէն պահա-
պանի պարապող: Ը. 6. 7: Աշխատ նորա ընդ
գնաւոյ իմոյ, և աջ նորա պարեցոյ զինեա: Ը. 3:

Տէր իմ, անուշ են քու խօսքերդ, զո-
բաւոր ու շահաւոր, բայց մէյմը կըխօսիս,

եռքը կանցնես կերթաս, իս անանկ կը-
թողուս, ան առնէր իմ հոգիսալ խօսքիդ
հետ մէկ տեղ քեզնէ կըբաժնըվի կըհեռը-
նայ. նորէն կընստիմ աղօթք ընելու, քեզ
կանչելու, չես լսեր, կրծամ իմ առջի կիր-
քերուս ձեռքը՝ որ սրտիս մէջը միշտ կըբա-
ւէն, նորէն իմ հոգիս կըխոցոտեն կըվիրա-
ւորեն մեղքերով. ինչ խիլայ՝ ինչ պարգեւ
հոգւոյն ներ առնես՝ որ հաղորդութեան
խորհրդով ձեռքէս կառնեն, իս մերկ կը-
թողուն: Քու կինն պատուիրանքնէդ ո՛ր-
ջաւի քաղցր ու պըղտիկ ըլլան, ինծի խիստ
կերևնան. մանրաբնեին գառաստանդ՝ ինչ-
վան գառարկ խօսքերուն վրայ համար ու-
զեղէ՝ իմ սիրոս խիստ կըվախցընեն: Քու
ճամիդ ահռելի մը կերևնայ ինծի, ան-
կէց կըձգեմ կըհեռընամ, կարծելով որ
կընամ խաղալիկ. թէպետև ալ աւելի ար-
դարութե գառաստանիդ տակը կըմընամ:
Ո՞ւր է որ՝ հաղորդութե առնէը ինչ սէր
կունենամ այ, նոյն սէրը հետս մնար:

Ըրէ Տէր իմ, որ հաղորդըվելէն ետև չի-
բաժնըվիս ինծմէ, միշտ հետս մնաս, քու-
կինն պատուիրանքնէդ ասկէց ետքը անուշ
ցըցընես. լուծ քաղցր, և բեռն փոքրագին:
Ըրէ որ՝ արդարութեդ հետ անհուն ողոր-
մութիդալ յիշեմ, յոյսս առաս ըլլայ ան-
դին արեանդ միջնորդութիը վրայ, և նը-
մոդ բարեխօսութիը վրայ: Ա՛ս երկուքն
են ինծի աջ և ահեակ ձեռք դիմուելդ այ,

որ վնա կրբռնեն, կրպահեն, և յոյս կու-
տան որ՝ դատաստանին օրը քաղցրութիւ
կարես իմ դատաստանս:

Լ. Խօսք Քրիստոս առ Հոգին հաղորդեալ:

Ահա ինձ ես անդր, անչքեա անդին, և գնացեալ
ինձ ես, ծառայ երկնից երկրի, ժամանակ
հապանելոյ եհաս, յայն պարտիկն ընկեր եղեր
երկրի վերոյ. ընկերի ընկերացոյ զբոզբոզ խոր,
այգիս վեր ծաղկեցան, և երանի հոտս իւրեանց:
Աւրի եկ վերջապէս իմ, գեղեցիկ իմ, ազատիկ իմ.
եկ ընդ հովանեաս վիճի, վերջ առ նախապա-
տիպն: Ը:

Որդեակ, դեղ իմ սէրս պահելոյ՝ ի
մտածական ընելը աս աբ խորհուրդին զօ-
րաւթիը, պատճառ՝ որ դուն միայն հա-
ղորդութի առնելոյ առնես սէր այ կու-
նեսաս, երբը կըմոռնաս կըպաղես, աս ի
որ՝ ամենևին չես մտածեր ինչ էր առաջդ,
ինչ զօրութի ու խորհուրդ ունի, թէ որ
դուն քիչ մը մտածելու ըլլայիր, անհուն
սէրն ձգային կիմանայիր, քու սրտիդ մէջն
ալ սէրն այ չէր մարէր:

Մտածես պիտոր՝ որ քահանային հետ
ես եմ հոն՝ որ կրպատարագեմ, հացն ու
գինին մէկ խօսքով՝ ի մարմին և յարիւն
կըփոխարկեմ. ես եմ հոն՝ որ ինչպէս զոդ-
զոջիս լեռը խաչվեցայ, անանկ բազմա-
տարած խաչված սեզանին վրայ զոհ (զուր-

պան) կըլլամ քեզի համար. կըմոռնամ ամարիան պատարագով, ու կըմեռնիմ առանց մեռանելոյ, որպէս զի քու մեղքերուդ թողութիւնն տայ Հայրն երկնաւոր: Ա՛տածէ՛ որ՝ անհուն է դերապանցութիւն քահանային՝ որ եմ ես. անհուն է դերապանցութիւնն զոհին (զոհապանին) որ եմ ես. վասն զի զոհ մընիմ, որով այ կեանքը՝ քահանային ձեռքով կըսրբվի կընծայվի այ. պարգեւողը՝ պարգեւը՝ ամենինալ անհաւն, որ է աքանչելիք աքանչելեաց:

Ասով դուն թէպէտ հունաւոր ես, բայց անհուն թողութիւն կրգտնաս քու մեղքերուդ որչափ շատ ըլլայ, անհուն պատիժ նէրտնալ լիով վճարումն կրգըտնաս, որ քու մեղքերուդ համար ունէիր քաշելու. անհուն կըփառաբանես ասով դուն զնծ. վասն զի որչափ դասք հրեշտակաց և սըրց մէկ տեղ ժողվին, նահապետք, մարգարէք, առաքեալք, մարտիրոսք, կուսանք, և փառաբանեն զնծ, մէկ պատարագին պատիւը աւելի է այ առջին: Վ՛ի զի ես եմ որ ըզ սեղանոյն վրայ կուգամ, խոնարհ կերպարանքով աղաչող բարեխօս կըլլամ այ, քահանայ կըլլամ, երկրպադող և փառաբանող իմ երկնաւոր Հօրս, զոհ կըլլամ պարտաւորի մը պէս քու պարտուցդ համար, և կըխորհիմ կըպատարագվիմ ասպատարագովս քեզ փրկելու համար:

Ա՛ս է մեկ դանձ մը՝ որ քու ջերմեռանդութեդ ձեռքն է, որչափ կուզես՝ այնչափ աւելի կրնաս հիմ, կառնես կրնդունիս ամէն բարիք՝ որ հարկաւոր են քու փրկութեդ. կընդունիս շնորհք ճշմարիտ պղծութեն անցած մեղքերուդ վրայ. կազատիս ներքին փորձութիւններէ՝ որ քու չար սովորութիւնները կըբերեն, կառնես օգնութիւն յաճախ ընդհայ, նաև ժամանակաւոր բարի, առողջութեի, խաղաղութեի, յաջողութեի քու գործերդ՝ որը որ հաճոյ է ին, կառնես ապաշխարութեի շնորհք, ազատութիւն մարմնաւոր պատիժներու՝ որ քաշել ունիր. նաև թողութեի պատժոց ննջեցեալ հոգիներուն:

Ա՛ս է կերակուր՝ որով քու հոգիդ անուշ կառնէ, կապրի: Հայ չի՛ է՝ որ իմանէ չերիխնէց, եւ կենա պայ ապաւէնի: Յոհ. ի. 33: Ասով դուն մարմնաւորդ կըլլաս հոգևոր. ասով մեռնելու առնես՝ քու հոգիդ կըրնայ արքայութեան արժանի ըլլալ. վասն զի արքայութեի ճամփուն թռչակը պաշարը քու հոգիդ՝ աս պիտոր ըլլայ: Եղիե ոչ ոՀեչնե՛ն հայե չայամանե՝ էեչնե՛ն չաՀեքեան: ղ. 52: Երբոր երկինքը երլալու ճամփուն մէջի աւազակները՝ որ են սատանաները՝ աս թռչակով քեզ պահված տեղնան, քեզ նէ պիտոր փախչին, հրեշտակները քովդ դան: Նաև եթէ դատաստանին օրը քու մարմնոյդալ յարութեի առնել տըլոր աս

հացս պիտոր ըլլայ, որ է իմ մարմինս. վասն զի իմ մարմինս ճաշակելովդ կըլլաս իմին մարմնիս, որ զերեզմանի մէջ չի-մնայ, յարութեի առաւ. ան իմ մարմնոյս ղօրութիը եռքի օրը քեզ մեռելնէրուն մէջ ինչն յարութեի առնել պիտոր տայ, ըլլա-լով նման ինծի՝ որ եմ առաջին պտուղ ննջեցելոց: Որ ոտքէ վարին իմ ես ըմպէ զարիւն իմ, ոնի էչեանան յաւիտենականս, և ես յարու-ցեց զնա յաւուրն յետնում:

Հիմա տես որ՝ ասկէց առելի կրնայի իմ սէրս ցըցընել. անոր համար պիտոյիը որ իմ սէրս իմ հաղորդութիե խորհուրդն է. և որովհետև աս խորհուրդը միշտ քու կին ձեռքդ է, քու աչքիդ առջին է, եասալ ա-նանկինէ հոն եմ, քինէ չեմ հեռընար. մէկ հատիկ պատճառ հեռընալուն՝ է քու չիմացեդ ասոնք:

Ասկէց եաքը կուզես որ քինէ ամենևին չհեռընամ, միշտ քովդ մնամ: Առաջ մը-տածէ աս անհուն խորհուրդը, աս մտա-ծականը քեզի կըլլայ նախապարիսպ մը. մտա-ծականով ընդ հոգանեաւ չինին կեցած կըլլաս, որ եմ ես. ան ատենը անհնար է որ քու սէրդ պաղի ինծմէ: Ազամ ուզեց ուտել արգելված պտուղը՝ որ ամէնն ալ բանը իմանայ, ալ պէս ըլլայ. ահա ու-ր որ աս հացը արժանաւորութիե ճաշակէ, և իր խորհուրդը մտածէ, կիմանայ ալ ան-հուն կարողութիը, և անհուն իմաստու-

թիւը, այ նման եղած կըլլայ։ Երկրորդ՝ զուտակ ինծմէն օրինակ առնելով, նե՛ զուտքի և խաչ քաշելը սկսի. վասն զի ան խաչը պատճառ կըլլայ որ՝ իմ սէրս քու սրտիդ մէջը չսպաղիր. գոնէ ինչ խաչ որ ես կըխրկեմ քեզի՝ մի մերժեր, մի ճչդոսար. վասն զի ով որ խս կըսիրէ, ու ինծի հետ մէկ տեղ կընտան ըլ՛ խորհրդով հաղորդութեան, պէտք է որ խաչ քաշէ. եւակ ով որ կըսիրեմ՝ ան աշխարհս խաչ կըխրկեմ. անոր համար իմ առաքելութիւնս որ ինծի սիրելն էին, ամէնհունակ մեծ մեծ տանջանքներէր քաշել տըվի։ Եւ երբորդ՝ քու հոգւոյդ հօրդ հնազանդ եղիր ամէն կրթութեդ մէջ։

Լօսէ Հոգեղէն առ Ալ պատարագել։

Ա՛հաւադիկ էս գեղեցիկ եղբօրդէդ իմ և վայելուչ. առ գանդ մը հովանաւոր, գերանգ գանդ մերոց հայրս, դարձանդ մը նաձ։ ա. 15։ Որպէս նոյն նոյնը ի քեզպէս անպատաց՝ այնպէս եղբօրդէդ իմ ի մէջ ոսոսկերաց. ընդ հովանեաս նորա ցանձայաց նոպիլ և նոպայ. և պատուղ նորա փաղց է ի հոգւորդի իմոմ. մոնջէ գիս ի գոռն գինւոյ. ներգեցէ ի վերայ իմ գրեր. հապպակեցէ գիս եաղուկ. հոպպակեցէ չիս նոյնը, գի նոնդապահ եմ ես սիրով։ Ը. 3։

Ա՛հա տեսայ Տէր իմ Յի՛ք քու զեղեցկութիւդին ան՛ը հաղորդութեդ ներհուրդին

մէջ, տեսայ քու անհուն զօրութիդ և խնամատարութիդ, լսեցի աս խրատներդ՝ որք են շահ և փրկութիւն իմ հոգւոյս, ասկէց ետքը ես ծրին պիտոյ երթամ, ինչպէս մուռնամ ա՛ռաջադրութիս, ինչպէս ստեղծուածներդ ստեղծօղէդ վեր դնեմ, քեզնէ բաժնըվիմ: Այսայն աս կաղաչեմ, դու որ թագաւորի պէս նստերես հիմա իմ սրտիս մէջ իբր քու գահիդ (թախտիդ) մէջ, հովանաւոր ըլէ աս թախտը, միշտ հովանի ըլլաս ինծի օգնես: Ան ստենը իմ տանս գերանները (քիրիշները) ամուր փայտէ կըլլան, չեն փթթիր, առաջադրութիս չեմ կորցներ, անուշ հոտաւ կը հանեն անուշահոտ նոճիի (սէդրիի) պէս շինված. անանկով հաստատուն տան մէջ նստած կըլլանք մէկ տեղ շնորհօք:

Ես ինչվան հիմա ստեղծօղդ թագուցեր էի, ստեղծուածոց մէջ իբր փայտէ անտառներու մէջ կըփնտռէի, հիմա խնծորի մը ծառ դուսյ որ ագամ կորսնցուցեր էր, ան ծառն է՝ որ խորհուրդը հաղորդութիե, որ է խնծոր գիտութիե նաև անմահութիե: աս պտուղը ուտելով կ՚ածանամ, ամէնն բան կըգիտնամ, աս ծառիս տակը կուգեմ կառաջադրեմ նստիլ ու նստայ. ասկէց ետքը չեմ բաժնըվիր, վասն զի ասոր պտուղը՝ որ է քու նը մարմինդ և արիւնդ Տէր իմ Յի՛, խիստ անուշ է իմ բերնիս մէջ:

Դուռ պահապան հրեշտակ, դուք իմ պաշտպան եբէրս, ազաչեցէք ած՝ որ միշտ աս եբ գինւոյն տունը մնամ, յորին սիրովը իրր անուշ գինւոյ վառված ըլլամ, մեյմնալ չկրնաժնըվիմ: Եղբայրսիրութեե ո՞ղորմութեե եղուալ իս հաստատեցէք, որ եղբարնէրս սիրելով յս սիրած ըլլամ. մեյ մեկ հնօրհքով իս միխիթարեցէք, որ իրր մեյ մեկ խնծորի պտուղնէր ուտելով, միշտ հոգևորին մտովնամ, սէրս չկպաղեցը-նեմ. մեկ օրմընալ արժանի ըլլամ, դէմ յանգիման զինքը տեսնելու արքայութեե մէջ, որուն միշտ կըբաղձամ. Ամէն:

ՈՂՋՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ՏՕՆԻՑ,

ՆԱԵՒ ՄԵԾՒ ՊԱՀՈՑ.

Եդեալ ըստ կարգի տօնացուցին:

Ի փոխ Յանդերձեան Վրէ:

Ով անհուն խորք գթութեե Տէդ իմ. ինչ գթութեի է, որ այսօր կըցրցընես իմ վրայ. զու յաւիտենական բանդ ես, ա րարիչդ երկնի և երկրի՝ թողուցիր երկինքը, իջար երկրիս վրայ իս փրկելու հա մար: Ով խորք մարդասիրութեե, բանդ ես ամենակարող զոլով մարդացար, տղայ

եղաւ, իմ եռանդս եկաւ իմ մտքերուն ոչ-խարդ դառնալու համար։ Ո՛վ անբաւ իմ-մաստութիւն, որ առջի օրէդ ծնանելու ա-տեննալ ինծի քարողել սկսար զոր-ծքով, իս ապաշխարութիւնի կանչել սկսար քու օ-րինակովդ, ցրտութիւնի, ադքատութիւնէն, և օ ուարութիւնի քաշելով։ Ամէն հարստութիւնէ դուս առեղծերէիր, մէկ տուն մը չկրնա-վեցար քեզ արարչիդ ծնանելու համար։ Ամէն հանգստութէ դուն տրվերէիր մար-դկկնէրուն, քեզի մէկ տեղ մը չտրվին մարդիկ։

Աս ինչ սէր է Տէր իմ, որ այսօր կըզ-ըզնես իմ վրայ, ես քեզ թողուցերէի, չէի ճանչնար, չէի պաշտէր. դուն ալ ինծմէն քաշվելով անատոց մէջ դայիր, հովուաց հետ նստար. և անանկ խեղճ ազգականն կերպարանքով իմ կամակորութիւնս, իմ բարբարոսութիւնս ուզեցիր անուշցընել, ճամփայ բերել։ Եւ իրաւի իմ ապառաժ սիրտս ալ տեսնալով քու կին խեղճ կերպա-րանքդ, փոխեցաւ, ինձմէ, քովդ գալու համարձակեցաւ։

Ձիշտ ժեցաւ իմ չարութիւս ոչ ջհեղ-ղին պատիժովը, ոչ երկնատեղւոյ կրակո-վը, ոչ սենոյ լեռան վրայ եղած ահեղ տե-սիլքովդ, այլ երբոր այսօր բնութիւնն մարին վրայ կընայիմ, երբոր քաշած խեղ-ճութիւդ կըտեսնամ, սիրտս չկրնամնար, ըրած չարութիս ու ապերախտութիս վրայ

ցաւ կուգայ, սիրոս կըփղձկի։ Ա՛եղայ կըսեմ Տէր իմ մեղայ, եսալ հովուաց հետ բեւեռեհիմ կուգամ, քու աղքատութեդ՝ քու ճգնութեդ կըհետեւիմ. ինծիալ ցըցու քուկին տեսիլդ, ինծիալ լսեցու քու կին ձայնդ, որ հովուաց պէս հրեշտակաց հետ քեզ օրհնեմ երգելով։ Փառք ի բարձունս այ, և յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն։

Փառք խոնարհութեդ քո Տէր, որ աս աղքատութիս, աս խոնարհութիւնս յանձն առուր վասն սիրոյ իմոյ։ Փառք մարդասիրութիդ քո Տէր, այնչափ իս սիրեցիր՝ որ իս փրկելու համար մուցար քու երկնային փառդ, թողուցիր հայրական ծոցը՝ եկար հողին վրայ իս փնտռելու։ Փառք իմաստութիդ քո Տէր, որ իմ չարութես վայ ոչ սաստկութէր, այլ քաղցրութէ յաղթել ուզեցիր։ Ա՛յսօր աշխ յաղթըվեցայ քու դիւութիենդ Տէր իմ Յիս վասն իմ մանկացեալ, սիրոս սրտրեցաւ, մեղայ դոչելով առջդ կուգամ ով վասն իմ մարդացեալ։ Տուր ինծիալ ան հնազհըը աղքատութէ, որ աշխարհայինն բանիերը սրտիս դուրս հանեմ։ Տուր ինծի բարեխոսութէ սէ ածածնի մօր քոյ՝ քու խոնարհութիդ, քու խոնատութէդ, որ քու այսօրուան տրուած օրինակդ մոռանալով ամէնն բան ձգեմ, քեզի հետեւիմ, հաւատոյ՝ յոյսս՝ սէրս՝ ամրացընելով զըշմարիտ անցընեմ օրերս, որ ինչ

պէս տեսայ քուկին մարդեղութիդ, անմահկաս քուկին յաճախութիւնդ դէմ յանդիման տեսնալոս արժանի ըլլամ: Ամէն:

Ի Տօնէ Ընտանապրտութեան Յիսի:

Երկրպագեմ հրաշափառ անուանդ Տ՚ն մերոյ Յիսի, անուն՝ որ զօրութեի կուտայ մեզ հաւատացելոց, կըփրկէ ի թշնամեաց, հալածիչ է դիւաց, կատարիչ ամենայն խնդրուածոց: Ձի յանուն Յիսի Քրիստի կրկնեցի ամենայն ծունը երկնաւորաց և երկրաւորաց և անդարամեսնականաց կրսկ պօղոս առաքեալ: Եւ դուն՝ ալ ըսիր Տ՚ իմ, թէ Ջոր ինչ խնդրեցէք յանուն Յիսի, եղեցի: Ա՛ս սը՛ և ահաւոր անունս միշտ բերանս առնելով. նոյն անունը զօրութիը կրկնդրեմ ի հօրէն յաւիտենականէ տալ ինձի ան ամէնէն շնորհքը՝ ինչ որ պէտք է հոգիս փրկելու: Եըբոր յիշեմ աս սը՛ անունս Յ՚ս, վախչէն ինձմէն ամէն փորձութիւնք, փախչին ամէն ծուլուրի. հոգիս արիանայ, միտքս լուսավորվի. ապաշխարեմ իմ մեղքերուս վրայ. թողութի քաւութի դառնամ:

Ո՛վ Յ՚ս, անուն ցանկալի, անուն հրաշալի, յոյսդ մեղաւորաց. բարեխօս վասն մեր. ցոյց զօրութի անուանդ քո Տ՚ի զօրութեանց. հաշտեցո՛ իս այսօր երկնաւոր հօրդ հետ. անցո՛ զբարկութի արդարութե

ով վասն անուան քոյ սէր. քու անունովդ պաշտպանէ իս ահեղ դատաստանէդ ով: Զեմ արժանի ընդհիւ, բայց անուն քո կոչեցեալ է 'ի վերայ իմ. վասն փառաց անուանդ Յիսի աղաւէ իս ամենէն հոգևոր ու մարմնաւոր փորձանքներէ այժմ և 'ի ժամու մահուան իմոյ, որ եսալ օրհնեմ զանունդ Յիսի ընդ սէր քո յաւիտեան. Ամէն:

'Ի ծնեալ Յայտնութենէ:

Աչսօր յայտնեցիր զքեզ Տէր իմ այն թագաւորաց, որ քեզ հեռու տեղերէ եկան. վնտռելու՝ երկրպագելու համար. ծածկեցիր զքեզ մսոիկ եղօղ հերովդէսէ՝ որ քեզ կըվնտռէր մեռցընելու համար: Երանի՛ ան արդար հոգիներու՝ որոնց դուն քեզ կըցըցընես. վայ ան մեղաւոր հոգիներու՝ որոնցմէ դուն քեզ կըծածկես, կըհեռըցընես: Տո՛ւր ինծի այսօր ան ընդհրը Տէր իմ, ինչպէս որ ան թագաւորները՝ երկայնմտութէ սպասելով աստղին՝ վերջապէս տեսան աստղը, անոր առաջնորդութեամբ ըրին ան երկար ճամբորդութիւնը, եկան գտան զնոյն մարդացեալ, այն լոյս հաւատոյ՝ այն երկայնմտութիւն աղօթքի՝ եսալ ունենամ, քեզ սպասեմ, սրտով մտքով քեզի գամ, որ քեզ աս աշխարհիս մէջ ընդհրթով տեսնամ, անդինալ

ածուքիւնդ պայծառ տեսնալու արժանի
ըլլամ: Քու սուղդ շնորհաց խ լուսա-
ւորէ, առաջնորդ ըլլայ իմ կենացս եր-
կարատև ճամիորդութեանըս մէջ, ամէն
փորձութիւններէ պահէ, երկնային երուսա-
ղէմը հասցնէ:

Կեսիշեմ Տէր իմ, երբոր ան իրեք մոգերը
մնուրը մնան, ինչպէս արքայութիւն դար-
ձած պատն ան մնուրը, հոն տեսնալով
զքեզ Յիս մանկացեալ, զնէր ածածին, և
զնէր յոսկի, ամէնն հրեշտակներով: Եւ
ինչպէս որ ան իրեք մոգերը քեզ տեսածնին
պէս՝ երկրպագութիւն տըվին, իրենց դան-
ձը բացին, քեզի ընծայեցին ոսկի, կնդ-
ղրուկ, զմուռս: Եսալ անոնց հետևելով՝
քեզ միայն երկրպագեմ, քեզի ընծայեմ
ոսկի՝ որ է իմ հաւատքս առ աքինութեան
գործքերով զարդարեալ, քեզ ընծայեմ
կնդրուկ՝ որ է անուշահոտուի աղօթից,
և զմուռս մեռելութենէ ախտից: Եաքնալ
պահապան հրեշտակիս առաջնորդութիւ
անոնց սկսա ազատիմ սատանայէ որոգայթ-
ներէն՝ որ նման հերոդէսի կսպղի իմ ձեռ-
քովս՝ իմ մեղքերովս՝ սպանանել զՅիս, իս
շնորհէ զրկել: Ո՛վ ամենօրհնեալ նը կոյս
ածածին, ինչպէս որ այսօր քուկինն ներ-
կայութիւդ արժանացան ան իրեք մոգերը
յսի տեսլեանը, քու բարեխօսութիւդ խաչ-
արժանացու Յիսը տեսնելու արքայութեն
մէջ ի յաւիտեան. Ամէն:

Ի փոխել Աչքուելիք։

Ով անբաւ խոնարհութիւն ձեռնտու, որ ինձի համար յանձն առիր այսօր մեզաւորի կերպարանքով դալ, քու ծառայիդ մարդութիւնն ուղել ջրով. մարմինն որ առիր ըլլալով մարմին աղտեղային՝ մեզաւորի պէս երեւցար, և քու ծառայիդ ոչ յոհանեա մկրտիչ լուացվիլ ու մկրտվիլ ուղեցիր, ան ծառան որ՝ դուն ստեղծեիր, անկէց մաքրվիլ ուղեցիր, անաւ զարհուրեցաւ քու խոնարհութենէդ, հրեշտակներ նէ՛ր նալ երկնքէն նայելով դողացին։ Բայց դու իմ սիրոյս համար յանձն առիր մեղաւոր երեւնալ և լուացվիլ. ինծի՛ալ մեծ պարգեւ մեծ խորհուրդ տըվիր որ՝ եսալ լուացվելովս սըբ մկրտութի՛ւն ակընկնական մեղքէն աղտեղ լուացվիմ, սրբըվիմ, հոգեւոյն սըբ շնորհաց ընդունակ ըլլամ, սատանայի ծառայ ըլլալով՝ հրեշտակաց վէ՛ր դառնըվիմ։

Սակայն ես ապերախտս փոխանակ աղէկ պահելու աս մաքրութի՛ւն՝ և փոխանակ շնորհակալ ըլլալու, մեղանչելով կորսընցուցի աւազանին շնորհքը, հոգիս աղտոտացուցի, նորէն սատանայի ծառայ եղայ մեղքերով։ Ա՛յսօր մկրտութե՛ն տնդ ըլլալով՝ մարդասէր Տէր, ասանկ մենծ օրը գիտեմ որ նոր շնորհքնէր կըբաժնես,

ամէնուն մեղքը կըլուանաս, եկէք ոտքդ կէյնամ, թողութի՛ւն կըխնդրեմ իմ ամէն մեղքերուս համար։ Կաղաչեմ նորէն լուա՛նաս, և ան ալ՝ ուրուա՛ւ շնորհքը որ կորսընցուցի, նորէն ինծի դարձընես։

Գիտեմ Տէ՛ր, որ իս լուանալու համար ինծմէն ջուր աթոռասուաց կուզես, ահա աս աղօթքս կըմատուցանեմ, ջունիմ արցունք, ջունիմ կատարեալ ցաւ սրտի, սիրտս քար է կորեր. իմ մեղքերուս շատութիւնը ապառաժի պէս կարծըրցեր է, բայց իմ ապաշխարութի՛ւնե ձանս արցունք թաւալի պէս ընդունի՛. ու քու ալրուա՛ւ ջուրերէդ հետ խառնելով՝ նորէն իս շնորհքով ալրուէ։

Ալ աղօթք։

Ա՛ն նայիր իմ սրտիս կարծրութե՛ր Տէ՛ր իմ Յի՛ս, այլ նայէ՛ իմ կամքիս՝ իմ բաղձանացս՝ որ ասկէց ետքը իրաւցընէ կուզեմ ետ կենալ մեղքերէս, և իմ չար սովորութիւններէս։ Նէ՛ մանաւանդ պէս բորոտ վերեմ մեղքերս, լուա՛ կաղաչեմ իմ ամէն մեղքերս նոր յորդանանու ջրով ապաշխարութի՛ւնե. կըղղեմ կրցաւիմ չէ՛մ անօրսկս եօթն անգամ, հապա ամէն օր, դէ՛ն ձմարիտ եղեսի՝ լուա՛ բժշկէ՛, ով ըր ներողութի՛ւնե, ով ըն ողութի՛ւնե։ Սրբէ՛ իմ ձեռվընէրս՝ որ զանազան մեղքերով աղ-

տոտցուցչի, սրբէ՛ իմ ականջս՝ որ մեղքով պղծեցի, սրբէ՛ իմ բերանս՝ որ դէշ խօսքերով, բարկութիւով, բամբասանքով վիրաւորեցի. սրբէ՛ իմ ականջներս՝ որ դէշ խօսքերու անկած դրի, լուա՛ իմ ուվիրներս՝ որ չարի վազեցի, ազէկի չկացայ. մաքրէ՛ իմ սիրտս իմ միտքս՝ որ ազէկ բան չխմուածեցի, չար բաներու խելք տըվի: Աւանկ սրբըվելովս այսօր եսալ ազէկի դառնամ, մնացած կեանքս քեզի ծառայեմ, քու նը պատուիրանքներդ պահեմ, և մահուանս ատեն հոր ոյ սիրելի որդի ըլլալով, իրեն երանաւէտ ձայնը լսելու արժանի ըլլամ. Ամէն:

Ի ՏՕՆ Ի

Տէառն ընդ առաքեալս։

Ա՛ւ մաքրութե՛ւ սիրոյ Յի՛ս, զոր ա՛ս նարատ մօրդ հետը եկար տանջարը, և Հօր այ ընծայվելով, զմեզ մաքրեցիր և այ ընծայեցիր, զիս որ մաքրութե՛ւ կաթսա եմ սրբէ՛, մաքրէ՛, և լինչ մեղքէր որ ըրեր եմ պզտիկուց ինչման հիմա, և մեղքերով հոգիս ազատուերեմ, տուր քաւութի՛ւ և թողութի՛ւ։ Եւ ինչպէս որ Սիմէոն ծերունին շատ ազօթքով սպասելէն ետեւ արժանի եղաւ քեզ տեսնելու, իր գիրկը առնելու, անոր պէս խալ արժանի ըլլէ ազօթքով աղաչանքով սպասել պատրաստվիլ. քեզ հաւատքո՛վ պայծառ տեսնալ, և սի՛ւ և ար-

ժանաւոր հաղորդութիւնը իմ սրտիս մէջը առնել, հնորհքով զարդարուիլ. քեզ տեսնալովս սէր պատարագիս խորհուրդին մէջ զմայլիլ։

Երբոր ասանկ արժանապէս առնեմ սրբ հաղորդութիւն խորհրդով քեզ Յն, հաւատքիս աչքը կը բացուի, քեզ տիրական պայծառ կը տեսնայ, սէրս կը լեռնի, յոյսս կը հաստատուի։ Ան առնելը իմ հոգիիս Սիմէոնի պէս քեզ կը փարատի, քեզի կաղաղակէ ըսելով. Արդ՝ պիտի ես զծառայս քո։ Տեսայ իմ փրկիչս վասն իմ մանկացեալ, տեսայ իմ Տէրս հացին տեսակաւ խորհրդացեալ, ասկից եաքը դանեցայ աշխարհքէս չեմ ուզեր աշխարհային բանները. ալ չեմ ուզեր աշխարհիս վրայ կենալու. ասկից եաքը արձակէ իս մեղքերէն. արժանի ըրէ բարի մահուամբ քեզի դալու, քեզի հետ յաւիտեան ճաշալու ու Տէր իմ, արարիչ իմ, և փրկիչ իմ։

Դու Սբ կոյս Աճամէն, այսօր կատարեցիր տուր իմ խնդիրքս, և ինչպէս որ Սիմէոն ձերունիին դիրկը դուս տրուիր այսօր զմանկացեալն Յն, քու կիներուն բարեխօսութիւնդ ըրէ որ՝ եաալ արժանապէս առնեմ զՅն փրկիչն իմ սբ հաղորդութիւնը խորհրդով իմ սրտիս մէջը, անով զմայլիմ, ուրիշ բան չիցանկամ իմ կեանքիս մէջը։ Դու որ անկարօտ էիր սրբութեան՝ բոլորովին սբ ընալով, ուրիշ հասարակ մարդ պէս ա-

զօթքներ ու օրհնութիւներ կարդալ տըվիր, ես եմ մեղաւոր կարօտ մաքրութիւն և սըրբութեան, իմ վրայ տպաւորել տուր աղօթքներուն զօրութիւնը՝ որ իմ առջի ըրած մեղքերս ընջըվին: Ակնկ եղբը սըրբութ անցընեմ մնացած իմ կեանքս, եւ քը արժանի ըլլամ արքայութիւն մէջ պայծառ երեսօք տեսնելու զՅն ընդ հօր և նը հոգւոյն. Ամէն:

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ԱՂՕԹԻՑ

Ի ՄԵԾ ՊԱՀՍ

Երեւաւոր հոգին երբոր առ ՅԾ կը դառնայ, առաջ Ճանչնալ կը սկսի զինքն իր մեղքին գարշուելիը, ինչ փոյթ՝ ինչ չար՝ բերաւ իրեն սատանային փորձուելիը, և իր հեռւելը սատանային կամքին, և ինչպես պիղծեցաւ ՅՍ ընորհքէն իրեն մեղանչելովը: Երկրորդ՝ կը ցաւի կըզղայ սրտանց իր ըրած մեղքերուն վրայ: Երրորդ՝ կը խոստովանի իր մեղքերը: Չորրորդ՝ սրտանց պաղատիլ կընէ ՅՍ ընորհքը ընդ որ ելլալ, որ խոստովանած մեղքերուն թողուելի տայ: Հինգերորդ՝ կը պատրաստի իր սրտին մէջը առնելու յՍ ու ընդ հաղորդուելիք:

Ա կարգիս վրայ առջի հայրապետներն ալ կարգաւորեցին բոլոր մեծ պաքին կի-

թակինէրուն առէտաբաննէրը և շարաքան-
նէրը: Առջի և երկրորդ կիրակին կամ շա-
բաթը՝ ադամայ ու եւայի փորձուածնէրը
յիշէլով որ է պատճառ մեր ամէն մեղա-
ցը, յորդորվինք անոնց պէս՝ ըրած մեղքե-
նիս ապաշխարել: Ադամայ մեղքը մէկ է,
բայց ուրիշ մեղքերալ կըմտնան, որ մէն-
քալ միշտ ան մեղքերուն մէջ կ'ինկնանք,
հպարտուելնէ, որկրամոլուելնէ, ծուլուելնէ
կամ անհոգուելնէ ոյ պատուիրանքը պահե-
լու, և անձնահաճուելնէ՝ որ է իր կամքը
և ուրիշին կամքը՝ ոյ կամքին վեր դնել:
Յիշենք և քրի փորձուելիքը, անով զօրա-
նանք փորձուելինէրու դէմ դնել, սատա-
նան քամահրել, և մեղքերէ զգուշանալ:

Երրորդ շաբաթը՝ Աստուած որդիին օրի-
նակը կարգալով յորդորվինք անոր պէս մե-
զայ գոչել, զղջալ:

Չորրորդ շաբաթը՝ Տիտեսին օրինակովը
համար տալ մեղքերնուս վրայ՝ խոստովանե-
լով քահանային:

Հինգերորդ շաբաթը՝ քրի օրինակովը
սրտանց աղօթքի հետ ըլլալ, մեղքերնուս
համար թողուելնէն առնելու, և ոյ հետ
հաշտուելու:

Վեցերորդ շաբաթը՝ քրի գալուստը յի-
շելով, պատրաստուիլ իրեն գալուեան ար
խորհրդով հաղորդուելնէ, պատրաստուիլ և
բարի մահուան:

Հոսալ ահա աս կարգով դրված են բո-
լոր մեծ պաքին աղօթքնէրը ամէն օրվան
համար, որ է հոգևոր կրթուելնէ Յ ա-
նելու ար հաղորդուելնէ,

ԱՒԱՋԻՆ ՀԱՒԱԹ ՄԵԾ ՊԱՀՈՑ

Կրնուրէ Ջփաստուրէ ընդդէմ փորձուրէ, յիւլա պահաս փորձուրէ ապահայ ի Քրէ։

Շարական։

Որ ըստ պահոց քառասնօրեայ վերկողին պահելով հարնացեալ եկեղեցի, զի մոցէ ի յառագաստ ընդ վեսային յարուցելոյ։ Եւ կայք հաւատացեալք քրի, ցնծուելք պահելով մեզաց, զի յարուելք նորա կենդանասցուք արդարուելք։

Բլէ. Առաջին օր մեծ պահոց։

Տէր իմ Յի Քրէ, անչափ հարկաւոր սեպեցիր պաք բռնելը որ առջի մարդուն

ադամայ՝ նշան իր հնազանդութիւն պարը
ապրպարեցիր ջուտել Գիտուխիե ծառէն ։
Եարը երբոր դուռնաղ աշխարհ եկար, ինձի
ապաշխարանք սորվեցընելու համար՝ առ-
ջի բանդ եղավ քառասուն օր պաք բռնել,
ջուտել, անանկով սատանայի փորձութիւնը
յաղթել ։

Տէր ինձխաչ Տէր իմ այսօր շնորհք, որ
աս ալ օրինակիդ հետևելով, եսալ որ քառա-
սուն օր պաք բռնել կըսկըսիմ աս օրէս,
բարի դիտաւորութիւն բռնեմ. ու պարկին
հետ լեզուսալ բռնեմ, եռ կենամ դէշ խօս-
քէր հանելէն, անէծք տալէն, բամբաս-
անքներէն, և ուրիշ իմ ամէնէն մեղութիւնէս
ու մեղքերէս դադրիմ ։ Տէր ալ ինձ քեզ
ողորմութիւն նամակ գրեցուր, էլ և կենայ
ողորդել արքանասցուք կենդանարար արհայութիւնք ։
Ամէնէն առելի կազաւեմ, պահես իս ան
մեղքէն՝ որ ըրաւ ադամ. լսելով ձայնի
կնոջ՝ այ կամքը ոտքի տակ առաւ. չըլայ
թէ եսալ ուրիշին կամքին չհպատկելու հա-
մար՝ այ կամքին դէմ բան ընեմ, այ պա-
տուիրանքը կոտրեմ, անով ադամայ պէս
դրախտէն քշվիմ դուրս ընկնիմ ։ Ալ քեզի
հետ հմնա՝ ի պարտէզն աղօթից և ապաշ-
խարութիւն մնալով դատկին ըզ շնորհքնե-
րովդ զարդարվիմ, երկնայինն դրախտին ար-
ժանի ըլլամ ։

Գլ. Երէսուն օր Զծ պահոց։

Արդասաւոր Տէր իմ Յն, ան առջի փոր-
ձութեդ համար որ քաշեցիր, կատարել այ-
սօր իմ աղաչանքս որ քէնէ կը խնդրեմ. յիշէ
երբոր սատանան քեզ չորհանչնալով քովդ
եկաւ, յանդգնեցաւ քեզի փորձութի բե-
րելու ազամայ պէս, ու անօթութեդ հա-
մար ըսաւ որ՝ քարերը հաց դարձընես։
Դուն անիկայ նը դրոց խօսքով մէկէն քշե-
պեցիր, հաց ուտելը բան մը չէ հոգալու
ցուցուցիր. մինակ այ բանը հոգալու է ը-
սիր. անով ազամայ որկրամոլութե մեղքը
ջնջեցիր։

Աղաչեմ քաւես սրբես իմ որկրամոլու-
թե մեղքերս՝ որչափ որ ըրերեմ պղտիկուց
ինչվան հիմա. և ասօրվընէ իմ սրտէս հա-
նես ան աւելորդ հոգերը իմ ապրուստս
վրայ։ Վ ասն դի սրտովս մտքովս աւելի հոգ
կըտանիմ ապրելուս վրայ, քան թէ այ բա-
նէրուն վրայ, և հոգիս հոգալու վրայ։ Ա-
զամայ պէս մէկ դի ձգերեմ ան բանէրը՝
որ ինծ տըվիրէ ինծի, եանէ ընկերեմ ան
բանէրուն՝ որ ինծ արգելէրէ, որով դուրս
ընկաւ կտրանցուց ձեռքի եղած դրախտնալ.
եսալ անոր պէս խելքս տըվիրեմ անոնց որ
արգելերես, որ է աս անցաւոր աշխարհիս
բանէրը, մոռցեր մէկ դի ձգերեմ ան դիւ-
աշխարհին բանէրը։ Ընդհոգ կեցերեմ այ
պատուիրանքնէրը պահելու, աղօթքիս՝

պատարագ տեսնալուս առեննալ՝ ասանկ պարապ բանէրու տրվերեմ միտքս, մոա- ծելով ինչ ընեմ որ ապրիմ, ինչ ընեմ որ տունս պահեմ. չեմ մոածած ինչ ընեմ որ քու կարիդ կատարեմ, քեզ փառաբանեմ:

Աս աւելորդ հոգերը իմ ապրուստիս վրայ ինծմէն վերցընես, որկրամոլութեան մեղքէ պահես, ժուժկալութէն շնորհք պարգեւես, որ խելքս միտքս տամ բարեգործութիւն ընելու, և ածաշունչ գրոց խօսքերը մոածելու:

Դէ. Երբորդ օր Զծ պահոց:

Աշխարհութէն օրինակ Տէր իմ Յս Քս, որ թող տվիր սատանային քեզ առնել բերել երուսաղէմ, տաճարին աշտարակին վրայ հանել. հոն ինքնալ սբ գրոց խօսքերով յանդգնեցաս փորձութիւն բերելու, տեսնելով որ դուն սբ գրոց խօսքերով իրեն դէմ կրպատերազմիս, ուղեց հպարտութէն մեղքէ մէջ ձգել ադամայ պէս, ած փարձէ, պարապ տեղը հրաշք ընել ըսաւ փառաւորելու համար: Դուն որ ինքն խոնարհութէն ճշմարիտ օրինակն ես, նորէն ածայինն սբ գրոց խօսքերով անոր խօսքերը ցըրվեցիր, ամէն ըրիր. փառասիրութէն մեղքը ադամայ՝ որով դրախտէն դուրս ընկաւ՝ ասով բաւեցիր: Տէր ինծիալ կաղաչեմ մէկ շնորհս ինձ խոնարհութէն, որ հպարտութէն և փառասիրութէն մեղքերը իմ սրտիս

Հանեմ. քանի որ սատանան միաբս փորձու-
թիւ ձգէ, ես աշխուժով դրքին խօսքերը միշտ
միաբս բերեմ, բերանս առնում, անով
մերժեմ ցրվեմ սատանային բերած պիղծ
և հպարտ միտքերը: Ասալ կաղաչեմ, քու
զօրութիւդ տպաւորես ան խօսքերուն վրայ,
որ զուրցածիս պէս ես զրոց խօսքերը, սըր-
տիս հալածվի ամէն փորձութիւն շշնդը-
նդերը: Ամէն:

Եւթ. Շաբաթ օր ժէ պահոց:

Աղաւթութիւն սիրոյ Տէր իմ Յս. երբորդ
փորձութիւնալ քաշելդ սատանայի ձեռքէն
ինձի համար, երբոր քեզ տարաւ բարձր
լեռան վրայ. ցըցուց աշխարհիս ամէն
թագաւորութիւնը ու իրենց փառաւորու-
թիւնը, ու քեզի պարգևելու խօսք տրվալ,
թէ որ իրեն երկրպագութիւն ընէիր: Ին-
պէս որ ագամայ միտքը ագահութեան ու
ճաշակելու մեղքը ձգելով պղտորեց, անով
դրախտէն դուրս հանեց, անանկալ կար-
ծեց որ քովինն մարդկութիւդ ալ այ դէմ
մեղքի մէջ կրնայ ձգել: Իսկ դուն Տէր, անա-
տեղը սատակելով հալածեցիր, այ պատուոյն
դէմ ան չարին խօսինալ չուզեցիր, ըսե-
լով Ած միայն տալու է երկրպագութիւն,
անով ագամայ մեղքը՝ որ չարին լսելով այ
փառքը իրեն ուզեց առնել, և ազատ ըլ-
լալ, չնչեցիր, այ փառքը տեղը դրիր: Ով
Տէր իմ, իմ սրտիս շատ հեղ կանգընէ

սատանան աշխարհիս մեծութիւը, հարստութիւը, փառքը, պատիւը, ու ներսէս ան բանէրուն բաղձանք բերել կուտայ. ես չունիմ կարողութիւն ան չարին սատեելու, իմ մեղաւոր մարմնոյս համար կրթուելնամ: Դու Տէր իմ, ան զօրութիւը ինծիալ տուր, որ ան սատանային միտքերը մէկէն վանեմ դուրս ձգեմ. մինակ այ մեծութիւը՝ այ փառքը ուզեմ իմ ամէնէն գոյծքիս մէջ: Ամէն:

Ուրբաթ. Հինգերորդ օր մեծ պահոց:

Ո՛վ երկայնամիտ Տէր իմ Յե՛ս Քրիստոս, որ ադամայ որդիքներէդ փրկելու համար՝ աշխարհ եկար, մարդ եղար, և ամէնէն մէկ ադամայ փորձութիւը ու մեղացը համար՝ թոզ տըվիր որ սատանան քեզ ադամայ պէս մարդ կարծելով, աչալուսանդամ փորձեց, բայց դու ամէնէն մէկ փորձութիւնէ բու վրայ եկար, ադամայ ընկած փորձութիւնէրը երեսպաշտութիւն, որկրամոլութիւն, հպարտութիւն, ագահութիւն, անձնասիրութիւն, աս ամէնէն մէկ մեղքերը քաւեցիր, ա՛նոր տրված չար օրինակներուն դէմ՝ ա՛ղէկ օրինակներ տըվիր, անանկ որ սատանան ամէն ըլլալիք փախաւ, հալածվեցաւ, հրեշտակները անոր տեղը գալէ և կանք քեզ պաշտելու: Տէ՛ր ինծիալ ան շնորհքը՝ որ քեզ նոր ադամայ հետևելով, ամէնէն փորձութիւններուն վրայ ելլամ,

խելքս՝ միտքս՝ սիրտս միևնակ այ Ծառայե-
լու տամ, որ սատանան բոլորովին ինձմէն
հեռընայ, հրեշտակները քովս գան, ու
բարի միտքերով օրերը անցընեմ: Ամէն:

Շաբաթ. Վ երերորդ օր Քէ պահոց:

Պ՛ղտած Տէր իմ Յիս Քրիստոս, ինչ որ սատա-
նան փորձութիւն բերաւ ադամայ, ինծի ալ
միշտ կը բերէ, կուզէ իս յաւիտենական
մահուամբ կորնչցընել, այ պատուիրանք-
ները մոռնալ կուտայ, ած վար դնել կու-
տայ քան գիւրս իմ և քան գհաճոյս իմ,
քան զբարեկամն իմ: Շատ հեղ իմ կամքս՝
և բարեկամաց կամքը կատարելու համար՝
այ կամքը ոտքի տակ առներեմ, ես ինձի
հաւնելով անձնապաստան եղերեմ ադա-
մայ պէս, դուրսի զուարճութիւններու,
դուրսի բանէրու խելքս տըվներեմ, ու իրը
թէ ես ինձի ար՝ աղատ ըլլալ ուզեցեմ
ադամայ պէս: Ա՛ս մեղքերս այսօր խոստո-
վանելով քու առջիդ կը ձգեմ, դու որ ա-
դամայ մեղքերը քաւեցիր, իմ մեղքերսալ
քաւէ. տուր ան առաքինութիւնէն շնորհքնէդ՝
որ փորձութիւնդ մէջ ըլլցուցիր. և ինչ որ
աղօթք կընկիր հօր այ քառասուն օրիան
պաքիդ մէջ մնալնդ աս առջի շաբթուն
մէջ իմ անարժան աղօթքնէրսալ խառ-
նէ, միացու, և ընծայէ այ, որ արժանի
ըլլամ աս շնորհքները ընդունելու: Ամէն:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՒԱԹ ՄԵԾ ՊԱՀՈՑ

Կրկնումն մահացուցմանն զփայաբանաց, յիշատակս
ծորչումնէ Եւայի և Քրի։

Շարական։

Ընդ նախահօրն սրտմտեցեր որ վասն եղիցն
ի գրախտէն կենաց, ընկալցուք և մեք զսրտ-
մտեցեր ապաշխարութեանդ. զի յարուցեր քեզ
արժանացուք մտից գրախտին եկեղեցւոյ։
Որ յայլեցեալ մերով քնութե՛ն փորձուեր կա-
կամակոր օձին, որով եառուր իշխանութի՛ն որդ-
ւոց ադամայ կոխել զգլուխս չար վիշապին, և
ընդ երկնայնոցն երգել զփառս ի բարձունս։

Կէր · Եօթնէրորդ օր մեծ պահոց։

Բարերար Տէր իմ Յե՛ս Քրի, միանակ սա-
տանան չէ որ ադամայ պէս իս կըմոլորէ,

այլ նաև աշխարհ ու մարմին: Աշխըրհիս բանէրը լինդի աղէկ կերևայ, քան ածային բանէրը. սիրտս իրեն քաշել կուտայ, ածմէ կըհեռացընէ, մարմինսալ ապստամբ եւ զած մարթս չի հնազանդիր, շիտակին չի հետևիր, ծուռ ճամիանէրուն մէջ կըմտըրի: Վասն այն փորձութիւնց՝ որ լինդի հասնըր քաշեցիր, տուր լինդի հնորհք և կարողուի, որ սատանայինալ և աշխըրհիս փորձութիւնէրուն յաղթեմ. աշխըրհիս ամէն մեծութիւնը փարթամութիւնը լինդի լեղի երևնայ, միայն հանդերձեալ աշխարհին բանէրը անուշ դայ, անոնք վաստրկելու եռանդ իյնամ: Եւ վասն քառասնօրեայ պահոցդ՝ որով նը մարմինդ մեղաւոր մարճնոյ պէս ճնշել ուզեցիր լինդի համար, իմ մէն մարմինս է մեղաւոր, իմէն մարմինս է ապստամբ, տուր լինդի հնորհք, ինչ որ մարմինսալ փորձութիւն բերէ, մտիկ չընդնեմ. պաքով ճգնութիւով զսպեմ, այ պատուիրանացը հնազանդեցընելով, մեղքէրէ խաւրտնելով, հնորհքով զարդարվելով, երկնային դրախտը մտնալու արժանի ըլլամ: Ամէն:

Բդ. Որբերորդ օր հեծ պահոց:

Ով ողորմութիե, լուր իմ աղաչանացս, և տուր այսօր հնորհք մահացուցանելոց իմ ղգայարանքներս, մանաւանդ իմ լսողու-

Թէ՝ ես, զլուայ որ ասէիջ եռքը դէշ խօսքեր լսելով մուիկ դնեմ. ինչպէս նախամայրն Եւա լսելով սատանայի խօսքերուն չխփա խաբ, խօսակից եղաւ, պատասխանեց, ա նով մեղք մուաւ, մեղքին մահը սիրեց աշխարհիս վրայ՝ պտուղ և պատիժ իր մեղայը, որ շուտ մը տեսաւ աչքովը իր սիրելի անմեղ զաւակին վրայ Աբելի, լալով ողբալով անոր մեռելին վրայ: Ա ոբոգայթնէրու մէջ զլուայ որ՝ եսալ իմ հոգիս ձգեմ սատանայի վորձուԹիւնէն անկաճ դնելով: Ա յլ ինչպէս որ դուն սատանայի խօսքերուն մուիկ չդնելով, ըր զրոց խօսքերը բերանդ առնելով, հալածեցիր սատանային վորձուԹիւնները՝ և իրեն հրապոյնները, եսալ ըր զրոց ու հոգևոր խրատուց և քարոզնէրու ականձս բանաս: Ա նուշ զայ ինծի հոգևոր խօսքերը, լեզի և բևնայ աշխարհային խօսքերը, և ինծային բանէրուն մուիկ դնելով իմ ականձս ըր պահեմ, սիրտս ինծային բանէրուն տաքցընեմ քու շնորհքովդ: Ամէն:

Գլ. Ի՝ննէրորդ օր Ջճ պահոց:

Տէր ինծ, որ իս ստեղծեցիր մարդ ի պատկեր ինծուԹեդ քո, և հինդ զգայարանօք զարդարեցիր, աչք տըվիր որ անով սիրէն բան տեսնամ, և քեզ փառք տամ, ես ան աչքով մեզանչեցի, ինչպէս որ նախայ

մայրն եւս աչքով նայելով արդելեալ պըտ-
ղոյն վրայ, փորձութիւն ու մեղքի մէջ ձգեց
զինքը ու վերեն ընկերնալ ադամ: Դու
Տէր իմ եւայի մեղքը քաւելու համար՝ ա-
նոր ըրածին դէմ չինայեցար աշխըրհիս
մեծութենց ու թագաւորութեցը վրայ, ե-
բոր սատանան փորձութի բերելու համար
քեզ ցըցուց, քեզ մեծցընել խոստացաւ.
այլ ամէնէնալ տեսածիդ պէս քամահրե-
ցիր: Տէր իմ ինձի շնորհք որ՝ քու եբ օրինա-
կիդ հետեւելով զսպեմ իմ աչքս, չինայիմ
արարածոց վրայ մեղանչելու համար, այլ
քեզ փառաւորելու համար, ամէն իմ և ա-
բարիւ իմ, հոս եբ պահելով աչքս, երկին-
քը քու եբ տեսոյդ արժանի ըլլամ: Ամէն:

Դէկ. Տասնէրորդ օր Հոկ պահոց:

Ամենաբօղ ամէն, որ իմ անդադար
համար ճաշակելիք հաստատեցիր, կարո-
ղութի համառուտ տվիր, որ անոյշ պտուղ-
նէրը վայելեմ, քեզ փառաւորեմ, իսկ ես
փորձութէ նախամօրն եւայի հետեւելով՝
որկրամոլութէ բանեցուցի. համառուտիր
ճաշակելեացս քեզի դէմ մեղանչեցի: Դու
խնայտառն բժիշկ, ան որկրամոլութեան
մեղքը քաւելու համար՝ քու եբ ճաշակե-
լիքդ զրկեցիր ամէնն կերակուրներէն որ
դուն ստեղծերէիր, չնկերաբ, ժուժկալու-
թի սորվեցուցիր: Վասն քո եբ արդեանց

պահոգդ՝ տուր այսօր ինձի քաւութի՛ւն թո-
ղութի՛ւն իմ ամենեն որկրամոլութի՛ւն մեղքե-
րուս, ինչ որ պղտիկուց ինչման հիմա ըրեր-
եմ, և տուր շնորհք ժուժկալութի՛ւն՝ որ
ասկէց ետքը քու սբ օրինակիդ հետևելով,
զգաեմ իմ ճաշակելիքս , պատուիրանքդ
դուրս չելլամ: Եւ սա մեծ պաքը ընդու-
ռանդութի՛ւն բանելով ճգնութի՛ւն կատարե-
լով քեզի նմանելով ինչ մտքով որ դրերդ
սբ եկեղեցին, ընդունիմ ան ամենեն շը-
նորհքները իբրև բարի քրիստոնեայ, հա-
բաղատ որդի եկեղեցւոյ:

Եւէ. Աբբասաներորդ օր մեծ պահոց:

Տէր իմ Յի՛ս, վասն քո սբ առանձնանա-
լոդ անապատի մէջ ամենեն աշխարհայինն
բանելէդ՝ տուր ինծի՛ալ առանձնանալ աշ-
խարհայինն զբաղմունքներէն՝ աշխարհայինն
գործելէն: Ուրիշ զգայութի՛ւնեց հետո սբ պա-
հեմ և զգայութի՛ւն հոտառութի՛ւնս, զլլայ
որ նախանձն եւայի հետևիմ, որ պտղոյն
տեսիլքին՝ հոտոյն՝ համառութի՛ւն խաբվե-
լով՝ այ դրած պատուիրանքը մոռցաւ, ան-
մահութի՛ւն կեանքը կորսնցուց, մահկանա-
ցու կեանքը վաստակեցաւ. իրեն և իր զաւ-
կընէրուն վրայ տեսնելով մահը, լաց ու
ողբ բերաւ, զլլայ որ՝ եսալ ասանկ զգայա-
բանքներուս խաբվիմ, հոգիս մեռցընեմ:
Այլ զսովելով ու հեռընալով աշխար-

հային գործքերիդ չխնդանեմ ոչ տեսութիւն, ոչ հոտառութիւն, և ոչ համառութիւն. միայն զնոյն պաշտելով իմ ամենին գործքերուս մէջ որ կընեմ զդայարանքներուս, հոս զնոյն վա-ռառութեամբ, եթէպատ արժանի ըլլամ արքայութեանդ մէջ դէմ յանդիման հրեշտակաց հետ զնոյն փառաբանելու Ի յաւիտեան: Ամէն:

Ուրբաթ. Երկրորդաւանդեորդ օր Մեծ պահոց:

Կաղաչեմ ամենէնէն աւելի Տէր իմ Լեզուս պահէս մեղանչելէն, զոյշ որ՝ ինչպէս նախամայրն Եւա լեզուով յորդորելով զադամ, արգելեալ պտուղը կերցուց, մեղքի մէջ ձգեց, անով մահ տարածեց աշխարհիս վրայ, եւալ ուրիշը մեղքի մէջ չձգեմ, պատիժ չվաստակեմ, այլ բարեգործութեան ընելու պատճառ ըլլամ: Զոյշ որ՝ պարապ խօսքերու լեզուս բանեցընեմ, բարկանալով դէշ խօսքեր կամ անվնաս բերնիս հանեմ, դիմացինը մեղք խօթեմ, բամբասելով ուրիշին անունը կոտրեմ: Այլ միշտ բարի խօսքերու բանեցընեմ լեզուս, քեզ օրհնելու, քեզ փառաւորելու:

Շաբաթ. Երեքշաբթեորդ օր Մեծ պահոց:

Յոդիդ եբ, աղբիւր շնորհաց, վասն արդեանց պահոց Ցեղ Տն խմոյ, տուր ինձ

այսօր շնորհք մեռուցանելոց զպակուց չէ թէ միանակ իմ հինդ դուրսի զգայարանաց նէրս, այլ նաև իմ ներսի կիրքէրս, իմ հպարտուլթիս, անձնասիրուլթիս, փափկասիրուլթիս, բարկուլթիս, ծուլուլթիս, և ուրիշ ամէնն իմ չար մոլուլթինէրս բրնեմ, շտկեմ: Մեծուլթե փարթամուլթե չնացանկամ, ինչպէս որ ադամ և եւա ցանկանալով ճաշանալ, զրախտինալ զկիրվեցան, մահ բերին իրենցագ ու իրենց զաւակըննէրնուն: Ալ քնի ան իմոյ խոնարհուլթե հետևելով, միայն այ կամքը կատարելու ցանկամ, միտքաց չբ պահեմ, մեզաց առիթնէրէն զգուշանամ: Կաղաչեմ նաև քեզ ով մարդասեաց ճաշ իմ Յն, վասն անհունն սիրոյդ՝ որ իս վրկելու համար մարդ եղար, անչափ աշխատեցար, աս երկրորդ շաբթուս մէջ ինչ երկրպագուլթինէր ըրիր աղօթելովդ, անոնք իմ աղօթքնէրուս հետ խառնես, որ իմ աղօթքաց զօրուլթե առնելով, աս շաբթուս մէջ ինչ շնորհքնէր որ խնդրեցի, արժանի ըլլամ առնելու, և շիտակ խղճմտանքի ճամբայ երթալով՝ հոգիաց մարմինաց այ նուիրեմ: Ամէն:

ԵՐՐՈՐԴ ՀԱՒԱԹ ՄԵԾ ՊԱՀՈՑ

Կբնութիւն պղծման և ապաշխարութեանն ի դէմս Անառակ որդւոյն։

Շարական։

Ընդ անառակին որդւոյ գոչեմք առ Հայրդ պէտս. մեղաք յերկինս և առաջի քո քաւել յանցանաց, էլ ընդ առաջ սիրով, դիմեա համբուրիւս, մաքրեա զմեղ ի մեղաց մերոց։

Կիր. Ընդէրսաստանէրորդ օր ձեծ պահոց։

Պատճառ Հայր երկնաւոր, այսօր մատուցեալ կամանամ որ՝ պատճառս իմ մեղաց

չէիտառնալուս ասէ ոչ՝ես իս զղջման մէջ չեմ պահէր, այլ մարմնաւոր ուրախութիւնէ կը-վազեմ, և իբր թէ առջի մեղքերուս թո-ղութի առած՝ անանկ սիրտս հանդիստ նստիլ կուզեմ։ Աս կըցցընէ որ՝ ոչ ապայ-ին երկիւղ ունիմ, և ոչ ապային սէր. անկից կուգայ ինծի անհոգութիւն առջի մեղքերս լալու, անհոգութէ կուգայ որ՝ փորձութիւններուն չեմ կրնար վերայ ելլալ, նորէնոր մեղքի մէջ կ'ինկնամ։

Բայց այսօրվան անառակ որդիին օրի-նակովը իմ սիրտս շարժեցաւ. յիշեցի իմ առջի ըրած մեղքերս, թէ քանի՛ ապերախ-տութի ըրի երկնաւոր հօրդ դէմ ան մեղ-քերովս. քանի՛ հարստութի՛ շնորհաց ու-նէի, ինչպէս անոնք ցրուեցի, մկրտութէ և ուրիշ խորհրդոց շնորհքները, որ դուն հայրերկնաւոր ինծի պարգևեիր՝ կորսըն-ցուցի, ապականեցի։ Բայց ինչպէս որ ա-նառակ որդիին միտքը բացվեցաւ, ինքի-րեն եկաւ, զղջում ընել մեղայ ըսել ա-ռաջադրեց, ան լոյսը շնորհաց կաղաչեմ իմ մտքիս մէջը ծագէ այսօր, եաալ անոր-պէս տեսնամ մեղաց գարշութիւնը։ Խնա-նամ իմ խեղճութիւնս անառակ որդիին պէս՝ որ երկնաւոր հօրս տունը ձգեցի, խոզերուն հետ նստիլ և ուտել ուզե-ցի. քուկին հոգևոր բարիքներդ ինծի ծանր եկան։ Հոգևոր ճամփան երթալ, հոգևոր խօսքերը լսել, քու սուրբ պա-

տուիրանքնէրդ պահել՝ անհամ երևեցաւ ինձի։ Ընդ տեղը ընդունայն աշխըրհիս զուարճութիւնը, որ պիտոր անցնին երթան, իսչեն կրնար կշտացընել, մեղաւոր մարդկանց հետ խոսիլ նման նատիլ եղալ ուղեցի։ Ա՛ս դարշութիւնը աղխուծին տեղ դրերեմ, անանկ կերթամ, մեռնելու օրըս վայ չկհասած՝ այսօր լուսաւորի՛ իս քու շնորհքովդ որ արթընցամ, ասկից ետքը դանիմ, մեղքերիս ետ կենամ։

Բղէ. Հնդեպասանէրուդ օր ջե պահոց։

Ծանկպէտ շատ է իմ մեղքիս ծանրութիւը, թէպէտ անարժան եմ քու շնորհացդ՝ Տէր իմ, սակայն անհուն է՝ չհհասանիր քու ողորմութիւնդ։ Խնդրեմ կաղաչեմ՝ պարգևէ ինձի այսօր ան լոյսը շնորհաց՝ որ անառակ որդիին պէս չի թէ մինակ մեղքերուս գարշութիւը իմանամ, այլ նաև հոգևոր ճամփուն աղխութիւնը իմանալով միտքս բացվի, եաալ ըսեմ՝ Քանի՛ վարչկանէ են ի՛ փան հօր իմոյ հացալիցէ, և ես սաս սովամահ կորնչիմ։ Պայծառ տեսնամ օրչափ աղխ է անմեղութիւն ճամփան, օրչափ աղխ է քու նը պատուիրանքնէրդ պահելով քեզի ծառայել, քան թէ սատանայի, որչափ աղխ է աշխարհային ցանկութիւններէ հեռու կենալ, խղճմտանքս

մաքուր պահել, քու ընտրեալ հարբսա-
նալ, ինչպէս որ ըր արդար մարգիկները
կընեն: Ա՛ս իմանալով այսօր, ասկից ետքը
քու կին պատուիրանքներդ ընծի թեթև
երևնայ, մեղայ ճամփան գէշ երևնայ,
հոգևոր ճամփան աղէկ անուշ երևնայ.
հոգևոր խօսքերը՝ կարդալը՝ ընծի ղուար-
ճալի երևնայ: Կարենամ մտածական ը-
նել ինչպէս որ ըրաւ անառակ որդին, և
պայծառ մտօք ճանչնամ իմ խեղճ մեղա-
ւոր կացութիւնս. և քու ծառայներուդ
հոգևոր աղէկ կացութիւնը՝ հարստութիւնը՝
հոգևոր բարիքները որ հիմա ընտրեալներ
վայելեն, ետքը արքայութեան մէջ պիտոյ
վայելեն:

Գլէ. Վ Երդումն երորդ օր Ջե պահոց:

Որ անապատդ ես ողորմութ Հայր բա-
րեգութ, տուր ազաչեմ այսօր ինծի ան
ընտրեալը, որ չէ թէ միանակ ճանչնամ մեղ-
քերուս դարշուելը՝ և որ պատուիրանքնե-
րուդ հոգևոր աղէկութիւնը, հապա նաև
գործքով ընելու առաջադրեմ, անառակ
որդին պէս եաալ ըսեմ: Յարուցեալ գնա-
ցէ առ հայր իմ, և ասացէ Ա՛ստուած: Առաջա-
դրեմ զղջումն ընելու, մեղայ գոչելու. ա-
ռաջադրեմ քահանային առջև երթալուն՝ որ
է քու փոխանորդդ. մեղքերս մէկիկ մէկիկ

խոստովանիմ անոր առջեւն, և յաւելուլ խոստովանիմ, առաջադրելուլ մեռնիլ քան թէ մեղանչել անհնազանդ բարուքեդ դէմ։

Դիէ. Երկնաթռչնէրուդ օր ձեծ պահոց։

Յաւատնեալ սրտով խոնարհեալ մտքով կուգամ այսօր Հայր ամենողորմ, ողբալ կրկնիմ, մեղայ դառնամ անառակ որդիին պէս։ Մեղայ յերկինս և առաջի քո Հայր սէր, վասն զի քու հայրութիդ ուրացայ, քու պատուիրանքներդ ոտքիս տակ առի։ Մեղայ յերկինս և առաջի քո Որդիդ միածին, վասն զի քու երած մարդասիրութիդ չհնազանդեցայ, նորէն քեզ խաչ հանել ուզեցի իմ մեղքերովս։ Մեղայ յերկինս և առաջի քո Հոգիդ սէր, վասն զի քու սէր խորհուրդներդ պղծեցի, քու բարի շնչմունքներդ քամահրեցի, բանի տեղ չհասեցի։ Իմ մեղքերս շատ են քան զաւազ, ծանր են քան զքար, վասն զի քեզ միայնոյ մեղայ, և դիտութիւ մեղայ, և չարաչար մեղայ։ Պատրանք աշխարհիս խաբեցին իս, իմ մարմինս իս մոլորցուց, սատանան իս օրոգայթներու մէջ ձգեց. այսօր կրկնոսովանիմ զանցանս իմ, Թողութիւն կրկնդրեմ իմ երած անօրէնութեանս վրայ, նորէն կրդառնամ իմ հօրս արարչիդ քովը։

Եղէ. Ո-ՐԽԱՊԱՆԵՐՈՐԴ օր ՋԾ պահոց:

Ձայր գթութեց և ձած ողորմութե, երբոր կլսես աս իմ մեղայ գոչելս, իմ ղչմման ձայնս, դուալ վերէն երկինքէն մի դարձընէր քու երեսդ, մի յիշեր իմ անօրէնութիս, այլ յիշելով որ քու կին զաւակդ եմ նը մկրտուբ, խոնարհէ, լսէ իմ ձայնս, եղիր ընդ առաջ ինձի հետ հաշտութեղու ըսելով: Ահա ոդէ եմ գոեալ էր և եկեաց, կորսուեալ էր և գտաւ: Ինչպէս որ ըսաւ առաքակ որդին հայրը: Մի գարշիր իմ աղտեղի կերպարանքէս, որ մեղքերով հոդիս ազտուտեցի, խոզէրու հաւասար եղայ, հապա վոխել տուր, նորին հագուստը նել տուր ինձի առջի պատմուճանը նը աւազանին մկրտութե՝ որ կորսնցուցի: Ան կօշիկը՝ որ է արիութեան շնորհքը՝ ինձի պարգևէ, որ ասկից ետքը քու նը պատուիրանքներուդ ճամիան երթամ, հին օձը սատանան իմ ոտքս չխոցէ, իս չմոլորուցընէ, այն մատանին՝ որ է յարատևութե շնորհք հոգւոյն սըբ, կապանք բարեգործութեան մէջ մնալու՝ ինձի պարգևէ, որ անմեղութեան և արդարութեան շնորհքով վայլիմ: Իմ սիրտս որ յաւատաքութեան մէջ ընկած էր, յոյս առնէ, քաջալերի, ասկից ետքը միայն քու կամքդ կատարէ:

Ողբալի. Յիսնականերորդ օր Մեծ պահոց։

Ո՛վ Հայր յաւիտենական, դու յաւիտենից պատրաստեցիր ինձի համար Երկն պարարակ, որ ի Յն միածին զենեալ՝ի վերայ խաչին, և՝ի խորհուրդ պատարագին։ Երբոր աս իմ ինդրած շնորհքներով իս կըշարդարես, շնորհէ ինձի արժանաւորապէս ճաշակելով վայելել ան Երկն պարարակ, որ ինձի համար կըսնորհըվի նոր սեղանոյն վրայ։ Աւանկ արժանաւորապէս առնելէս ետև՝ ինդրեմ ուրիշ մէկ շնորհքընալ տաս ինձի, որ ի շնորհ արտասուաց. յիշելով ինչ մեծ բարերարութիւն ըրիր ինձի պէս մեղաւորին, քարացեալ սիրտս կակղնայ, փղձկի, մըշտ յիշելով ըրած մեղքերս լամ։ Ինչպէս՝ որ դաւիթ մարգարէն ուներ աս շնորհքը որ կըսէր։ Լուացի զամենայն գիշերը զմահիճս իմ, և զանկողինս իմ արտասուօք թացի։ Ինչպէս որ՝ պետրոս առաքեղյն վրայ մէյմի նայելով յն միածին՝ տըվաւ աս շնորհքը, որ միշտ յիշելով իրեն մեղքը կուլար, կըզազրակեր իր խոցված սիրտը յին սիրտն վրայ։ Իմ սիրտսալ անանկ խոցէ Տէր իմ, որ լամ, ինչպես գիւղ հօրդ սիրտը ավրեցին, շնորհայց փարթամութիւնը կորսնցուցի, նոր պատուհասքանքներդ կոխեցին։ Աւանկ լալով սիրտս պաղըշտկըներեմ,

ամ ձայնին սէրը աւելցընեմ, ան լացով իմ
ցաւս արմատը ըսընամայ. մէյմեալ չե-
դառնայ ինձի միտքս հիւանդութիւնը,
նորանց չկնամ մոռնալ մէկ, այլ
միայն քեզի ծառայեմ մնացեալ կեանքիս
մէջ:

Շաբաթ. Յանիերորդ օր մեծ պահոց:

Աղաչեմ Հայր ամենակարող, երբոր
աս շնորհքներդ կընես, քուկին արդարու-
թիդ դէմ կելլայ անառակ որդիին մեծ
եղբօրը պէս, մէկիկ մէկիկ մոռքերս դա-
տաստանին մէջ բերելով իմ անարժանու-
թիս կըցցընէ, քու որդիութեդ ժառանգ
դուէ կուզէ իս զրկել, անառանը քուկին
բացարձակ կարողութեդ՝ Հայրական սի-
րոյդ մէկ դի թող արդարութիդ. անոր
տեղը դիմութիդ ձեռքդ առ, ինչպէս ըրաւ
անառակ որդիին Հայրը, մի յիշեր իմ մեղ-
քերս: Մի մտաներ ի դատաստան ընդ
ծառայ քուդ, զի ոչ արդարանայ առա-
ջի քո ամենայն կենդանի: Այլ յիշէ քու-
առջի ըրած ողորմութիւնդդ, ողորմելով
շնորհէ ինձի վերի խնդրած շնորհքներս
զատ՝ նաև շնորհք ճգնութեան, որ ասկէց
ետքը չ՚ելլ մինակ ըրած մեղքերուս վրայ
լամ, հապա իմ մարմինս ճնշեմ, ըրած մեղ-
քերուս ապաշխարանքը պատիժը հոս քա-
շեմ, ան դին չքաշեմ, ինչպէս որ ամէն

քու սիրելի ծառայիդ Հոս քաշել տը-
վիր որ՝ ան ղին աբքայութիը վայելէն։ Տուր
ինձիալ աս ընորհքը՝ որ դժար չերևնայ
ձդնութիւն քաշելը, ապաշխարելը. թէ որ
դուշնալ խաչ խրկես իմ վրայ, համբերութիւ
սիրով քաշեմ, անանկով նորին որդիութեդ
ժառանդութիե արժանի ըլլամ։

Կաղաչեմ նաև Հայր նը, աս շաբթուս
մէջ ինչ ճդնուի, արիմնութիի, ծնրադրու-
թիի, ծոմապահուի, և աղօթքնէր որ ըրաւ-
քու միածին սիրելի որդիդ, ինձի համար
ըրաւ, ընկալ անոնքալ իմ դիտացէն նուէր
պատարագ ընդունելի, և իմ անարժան ա-
ղօթքներուս հետ մէկ տեղ խառնէ ինչ որ
աս շաբթըվանս մէջ եսալ ըրի, անանկով
հաճոյ ըլլայ քեզի իմ աղօթքնէրսալ։ Ար եղ-
քէրուս թողուի տաս, և մեղաց պատիժն-
ալ հոս քաշել տաս, որ ան դին աբքայու-
թիե մէջ նր տեսութեանդ արժանի ըլլամ։
Ամէն։

ՁՈՐՐՈՐԴ ՀԱՒՍԱԹ ՄԵԾ ՊԱՀՈՑ

Կրնուէ Խոստովանուէ յիշատակաւ Տնտեսին։

Շաբաթ։

Որ սիրականս առ՛ի քէն կարգեալ անտես քնուելէ մերոյ, խնամատուէ զպարտս եղիոց քոյոց պարտապանաց, Թող և զմեր զյանցանս ողորմուելէդ քո քէն։

Կիր. Վհանեան օր մեծ պահոց։

Յոլիւ քալ և բարի Տէր իմ Յս, դուն որ իբրև մէկ հոգ տանող վարպետ մը ա-ւանիկերով ես ուզեցիր խրատել, անանձ-

կով այսօրվան աւետարանիդ խօսքովը ինձի յիշեցուցիր որ՝ համար պիտոր ուղես իմ ամմէն ըրածնէրուս վրայ, ըսելով, Տէ՛ր ջհամար գնդեսուէ ⁂ : Ահա, քանի որ ես համար տալը կը յիշեմ, բոլոր մարմինս դող կելլայ. ես իս քննելով կը դատնամ որ՝ ծանր մեղքէր շատ գործեցեր եմ, իսկ պզտիկ մեղքեր անհամեմատ ըրեր եմ, բարեգործութեանս մէջնայ չարութիւն խառներ եմ, հապա քու ամենատես աչքդ ինչի՞ պիտոր գտնայ :

Բայց ինչպէս որ ան մտեսը խմաստուն փրթաւ ասալ որ՝ իր մարդկինէրուն քովէրնին երթալով, տէ՛ֆթէրը բանալ տալով ջնջեց, ուզածը գրել տրված, առանջուցմէ իր բանը շտկեց. կաղաչեմ տո՛ւր ինձի այսօր ասանկ մէկ լոյս մը որ՝ իմ ամմէն ըրած մեղքերս պզտիկուցմէ մինչև բերելով, քահանայիս մօտը երթալով, խոշտանգութեանս տէ՛ֆթէրը բանամ, մէկիկ մէկիկ ղղջմամբ խոստովանելով, անտեսին պէս տէ՛ֆթէրէրն ջնջեմ մեղքերս, մանաւանդ Հպարտութեան մեղքերս, թէ՛ ծաժուկ և թէ՛ յայտնի, թէ՛ մարմնաւոր բանի մէջ և թէ՛ հոգևոր բանի մէջ :

Վասն զի ծաժուկ սրտիս մէջը շատ հեղ հպարտութի ունեցեր եմ ես ինձի հաւնելով, կամ անանկ բան ընելով՝ որ ուրիշին գովվիմ. երբոր ընկերքս գովվերէ՝ չեմ ուզած, չեմ հաւնած, ներսէս վար զարկեր-

եմ, յայտնի հպարտութիւնէ ըրեր եմ բերնուս պարծենալով, ուրիշները քամահրելով, ծաղր ընելով։ Վայ ինծի, ես որ ամէն քամահրանքի արժանի եմ, ես որ ինծի ամէն բան մը չընտիր, բայց եթէ մեղք ու պախաստութի, անուն վաստրկելու մեծ մարդ երևնալու ուզերեմ. ցանկացերեմ որ ամէնն տեղ զուրցըվիմ ճանչցըվիմ. ասանկ հպարտութենս իբր թէ դող եմ եղեր ան փառքին՝ ան մեծութի՝ որ քեզ միայնոյ պէ կըպատշաճի. վասն զի ամէնն ազէկ գիտի, ամէնն տուբք բարիք քենէ են ու Հայր լուսոյ։ Ա՛ս չար հպարտութիւնը սրտիս մէջը տընկած ունենալով՝ ուրիշ ամէնն մեղքի մէջալ ընկերեմ, ինչ որ ինքնահաւանութիւնը կըբերէ, կամքիս դէմ եղած բանէրուն վրայ սրդոզիլ, ինծմէն մենծէրուս՝ ծնօղքէնէրուս՝ լսրբ պատուաստան տալ՝ կամապաշտութիւն, կամակորութի ընել, իմ կամքս վար ձգելով, անկէց շատ մեղաց պատճառ տըվերեմ ուրիշներու. ես իս խրատելուն և շտկելուն տեղը՝ նայերեմ որ ուրիշը խրատեմ։

Ե՛ս ամէնէն ցաւալին ասէ որ՝ իմ չար հպարտութիւնս հոգևոր բաներու մէջալ խոթելերեմ, աղօթքս, պատարագ տեսնալս, խոստովանութիս, ողորմուի տալս, կեղծաւորութիւ ըրերեմ, որ ուրիշները ինծի հոգևոր է ըսեն, կամ թէ չընեմնի՝ ըլլայ թէ իս վար զարնեն, ամէնը ասանկ

մաքէրով ընելով հոգևոր գործքէրսալ
ավլերեմ քու առջիդ Տէր իմ, ես անարդ
և ոչինչ որդս։

Երբոր ասոնք մկիկ մկիկ դատաստա-
նէն օրը յիշես ըսելով. Տուր ղհամար
անտեսութէ քո հպարտութեան գործքէ-
րուդ վրայ՝ որ ըրիր խոնարհութէ դէմ։
Ես ան ատենը ինչ պատասխան պիտոր
տամ։ Բայց ներող Աստ դթութէ, տես-
նելով այսօր, որ ես ինծմէն աս մեղքերս
կրնստանիմ, քահանային ըսելով քե-
զի կըսեմ, կխշեմ, կըզղջամ, դու մի յի-
շեր ան սոսկալի օրը, մի տար երեսիս, այլ
բոլորովին ջնջէ տէ ֆթէրէն, թողութէուն
տուր մեղքերուս։

Բէ. Քահանաերէրդ օր մեծ պահոց։

Լաւս ճշմարիտ Տէր իմ Յս, մեկ շիտ
թուն խառար մը մաքիս վրայ ձգերէ տա-
տանան՝ որ կըպզտօրվիմ, չեմ կրնար միաքս
բերել իմ մեղքերս, և ոչ միաքս պահել.
անով շատ մեղք կրմոռնամ, կամ թէ չեմ
կրնար պարագայներով զուրցել, կամ կը-
տարակուսիմ որ՝ աղէկ չեմ հասկըցընէր
քահանային, անկէց խոստովանանքը ծան-
րը բան կերևնայ ինծի, հոգևորէ պաղիլ
կուգայ։ Բայց դու Տէր իմ, ինչ հնորհք տը-
վիր դաւիթ մարգարէին, որ քու առջիդ
միշտ ղջմամբ կլսիշէր, կըխոստովանէր իր

մեղքերը՝ ջեր ձանձրանար, և ինչ շնորհօք որ կըսես ուրիշ մարգարէին բերնովը՝ թէ դուն առաջ ըսէ քու կրած անօրէնութիւդ, որ եսալ ջնջեմ, ան շնորհքը խրկէ հիմա ինծի՝ որ սա մուխը և շիտակութիւնը վարատի ինծմէ։

Ասոր ծրչափ որ Նախանձու մեղքեր ըրերեմ պղտիկուց ինչվան հիմա, այսօր խոնարհութիւնէ ու ղղմամբ խոստովանիմ քահանային՝ քու փոխանորդիդ։ Ծրչափ որ ընկերոջս բարւոյն վրայ նախանձերեմ, աչք տնկերեմ իրեն հարստութիւնը՝ յաջողութիւը, անոր մնծնալը անուանի ըլլալը չեմ կրցեր քաշել. թէ որ անոր յաջողութի մը եղերէ՝ ցաւերեմ, թէ որ ձախորդութիւն կամ փորձանք մը եկերէ՝ ախորժերեմ, ոխասրտերեմ։ Երբոր անիկայ մեծցուցեր գովերեն՝ տրտմերեմ. երբոր վար զարկերեն՝ չեն հաւնած՝ սրտէս ուրախացերեմ. մանաւանդ թէ ձեռքի տակէն անանկ ըրերեմ որ՝ վար զարնեն, կամ չհաւնին ընկերոջս։

Ասանկ վարվերեմ պղտիկուց ինչվան հիմա. վասն զի սա ախտը Նախանձու՝ ինծի բնականն պէս եղերէ, և նախանձէն ինչ մեղքերուն կելլան, անոնց մէջնալ ընկերեմ՝ չարաչար։ Ջէն ընել, ոխակալութիւն պահել, սրտիս մէջէն վրէժխնդրութիւն ուզել, ցանկանալով որ՝ ձեռքէս եկած վնասը տայի ընկերոջս, սրտիս մէջէն ա-

նէ ծք տալ։ Ակիւց եղերէ որ դատերեմ, բամբասերեմ, մեղադրերեմ, կամ երբոր օտար մը անոր անունը կոտրերէ՝ ոխասըրտերեմ, բանսարկուիլ ըլերեմ։

Աչալո, ու ասոր նման հազար նախանձու մեղքերու մէջ մալակոներեմ, եղբայրսիրութիւնը պատուիրանքիդ դէմ գացերեմ։ Բայց հիմա որ կըցաւիմ ասոնց ըրածնէրուս վրայ, ու ձեռքէս եկածին չափ զղջալով կըխոստովանիմ քեզի դատաւոր բարեգութ, ներէ, քաւէ, հիմակուցմէ ջնջէ տէ ինձմէ, որչափ որ նախանձու մեղք գըրված է մէջը։

Գ.Է. Քսանևերրորդ օր Ջ պահոց։

Ո՛ւրաքնորդ կուրացելոց Քե Աճ, մէկ ուշացընել մը կըբերէ սատանան խոստովանուես վրայ։ Ինչ շահ կելլայ ասոնց խոստովանանքէն կըսէ միտքս, որովհետև նորէնոր պիտոր իյնամ անմիզբութեան մէջ, նորէնոր մեղանչեմ, ալ աւելի դէշ պիտոր ընեմ սրբապղծութե մէջ իյնալով։ Բայց աչքս կաղաչեմ, փարատէ սատանայինկուրութիլը՝ որ միտքս տեսնայ. արդեօք պիտեմ, ողջ կընամ մնալ ինչևան վազվան օրը. լուսաւորվի խնամոյ միտքս՝ թէ որ հիմակուցմէ սկսիմ ապաշխարել, տարինէր չեն օգտիր կատարեալ ապաշխարելու, պատիժնէրս

քաւելու, զոր սովորութիւնէրս բարի սովորութիւն դարձընելու զգալով իմ կիրքերս։

Ասանկ լուսաւորվելով ծոթիւվիմ, այլ ծորվինք խոստովանիմ ինչ որ բարկութիւն մեղքէր ըրերեմ, վասն զի պղտիկութեմ վեր կամքիս դէմ բան մը եղածին պէս՝ սրդողերեմ, ուրիշներուն հանդարտութիւնը ավերեմ, տունը տակնուվրայ եմ ըրեր. մեղք խօթիերեմ, կամ սրտանց հրրբբտալով՝ սիրտս դնելով՝ երեսս ծռելով, անով մեծի պղտիկի սիրտը կոտրերեմ, բերնովս կանչվտուելով զուրցելով մեղքի պատճառ եղերեմ։

Վ՚այ ինծի, աս իմ բարկութեանս երես տալով ուրիշ ալ աւելի մեծ մեղքերու մէջ ընկերեմ, ինչ որ բարկութիւը կըբերէ. իմ սրտիս հանդարտութիւնը ավերելով ա-ղօթքէ պաղերեմ. ձեռ մոռցերեմ, դիմացինս նախատերեմ, հայհոյերեմ. սիրտ ծակելու ծանր խօսքեր զուրցելով, ինչվան պիղծ խօսքի՝ մարդու վնասլած, թշնամքերիս վայլած, առատապէս խօսքեր բերնէս հանելով անանկ յարձակերեմ, անկէ ալ տրվերեմ, սրտիս ուզերեմ որ անոր չարիք մը ըլլայ։ Վ՚այ ինծ, նաև այ անոնը աս պիղծ խօսքերու մէջ բերանս առերեմ բարկութէ, երդումնալ ըրերեմ այ անունին վրայ, ըսպառնալով որ՝ իրեն չարիք պիտոր ընեմ։ սրտիս մէջէն ցանկացերեմ անոր փորձանք մը գալու, բերնովս

յայտնի ուզերեմ վրէժխնդրութիւն ընելու, անով լսողներուն դայթակղութիւն տալե-լեմ, բարկութեամբ տաքնալով ձեռք վեր-ցուցերեմ, զարնել ուզերեմ:

Առանկ ընկերոջս սիրտը ավրելով բաժ-նըվերեմ, չեմ նայած որ սիրտը շինեմ, կամ թողուն առնեմ, հետը ավրըված կե-ցերեմ, բարև չեմ տըված, չեմ խօսացած, ես իս խաբելով որ՝ սրտէս բան չունիմ: Դրսըվանից երեսպաշտուն ըլլերեմ, կեղ-ծաւորութիւն բարեկամ ձևանալով, ներ-սէս ատելութիւն, թշնամութիւն ու ոխ պա-հերեմ. բարկութենէս եղերէալ որ՝ բամ բասելով անունը կոտրերեմ:

Ասոնք, ու ասոր նման հազար կերպ բարկութեան գործքէր ըրերեմ, հիմա ե-կերեմ մեղայ կըսեմ, անօրինեցայ և յան-ցեայ. Աչ, քաւեա զիս զմեղաւորս, թող իմ բարկութեան մեզքերս, մի յիշեր. այլ ասկէց ետքը ընդէմ տէ ֆիթէրէն, որովհետև ես կըսիշեմ, ես կըխոստովանիմ Աստուեդ առջին:

Դ. Ջ. Քառնէլորդորդ օր Ջեջ պահոց:

Պարձուցիչ մոլորելոց Տէր իմ Յս, սիրոս քար կտրել տըվերէ սատանան, ա-մենէն ղզջում չիգար. քանի կըլանամ որ ցաւիմ, անչափ ցաւըս կըպակսի. կուզեմ որ լմնցընեմ եղյամ ղզջումէս, պարապ ա-

տեն անցընել մը կուգայ ինծի։ Կաղաչեմ Տէր իմ, դուռ որ զաքէոսին սիրտը մէկ լսա՝ քալ դղձումի բերիր, պետրոս առաքեալին վրայ մէկ նայելով մը լացուցիր, տուր ինծի այսօր ապառաժ սրտիս մէկ կակղուի մը՝ որ մեղքերուս ազատութիւնը տեսնալով, ղղձամ, ցաւիմ իմ մեղքերուս վրայ, մանաւանդ իմ ծուլութեանս վրայ, որ բոլոր ատենս պարապ անցուցի, մոռնալը յանկարծ վրայ որ հասնի՝ ինչ պիտոր ընեմ չխմածեցի։

Դուռ որ ինծմէն համար ուզես, ապշած տարի քեզի կեանք տըվի ըսելով, ինչ ըրիր ամէն ամիս, ամէն օր, ես ինչ պատասխան պիտոր տամ. ես որ՝ բոլորովին ծուլացեր եմ, ձգերեմ հոգւոյդը, երբ թէ Տէր մը, Արարիչ մը չունիմ ծառայելու, ինքնադլուխ ինքիր կամքիս գացերեմ. մէկ օր մը չէ եղած՝ որ քու ծառայութեանդ մէջ անցընեմ. թէ որ քու ծառայութիւդալ ըրերեմ, ուրիշ դիտաւորութիւններ խառնելեմ, ես ինծի ծառայերեմ, ես իս ուզերեմ։

Ա՛ Ծուլութիւը պատճառ եղերէ որ՝ աղօթքնէրսալ շատ հեզ ձգերեմ, կամ թէ ակամայ ըրերեմ, արտորալով, բերնէ թափուք, լիրբառալով, աս դիս ան դին նայելով, խեղաթ ուրիշ տեղէր տարտըղնելով, սանկ եղերէ պատաւարադ տեսնալսալ։ Վէ՛ր բանկի օրերը՝ որ ալ աւելի պէտք էր քեզի ծառայելու, ես մանաւանդ ան օրը ալ ա-

ւելի ծուլուէ ըլլեմ, պարապ անցուցեր-
եմ, ակամայ պատարագ մը տեսնելեմ, քա-
րող կամ հոգևոր խրատ լսելու, հոգևոր
գիրք մը կարդալու՝ վախնեմ, մանաւանդ
թէ կիրակի օրերը ալ աւելի մեղք ըլլեմ։
Գործք ողորմութիւն կրնայի ընել, հիւանդ-
նէրու՝ վշտացեալներու՝ բանտին մէջ եղող-
նէրու՝ կրնայի տես երթալ, մխիթարել,
չեմ ըրած, անհոգ եմ եղեր. կարօտ եղող-
նէրու ձեռքէս եկած ծառայութիւնը չեմ
ըրած, մանաւանդ աղքատի ձեռքէս եկած
ողորմութիւնը չեմ տըւած, քշկելով քամահ-
րելով մը ետ դարձուցեր եմ։

Ինչ գործքի մէջ դրեես, ան գործքերս-
ալ չեմ ըրած, ատենս պարապ անցու-
ցեր եմ ծուլութիւն. անկէց խօսք խօսրաթայ
եղերէ մենծէրուս հետ, և ինչ որ կրհետեւի
պարապ կենալէն՝ ան մեղքերուն մէջ նայ
ընկերեմ, դատաբկաբանութիւն ընել, ուրի-
շը ծաղր ընել, բամբասել, անցաւոր ու-
նայն զուարճութիւնեան կատակերգութիւնեան
հետևիլ իյնալ։ Հապա որ համար ուզես իմ
քանքարս բանեցընելու վրայօք, ես ինչ
պատասխան պիտոր տամ, շատ ազիկու-
թիւնէր կրնայի ընել ընկերներուս և հա-
սարակի՝ ըսրի, մինակ աս զանցառութեան
մեղքը ես կրվախցընէ. ըլլայ որ քանքա-
րսիթադոյց ծառայի պէս դատապարտը-
վիմ։

Բայց այսօր Տէր իմ ես կրխոստովանիմ,

Ես ինձ մէն կըՃանչեամ կըսիշեմ իմ անօրէ-
նութիւս, զոր մի յիշեը, այլ ընդէ ան-ֆիֆէ-
ըէն ու աղբիւը ողորմութեան Տէր իմ Յի-
սու՛ Քրիստոս որ միացած կեանքս պատաս
ճանըշեեմ, այլ աբիւութիբ բարեզործու-
թեան հետ ըլլամ։

Եւէ. Քսանևհինգերորդ օր Ջեջ պահոց։

Ի՛ժշկութիբ եւ զօրութիւ հոգւոց Տէը իմ
Յի՛սու, մեծ վախի մէջ եմ, արդեօք թո՛ղու-
թիւն կըլլայ իմ ծանր մեղքերուս. ասս
վախէն մէկ շիտիթութիբ եւ յուսահատու-
թիբ մը կըբերէ սատանան. անկէց մէկ
պաղիլ մը կուգայ խոստովանանքէն, եւ
մէկ անհանգստութիւն մը։ Դո՛ւ Տէ՛ր, կա-
րող ամենայնի, նայէ՛ երկնքէն վրաս ողոր-
մելով. թո՛ղ մի տար որ քու մեղրեալ ոչ
խարդ կորսըվի. այլ քու ՚ըբ արեանդ հա-
մար տուր ինծի այսօր մէկ յոյս մը՝ որ ան
յուսով խոստովանիմ իմ մեղքերս, մանա-
ւանդ Աղահութեան մեղքերս, որ չափէն
աւելն ապրուստիս վըայ հոգ տարերեմ,
հոգւոյ գործքս երկրորդական եմ ըրէը,
մարմնաւոր շահը առջի գործքի տեղ դրեր-
եմ։ Աղահութիբ իմ սիրտս աշխարհս վար-
թամութեան եմ տըվեր, մենծութեան եւ
գեղեցութեան սէր ձդերեմ. վրաւաւոր
երևնալ ցանկացերեմ. շահած ըսըլկիս վը-
րայ սիրտս վակուցերեմ, չեմ կրցէը հար-

կաւոր բանէրու խարձել, կամ բարի բա-
նէրու, բստակը պահելու սէր մը ձգերէմ
աղահովթէ, իբր թէ պաշտելեմ։

Առաւոտուբ մէջալ անիրաւութէն ըրբե-
ւեմ, կերպ կերպ ճամիանէրով ինծի եմ
քաշէր, խաբելով, դողութիւն և ղկում
ընելով եղբօրս, շատ աւելի գնով ծախե-
լով, խարդախութէն ընելով, դէշը աղէկի
տեղ՝ պակասը լմնանի տեղ՝ տալով։ Ա-
սանկով իբր թէ կոտպաշտ եղերեմ պօղոս
առաքեալին բսածին պէս արծաթը պաշ-
տելով, հոգիս մոռնալով, վ՚այ ինծի, ե-
ղերէ որ՝ սասանկ խարդախ առաւտուբ մէջ
ալ սուտ երդվընցերեմ քու ըբ անուններդ
վրայ, երբոր բան մը առերեմ ծախերեմ՝
աւելի դին զբցերեմ, ես ինծի անցու-
ցերեմ, ուրիշին պարտքը չեմ վճարած։

Ա՚խ, որ մէկը յիշեմ, որ մէկը զբցեմ,
սակայն ասչափ զբցելովս ընդունէ Տէր
իմ խոստովանութիս, Թողութիւն տուր, տէ՛ր
Թէրէն ջնջէ՛, ու շնորհք տուր, որ զաբէա-
սին պէս բսեմ։ Թէ զո՞ զբէնեչ, հաւոստչէ չը-
բե՛էն։

Ողբալ. Քառանէ՛էերորդ օր մեծ պահոց։

Բաբեդութ Տէր իմ Յի՛ս Քրիստոս, դու յակոբոս
առաքելոյն բերնովը պատուիրեցիր, Խոս-
տովան լերուք միմեանց զմեղս ձեր բսելով։
Բայց այսօր Տէր իմ՝ բերանս որ խոստովա-

Նիւ զղջալով, ես ինձմէ պատմեմ քու առջեւդ լալով իմ անօրէնութիւնս, մանաւանդ ինչ որ Որկրամոլութեան մեղքէր ըրերեմ։ Դու Տէր հազար բարիք տեղծերես որ՝ չափով ուտելով, անոնց կերպ կերպ համը առնեմ, քեզ արարիչդ յիշեմ, ու շնորհակալ ըլլալով օրհնեմ. ասոնք պիտոյ հարցընես դատաստանին օրը բռնելով, Տ՚ուբ պիտաբ պնդէսուէ ֆո ։ Վայ ինձ մեղաւորիս, ես ինչ պատասխան պիտոյ տամ, որ որչափ համով բան կերերեմ, ամենևին աբարիւդ չեմ յիշած, փառք չեմ տրված, անբանի պէս իմ անօրժակս նայերեմ որ կրամոլութիւն, վերջին վախճան իմ համառուտ դնելով անանկ կերերեմ, անոր չափին աւելն ։ Եղերկ որ՝ ողջութեանս դէմ բան դներեմ, մինակ իմ անօրժակս հեշտացընելու համար ուտելով, ողջութիս ատերեմ։ Անկշտութի ըրերեմ, անդադար կերերեմ, չափին աւելիսալ խմերեմ, անկից մեղք մտերեմ, ես իս մեղքի առիթներուն մէջ ձգերեմ։ Աստնք կրմտըսամ, ու ինծի վայ կուտամ. որը լամ, որը խոստովանիմ։ Բայց դու Տէր ողորմութեան՝ ասչափ խոստովանելովս՝ իմ ամէն որկրամոլութեան ըրած մեղքերս չնչէ այսօր ոչ թէրէ, սրբէ, և ողջամն ընդունելով թողութի պարգևէ։

Ճաշեալ . Քաղաքավարութիւն օր ՀՃ պահոց :

Սրբութեան սիրող Աճ իմ Յն, խոս-
տովանելու բերանս չկարացվիր, ամենայն մի
կրքերէ ինձի սատանան . դու Տէր, ինձի
մէկ արիութիւն մը տուր , որ մեղքը ընելէն
ամենայն, չէ թէ խոստովանելէն . դու որ
գիտես գիտես իմ ամէն մեղքերս տեսերես , բայց այսօր բերանս որ՝
ինչ մեղք ըրեր եմ մարմնով քեզի դէմ , խոս-
նարհութիւնէ խոստովանիմ Տէր իմ Յն :

Ինչ որ մոքով գործերեմ անկարգ բա-
նէր մտածելով. ինչ որ աչքերով մե-
ղանչերեմ դէշ նայելով նաև հոգւոյ և
մարմնոյ տեղերու մէջ, ինչ որ բերնով անկարգ
առասպել խօսքերով, ցոփաբանութեամբ
խօթաթերեմ աշխարհաբերութեան հետ ,
կամ ծիծաղերես մարդկ դրերեմ անոնց
խօթաթանէրուն , մանաւանդ պղտիկնե-
րու մէջալ խօթաթելով՝ դէշ օրինակ ու
պայթակղութիւն տըվերեմ : Անանկնե-
րուն հետ համարձակ վարվերեմ, շատ ծի-
ծաղերեմ, որոնց հետ վարվիլս մեղքի պատ-
ճառ կըլլար , չեմ վախած անանկ մար-
դէն՝ անանկ տեղէն՝ ուսկից որ ինձի մե-
ղաց առիթ կըլլար , այլ մանաւանդ կամ
քովս յայտնի մեղքի առիթներու մէջ ես
ես ձգերեմ. իմ մարմինս՝ որ հոգւոյն նըչ
տաճար պիտոր ըլլար , անկարգութիւն պըղ-

ծելով բեվևարայ տաճար եմ ըրեր : Ինչ որ ալ ասոնց նման մեղքեր գործերեմ պղտիկուց ինչման հիմա , մոքով , աչքով , բերնով , ձեռքով , հինգ զգայութիւնքն և բոլոր մարմնով , հիմա եկեր եմ առջիդ ըզըջացեալ սրտով կրկնատովանիմ :

Դու Տէր իմ Յիս , իմ ապականված վերքերս սրբէ , իմ հոտած բորոտութիս բժշկէ , ինչպէս որ ան մեղաւոր կինը մինակ ոտքդ ընալով , արցունքը թափելով , դուն իմացար անոր սրտանց խոցուենկ խոստովանելը , ու բերնով չիզուըցած իր ամէնն մեղքը թողուցիր : Այսօրալ իմ ապաշխ խոստովանելովս՝ ինչ մեղք որ ալ մոռցերեմ , կամ չեմ ճանչցեր , ամէնուն մէկէն թողուելի տուր , ըսելով նը բերնով դ : Թողեալ լիցին ձեզ մեղք ոո բապոմ : Ու փոխանակ աս օխտը մահացու մեղքերուս՝ որ ես դոր ծեցի , դու Տէր օխտը առաքինութիւն պարգեւէ ինծի այսօր . Խոնարհութիւն , Եղբայրսիրութիւն , Հեզութիւն , Աբիւթիւն , Ազքատասիրութիւն , Ժուժկալութի , և Սրբութի հոգւոյ և մարմնոյ :

Աչ իմ , որ կրբանաս ականջդ ըզնացեալ մեղաւորաց , կաղաչեմ աս խոստովանանքս որ աս շաբթվանս մէջ ըրի , անտեսին հետևելով տէ ինձ կա հիմակուցմէ շտկել ուզեցի , անանկ ընդունէ աս խոստովանանքս իբր թէ մահուան ատենը ըրած ըլլայի . թէ որ ան ատենը հիւանդութես համար

ձեկրնամ ընել, հիմակվանը ընդունէ, ու պահէ իս որ մէյմնալ չմեղանչեմ։ Եւ քու կին աս շաբթվանս՝ որ ծոմապահութեդ մէջ ինչ վտառաբանուի, ինչ ճղնութիւն, ինչ աղօթք որ ըրիր առ Հայրն երկնաւոր Տէր իմ Յի՛ս, յիշէ, և իմ խոստովանութես ու զղջմանս հետ խառնելով հօրն երկնաւորի ընծայէ. վասն զի ինծի համար ըրիր անոնք, ինծի մաքրութիւն, փրկութիւն հոգւոյս և մարմնոյս՝ անոնք պիտոր ըլլան յաւուր դատաստանի։

ՀԱՒՆԳԵՐՈՐԴ ՇԱԲԱԹ ՄԵԾ ՊԱՀՈՑ

Կրնուի Աղօթիկ յետպատճառ Դատաստրին :

Շաբաթ :

Որ պատուիրան Ճշմարտութեանդ աւանդեցեր եկեղեցւոյդ քոյ Քրիստոս, անսահման ժամանակաւ ապօթել միշտ առաջ հոգեւոյ և մտօք : Դատաստուր արդար, որ հատատեցեր ի մեզ դատող բնութեան վիրաս մեր, շնորհեա մեզ դատել զանձինս իրաւամբք և արդարութեամբ, խնայեա :

Կէս. Քանանուիերորդ օր Ջեռ պահոց :

Դատաստուր արդարութեան քո, որ արդարութեանդ հետ միանդամայն ողորմած ես

և դէմած . դու որպէս դէմած հայր այսօր-
ուան աւետարանին խօսքովը կը սորվեցընես
ինչ ընեմ որ արդար դատաստանիդ խա-
լսիմ, ողորմութիդ դանամ: Ա՛ս ճամփան
սորվեցուցիր՝ որ մինակ աղօթքն . է ինչ որ
ես չեմ կրնար ընել , աղօթքով կրնամ
առնել , քանի որ աստուան փորձութիւն
բերէ , աշխարհ և մարմին հոգւոյս դէմ
ելլուն , դուն սորվեցուցիր որ՝ աղօթքն է
մեկ հատիկ դեղ : Աղօթքով քեզ աղաչա-
կեմ , քեզ բողոքեմ , անչափ որ՝ իմ անար-
ժանութեանս վրայիս , այլ իրը Թէ ճանձրա-
նալէն ինծի ողորմիս , ինչ չնորհք որ պէտք
է ինծի տաս :

Հիմա ես աս ճամփան քեզի սորվելով ,
համարձակութիւն առնելով , կը խնդրեմ
ամէն բանէն առաջ որ չնորհք Աղօթե-
լու տաս ինծի , և մանաւանդ պէտս այսօր
պարագայիս ինծի Ա՛ջ աստիճան աղօթից ,
որ է սէրը աղօթելու : Սիրով յօժարու-
թիւն նատիմ աղօթքի , քանի որ պէտք ըլլայ .
վասն զի աղօթքը ինծի ծանր բան մը կերևի
ցընէ աստանան , քանի հեղ որ նստիմ ա-
ղօթելու , ձանձրութիւն ու քուն կը բերէ :
Խնդրեմ Տէր իմ , մի զրկեր իս աս չնորհ-
քէն , վասն զի դու սորվեցուցիր , առանց
ձանձրանալոյ խնդրել և առնել :

ԲՂԵ. ՔԱՆԱԼԻՆԵԼՈՒԴ ՕՐ ՄԵԾ ՊԱՀՈՑ։

Օրհնեալ գովեալ ըլլայ անհուն ողորմութիւդ Տէր իմ Յի, որ ինձի սիրտ տալուս համար՝ աւետարանին խօսքէ բովը քեզ նըմանցուցիր անիրաւ դատաւորի մը, որ պէս պի ես ելդադրիմ աղօթելուս։ Եթալ հիմա չեմ դադրիր, կաղաղակեմ։ Դէպ ա բա ինչ Տէր յոտոխէ խմէ. որ է սատանան։ Թէ որ դու դատաւորդ չելլաս չհալածես ա նոր փորձութիւնները, անոր ըրած անիրաւութիւնները, ես չեմ կրնար խաղըսկլ, վասն զի միշտ կըսպասուի իմ հոգիս կորնչելու։ Գիտեմ որ իմ աղաղակելը՝ իմ աղօթելը՝ անարժան է. վասն զի չեմ տեմ աղօթելու կերպը. Չերմեռանդութիւն չունայ աղօթքիս մէջը. սրտիս չիբխար, այլ չոր ցամաք, բերնի թափուր, համ չեմ առներ աղօթքէս։ Ակնէյ սատանան յուռուհայ տուիմ կըբերէ, միտքս ձգելով որ՝ ասանկ աղօթք ալ չանցնիր, պարապ է. ասչաւ տարի է՝ խնդիրքս չկատարուիր. ինչ շահ ունի աղօթելը։ Աղաչեմ Տէր իմ, տուր ինձի այսօր Երկրորդ ատիճան աղօթից, որչափ սիրտս խիտ ըլլայ, ան տեննալ քու շնորհքդ ետ չկենամ. իմ անարժանութիւնս առջիս ունենալով և ոչ քու դատաւորիդ չելելը, միշտ անդադար աղօթք ընեմ սրտանց ու խոնարհութեամբ,

ինչպէս որ դուն սորվեցուցիր խօսքով նաև օրինակովդ, զիշերը ինչպէս լայս աղօթք ընելով հօրդ այ։

Գ.Էջ. Երեքշաբթի օր չէ պահոց։

Երկայնամիտ Տէր իմ Յիսուս, որ կերպ կերպ առակներով ճամփանիշերով ինծի փրկութիւն սորվեցուցիր, շատ բան սորվեցընելէն ետև՝ պէտք եղաը իմ փրկչիկիս քու վերադ ձգեցիր. հասկըցընելով որ՝ քանի աշխատիմ, ես իս չեմ կրնար փրկել, ինչպէս որ դուն Տէր ձեռքիս չիբռնես, չըզնես։ Քուկին օգնութիւդալ արժանի ըլլալու համար՝ մի միայն աղօթք ընելը հասկըցուցիր, անդադար աղօթելով, այնչափ որ՝ ուժ ձանձրացընեմ, միայն թէ ես չձանձրանամ. ան ատենը ուժ իբր թէ կըբռնադաւի ինծի փրկութիւն շնորհք տալու։

Այսօր ահա ես Տէր իմ, յուսադին սրտիւս անդադար ձայնիս կաղաղակեմ. Դապ ապա ինչ Տէր յոտնիս էմէ. որ է իմ մարմինս։ Աւելկայ մէկ ոսոխ՝ մէկ թըշնամի մընէ, որ իմ նեղսի դիս է, իմ հեռուս է, չեմ կրնար բաժնըվիլ, և միշտ իս կըմոլորըցընէ, քուկին օգնութիւնդ միայն կրնայ իս ապրեցընել։ Ապրեցո զիս Տէր ի չար մարմնոյս յայսմանէ։ Ես որ հիմա ասանկ կաղաղակեմ կաղօթեմ, քիչ մը կանցնի՝ կըձանձրանամ աղօթքէ,

քիչ մը կանգնէ միտքս հազար տեղ կը-
ցրուի, աշխարհիս անցաւոր պարապ բա-
նէրը երբ խիստ հարկաւոր բանի պէս ա-
ղօթքի ատեն միտքս կուգայ . ինչ ընելու
է, ինչ խօսելու է, ինչպէս արուեստս բա-
նեցընելու է, աղօթքի ատեն պայծառ
միտքս կըբերէ սատանան, անոր ան-
պտուղ պարապ հանել կուտայ աղօթքս :

Դու Տէր, որ վերէն երկնքէն կըտես
նաս իմ ասանկ կերպ աղօթելս, խնայէ,
խղճալով ողորմէ, տուր ինծի այսօր եր-
րորդ ասոր ձան աղօթից, որ աղօթքիս
ատենը միշտ խելքս վրաս պահեմ, երկրա-
ւոր մտմտուքներըը ձգեմ, երկնաւոր
ձայնին բանէրը մտածեմ, կամ դոնէ չանք
ունենամ խելքս վրաս ժողվելու, բարի բա-
նէր մտմտալու, պարապ մտքէրը դուրս
հանելու . ինչպէս որ դու Տէր իմ օրինա-
կով սորվեցուցիր, որ քաղքէն և մար-
դկունքէն հեռ ընալով, լեռը ելլալով, ա-
նանկ աղօթքի հետ կըլլայիր :

Դ. Երեքշաբթի օր ճշ պահոց :

Փառաւորեմ և մեծացուցանեմ զանբաւ
գթութիւդ Տէր իմ Յիս, որ ինծի այսօր մեծ
դանձ տըւիր աղօթքը, և աղօթքով սորվե-
ցուցիր ամէն հնարհքը քէնդ առնուլ : Ահ-
մա իմ հոգւոյս խեղճութիւը առջևդ կըդը-
նեմ, որ հնարհքի զրկուած ըլլալով քէնդ

հեռ ընալով, այրի մը դարձերէ խեղճ ո-
ղորմելի, նման ան այրիին պէս, որ օրի-
նակ բերիր աւետարանին մէջ. հրեշտակ
նէրը ինծմէն երես են դարձուցեր, իմ ո-
սոխնիրս սատանանէրը եկեր պատեր պա-
շարեր են, խաղ կընեն: Ինծի ձար չկայ
ասկից խալսելու՝ բայց եթէ աղօթելով,
այլ սատանան անչափ տիրերէ վրաս՝ որ
աղօթքէ՛ալ պաղեցուցերէ, դրսի աշխար-
հիս երկրաւոր մեծութիւնը՝ հարստութիւնը՝
փառքը՝ իմ աչքիս հարկաւոր կերևնայ,
աղօթքը՝ և երկնաւոր փառքը ոչինչ մը
կերևնայ: Մէկ իշխանի մը հետ տեսնը-
վիլ, խօսակցիլ, ուսկից շահ մը կրնայ, ին-
ծի մեծ փառք կրսեպեմ՝ և չեմ ձանձրա-
նար, իսկ աղօթքով քեզի հետ խօսակցիլ՝
որ ես թագաւոր թագաւորաց, և ուսկից
է իմ ամէն կեդրոնութիւս, ոչինչ կրսե-
պեմ ու կրձանձրանամ:

Հիմա ուրդ կերթամ, ան այրի կնոջ պէս
կաղաղակեմ: Դատ արա՛ ինձ Տէր յոսոխ իմ.
որ է աշխարհ. ազատէ իս աս աշխարհիս
խաբէութէ: Եւ տուր ինձ Տէր այսօր Ձոր-
ծարդ աստիճան աղօթից, որ աղօթքն ստան
սիրտս դրսի բանէրէն կորեմ: աշխարհային
մեծութիւը, փառքն ամէնը, բանի տեղ չիսե-
պեմ, չհամեմատեմ, այլ մանաւանդ աշխարհիս
ուշադրութիւրը՝ անցաւորութիւրը՝ պայծառ տես-
նամ, յիշեցուր քու խօսքդ: Ջ՚ինչ օգուտ է մար-
դոյ, եթէ ընչաւրէն ամենայն շահեսցի, և զանձն իւր

պոռնիկոյէ։ Եւ որ աս խօսքիդ ներհակ ձայն
փայ բռնելիս, այսօր փոխեմ ես իմ. աղօթ-
քը ինձի մնձ դանձ և վաստակ սեպելով,
առնչ գործքս աղօթքը և հոգևոր գործքը
ըլլայ. երկրորդ գործքը՝ աշխարհային գոր-
ծոզութիւն և մարմնաւոր ապրուստս ըլլայ,
անով յօժարութիւ ու սիրով ընեմ աղօթքս.
որով երկնային յաւիտենական մնծու-
թիւնը հարստութիւնը վաստկիմ, որ է
Աբբայութիւնը։ Ամէն։

ԵԼԷ. ԵՐԵՍՆԱԼԵՐՈՐԴ օր ՏԵՍ պահոց։

Ա՛ռ քեզ դիմեմ ով աղբիւր ողորմութիւն
և արդարութիւն, նայէ քու դատաւորս
կան աթոռդ և ողորմէ։ Դու իմ մար-
մինս և հոգիս մէկ տեղ ստեղծելով՝ իրը
մէկ քաղաք մը շինեցիր, և անոր դա-
տաւոր դրիր իմ խղճմտանքս՝ որ շիտակ
դատաստան ընէ. բայց ես եռևէ եռև
մեղքերու մէջ ինկալով, աս խղճմտանքս
բոլորովին կուրցուցի՝ որով չիտեմնար իր
խեղճութիւնը. իմ միտքս խաւարցուցի, ջու-
ղէր ամենևին մեղքէն եռ կենալ. սիրտս
քար դարձուցի, չուղեր ամենևին ողջու-
նել. քանի որ կըջանամ խղճմտանքս
շտկել՝ ամենևին չկրնամ, անկրաւ դատա-
ւորի նմանելէ։ Հիմա եռալ քեզ երկնա-
ւոր դատաւորիդ ոտքը կիյնամ, կաղաղա-
կեմ։ Դառ արա ինձ Տէր յոտիդ խմէ։ Որ է իմ

կուրացեալ լուծմունքս , չար սիրոս . մի՞
նակ քեզէ ծնայ իմ փրկութիւնս : Կուգեմ
ասանկ քեզի դիմել աղօթքով, անորալ իմ
ամէն օրուան գործքս լծոց չեն խառը ,
սիրոս՝ միտքս՝ քէնէ կըհեռըցընեն, աղօթ-
քէ կըխափանեն :

Կաղաչեմ Տէր իմ, անդին արեանդ հա-
մար տուր ինձի այսօր Հինգերորդ ասու-
ձան աղօթից , որ ամէն օրուան դրախ գործ-
քերսալ անանկ ընեմ որ՝ անոնքալ աղօթք
ըլլան : Ընտրվանց ինչպէս որ կառաջա-
դրեմ իմ ամէն գործքս ի փառս ՚ի ըն-
լու , անանկալ գործքերս ընելու առնը՝
միշտ ՚ած աչքիս առջին ունենալով՝ նոյն
առաջադրութեամբ հետևիմ, զած յիշելով
՚ի փառս ՚ի ընեմ, ինչպէս որ ՚ի բռ առա-
քեալը կըսորվեցընէ : Թէ ուտիջիք , և թէ
ըմպիջիք , զանինչ ինչ ՚ի փառս ՚ի արածիք :

Անանկով սիրտս լեալքս բոլորովին դրախ
գործքերուն չխառի, այլ ան գործքերու
մէջալ հաւատոյ՝ յուսոյ՝ սիրոյ՝ ներդոր-
ձութիւնովը ընելով՝ ՚ի յիշատակը միշտ
սրտիս մէջը պահեմ, կատարօղ ըլլամ ա-
նոյ քու հրամանիդ , թէ Յիսուսին ձամ ա-
ղօխս արարիչ : Որպէս զի երբոր աղօթքի
նստիմ, միտքս շուտով ՚ի ատնելու կա-
ընամ, և ինձի պէտք եղած շնորհքները
առնելով փրկութեան հասնիմ: Եղիցին
քեզ հաճոյ բանք բերանոյ իմոյ , և խոր-
հուրդք սրտի իմոյ առաջի քո յամենայն

ժամ, տէր օգնական իմ և փրկիչ իմ։
Սղմ. ԺԸ։

Ո-բեաւ. Երեսնեւերրորդ օր Ջճ պահոց։

Արդասիր Տէր իմ Յն Ք՜, հիմն ո-
զորմութեան ամուսն ես նատած. ցըցու-
քու ողորմութիւնդ իմ վըայ, իսկ ար-
դարութիւնդ՝ իմ ոսոխնէրուն վըայ ը-
ցու, որոնց դէմ կաղաղակեմ. Դատ ա-
բա և ողորմ՜ ։ Ա ոսոխնէրը՝ ան թշնա-
միներն են, որ աղօթքը ինձի ծանր բան
մը կըցըցնեն, անանկով իս կուզեն հե-
ռըցնել աղօթքէ, բայց անանկէնէ մըտիս
աչքը, որ արհեստաւոր տեսնայ քեզ ամուսն
շնորհաց նատած ։ Թէ որ մենք իշխանի մը
առջեն ելլեար, դիտեամ որ՝ ինչ որ ուզեմ
պիտոր առնեմ, բոլոր օրը սիրով կաղա-
չեմ, չեմ ուզեր անկէց բաժնըվիլ, ինձի
ծանր բան մը չերևնար առեներն երկայ-
նութիւնը, հապա քանի աւելի պէտք է
որ քեզի սիրով աղաչեմ, որ թագաւոր ես
թագաւորաց, և պատրաստ ես ամէն բա-
րիք տալու՝ ինչ որ ուզեմ աղօթքով ։
Ասոր համար խնդրեմ տուր ինձի այ-
սօր ալ եղերդիդ ատուիճան աղօթից, որ ա-
զօթք ընելուս առեներ քեզ պայծառ տես-
նալով, այն ախորժը՝ այն անուշութիւնը
առնեմ, ինչ ախորժ որ կառնեն արքերը.
անոր համար թէպետ երկրիս վըայ են,

բայց իբր թէ երկինքն են՝ անանկ չեն կրսանար աղօթելին, խմանամ որ աղօթքով ամենակարող Աստ առջին կելլամ, աղօթքով քեզ արարչիդ հետ համարձակ կրխօսիմ, դուն ալ ինծի հետ կրխօսիս երբեմն ընօրհք տալով, միաբա լուսաւորելով։

Ա բանիս սատանան նախանձելով Թողչիտար. վասն զի ինքը թէպէտ հողեղէն դերասանց ստեղծուած է, բայց չկրնար այ առջիդ երևնալ ու խօրամիլ, անարդեալ ըլլալով քէնէ. իսկ ես հողեղէն տիար ստեղծուած մը ըլլալով կրնամ աղօթքով իբր որդի ընտանեբար սիրտս բանալ քեզ հօր երկնաւորի, անոր համար կրհակառակի, խափանել կրնայի։ Բայց ես քու կնկին ստեղծուածդ եմ Տէր իմ, և արեամբ քով փրկրլած, մի Թողուր զիս ան չարին ձեռքը իյնալ, այլ որչափոր անարժան եմ, արժանի ըրէ զիս այն քաղցրութեան աղօթքի։

Շաբաթ. Երեսնեւերրորդ օր Ջճ պահոց։

Յիշեմ Տէր իմ ան հնօրհքը վերանալոյ մուտց առ ած, որ քու աբէբուդ պարզևեցիր, ինչ զմայլել կիմանային հաւատքով և սիրով որ կրյարիշտակէր զանոնք աղօթքի առեն։ Որոնց մէջը մէկնալ աբէն Աբահնն էր, որ արևը մինչև առեն դէպ ի արևելք աղօթքի կրնստէր կրվե-

բանալ, ինչպան դիշերվան անգնելը չէր խ-
մանալ, առաւվանց արևին ճառագայթը
աչքին զարնելովը կխմանալ, աղօթքէ կել-
լար: Որոնց և դլուխ և օրինակ դուն ե-
դար Տէր իմ Յիս, երբոր քու անճառելի
մարդկութիդդ բոլորովին այ կզգափշտակ-
վէիր. Հանելով զԵղբէր ի գլուխ յաղօթան այ:

Հիմա ես անարժան ալ կսկսայ բանելով
զբարեխօսութիդ մօր քո և կուսի, և ամե-
նայն սրբոց, կաղաչեմ տուր ինծի այսօր
եօթներորդ աստիճան աղօթից: Թէ որ
աս չնորհքը ինծի տաս, որ միտքս բոլորո-
վին քեզի վերանայ, ան աստենը միտքս սիրտս
ինքիրեն կլկտրվի երկրաւոր մոմոռքնե-
րէ, ինքիրեն աղօթքի կվազէ քեզի դիմե-
լով: Ալ Տէր իմ, կզգիշեմ ան սրէբուն
Աւելուխան, որ երկինքը քեզի կերդեն, մէկ
աւելուխա մը յաւիտենական, մէկ աղօթք
մը անվախճան, որ սը յոհաննէս աւետա-
բանիչը լսեց: Զուներն մէկ բան մը քէնէ
ինդրելու, բայց իրենց մենծ փառք և ու-
րախութի կըսեպեն քեզ օրհնել, և քեզ-
փառաւորել. քանի օրհնեն՝ այնչափ օրհ-
նելնին կուզայ, և այնչափ աւելի կուզեն
փառաւորել:

Ալն դասք հրեշտակաց, սերովբէից և
քերովբէից, այն դասք առաքելոց և ամե-
նայն սրբոց, որոնց գլուխ և դասապետ սը
ծածկինն, մէկ ձայն, մէկ բերան, միա-
բան, Սբ, Սբ, Սբ, երգելով չեն կշտա-

նար, յաւիտեան կըզմայլին, եւ ողորմե-
լիս ինչպէս ձանձրանամ: Թէ որ սբերը
միայն ղեզ փառաւորելու համար ասանկ
չեն դաղրիր աղօթելու, ես որ քու ողոր-
մութեդ՝ քու շնորհքիդ շատ կա-
րօտութի ունիմ, ինչպէս աղօթքս կարճե-
ցընել կուզեմ: Բայց Տէր իմ, աս ամէնէն
բանը կըշտակըլլի, մէկ որ քու կինն աս շար-
թըվանա մէջըրած աղօթքնէրդ, արդիւնքդ,
հառաչանքդ, խոստնելով իմ անարժան ա-
ղօթքիս հետ, երկնաւոր հօրդ եւ հոգւոյն
սըրբ առջեւն հանելով, այսօր առնես ինձի
համար աս շնորհքը: Հոգին սբ ինձի սորո-
վեցընէ, իս զօրացընէ, անանկ նստիլ ա-
ղօթքի՝ որ լսողրովին միտքս այ վերանայ
յաւիտեանվին, որ ի շնորհք շնորհաց:

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՀԱՒԱԹ ՄԵԾ ՊԱՀՈՑ

Կրնաւնէ պատահիլ, եւ Սէ հաղորդուիլէ՝ չիլափաւոր Գալստեանն Քրի:

Շաբաթ:

Յորժամ փառաւք հայրենի քո ծագիս ի յերկինս, և յարուցանես զմեռեալսն, յայնժամ դասեա ընդ ալմ քոումն, և կոչեա զմեզ ի փառս քո:

Կէր. Երեքնասկինգերորդ օր Ղեծ պահոց:

Փառաւոր տհաւատ, որ այսօրվան աստուածանով լինի խնայուցիկը քու գալուստդ թագաւորի պէս, համար ուզելով լինէ

մէ իմ ամէն դործոցս վրայ : Կաղաչեմ քու-
նէ վերացդ համար ըլլայ՝ հանել փարատել
ինձմէն մոքիս թմրութիւնը , որ մէկ անդադար
թմրածի մը պէս ամենևին չկրնամ քու դա-
լուստդ : Բայց լուսաւորէ միտքս՝ որ մեռ-
նելս միտքս բերեմ, խնամամ որ կեանքս
լմննայ պիտոր , և քու առջիդ ունիմ երևս
նալու որ համար տամ, վասն զի քանի որ՝
օրերս կրկարճընայ , այնչափ մեռնելս
կրմօտիկնայ :

Ա՛ն թմրութիւնը անչափ սաստիկ է վրաս՝
որ թէպէտ աչքերնայ կրտեսնամ՝ որ ամէ-
նը մէկիկ մէկիկ կրմեռնին կերթան , բայց
ինձի անանկ կերևայ որ՝ ես աւելի շատ պի-
տոր ապրիմ : Վա՛յ ինձ , չեմ արթընար ,
չեմ խնամար , որ վաղվան օրնալ ձեռքս չէ .
Թէպէտ դու Տէր իմ մէկիկ մէկիկ ինձի յի-
շեցուցիր ըսելով : Արթուն կացէք , վր ոչ գիտէք
յորում ժամու գան չէր գայ : Ո՛չ գիտէք զօրն ե՞րբ
գ ժամն : Կաղաչեմ Տէր իմ , աս թմրութիւնը որ
սաստանան ձգերէ վրաս , դու փարատէ այ-
սօր և լուսաւորէ , որ միշտ մեհս յիշելով
պատրաստ կենամ քեւկին գալստեանդ :

Բէ . Երեքշաբթի երեկոյ օր չէ պահոց :

Դու Տէր իմ Յիսուս ամէն երուսաղէմ եղող
մեղաւորնէրուն վայ կարգայիր , արթընցը-
նելով որ ապաշխարեն , ետքը թագաւորի
մը պէս եկար մտար երուսաղէմ քեւկին քա-

զաքդ ալանանա երգէրով, ինձի հասկըցը-
նելով, որ եսալ իմ հոգիս՝ որ քուկինն քա-
զաքդ է՝ արբեմ ապաշխարութիւնէ, որպէս զի
երբոր գան թագաւորն պէս՝ հոգիս ցնծա-
լով ուրախանալով քեզ ընդունի: Ալի Տէր
իմ, այսօր աս խրատովդ հոգիիս վրայ մէկ
շնորհք մը տպաւորէ, որ մոռնալուս չկա-
տակը պայծառ կիշխեմ, մանաւանդ երբոր
կրկից մէջ կըլլամ:

Երբոր բարկութենէ կիրքս կեղեայ, ցան-
կութենէ կիրքս կիշխէ, հպարտութենէ միտքէր
կըտիրեն, ան ատենը շատ մը միտքս բերեմ
իմ մեռնելս, անոյ ինչան ան կիրքերը, ի-
մանայ հոգիս որչափ պարապ բան է արդո-
զիր՝ հնհնաց՝ ինչու ուզածս չըլլար ըսե-
լով: Երբոր մտածէ որ՝ իրաւ վազվզելս օրը
կըմնայ արդեօք աշխարհիս վրայ թէ չէ, ան
ատենը կըպարզի աշխարհասիրութենէ միտ-
քերը: Երբոր պայծառ տեսնայ որ՝ վաղը
իր մարմինը ձաղկին մէջ մանալով՝ անձկե-
նալ իրմէ փախչին պիտոր, հողին տակը
կերթայ, ոը ան ատենը հպարտութիւնը,
փառասիրութիւնը, երբոր իրաւ խմնամ որ
մեռնելէս ետև մէկնալ պիտոր չկրնայ, մոռ-
ցըլլամ երթամ պիտոր:

Ա՛ս բանէրուս դեզ է միշտ մտհաւան չի-
շատակը, ինչպէս որ դուռնալ ապտպրեցիր
Տէր իմ: Եղբօ՛ր պապատպ, պէ յորոմ ժամու
ոչ կարծիցէք, գայ որդի մարդոյ: Կաղաչեմ ա-
նանկնենք տուր ինձի աս հնարքը որ՝ երբոր

կիրքերս շարժին, սատանան իս փորձուե մէջ ձդէ, շուա մը յիշեմ մահս, անողդամ սանամ. ես իս արթընցընելով մաքրեմ, սրբեմ իմ սիրտս, տեղն ևօծհան պատրաստեմ քու կնկին դալստեանդ, որ զատկական ՝ի՛ր խորհրդով հաղորդուե դաս նստիս իմ սիրտս, շնորհքով Հոգւոյդ Սրբոյ։ Եաքնալ մահուանս առենը ՝ի՛մ ալին փառաւոր դալստեանդ արժանի ըլլամ։ Ամէն։

Գ. Երեքշաբթի օր մէջ պահոց։

Խմաստուե դանձ Տէր իմ Յիս, որ իրրև խմաստուն հովիւ առաջուդմէ զու բոլոր քու դալուստդ, պատրաստուի տեսնալ ապաշրեցիր ըսելով։ Զգոյշ լերուք անձանց, գուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր ղուսպութե և արբեցութե, և հոգովը աշխարհահանգ, և յանկարծակի հասանիցէ ՝ի վերայ ձեր օրն այն, պէս եբրև ղրկոյ հասանիցէ ՝ի վերայ ամենեցուն՝ որ բնակեալեն ընդ ամենայն երեսս երկրի։ Ահա, Տէր իմ, պատճառ որ մեռնիլս չեմ յիշեր, արթուն չեմ կենար, ան է որ քու ապաշրածիդ դէմ սիրտս ծանրըցուցեր եմ անաւանդ աշխարհս հիս հոգիերով ու մտմտուքներով, երբ լեզ միշտ աշխարհ հիս վրայ պիտոր կենամ՝ անանկ ամէն օր միտքս դուրսի բանիերու կուտամ. մահը ինծի հեռու բան մը կերևնայ, չեմ յիշեր քու դալուստդ. անկից աղօթքիս կը-

պաղեմ՝ և Թէպէտ դուն ներհակը կապըս-
պըրեալ ունիս ըլլալ մը ձան կուգայ խօսքերդ։
Ո՞վ է ան արդար հոգին՝ որ սիրտը աշ-
խարհէս վերայ չկտաւք ըլլալով իրեն հոգիին
պատրաստուելիք ամէն օր տեսնալով՝ ան
կեանքէս զզուած բարի մահուան կըցան-
կար ըսելով։ Վայ ինձ, ըլ ընդերկար եղև
պանդխտութիւն իմ։ Ո՛ տայր ինձ թեւս, ըլ
թռչէի ըսանցայի յերկինս։ Ինչ պիտոր ըլ-
լայ ինծի Տէր իմ. կըսխնամէ որ ինչպէս
որ երուսաղէմ քաղաքը եկար, բայց տես-
նելով որ պատրաստուելիք չունէր, քեզ այ
տեղէր դրիր, ինչ որ պէտք է էր ըրած,
լացիր վրան ու անհետցիր ըսելով։ Եթէ
գիտեիր դու գոնէ յաւուրս յայսմիկ զիաղաղու-
նին ո, բայց այժմ ծածկեցաւ յերեսաց ոգւոյ. զի
եկեսցեն աւուրք ի վերայ ո, և ոչ բողոքոն
ոք ի քէն վերայ չափնայնի ի քեզ, գոհանակ զի
ոչ ծանեար զժամանակ այցելութեն ո։

Ահա, ըլլայ որ իմ վերայալ լաս, իսալ
թշնամւոյնմիմ ախտից, ու մեզքերուս ձեռ-
քը մատնես, որ իս հնոտիքդ զրկեն, ինչ
բարիք որ տալիքդ ինծի քակեն կտրտնցը-
նեն. անանկտ երեսէդ հնամ անարգուա-
ծի պէս. շատ կըսխնամէ կըդողամ ասբա-
նէս։ Ահա դուն ողորմութեն ես, որ դեռ
ինծի ժամանակ տալով՝ կերևայ որ իմ ա-
պաշխարուես կըսպասես, տուր ինծի որ՝
միշտ աչքիս առջեւն ունենամ ասոնց խօսքերուդ
յիշատակը։ Քու դալստեանդ ահաւորութիւը,

մեռնելուս մտածել էր: Անանկով ձգեմ ամէնէն աշխըրհիս պարապ մտածութիւնըը. միայն Հոգիս Հոգալու Հետ ըլլամ. մեռնելուս առեներնալ բարի պատրաստուելէն տեսնելով՝ որ խորհուրդները առնելու ար-ժանի ըլլամ:

Դ. Երեսնաւոր Երորդ օր Մեծ պահոց:

Փառաւորեալ Տէր, որ փառօք Հոր երկնաւորի ունիս գալ աշխըրհիս վրայ, ու ամէնն մարդու ամէնուն առջին ընդ-հանրական դատաստան ընել անաչառ, ուր որ մէկի մը բարեխօսութէն չանցնիր, մէկէն մը կաշառք չառնըլիր, միայն աղէկ գործք ու դէշ գործք կըսիշէ. ինչ գործք ալ Համար ըրի, և ինչ գործք աշխըրհիս Հա-մար, մէկին Համար կըմնայ վարձք առնե-լու, մէկալին Համար պատիժ:

Ես ինչ պիտոր ընեմ ան առենը, որ իմ աղէկ կարծըլած գործքաս զուտ ալ սի-րոյն Համար չեմ ըրած, ամէնէնալ ինծի Համար ըրերեմ. ես կարօտնէրուն չեմ Հասէր, հիւանդնէրուն տես չեմ գացէր, բանտարկեալոց մխիթարուի չեմ տըված, անօթի ինէրը չեմ կշտացուցած, վասն դի ինչ որ ըրերեմ ասոնցմէ՝ զուտ եղբայրսի-րութեան Համար չեմ ըրած. մէյմէկ օ-տար միտք խօթերեմ մէջը, որպէս թա ուզե-բեմ, թա փնտրելուս չէ թէ զնած. ասոնք որ յայտնի ըլլան դատաստանին օրը՝ ես

ինչ ունիմ պատասխան տալու : Հապա
իմ անօրէնութիւնքս՝ իմ հոգւոյ և մարմնոյ
չարութիւններս երբոր բացվին ամէնուն
առջեւն , ես ինչ պիտոր ըսեմ, բայց եթէ
յաւիտեան դատապարտելոց մէջը պիտոր
նկատ. և թէ որ հմանկուց յիշելով՝ աս-
չարի կըդողամ, ան օրը ինչ պիտոր ըլլամ :

Այլ դու ողորմած ես , աս ահեղ դա-
տաստանիդ յիշատակը միշտ իմ մտքիս մէջը
տպաւորէ , որ ահիս և դողութիւնիս փրկու-
թիւս հոգւոյս բուռ առաքելոյդ ըսածին պէս .
և միշտ աղօթքի հետ ըլլամ քու ապսպրա-
ծիդ պէս : Յամենայն ժամ աղօթս արարէք , չէ ար-
ժանի լինիլ չերժանիլ յայնմ ամենայնէ որ լինելոց
է , և հալ առաջի որդւոյ մարդոյ : Ամանկով
հիմա պատրաստուի ունենամ զտկըվանն
որ խորհրդով հաղորդուիմ արժանապէս
զքեզ ընդունելու . ետքնալ երբոր հոգիս
բաժնըվելու կըլլայ մարմինէս,արժանի ըրէ
որ միտքս զգաստ ըլլալով , պատանց ղջումն
ընելով , աստանայի փորձութիւնէրուս դէմ
դնելով , անանկով ելլամ առջիդ , բարի
պատրաստութիւնը ընդունիմ քու կիրն դա-
լոստդ՝ թագաւոր փառաց . և յաւիտեան
մնամ քու երկնային թագաւորութեդ մէջ :

ԵԼԻ · ԵՐԵՍՆԱԻՆՆԷՐՈՐԴ օր ՏԷՃ պահոց :

Պատուր արդար , որ դատաստանդ
լինցընելէն ետև՝ մեղաւորնէրը արդարութ

տանջանքը պիտոր լսրկեա դժոխքին մէջը, սելով. Երեայ չենէն անիծեալ ի հուրն յաւիտենական: Սատանանկրնալ անոնց դահիճ պիտոր դնես տանջելու: Ահա, ինչ տանջանք է մինակ սատանանկրուն քովը նստիլը, և մինակ մեղաւորնկրուն մէջ ընկերանալը. թէ որ հոս մինակ մէկ ժամուս կռուարար հոդիի մը հետ չեմ կրնար նստիլ, հապա ո՞ր մնաց դժոխքին մէջը, ուր բիւրը բիւրուց հոդիներ՝ առանձնալ ժամուս ու կռուարար, վասն զի առանձնալ ձեռ հետ ըցած, այ թշնամի են եղեր: Հապա տանջանքնէրը՝ որ անգութ դահիճները պիտոր տան մեղքերուն կեսրէ, ան կրակին երեսը, ան սրտին խոշմնանքին խայթելը: Ո՞ր որդն նոցա ոչ ճոռանի, և հուրն ոչ չէնանի: Հապա այ տեսուածիդ զգկրվիլը, որ ուրիշ տանջանքսալ չըլլար՝ աս մինակ հերիք տանջանք էր. ան յաւիտենական նուագիը՝ ուսկից չըլլար յաւիտեան խաղալ: Առանք երբոր կըմտածեմ, բոլորովին դող կելլամ. վասն զի իմ գործքս իս դժոխքի արժանի կընենն:

Բայց դու բարեգութ ած, աս դժոխքին յիշատակը միշտ իմ սրտիս մէջը տպաւորէր՝ յիշելով ան տանջանքները ետ կենամ մեղքերէ, և առջի մեղքերս ապաշխարեմ: Կաղաչեմ, հիմակուց իմ միտքս վերնատան պէս պատրաստէ, որ վարի բանկերը թողում, վեր ելլամ մտքով, վերի բանկերը մի-

նակ մնացեմ: Սիրտս լ զարդարէ ան ամ
ինն շնորհքնէրով որ պէտք է, ինչպէս ան
զարդարված վերնատունը արժանի եղաւ
զատկական ընթրեացը ու նոր խորհրդոյն,
անանկալ իմ սիրտս շնորհքնէրով զար-
դարված արժանի ըլլայ գթով ընդունիլ
զատկական նոր հաղորդութեան խորհուրդ-
դով: Եւ քնալ երբոր հոգիս մարմինէս
բաժնըվի՝ արժանի ընեա պահապան հրեշ-
տակը ինծի ուղղկից իջնել և առաջնորդ,
որ սատանաներէն իս խալացընէ:

Ո՜րքան. Քառասաներորդ օր մեծ պահոց:

Պարզևատու բարեաց Տէր և Աստ, ար-
դարութեան գատաստանը տեսնալէն եռա՝
իրենց բարի գործոցը կեօրէ մէկ վարձք մը
պիտոր տաս որ՝ լեզուով չկրնար պատ-
մըվիլ ըսելով: Եկայ՜ օրհնեալ հօր իմոյ, ժա-
ռանգեցէք պատրաստեալ ձեզ արքայութիւնն ի
սկզբանէ աշխարհի: Այն արքայութիւնը՝ ուր
ընկերութիւն է ամենայն նոցա, ուր ամէն-
նը բարի, ուր ամէնէն մէկմէկու խիստ
սիրելի, մէկմէկ դերազանց. հապա հրեշ-
տակաց հետ նատիլը՝ որ բոլորովին հոգե-
ղէն դերագոյն առեղծուած ըլլալով՝ մե-
զի չեն նմանիր, դաս դաս սերտրէկերու-
քերտրէկերու: Այ՛ ծածկեայ փառքը Լոթի
նարիւեան լուսով զարդարված: Քու մարդ-
կութեանդ փառքը Տէր իմ Յի՛, որ ամէնէն

մէկ վերքէրէդ մէյ մէկ լոյս պիտոր ձա-
ռագայթէ : Բայց ամէնէն վեր մէկ լոյս
փառաց մը ծագելով ամէնն ալ ծոց վրայ ,
անանկ քու Աստուածանդ փառքը պիտոր
ցըցընես , որ խելքէ միտքէ դուրս է . Հոն
տեսնելով Ամենայն երրորդութիւդ , Հայր ,
Որդի , և Հոգին նը ամէն , ամէնն բարութի-
պիտոր տեսնան , ու խնդնան , ամէնն զե-
ղեցկութի , զաւրաձութի , խնաստութի ,
և զօրութի . և միշա տեսնելով զմայլին պի-
տոր յաւիտեան :

Հիմ , երբոր աս երկրուն փառքը կըս-
շեմ , սիրտս վեր կելլայ , կըցանկամ ար-
քայութիը մնծալու , բայց երբոր իմ մեղ-
քերս կըմշեմ , յայտնի կըտեսնամ որ
դուրս պիտոր ինամ : Աս մտածելով կե-
րիմ կըտոչորվիմ իմ ըրած մեղքերուս վը-
րայ . և թէ որ հիմա ասչափ կերվիմ , հա-
պա ինչ պիտոր ըլլայ դատաստանին օրը ,
երբոր տեսնամ որ իրաւ կըբաժնեն իս
երկրուն մէջէն , կըհեռացընեն յայ տեսու-
թենէն :

Հիմ ով ողորմութեան ամ , դու որպէս
դիտած հայր յիշէ քու միածնիդ քառասուն
օրվան պարը , և այլ ամէնն չարչարանքնէ-
րը որ իմ փրկութեանս համար քաշեց :
Յիշէ նը ամ միածնին օխտը խոցը , որ միածին
որդւոյն հետ մէկ տեղ քաշելով այնչափ
կսկիծով ու խոցերով չարչարվեցաւ իմ
մեղքերուս համար : Ասոնց արդիւնքը յիշե-

լալ՝ նայէ այսօր վերէն երկնքէն, և առ յիշատակը արքայութեան՝ միշտ սիրտիս մէջը տպաւորէ, որ քանի որ առեն ունիմ՝ լամ առջի ըրած մեղքերս դաւթի մարգարէին պէս, ընաւ չմոռնամ ապաշխարելին ու բարեդործութիւն ընելին։ Անանկով քեզի հետ հաշտուիմ, զատկական հաղորդութեան խորհրդով անբաժան միամտ ձեռնթեանդ հետ աս աշխարհիս մէջ, որ մեռնելու օրս դատաստանին մէջ բարեկամի պէս լսեմ քենէ ան երանելի ձայնը, Արուպ յուրախութիւն տուր։

Ճաշին. Քառասնեհտի օր մեջ պահոց։

Պէ՛ս Յի՛, յոյս մեղաւորաց, Աշխարհիս բարեխօսդ վասն մեր. քանի որ քու դատաստանդ կսպասեմ, արդարութեդ դատաստանը, մեղաւորաց տանջանքը, արդարոց փառքը, սիրտս դողալէն բանմընալ չեմ կրնար ընել. վասն զի տեսնալով իմ չար դործքերս, իմ ծոյլ կենալս, անհոգ ըլլալս ապաշխարելու և աղօթելու, դիտեմ որ չկրնամ պիտոր ժառանդել արքայութիւնը, իրաւ պիտոր դատապարտըվիմ։ Ինչ պիտոր ըլլայ իմ բանս, մտածելով յուսահատված կեցեր եմ, հոգիաալ մեռերէ, սիրտսալ մեռերէ, մէկ բարի բան մը չեմ կրնար ընել։

Դու ով բժիշկ հոգւոց, յարուցիչդ մեռելոց, աս իմ մեռած հոգիիս խեղճութիւը

ըսելով՝ հասիր ինծի, ինչպէս որ հասար այսօր զազարու ըսելով։ Ղազարոս բաբէնամ ձեր ֆռաա, այլ երբեմ գէ գաբռոայից գնա։ Ո՛վ Տէր, ես թէպէտ քու բարեկամդ չեմ իմ մեղքերուս համար, բայց քու ստեղծուածդ եմ, քու գնծու ծառադ եմ, ես իս մեռուցի, մեղքերու մէջ թաղեցի, չէ թէ չորս օրուան՝ այլ շատ տարիան. հիմա իմ լալադին աղօթքս քեզ ընդ առաջ կըլսրկեմ զազարոսին քրոջը պէս դոչելով։ Տէր, էկ, ես գէս. էրէ ասա էիր գէպէնալ, ու էր ֆռեալ հոգի եմ։ Եւ յուսահատուած ըլլալով իմ հոգւոյս ողջունելուն վրայ, կազազակեմ։ Տէր, արդ հոգեալ էդէ։ Եկո տէր իմ, տես մկկիկ մկկիկ իմ խոցերս, իմ փլթլթած կնրքերս, լաց իմ հոգւոյս գեբեզմանին վրայ, ինչպէս լացիր զազարոսին գերեզմանին վրայ։ Տուր առաջ հառաջ ըսելով։ Երէ հաւապտացէս, գէսդէս գէտոան ձ։ Որ եսալ ըսեմ սրտէս. Ա՛յ՝ գէր, էս հաւապտցէ, էրէ գոռ էս գքան որդէ ձ։ Դուն ես մեզաւորաց յարթլթիւն և կեանք, կարող ես մեղքերս քաւել։

Դուն կարող ամենայնի, հրամէ իմ քաղաքացեալ սիրտս ըսելով՝ Ի՞նչ արուէս գէնէդ։ Վերցնել ուզը սա ապառաժ քարը խըսոտոտուէ իմ վրայէս, որ լսող քու ծադի խաւարած մտքիս մէջ, ինչպէս որ ծագեցաւ և լուսաւորվեցաւ զազարոս գերեզմանը։ Սաստիկ ձանով կանչէ իմ մեռած հո-

դիխս։ Ղ ա՛ղաբէ, աբ՛ է՛ն աբպաչս։ Ելի՛ր ա՛լ հո-
դի, ինչ կեցերես մեռեալ մեղաւորնէրու
մէջ։ Ելի՛ր, դո՛ւրս եկո ա՛լ մեռեալ հոգի,
ինչու լսած, կեանքը թողուցիր, որ եմ
ես. գայիր խաւարին ու մահուն քովը,
որ է մեղքն ու սատանան։ Ա՛ս կենդա-
նարար ձայնը արարչիդ առնելով իմ մե-
ռած հոգիս՝ կելլայ կրկենդանանայ, բայց
մեղքէրնա չար սովորութինէրը կրմնան.
վասն զի սատանան անոնցմով փաթթելէ
իս, չորս դիս կարէր կապելէ, ուզեմալ
ելլալ՝ չեմ կրնար ելլալ։ Դո՛ւ Տէր իմ հրամ
մի՛ հրեշտակնէրու, որ քակեն փարատեն
ինծմէն չար սովորըը՝ աս ունակութինէրը՝
ըսելով։ Լո՛ւծէ՛ զդա, և թողէ՛ երթալ։

Ա՛ն, Տէր իմ, ասչափ աղաչանք և կըր-
թութինէր որ ըրի աս մեծ պաքին մէջը,
կրթութի ղղմման, խոստովանութեան,
աղօթքի, ու բարի մահուան պատրաստու-
թեան, սոնք պարապ չանցնի։ Ա՛յլ կա-
դաչեմ որ քու անբաւ մարդասիրութիդ
ընդունելով, իս արժանի ընես աս զաոիկս
մաքրութի՛ ընդունիլ քեզ՝ որ հաղորդութե՛
խորհրդով. որպէս զի մէկ նոր յաոուկ
շնորհք մը առնելով յարատևութեան,
բոլոր տարին աս կրթութեա վրայ մնամ,
վարքս շտկեմ բարեխոսութի՛ մոր քո և
կուսի, բարի մահուան, և գալստեանդ
առեն քու՛ որ տեսութեանդ արժանի ըլ-
լամ։ Ամէն։

ԱՒԱԳ ՇԱԲԱԹ

Կրկնուին Աղաւթիւնքն յիշատակաց Ձաքէ-
ոսեան տանն չորի։

ԿԻՐ · ԺՈՂՈՎՈՐԴ։

Թադաւոր թագաւորաց Քրիստոս հոգեւոր թագաւորութեդ օրինակ մը տալ ուզելով առաջ երիքով քաղաքը մտաւ. հոն գաքէոս մեղաւորը տեսաւ ժանտաթզենի ծառին վրայ եղած, մէկ ձայն մը տալով ասաւ ինձնէցուցիր ան ժամուս ծառէն, զղջութիւն սիրտը լեցուցիր, ապաշխարեց դարձաւ ամէնն մեղքէն։ Այսօր Տէր իմ, ինծիալ

մէկ ձայն մը տուր, իսալ կանչէ ըսելով։ Փուշա, էջ այդէ։

Երբոր իմ մեղաւոր հոգիսալ քու ձայնդ առնէ, ձայն արարչիդ ըլլալով՝ շուտ մը վար կիջնէնայ ան ժամու ու դարշելի ծառն՝ որ իր մեղքերով բարձրցած է, կը խոնարհի իր բարձրամիտ հպարտութենէն ու խոտանութենէն, սիրտս կըսիղձկի, շուտ մը ղրկուսի կուգայ ըսելով. Տէր, ինչ մեղք որ ըրի, հոգիս շնորհքներէն զրկեցի, չարեքկին ղրկամ, չարեքպատիկ վճռեցեմ ըլալով, խաչ քաշելով. դուռնալ դառնայ ըսես ինծի որ. Այսօր ի քեզ քու ծանէ ես ինչ ափանել։ Այսօր քեզի կուգամ, քեզ մեղքերէ կըսրբեմ, քու հոգիդ կըփրկեմ։ Եսալ ան ատենը բոլորովին կըփոխվիմ, արտանց կրդառնամ, և արժանի կըլլամ ան խօսքը լսելու։ Այսօր եղիր դրխոնէ քանա այսիկ, չէ ես սա որդէ աբրահամ էտ էր։

Ո՛վ Տէր իմ Յիս, ինծիսալ արժանի ըսի՛ լսելու, սա հոգիսալ փրկուելեան որդի է, ասսալ նախասահմանեալ է. մեղքերուն թողուլի տալվ, արքայուն որդի ըրի, ան արքայուն որ լեզուով չկպատմվիր, ուր որ ամենասքի երրորդութիդ յաւիտեան փառաւորելու արժանի ըլլամ։ Ամէն։

Ա՛ղ աղօ՛թ։

Այսօրվան ըրած շնորհքներդ՝ Տէր իմ,

ինձիսալ պարդևէ որ, երբոր մօտիկցար ձէ-
Թենեաց լեռը, երուսաղէմ մնալէն ա-
ռաջ՝ կապված էշը արձկիլ, քու քովդ
բերել հրամայեցիր, անոյ մնար երուս-
սաղէմ: Իմ Հողիսալ սատանան կապերէ
մեզքերով, Թող չհատար քովդ դալու, հոս-
տովանութիւն ղրկմամբ մեզքերս զուրցե-
լու, իրեն ուզած բեռնէրը որ է մեզքը՝
վրաս կրբեռցընէ: Դուն իբրև արարիչ՝
իբրև ՝ր Թագաւոր՝ Թող միտար իս ա-
սանկ օտարնէրու ձեռք, այլ ինչպէս որ
խրկեցիր առաքեալները հրամայելով:
Լուծէ, ածէ՝ ինձ: Ինձիսալ խրկէ Տէր իմ
այսօր քու երկնային շնորհքդ, և հրեշ-
տակներդ, որ սատանային կապէն իս ա-
ձրկեն, քեզի բերեն ըսելով: Տեառն է-
րաժ պիտոյ է: Ալ ան պէս քուկինդ եմ, դուն
ես իմ տէրս:

Երբոր քու դալուստդ լսեցին, ան պըղ-
տիկ տղոց կապված լեղունէրնալ արձրկ-
վեցան, քեզ օրհնել ու փառաւորել չէին
կըշտանար. իմ լեղուսալ Տէր իմ սատա-
նան կապերէ ծուլութէ, Թող չհատար որ
լեղուս արձրկեմ, քեզ օրհնեմ: Թէ որ այ-
սօր ինձիսալ դաս Տէր իմ շնորհքով իմ լե-
զուսալ կրբացվի, աղօթելու սիրտս կըշար-
ժի, միտքս վրաս կըլլայ, կանքս կրբաղձայ
կլլօժարի, ջերմեռանդութէ սխորժմամբ ա-
ղօթքի հետ կրլլամ աղաղակելով: Ովսան-
նա բարձրեալն, օրհնեալ որ գայդ յանուն տն, հա-

ղաղտե չբրիինա, և ֆաւոչ'ի բարչունա: Եւ թէ պէտ սատանան կըջանայ իւ խափանել աղօթքին, ինչպէս որ հրէանէրը ուզեցին խափանել տղոց բերանը, բայց դուն սատմէ տէ քուկին իշխանութիդ, ինչպէս սատմեցիր հրէից՝ որ քարացեալ սիրտս շարժի քեզ օգնելու, և փառաւորելու. վասն զի քու գալստեամդ քարէրնալ կըշարժին յօրհնութեի:

Եարը մտար տաճարը, տեսար որ՝ այ տունը հրէանէրը առուտուրի տուն ըրեր էին, աղօթքին տեղը՝ աւազակներու տեղ դարձուցեր էին: Ելիր իմ սիրտս տես որ՝ ան քու շինած հոգեւոր տաճարը՝ որ քու տունդ պիտոր ըլար, սատանանէրը մեզքերով, իմ չար սովորութիներով, դէշ մտութիններով, երեսդ տուն վաճառի ըրերեն, առուտուր կընեն, մէկը չիկայ որ՝ դուրս հանէ, այսօր երեսեցիր մէյմը, ապաշխարութեան՝ շնորհքով անոնց աթոռներէրը սեղաններէրը ցրուէ, դուրս հանէ իմ սրտէս ըսելով: Տուն իմ փառն աղօթից կոչեցայ: Ա՛ս սիրտս ես ստեղծեցի, որ ես բնակիմ շնորհքով. իմ հօրս տուն և տաճար պիտոր ըլայ. աս մեզքերը ինչ բան ունին հոս:

Ա՛սանկ իմ սիրտս սրբելով Տէր իմ, եկո այսօր տաճար ըրէ քեզի. նըստէ, թագաւորէ իմ վրայ, քեզի ծառայ ըրէ, որ ուրիշը չիշխէ. եսալ մնացած իմ կեանքիս

մէջ քեզ միայն պաշտեմ, որ եւթի շունչ տալուս առեներ քեզի հետ խաղալուդ արքայութեն մէջ արժանի ըլլամ: Ամէն:

Աւագ Էլէ:

Ի յիշատակ աղօթից Քրիստի ի պարտիզին:

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, անչափ բարերարութիւնէդ, այնչափ բարի խրատներէդ եւ օրհնաներէդ տալէն եաւս, այսօր ուզեցիր քու սուրբ չարչարանքներովդ խա փրկել, առաջ պարտիզին մը մէջ մնար աղօթելու, որ պարտիզին մէջ ըրած մեղքը ադամայ քաւես. ծնրադրութիւն խոնարհութեամբ աղօթքի նստար, որ ոտքով ձեռքով ադամայ ըրած մեղքը հպարտութեան ջնջես, որ ոտքով արգելեալ ծառը գնայ, ձեռքով արգելեալ պտուղը կերաս: Արիկ դիացին քաշելու չարչարանքներդ միտքդ բերելով, մկիալ դիացին մարդկային մեղքերը յիշելով, ան սոսկալի տապեսպը քաշեցիր, ինչպէս արիւն քրտինք քրտընեցար: Ան օրը ի հարկէ իմ մեղքերսալ յիշեցիր, ինչ որ մտքով՝ ածքով՝ բերնով՝ եւ բոլոր մարմնով գործելի, իմ մեղքերուս դարշութիւնը, մեծութիւնը, մտքիդ առջեւն գալով՝ ան տապեսպը բերելու պատճառ եղան:

Յաւադին սրտով աղաղակեցիր. Հայր

անոյժ չինէին զայս բաժակ։ Բայց Հայրն յաւիտենական ուզեց որ՝ դուն մարմնով չարչարանք քաշես, որ ես հոգւով չքաշեմ, չիդատապարտուիմ. դուն քաղ իբրև զառն հնազանդեցար իմ սիրոյս համար Հօրն երկնաւորի, ըսելով։ Ո՛չ որպէս ես կամիմ, այլ որպէս դո՛ւ։ Զանձն առիր որ՝ դուն չարչարուիս, միայն թէ ես փրկուիմ։ Ահա Տէր իմ, աս քու սէրդ՝ և երկնաւոր Հօրդ սիրոը տեսնալով այսօր իմ վրաս, կամենամ իմ երած մեղքերուս վրայ, կրդողամ երած ապերախտութեանս վրայ. և կաղաղակեմ առ Հայրն երկնաւոր։ Հայր, անցո՛ ինէն զբաժակ բարկութեան քո։ Ո՛չ ես զի՛ քու որդիդ միածին իմ տեղս կառնէ զայս բաժակ չարչարանաց. ինծի համար աս տառապալը կըքաշէ, իմ մեղքերուս համար աս արեան քրտինքնէրը կըթափէ, որչափ որ մեղք երերեմ պղտիկ աւելնէս վեր, ամմինոնալ աչքին առջին է դրէր, անանկ կաղաչէ քեզի ո՛վ Հայր երկնաւոր։

Ո՛րչա՛ որ շատ էր տառնապդ՝ այնչափ մեծադիւրութիւն աղօթքի հետ եղար, մէկ մը մէկ միսիթարուն մը չիդտար, ա՛ռաքեալնէրուն քովը եկար՝ բայց անոնք քունի մէջ դտար։ Կաղաչեմ Տէր իմ Յի՛, այն աղօթքիդ արդեանցը համար տաս ինծի այսօր շնորհք Զգաստուն և Աղթնուն. մէկ անհոգուն մը կայ վրաս հոգս հոգա-

լու, այ պատուիրանքնէրը պահելու, աս
անհոգութիւը ծուլութիւը մէկ դի ձգեմ,
արթընանամ, իմ մեղքերուս վրայ ապաշ-
խարեմ: Ամէնէն աւելի աղօթքիս հոգա-
ցող ըլլամ, ամէնէն բանիս մէջ առաջ ա-
ղօթքի վազեմ. ինչպէս որ դուն չարչար-
ուիլ սկսելուատենդ՝ աղօթքի հետ եղար:
Եւ միտքս վրաս պահելով անանկ մտա-
դիւրութիւը աղօթք ընեմ, ինչպէս որ դուն
օրինակ տուիր: Երբոր նեղութիւն, կամ
հիւանդութիւն, և կամ մըտմըտուք մը
ունենամ՝ չիշտիութիւմ, աղօթքնէրս չփճը-
դեմ: Ո՛րչափ որ քուն բերէ սատանան ա-
ղօթքիսատենը՝ փախցընեմ: Ո՛րչափ որ
ծուլութեան, ձանձրութիւ, մտաձոռու-
թեան սատանան իմ հոգևոր գործքերս
խափանել ուզէ, իս չերմեռանդութենէ
պաղեցընէ, անոնք ամէնէն փախչին, հա-
լածվին քու աղօթելովդ Տէր իմ Յս, որ
ինծի համար աղօթեցիր, աչքի արեան
քրտինք թափեցիր, որ իս ադամայ հետ
նորէն նորոգելով՝ երկնաւոր դրախտը
մտցընես փառաւորել զամենայնը երրոր-
դութիւդ յաւիտեանս: Ամէն:

Աւագ գլխ:

Ի յիշատակ յարչարանացն Քրիստ:

Ո՛վ ծայրագոյն մարդասիրութիւ ածայ-

լին, որ իմ մեղքերս վերադ առնելով մեղա-
ւորի պէս մատնըվեցար անօրէն յուդայի
ձեռքովը՝ որ քու աշկերտդ էր, սիրտդ
կակղալէն՝ իր մեղքը իր երեսին զարնելով
ըսիր. Յ՛ուդա, համբուրելո՞վ մատնես զորդի
մարդոյ: Ե՛ս եմ ան յուդան Տէր իմ, ես
եմ՝ որ մէկ տեղ ըր հաղորդութենե սեղա-
նը նստելով, ճաշակելով իմ սրբասպիծու-
թիւնս ալս սատանայի և իմ մեղքերուս ձեռ-
քը կամաւորապէս մատնեցի:

Աւազակի մը պէս բռնըվելով, սուբե-
րով թուրերով քաշկռտըվելով դու ճշմա-
րիտ քահանայապետդ՝ սուտ քահանայա-
պետին առջեն կեցար, արդար դատա-
ւորդ՝ սուտ դատաւորէն դատապարտը-
վեցար, իմ աներեսութիս լըքուելիս քա-
ւելու համար ըր երեսովդ ապտակվեցար.
սիրտդ չկիմանալով ապտակ ղրկնողին
ողորմադին ձայնիս ըսիր. Ընդէր հարկանես
զիս: Ա՛ ողորմուկ ձայնդ ինծի է. վասն
զի ես եմ, որ ասանկ լըքը ըլլալով՝ քու
ըր պատուիրանքներդ ու ըր խորհուրդ-
ներդ արհամարհեցի. ոտքի տակ առնե-
լով՝ իբր թէ քու երեսիդ զարկի:

Վա՛յ ինձ մեղաւորիս՝ իմ մարմնոյս չա-
րաչար մեղքերը սրբելու համար՝ բոլոր
մարմնովդ չարաչար ձաղկելով խոցվե-
ցար, որով կուսածին մարմինդ արիւն-
լվայ եղավ: Գլխով մտքով աչքով ըրած
մեղքերուս համար՝ փշով պսակվեցար,

արիւնակերը աչվընէրուդ վրայ կըվազէին, մէկ սրբօդ մը չկար։ Իմ զնծ անարդե-լուս համար՝ նախատական խօսքէրով ա-նարգըվեցար։ Ճշմարիտ Թագաւորդ Թա-գաւորաց սուտ Թագաւորի պէս ծաղր ե-ղար, եղեգով զարնըվեցար։

Ո՛վ Հովիւս քաջ, որ աս ամէնն չարչա-րանքները յանձն առիր, իս մոլորեալ ոչ-խարս փրկելու համար։ Ա՛ս սոսկալի քա-շածներուդ արդիւնքը մի պարապ հաներ Տէր իմ Յիս։ Իմ ըրած անօրէնութիւնքս՝ ինչ որ պղտիկացմէ եռաև գործեցի մարմ-նով հոգւով, քուկին ըր չարչարանքնե-րուդ սրբէ։ Ինչ որ անարժան մտածմունքով կամ հայեցուածովը այ դէմ բան ըրի, զնծ անարդեցի, դուն քաւէ։

Եւ քուկին քաշածներուդ արդիւնքը իմ վրայ տպաւորէ. առաջ տուր ինծի ընորհք մաքրութիւն, որ ասկից ետքը ոչ մաքուր պահեմ իմ զգայարանքներս։ Ապտակողին հեզութիւն պատասխանե-լուդ համար՝ տուր ինծի ընորհք հեզու-թիւն. բոլոր մարմնով ձադկըվելուդ հա-մար՝ տուր ինծի ընորհք ճգնութիւն, որ պահէ մարմինս ի մէջ փորձութեան։ Գլուխդ փշով պսակվելուն համար՝ տուր ինծի ընորհք բարի խորհրդեան, որ միշտ բարին մըտածեմ։ Նախատական խօս-քէր լսելուդ համար՝ տուր ընորհք լե-զուի մաքրութիւն, որ ոչ պահեմ լեզուս,

հոգիս, և մարմինս։ Որպէս զի սրբութիւն մեռնելով, արքայութեդ մէջ քեզ տեսնալով հոն քեզի շնորհակալութիւն ընեմ այսչափ երկայնմտութեդ ու մարդասիրութեդ վրայ զքեզ օրհնելով յաւիտեան։ Ամէն։

Առաջ դէպ։

Ի յիշատակ բանին, Ահա Այրդ ցձեզ։ Յոհ. ԺԶ. 5։

Այդ յաւիտենական տէս ահա պատկեր միածին որդւոյդ. իմ տեղս ինքը կը քաշէ պատիժ անարդանաց՝ որչափ որ ըրերեմ պղտիկութ ինչևան հիմա քու ծածուկ եանդ դէմ իմ մեղքերուս։ Ա պատկեր քու միածին որդւոյդ քեզի կընծայեմ Հայր սէր, տէս, և քու բարկութիւնդ իմ վրայէս վերցոյ։ Ինծի համար փշով պսակիլերէ ան որդիդ՝ որ դուն անչափ կըսիրէիր։ Ինծի համար իր սէր արիւնը երեսնիվար կըվազէ, իմ անարգական մեղքերուս համար՝ ապտակ անարդանաց նայ սէր երեսին զարնըված կեցերէ։ Իմ սրբապղծութիւնէրուս համար թէրվ լեցված, տուա թաղաւորի տեղ ծաղր եղած, գաւազանի տեղ եղեդ ձեռքը առած, թաւդի տեղ սէր գլուխը փուշէր խոթված, ծիբանիի տեղ՝ կուսածին մարմինը մերկա-

ցած, քղամիթ նախատանաց Հագած։

Ա՛ս կերպարանքով առջևդ կեցած կա-
ղաղակէ։ Հայր ո՛ր, Թո՛ղ տուր, ներէ՛ աս
մեղաւորիս աններելի մեղքերը։ Ես ահա
կը քաշեմ անոր տեղը, ես Թո՛ղ մեռնիմ.
իսկ այս անօրէնն բարեբեայն՝ Թո՛ղ որ
խալըսի։ Հիմա եսալ կաղաղակեմ, աս
ողորմելի պատկերը՝ քու սիրական որդ-
ւոյդ պատկեր է, աս ձայնս քու միած-
նիդ ձայնն է, օտարի մը չէ։ Ե՛ս մեղա-
ւոր՝ ես բարեբեայս՝ այսօր քեզի կըսը-
ցընեմ ո՛վ Հայր դէմս Թէ, բարկուԹիդ
դադրեցո՛ւ իմ վրայէս, արդարուԹիդ մոռ-
ցիր, դԹուԹիըդ ցըցո՛ւ, ես խալըսվ մե-
ղացս պատիժներէն։

Ողջ տեղ չէ մեռածը իր մարմնոյն վրայ,
ուժ չէ մեռածը իր կեանքին վրայ, ասոր
խեղճուԹիւնը վրայ մարդու սիրտը չիդխա-
նար, ինչպէս դիմանայ քու հայրական
սիրտդ։ Խոլորովին ջնջէ՛ այսօր իմ մեղ-
քերս, վասն զի բոլորովին վնջը պատա-
րագեց չարչարանքներով քու անչափ սէ-
րական որդիդ ինծի համար. նայէ՛ մէյմը
բարձրէն երկնքէն Հայր ո՛ր աս պատկե-
րիս վրայ որ այսօր քեզի կըցըցնեմ, մի՛
նայիր իմ անօրէնուԹես վրայ։

Ես աս պատկերին տակը կապաւինիմ
կըսպասվիմ որչափ անգամ որ քու բար-
կուԹիդ շարժի իմ վրայ, Թէ հիմա՝ և
Թէ իմ մեռնելուս ատենը։ Երբոր դա-

տատանելն օրը ինձ՝ մեզ համար ուզես իմ
երած սրբապղծութեա՝ յանդգնութեա՝
անարգութեա վրայ՝ ես ասս պատկերին ա-
պահինած ան օրը կաղաղակեմ. Տէր, յի-
շէ, նայէ ասս մինծնիդ պատկերը, ու իմ
ամէն մեղքերուս թողութի տուր։

Ա՜ոգ էլէ։

*Ի յիշատակ Ոանլուսյէ, և ամենայնի
խորհրդոյ Հաղորդութե։*

Ո՛նչ խոնարհութե օրինակ էր Տէր
իմ, որ այսօր մեզի ցցուցիր. դու ինքդ
մարդութի ըլալով յանձն առիր խոնար-
հիլ լուանալ մարդու ոտքը, որ դրսի աղ-
տը լուանալով հոգւոյն ներսի աղտնալ
լուանաս, որ մարդկային հպարտութիը
վերցընես, խոնարհութի սորվեցընես։ Իմ
հոգիս է աղտոտ կերպ կերպ աղտոտու-
թենով, օխտը մահացու մեղքերով. այսօր
Տէր իմ, իմ հոգիսալ լուա, սրբէ։ Իմ
սիրտս է լեցուած հպարտութէ, ամբար-
տաւանութէ, չեմ կրնար սիրտս ինձնեցը-
նել, ինձի անարգանք կրսեպեմ խոնար-
հիլ իմ եղբօրս։ Ե՛ս եմ մեղաւոր, իմ
եղբարս յանցաւոր կրսեպեմ, կըհեռը-
նամ իրմէ։ Ե՛ս եմ անարգանաց արժա-
նի, իմ եղբարս կանարդեմ, կընախա-
տեմ, կըդատեմ, կըբամբասեմ։ Ո՛վ ան-

հուն խոնարհութիւն ածորդուդդ. ինչ պա-
տահան պիտոր տամ դատաստանին օրը,
երբոր քու այսօրուան ըրած խոնարհու-
թիւդ ցոյցնես ինծի, և իմ հպարտութիւս
երեսիս զարնես, որ չէ թէ եղբօրս ոտքը
չհլուացի, այլև ոչ մէկ դուքի մը ցոյցու-
ցի. քէնէ օրինակ չառի սիրտս քար դար-
ձուցի եղբօրս վրայ, զինքը քամահրեցի:
Դու՛ Տէր, այսօրուան ըրած խոնարհութիդ
իմ սրտիս մէջը տպաւորէ, որ փոխուիմ,
քեզ նմանիմ ըլլամ:

Շատ են շնորհքդ որ ըրերէիր մար-
դուս, բայց ինչ շնորհք ինչ հրաշագործ-
ութիւն, ինչ պարգև էր, որ այսօր ըրիր
Տէր իմ, և Աստ իմ: Այքանչելի օրինակ
խոնարհութիւնե տալէն եաև ինծի, ուրիշ
ալ աւելի սքանչելիք մը աւելցուցիր, որ
ամէնէն ծիք և ամէնէն հրեշտակք կըզարմա-
նան: Դու՛ որ՝ սրբութիդ ես ծիր, ուղեցիր
մեղքով լցված իմ սրտիս մէջը նստիլ: Դու՛
որ՝ սարսափելին ես սերովբէից, ինծի հար-
կինք ուրախութիե ըրիր, մէկ տեղ սեղա-
նակից եղար, ան սեղանին վրայ իս սաս-
տիկ սիրելէն՝ դուն քեզ մառցար. ինծմէն
չկրաժնըվելու համար իմ սրտիս կերա-
կուր եղար. ուղեցիր իմ մարմինս քու
մարմնոյդ հետ՝ իմ արիւնս քու արեանդ
հետ խառնել:

Ո՛վ խնամատարութիւն անհուն, ան ածա-
նալու կարծած պատուդն որ՝ ադամայ ա-

տենը երկրաւոր դրախտին մէջը կըփափա-
դէի ճաշակել՝ բայց արդիւնած ըլլալով ինձ
մահ կըբերէր, այսօր վոխելով զան,
աս սեզանը երկնային դրախտ մը ըրիր, և
աքանչելի պտուղ ինծի ճաշակել տըվիր
որ ամօթ-թեդ հետ միաւորիմ: Փառք ան-
բաւ խնայողութեան քո Տէր. որուն վրայ
որ կըզարմանան հրեշտակք, ուսկից որ
կըդողան զաւրութիւնք, ես անիկայ բեր-
նուլ կառնեմ, կըճաշակեմ, սիրտս կըզը-
նեմ, մէկ կըլլամ:

Ո՛վ ամօթ-թի ամօթ. դուն որ իս արժա-
նի ըրիր ասանկ մեծ պարգեւի՝ սրբէ հոգիս,
մաքրէ մարմինս, հեռացուր յուդայեան սա-
տանանէրը, վռնտէ մեղքերը. եկո, թա-
գաւորէ իմ սրտիս մէջը: Ակնէց եղբը
մէկը ջնջեց իմ վրայ՝ որ դուն մինակ Տէր
իմ և Աստ իմ, մէկ տեղ նստինք շնորհօք,
մէկ տեղ սիրենք ամօթային սիրով: Ակնէց
եղբը թող մի տար որ՝ մեղք մը դայ սրտիս
մէջը. լուսաւորէ հաւատքս, զօրացո յոյս,
վառէ իմ սէրս, որ մինակ քեզ սիրեմ,
քեզ փառաւորեմ, քեզի նմանիմ հաս, որ
անդինալ դիմ յանդիման տեսնալով մէկ
տեղ քեզի հետ միասի յաւիտեան: Ամէն:

Աստղ սորբան։

Ի յիշատակ բարեբանութեան Քեի ի վերայ խաչին։

Ո՛վ ահեղ արդարութի՛ն ածայինն որ իմ մեղքերուս կուզես վրէժխնդրութի՛ն ընել իրաւամբք, քեզ կըցըցնեմ կըներկայա՛ցնեմ աս պատկերը միածնի որդւոյդ այ, տե՛ս թէ ո՛վ է որ կըբարձրընայ խաչին վրայ։ Թէ որ ես չեմ ճանչնար անոր մեծութիը, անոր անմեղութիը, անոր անձը՝ թէ ո՛վ է, սակայն դուն տէր կըճանաչես ու կըղթաս։ Ահա ինծի համար է որ դամերը ձեռվընէրուն մէջը խօթել տըվավ, ինծի համար աւազակներու մէջ աւազակի մը տեղ սեպվելով խեղճ կերպա՛ բանքով փայտին վրայ անկըվեցա՛։

Ա՛ս բանիս քարերը չեն դիմանար, կըպատռտըվին, արևը երեսը կըդոցէ, լուսինը կըխաւարի, քու հայրական սիրտդ ինչպէս պիտոր դիմանայ ո՛վ Հայր երկնաւոր։ Ինչո՛ւ Ձե՛ր բազկատարած ինծի համար խաչին վրայ կեցած խղճալի ձայնիս կաղաչէ։ Հայր, թո՛ղ սմա, դի ոչ դիտէ զինչ գործէ։ Հայր, ես կըքաշեմ, կըզոհվիմ, միայն թէ աս մեղաւոր հոգին չկըտակ, ազատվի։ Երբոր դաւթի մարգարէին ձայնը լսեցիր թէ՝ խա զարկ, ժողովուրդը մի՛ զարներ, երբոր դաւթին զոհը

անբան անանձոց տեսար, սիրտդ ինձաւ, ժողովրդեան հարուածը դադրեցուցիր, հիմա դու՛ Հայր դիմումեանց՝ աս ողոր-մուկ աղէկուտուր ձայնը քու սիրելի միածին որդւոյդ լսելով ինչպէս պիտոր չկարծիս աս կենդանին զոհը տեսնալով ինչպէս պի-տոր չխնդալուս իմ մեղքերս, ինչպէս չինչ-նայ քու բարկութիդ իմ վրայ՝ որ իմ ան-ներելի մեղքերովս շարժեցիր։

Բայց ես աս խաչին տակը պլլուած կըկենամ կըսիամ՝ կըսիամ՝ ինչպէս ըրաւ մարիամ մադդաղենացին, ուր որ միած-նիդ արիւնը իր խոցերէն ծուխ պէս վրաս կըլուաղէ. աս անհուն ովկիանոսին արեան մէջ ես իս կրձգեմ կըլլուացվիմ։ Քու սաս-տիկ արդարութիդալ տեսնալով զիս աս ըր արեանս մէջ թաթխուած, կատարեալ թողութիւն պիտոր տայ իմ սոսկալի մեղ-քերուս, վասն զի արիւնն Յիսի է՝ որ լուաց իմ աղտոտութիս, ներկեց իմ հոգիս ու մարմինս. վրաս չերևնար ըրած մեղքե-րուս պղծութիները, այլ գոյն արեան քու որդւոյդ կերևնայ, որ ամէնեան՝ի դութ կըշարժէ։

Այսօր է օր թողութեան ով Աջ իմ, ինչ որ ինչվան հիմա հինդ ղազարանօքս գործեցի. ինչ որ քու տասն պատուիրա-նացդ դէմ եղծեր մնհաւատութ մեղքերով ըրի, և քու բարկութիդ վրաս շարժեցի։ Այսօր է օր հաշտութեան ով անհուն

զթուլթէ. ներեա, քաւեա, և հաշտեա
ում Տէր արարիչ և փրկիչ, որ եկար ի
փրկելու. դուն անսուտ բերնովդ ըսիր.
Եա՛ ես յորժամ բարձրացայց չերէրէ, պահենեցի
ֆեեյիչ առ ի՛ս: Այսօր ահա կըբարձրընաս
խաչին վրայ, և բարձրանալովդ՝ բիւրա-
ւոր կորսըված մեղաւորները քեզի կըձը-
գես, կըփրկես. եաալ մեկին եմ անոնցմէ,
իսալ քեզի ձգէ, քեզի քաշէ փրկելովդ, վե
ղի եաալ քու արեւամբդ գնված ծառադ
եմ: Տա՛ր այսօր ընորհք որ՝ ասկից առքը
միշտ քեզ ծառայեմ, և արքայութե՛ մէջ
քեզ փառաւորեմ՝ ի յաւիտեան: Ամէն:

Թէ որ կուզես՝ կրնաս զուրցել այսօր նաև
ան աղօթքները քեի խօսքերուն. որ խա-
չին վրայէն ըսաւ: Տես առքերը:

Աւազ ջաֆան:

Ի յիշատակ իջման ի խաչէն, և թաղման:

Ինչ օր եղավ աս օրս՝ յորում Քե
բանն ած մեռաւ, աշխարհիս ըստեղծօղը՝
աշխարհ ավըօղն պէս սպանվեցաւ. մեկ
հատիկ անմեղ միածին որդին մարիամու՝
թագելու կըտանին իր ծաղիկ հասակին
մէջ մեռած: Աշ, ըբ ած ածին, աչքիդ
առջին մեռած զաւակիդ ձեռվընկերը դա-

մերէն Հանելով խաչէն ինկնեցուցին, դիրկը տրվին։ Դառնալ աղաչաբերելով կողջոյը կըսէր։ վա՛յ ու՛ղղեակ, սիրդար, անա՛բատ, ու՛ր քեզ ասանկ ըրաւ. վա՛յ իմ միածին որդի, ինչ մեղքիդ համար էր որ՝ քեզ ասանկ անարդական մահուամբ մեռուցին, աւազակ մը ձիւր տեսած՝ աւազակներու պէս քեզ աղջ աղջ սպաննեցին, հիմնաւ քեզ թաղելու կըտանին։

Ա՛ս ողբալու ձայնդ լսելով ու՛ր Մայր ցաւագին, իմ քաջացեալ սիրոսդ չկրնամնար, կըսէշ իր ըրած անօրէնութիւը. ես ինծմէն կուգամ կըխոստովանիմ մեղքերս։ Թէ որ կըփնտռեես ու՛ր ասանկ ըրաւ, ես իս ահա կըցոյցնեմ. ես կըզըրկեմ իմ ըրած անգթութիս։ Իմ զաւակ զուինէրա՛ իմ գէշ մտածմունքնէրս էին՝ որ յիս փշով պատկեցին. իմ մարմնոյս լութինէրս էին՝ որ յիս ծեծել տըվին. իմ գէշ խօսքերս՝ բամբասանքնէրս էին՝ որ ծարաւած յիմէն լեղի խմցուցին. իմ յանդգնութիս՝ հպարտութիս՝ կամաւորապէս մեղանչելնէրս էին՝ որ մէկ եղան, յիմէն ձեռվընէրնալ ստիպեցրնալ խաչին վրայ գամել տըվին, հիմնաւ մեռուցին, թաղելու կըտանին։

Բայց աս ըրած անօրէնութիւնէրուս վրայ ես հիմա ցաւելով կըզղջամ. դիտեմ կըճանչնամ որ մեծ մեղքեր ըրի յա՛ տանջելով, և իրեն արիւնը թափելով, բայց

նոյն արիւնն է՝ որ իմ սարսափելի մեղքերուս համար թողութիւն կընդունի. նոյն յիշեն մեռնելը ինծի կեանք կուտայ, կաղաղակէ: Եւ ես մեղաւորիս տեղը կըմեռնիմ կըսէ. որ ես մեղաւորը յաւիտենական մահուանէ փրկըվի, ինչպէս որ փրկեցի աւազակը:

Օրհնեալ ըլլայ անհուն գթութիւն յիւր՝ որ իմ չնչարչարվելուս համար՝ ինքը չարչարվեցաւ: Գովեալ ըլլայ անբաւ մարդասիրութիւնն յիւր, որ իմ չխմռնելուս համար՝ ինքը մեռաւ: Փառաւորեալ ըլլայ գթած սիրտն յիւր, որ իմ թշնամութիւնս չկրնալով իմ քովս կուգայ, իմ սրտիս մէջը հնորհքով կըբնակի, որ արքայութիւնը արժանի ըլլամ: Ամէն:

Ի ՏՕՆԻ ԶԱՏԿԻՆ

Յաւաքին աւտար։

Տէր իմ Յի՛ս լուսով՛ նը յարուԹե՛ղ լուսաւորի՛ իս այսօր, որ ինչ խորհուրդնէր որ ունի քու նը յարուԹիդ, և ինչ գործքերով ինչ քարող ու օրինակ կուտաս, ան խորհուրդնէրը մնաձելով ու օրինակ առնելով, եսալ քեզի հետևիմ, նը յարուԹեանդ պտուղը շահիմ։

Դո՛ւ Տէր իմ, նը զերեզմանին մէջէն Աբիւսե քարող կուտաս օրինակովդ, որ ինչ ծանր քար դրած էր զերեզմանը գոցելու համար, արգելք քու յարուԹիդ, մէկ դի նետեցիր, լացիր։ Ան արիւսե շնորհ-

քը տուր ինձի այսօր որ Յարութիւն, որ եսալ իմ ծուլութեան ծանր քարերը՝ որ սատանան վրաս բեռցուցերէ, դոցերէ իս հոտած դերեզմանի մէջ մեղքերուս թաղերէ, եսալ արիանամ, մէկ դի ձգեմ ան ծուլութիւնը։

Եւ ինչպէս որ Թշնամիներդ քեզ մոռացին, բայց դու անանկ չկեցար, այլ եղար յարեար, կենդանացար, իմ հոգիս ալ սատանան իմ մեղքերովս սպաննեց, թաղեց, եկեր կեցերէ Թող չիտար որ եղլամ։ Տուր ինձի որ յարութեան ան շընորհքը, որ զղջմամբ և ապաշխարութեամբ մեղքերէս եղլամ, հոգիս կենդանացնեմ։

Գերեզմանին բերանը կնքով դոցեցին Թշնամիները, որ չիգան առաքեալները քանան, դերեզմանէն մարմինդ չիհանեն։ Իմ Թշնամինալ սատանան՝ ամուր կնքով կնքէը կապերէ բերանս, Թող չիտար որ՝ առաքեալներուն քահանայներուն մօտիկնամ, բերանս բանամ, մեղքերս խոստովանիմ, մեռեալ հոգիս մեղքերուս գերեզմանէն դուրս հանեմ։ Դուն Տէր իմ տուր քու զօրութիդ որ եսալ ինծմէն ան սատանային կնիքը, ամօթը մէկ դի ձգեմ, ահեղ յարութիդ ձայնիս, հրեշտակային յարուցիչ բերնովը մեղքերս խոստովանիմ, Թողութիդ դտնամ։

Թշնամիները դերեզմանին չորս դին զե-

նուրնեք կեցուցին, որ պահեն, դրսէն մէկը չմօտենայ, դերեզմանէն դուրս չհանէ. դու անկարօտ դրսի օգնութենէ մէկէն հալածեցիր անոնք: Տուր ինծի՛ շնորհք՝ որ իմ թշնամիներս հալածեմ, իմ փորձութիւնքս՝ որ չար զինուորներուն պէս իմ չորս դիս փաթթուելէն, որ են սատանայ, աշխարհ և մարմին, ասոնք հալածելով մեղքերուս դերեզմանէն դուրս ելլամ:

Նոր մարմին մը առնել, անչարչարելի, հոգևոր ձրիւք զարդարեալ, քառասուն օր աշխըրհիս վրայ կիր, բայց իբր թէ չկիր, աներևոյթ կերպով կըկեցնայիր, կըքալէիր: Տուր ինծի՛ շնորհք՝ ադիկ խոստովանութիւնս ընելէն ետև փորձութենէ՛ ետև՝ ասօրվընէ իմ կիրքերս մեռցընելով նոր կեանք մը սկըսիմ, բոլորովին հոգևոր ըլլամ, սիրտս միտքըս ամբողջին բանէրուն տամ: Ամբողջին բանէրը ինծի՛ անուշնայ, աշխարհս լեղչնայ. երբոր խաչ քաշեմ, չարչարուիմ, իբր թէ չմանամ: Աշխըրհիս մէջը կըքալեմ. բայց քեղի նման իբր թէ աշխըրհիս մէջը չըլլամ: Մեռած ըլլան իմ չար կիրքերս, իմ զգայարանքներս. իբր թէ աչք, ականջ, բերան չունենամ. մեռած ըլլայ ինծի հին մարդը մարմնաւոր, որ դու նոր մարդդ հոգևոր Տէր Յի կենդանի ըլլաս իմ սրտիս մէջը:

Ասոնք են Տէր իմ, որ այսօր ես դերեզ-

մանկդ օրինակ կուտաս. տուր ինձի յաջողութիւն շնորհիւդ՝ որ եսալ ասոնք մոտածելով առջի յարուցիչը առնեմ, որ է մեռած հոգիս մեղքերէ վեր հանել, եւ քու երկրորդ յարուցիչդ արժանանամ. ապաշխարող մարմինս՝ ապաշխարող հոգիիս հետ միանալով անանկով գերեզմանէն ելլամ, որ առաքելոց եւ իւղաբեր կանանց պէս քու անճառ տեսոյդ արժանի ըլլամ յաւիտեան: Ամէն:

Յերէկուդ աւուր:

Ալենակալ եւ հզօր Տէր. այսօր ցերեկուայ քու զօրութիւդ. հրեշտակքն ըրածը ամէն ըրիր, զինուորներըը վռնտեցիր, սանսայլին իշխանութիւնը կապեցիր. քեզի հետ գերեզմանէն մեռեալներըը յարուցիր, դժոխքը աւերեցիր, բիւրաւոր հոգիք նահապետաց՝ որ քեզ վրկողիդ կըսպասէին ձերցանկացիր, խաչցուցիր, արքայութիւն արժանի ըրիր. խաչին նշանաւ սատանային թշնամանքն վասյ վատաւարապէս յաղթանակեցիր, ինծիալ յայս տրվիր երջանիկ յարութիւն:

Աղաչեմ ահ Տէր զօրութեդ, այսօր մեծ ուրախութեն օրդ է, պարգեւ բաշխելու օր է, պարգեւէ Տէր իմ աս շնորհքս, որ եսալ քեզ նման խաչակից ըլլամ. իմ մեղաւոր մարմինս, իմ չար կիրքերս, մոլութիւներ

խաչին վրայ դամելով մեռցընեմ, որ քեզ նմանելով արժանի ըլլամ ՝ըր յարուցեդ: Երբոր փողն դաբրիէլեան գոչէ Արթիք մեռեալք, երբոր ամէն մեռեալք որչափ մարդ որ եկերէ աս աշխարհ պիտոր կենդանանան, առջիզ դան, ոմանք ՝ի յարութիւն կենդանի մնալով, և ոմանք ՝ի յարութիւն դատաստանաց, ան ահեղ օրէ իմ հոգիս ապաշխարութիւն սրբըված ըլլալով, մարմինս փթթած հոգէն դուրս ելլալով, արժանի ըլլամ Տէր իմ յարութեան կենդանաց. քու օրհնուած ձայնդ լսելով, որով պիտոր հրաւիրես ՝ըց արդարոց դասըը, ան ՝ըրկութեան հետ միկ տեղ դասակից ըլլամ արքայութեանդ մէջ, քեզի հետ միկ տեղ թագաւորելով, հոգւով և մարմնով քեզ փառաւորելով յաւիտեան: Ամէն:

Յերրորդ աղօթք:

Հոգիս մեղքերով մեռած՝ քու տեսութիւդ պրկըված՝ կարօտի կըսիափափ Տէր Յի՝, ՝ըր առաքելոց և իւղաբեր կանանց պէս քու քովդ դալ, քու տեսոյդ արժանանալ, քեզ գտնալ, քեզի հետ խօսակից ըլլալ, բայց սատանան իմ սիրտս կըկոտրէ, ըսելով, Ո՛վ նաւաչէյոսպէ մեղ ալէն ՝ի դրանդ հերիւնանէն: Ահա աս տաբակոյսներ ՝ըր՝ աս ծուլութիւնէներ են՝ որ խոչ չեն իմ տար լինալ քեզի դալու. տուր լինալ անոնց

շնորհքը՝ որ ՚ձեզ ապաւինելով քեզի դալու ձամիսաս առաջ երթամ, եւ չիգառնամ։ Հրեշտակաց օգնականութեան արժանի ըլլ՚ Տ՚ր իմ, որ անոնք ան ծանր քարհերը ծուլութեան մէկ դի նետեն։

Առտուընց կանուխ խուճնկ աղօթից կուզեմ պատրաստել անոնց պէս, սատա նան աղօթքը ինձի ծանր քար մը կերևցընէ. բերանս շարժել աղօթելու համար՝ դիտեմ թէ հիւանդուի կըբերէ, աղօթքալ ընեմնկ՝ քեզ չեմ գտնար, այլ պարապ գերեզմանի կըդրտնամ, համ չեմ առնէր, չեմ ուննենար ներմուծանդուն։ Տ՚ուր ինձի անոնց շնորհքը. ինչպէս որ քեզ չիգտանինկ, լալ աղբալ սկսան, ան լացուլ գտան զքեզ, եսալ զդնալ լալ համ մեղքերս՝ որ ինձի կօրմնցընել տըվալ զՅ՚ս. և ան աղբալով գտնամ անոնց շնորհքը ներմուծանդութեան ։

Երբոր լալուվալ չիգտան զքեզ ՚ուրդ, դե բեզմանէն վերատուեցան, կըմնայնին կելլայնին, անուշ հրեշտակաց հետ խօսակից ըլլալու արժանի եղան, հրեշտակներէն աւետիս մխիթարուն առնին։ Եսալ որ լալով վնտռելով քեզ չեմ կրնար իմ սրտիս մէջը գտնալ, մ՚ը զի մեղքերուս պ՚ս մեռուցի, սիրտս հատած գերեզմանի դարձուցի ուր չկրնար յ՚ս, անսանկ ատեննալ յոյսս չի կըտրեմ, արդունք ապաշխարուն թափեմ, հրեշտակաց հետ խօսակից ըլլալով գոչեմ։ Արի ՚ուր, օգնեա մեզ մ՚ը անուան քո, մի

մերժեր զմեզ խոպառ վասն անուան քո. ցոյց ինձ զդէմս քո:

Ձեղխնացաւ սիրտդ մարխամու արցունքին, եկաք երևցար՝ բայց վոխված լաթիքով ըլլալով չճանչցաւ. ինչխան որ դուն իրեն անունը տալով զինքդ ճանչցուցիր: Աստնկալ Տէր իմ, թէպէտ կերևնաս ինծի՝ խոտհուրդ հաղորդութէ, բայց փոխված կերպարանքով ըլլալով հացին տեսակաւ երևնալով իմ տկար հաւատքս քեզ չիկրնար ճանչնալ. ան ատենը դուլաթ տուր ինծի քու ձայնդ, կանչէ իս շնորհքով, բայց հաւատքիս աչքը որ քեզ տեսնայ:

Ձիմաղուցիր մարխամու մտխիկնալ, բայց խօսք տըվիր, ու աւետիս միխիթա, րուն խրկեցիր առաքեալնիդուն: Աստնկալ տուր ինծի աւետիս միխիթարութէ, որ հոգւոյս պատմեմ. տառապեալ հոգիս լսելով շնորհքովդ ուրախանայ, և ուրախութէ սպասէ օր մը քեզ տեսնալու յաւրուն ատենը դեզ իր տրը անճատ ուրախութէ միշտ և յաւիտեան: Ամէն:

Ա. պահ Աւետման ։

Բանդ ած Յիս Քս, միածին որդի ոյ. որ այսօր երկինքը կըթողուս, երկիրս կինչնաս, յերկնային փառաց յերկրաւոր անարգութիւն խոնարհիս, ածութիւնդ կերպարանքին վրայ, հոգեղէն կերպարանք կառնես ։ Փառք Տէր իմ, փառք անբաւ խոնարհութիւնդ քո, հրեշտակք սասանին, սերովբէք զարմանան ։ Ասես մի ածութիւնդ ահեղ կերպարանօք իս կանչեցիր, ես չիլսեցի, մանաւանդ թէ պատուիրանքնէդդ կոտրեցի անարդեցի, այսօր իմ սիրոյս համար քու փառդ քու ածութիւնդ կըմոռնաս, մարդ կըլսես որ իս կանչես շահիս. իս աշակերտես,

ու քու անդին արիւնդ թափելով իս ա-
զատես: Ի՛նչ հնարհակալութիւն ընեմ Տէր
իմ. օրհնեալ են ակր վառք քո, մեծ են
ողորմութիւք քո, անհուն է խնայատուէ քո:
Յիշէ Տէր իմ ասօրւան ըրած քու մար-
դասիրութիւդ. թող մի տար որ իմ չարու-
թիս պարապ հանել տայ աս քու ակրդ.
մի թողուր իս ինծի, դուն իս կանչէ շը-
նորհքովդ, դարձու իմ մեղքերիս. հանէ
իմ սրտէս հպարտութիւնը՝ որ շատ մեղքե-
րու պատճառ կըլլայ. սիրտս կակղցու-
քու ձայնդ լսելու, քու կին խոնարհու-
թեանդ հետևելու:

Ասւ աղօթք:

Ո՛վ տիրատայր կոյս Ածածին, այսօր է
օր քու Ածատայրուե ընորհաց, որուն մէ-
կը՝ի մարդկանէ չիհասաւ: Հայրն ած աս-
չափ մարդկանց մէջ միայն քեզի հաւնե-
ցաւ. Որդին ած քու արիւնէդ իրեն մար-
մին առաւ. Հոգին սը ած բոլորովին իջ-
նալով քու վրադ հովանի եղաւ. և բովան-
դակ Ամենածը երրորդութիւը քեզ միայն
հաճեցաւ: Դու հոգեղէն դողով ընտրեալ
եղար, մարդէ վեր, հրեշտակներէ վեր դե-
րապանցեցար: Բանն ած ըլլալով այսօր
խոնարհեցաւ ինծի համար մարդ եղաւ,
դու մարդ ըլլալով բարձրացար, այ ծնօղ
եղար: Զարմացան հրեշտակները՝ տես-

նալով որ՝ մէկ հողեզէն մը այ մարմին կուտայ, այծ կըծնանի, այծ կըզրկէ, ժուռ կածցընէ. խոնարհեցան քեզի սերօրէք ու քերօրէք, տեսնալով որ՝ աշխոռ եղար բա նին այ. օձարան հոգւոյն ըլլ. Թագուհի երկնի և երկրի: Ուրախացաւ մարդ կային ազգը տեսնալով որ՝ իր մէջէն մէյ մը անանկ փարաւօրվեցաւ՝ որ Հարսն եղաւ հոգւոյն ըլլ. խակապէս մայր եղաւ այ, և Աշտածին:

Հիմա եասլ հրեշտակաց հետ մէկ տեղ ուրախանալով հրեշտակային ողջոյնը կուտամ քեզի: Ուրախ լեր Էերէրէաէ, ուէր ընդ ուէղ: Դուռ որ ասչափ մեծուխեան հասար ըր Աշտածին, որ ամէնն խելքէ մարքէ դուրս է, այսօր ինծիալ մէկ շնորհք մը ըրէ, մէկ կատարեալ դարձ մը տուր, զղջման ու յարատեւութեան շնորհք: Ըրչափ որ անարժան ըլլամ քու շնորհացդ, բայց յիշելով ան մեծուխեան հասնելու օրդ, ան Աշտամայր ըլլալու ժամդ, կաղաչեմ մի մերժեր իս այսօր. Թէ որ կենդանի աշխարհիս վրայ տեսնայի քեզ, ու աս օրվան փառքդ յիշեցնելով աղաչէի, չէիր իս մերժեր. հիմա կենդանի հաւատալով երկինքը Աշտամայրուխեան աթոռը նստած քեզ կըտեսնամ, կաղաչեմ, մի Թողուր իս այսօր զուրկ ի շնորհաց: Ինչպէս որ զարմացան հրեշտակք ասօրվան Հրաշքին համար, այ մարդասիրուխեդ համար որ մե-

ղաւորաց վերայ ցրցուց, անանկալ իմ վը-
րայ տեսնալով քու մեծ շնորհդ իմ կա-
տարեալ դարձիս համար, զարմանան ալի-
տոր հրեշտակներըը, ու քու անունդ փա-
ռաւորեն:

Ո՛վ աստղ առաւօտեան լուսաւորէ՛ իս
այսօր: Ո՛վ արուսեակ զուարթարար ու-
րախացո՛ իս այսօր: Ա՛խիմարդ վշտացե-
լոց մխիթարէ՛ իս: Օգնականդ քրիստո-
նէից՝ հասիր ու օգնէ՛ ինծ: Ապաւէնդ մե-
ղաւորաց ազատէ՛ իս բեղկարին ձեռքէն և
իմ մոլութիւններէս. որդի ըլլ իս, որ
հասլ քեզ ու քու որդիդ միածին փառա-
որեմ յաւիտեան: Ամէն:

Ի ծնեալ Յամբարձման ։

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, քու վարդդ հայելի օրինակ տուիր ինձի. խորհրդով կատարեցիր ամէն բրածնէրդ, առաջ չարչարվեցար, խաչեցար, եարդը յարութիւն առիր, այսօր փառօք համբարձար երկինքը. ցոյցիր աստուած ինձի որ՝ առաջ պէտք է նեղութիւն և խաչ քաշել, եարդը անդ քաշածնէրուն համար փառք վայելել։

Առաքեալներդը կանչեցիր՝ որ ձիթենեաց լեռը ելլան, ուր որ սկսերդիր քաշել քու ըբ չարչարանքներդ՝ հոն եարդի խրատներդ՝ եարդի ողջոյնդ տուիր։ Իմ հոգիսաղ ահա կեցած է այսօր անանկ տրտմած, կըսպասէ որ՝ դուն կանչես քովդ նեղութեան լեռը ձիթենեաց, որ սրտովս

մոքովս հեռընամ վեր եղաւ ասս աշխարհս. հիս իբր բարձր լեռան վրայ. ձգեմ զզուսիմ աշխարհային բաներէ. և բարձր երկնային բանէրու փափագիմ, ինչ նեղութիւն, ինչ խաչ խրկես սիրով քաշեմ, հոգւոյն սըպ շնորհքովը մխիթարվիմ:

Երբոր բաժնըվելու եղար, հետիդինն խօսեցար՝ իբր թէ մեզըննալով բաժնըվեցար, հոգին սը խրկել խոստացար, որ սիրտ առնեն: Իմ հոգիսալ որ բաժնըված է քէնէ, կրնդրէ քուկին սիրտ տալ. կարօտ է հոգւոյն սըպ շնորհքին մխիթարութեանը:

Ամէն խօսքէն եառը՝ ձեռքդ ամբառնալով վեր վերցընելով օրհնեցիր առաքեալներըը, անանկ համբառնալ սկսար: Ա՛խ, յիշէ Տէր իմ ասօրվան ըրած քուկին մարդասիրութիւնէդդ: Ո՛ւր են սը, ողորմութիւնք քո առաջինք: Եսալ այսօր նը լեռը եղած պատարագիդ առջին, քու քովդ ընկած կեցած եմ զղջմամբ ու խոստովանութիւն, քեզ կրտեսնամ սը խորանին վրայ: Իմ վըայալ ձեռքդ դիր, խալ օրհնէ, որ մեղքէրս սրբըվի, հոգիս լուսաւորվի. հոգւոյն սըպ շնորհքը խրկէ որ ասկէց եառը միշտ քու խրատներդ բռնեմ, պատուիրանքներդ սիրով պահեմ. շնորհքով հոս քէնէ չվըաժնըվիմ որ՝ արքայութիւն մէջնալ միշտ քեզի հետ միասին յաւիտեան. Ամէն:

Աշ աղօթք ։

Ծ Ադաւոր Թագաւորաց Տէր իմ Յս, այսօր է քու Թագաւորուեդ օրը. ասանկ միառաւոր հանդիսաւոր օրը՝ երկրաւոր Թագաւորնէրը պարտապաննէրուն կը-նային, բանտարկեալնէրը կազատեն, աղ-քատնէրուն պարգև կրբաշխեն ։ Քանի՛ աւելի պիտոր ըլլայ քու շնորհացդ չափը ով Թագաւոր երկնաւոր. նայէ՛ իմ խեղ-ճուԹեանս վրայ. մի՛ Թողուր իս այսօր ա-ռանց շնորհացդ, ոչչափ անարժան ըլլամ՝ ԹողուԹի տուր, պատռէ՛ այսօր իմ ան-նեղելի մեղքերուս պարտեաց ԹուղԹը. ազատէ՛ իս սատանայի կապանքներէն, մե-ղաց բանտէն, և մեկ ողորմուԹի մը՝ մեկ շնորհք մը տուր ինձի, որ ասկէց եառը սիրտս միտքս բոլորովին աշխարհքէ կտրեմ, երկինքը առ ած համբառնամ ։

Եւ երբոր սատանան իս յուսահատցը-նէ, հաւատքս խաւարեցընէ, որ քեզ չեմ տեսնար, աղօԹքէ համ չեմ առնէր, աղօԹքիս մէջը ամենևին ջերմեռանդուԹի չեմ իմանար, քու նը պատկերդ մոռացս առջևէն անհետանայի կըլլայ, նը ձանդ կը-հեռընայ, անոր տեղը սա աշխարհիս պղտոր ու ամպոտ փորձուԹիւնները կերևան աչքիս ։ Ան առենը խրկէ՛ Տէր իմ, քու երկու հրեշտակներդ. ինչպէս որ խրկեցիր առաքեալներուն, որ անոնք խօ-

սելով իս միսիթարեն, հաւատոքս զօրացընեն, թմրուելիս ափշուիս փարատեն. յո՛ նորին քեզի պիտոյ դայ ըսելով, աւե՛տիս ուրախութե՛ տան: Եթալ առաքելոց պէս պայծառ հաւատոքով ջերմեռանդ աղօթքի հետ ըլլամ, միշտ քեզի ծառայելով հոգւոյն շնորհաց արժանի ըլլամ: Ամէն:

Ի ՊՕՆԻ ՀՈԳԵՓԱԼԱՓԵԱՆ:

ՅԱՒԱՀԻՆ ԱՒՈՐ:

Ով հուր երկնայինն՝ որ ամէնհուն սիրոը հոգւոյ եռանդ կընձդես, շունչ անմահարար՝ որ հիւանդացեալ հոգւինեըը կրօնացընես, ցօղ խնանալի՝ որ երկինքէն ինջնալով եկեղեցնայ պարտիզին մէջ զարմանալի ծաղիկներ կըբուսցընես, մեղաւորնեըը կըսրբես, արդարնեըը մարտիրոսութե՛ պսակին կըհասցընես, միտքը կըբանաս, կամքը կըզօրացընես:

Ո՛ր մէկը ըսեմ քու անբաւ զարմանալի արուեստնեըդ Հոգիդ սո՛ւրբ. ո՛ւր է որ՝ ինձիալ այսօր մէկ նոր շնորհք մը հնչես, որ եսալ փոխուիմ: Հաւատքիս աչքը բացվի, միտքս արթընայ, ան դիի բանիըը յայտնի պայծառ տեսնամ, աս աշխարհիս ունայնութիը խնամամ, զգուխմ անոնց մէ: Յոյսս զօրանայ, զօրանալովը՝ սիրով փափագով պահեմ քու պատուիրանք-

նէրդ։ Սէրս վառվի, վառվելովը՝ մեղքէ հեռընամ, այ Ճամփան բռնեմ, աչքս ըբ մաքուր պահեմ, ականջս ընդունայն դատարկ խօսքերէն հեռըցընեմ, լեզուս ամէն ղղայարանքներս ըբ պահեմ։

Ինչ մեղքեր որ ըբի ընդդէմ Հոգւոյդ սըբ՝ ի մանկութէ, կամ յուսահատութէ, կամ յանդգնութէ, և կամ արհամարհութէ քու ներքին շնչմանդ դէմ, ամէնքնալ ղղջմամբ խոստովանիմ. խոստովանութես առնեն՝ մոքիս ալ կոծութիը որ սատանան կըխառնէ, դուն փարատես, ըբ հաղորդութիը ջերմեռանդութէ առնելու արժանի ընես։

Ասոնք և ուրիշ զանազան շնորհքներդ խնդրեմ տուր ինծ այսօր, բայց գանձդ բաշխելու, վասն որ առանց քու շնորհացդ իմ ամէնն ըրածս պարապ է, մեռեալ է. դուն Հոգիդ ըբ կենդանարար, ևկ և կենդանացո վասն արդեանց յիւր միածնի, որ քեզ նորէն մեզի պարգևել տըվավ։

Յերիցորդ աւուր։

Ով Հոգիդ ըբ տէր և կենդանարար, կըշնչես ուր որ ուզես, կըպարգևես որին որ ուզես, կուտաս ինչ պարգև որ ուզես. այսօր սատոիկ հովու նման ինձնալով վերնատան մէջ ձինորսներդ առաքեալ ըրիր,

բան չնդիմացողները վարպետ քարոզիչ ըլ-
լին, խոսիլ չիկրցողներուն՝ զանազան լե-
զուներ սորվեցուցիր։ Ո՛վ անմահական
բաժակ, այսօր ձեռայինս բաժակիդ մէկ
դիմի մը խմցուցիր՝ որ մայլեցան։ երկրա-
ւոր մարդիկ երկնայինն եղան. խաչին
փախչող առաքեալները՝ սիրով փափա-
գով տանջանք քաշել սորվեցան։

Ես ամէնէն կարօտ եմ Տէր իմ. հո-
գիս անապատ դարձերէ, զուրկ մնացերէ
շնորհքէդ, վասն զի ինչ շնորհք որ տը-
վիր Ալոտուածքէ և ուրիշ խորհուրդներով՝
ամէնէնալ կարմնցուցի մեղքերովս։ Ա՛յ-
սօր ինծիալ չնչէ մէկ շնորհք մը՝ որ ան
երկնային բաժակին համը եսալ առնեմ.
հոգիս ծարաւը բժշկըվի. եսալ բոլորո-
վին փոխվիմ, երկնայինն բանները անուշ
երևնայ, երկրաւոր բաններըը առեղի ըլլայ։
Ամէնէն աւելի՝ ինչպէս առաքեալները
մէջտ աղօթիդ հետ պարապելով՝ արժա-
նի եղան քու շնորհքիդ, տուր ինծի այսօր
շնորհ Աղօթիդ, որ ուղեղով փափագե-
լով աղօթքս ընեմ. ան չորութիւնը՝ որ
աղօթքիս ատենը սատանան կրբերէ, ինծ-
մէն հեռ ընայ, մտոքս չլցնդի, ձանձրու-
թիւնը վըայես երթայ. երբոր սատանան
աշխարհային հոգը մտածմունքը աղօթքիս
մէջը մտոքս կրբերէ իբր հարկաւոր մտած-
մունք, անանկով աղօթքս բոլոր պարապ
հանել կուտայ, անպտուղ կընէ, ան ա-

տենը տուր ինձի քուկին անմահական քաժակին հոգևոր զմայլումը՝ որ աս մեռած մունքնիրը փարատէ, երկնայինն մեռած մունքնիրը իս զմայլեցընէ, ինչպէս որ տըվիր քուկին նբէլըուդ: Անանկով եսալ անոնց հետ մէկ տեղ յաւիտեան փառաւորեմ զամենաքը պերբորդութիւնն զՏայր, և զորդի, և զՀոգիդ նբ. Ամէն:

Յերբորդ աւուր:

Ինչ շնորհ լեզուաց էր Հոգիդ նբ, որ այսօր պարգևեցիր առաքեալներուն. և ինչ շնորհ լսողութիւն էր, որ այսօր պարգևեցիր լսողներուն: Յիս միաձին երկնայինն խարանէր կըխօսէր, մէկ քանի հոգիին սիրտը հալիս կըշարժէր: Ջի ըն էր Հոգի: Իսկ այսօր քուկին լեզուաց պարգևովդ՝ մէկ անդամ խօսեցաւ նբն պետրոս, անով իրեք հազար հոգիի սրտերնին կանկըղցուցիր, հազած մուի պէս ըրիր, հաւատքի բերիր, որ զղջումով ապաշխարեցին, մեղայ դոչեցին: Ախ, Տէր իմ, իմ սիրտաս քարի պէս պինացերէ, մեղքի մէջ կորերէ, աչալի հոգևոր խարանէր կըլլայ՝ չկակըղնար. աչալի հոգևոր խորհուրդներ կառնէ՝ մանաւանդ խորհուրդ նբ հաղորդութիւն, մէկ շահ մը չիգտնար:

Դու Տէր, այսօր դանձդ շնորհաց բացերես, կըբաշխես քուկին սիրելիներուդ,

մի նայիր իմ անարժանութեանս վրայ. տուր ինծիս դառնալու շնորհք այսօր, ան դարձողներուն պէս, որ տեսնամ իմ անօրինութիւնս, զգուիմ անոնցմէ, զղջամ ապաշխարեմ քու շնորհքովդ. և քու ծառադ ըլլամ, քեզ փառաւորեմ հոս և արքայութեան մէջ յաւիտեան: Ամէն:

Յ՚Ա ՊՕՆԷ Ա՚ԱՐԴԱՒԱՏԷՆ:

Յաւաքին աւուր:

Ընդհանուր խմաստութիւն չկայ ամէնդ իմով, որ առաջ խաչ քաշել բարողեցիր, տեսար որ՝ ծանր երեցաւ խաչին նեղութիւնը, իմանան որ՝ ետքը ինչ փառաց պիտոր հասնին խաչ քաշողները, ցըցուցիր այսօր քուկին փառքդ: Ինչ երջանիկ ժամ, յորում որ առաքեալքը աս մարմնոյս մէջը ըլլալով՝ արժանի եղան ածուե փառքդ տեսնալու, ինչ զմայլուածք, ինչ ուրախութիւն, որ իրենք ղիրենք կորանցուցին, մոռցան մարմինը, մոռցան ամէնն աշխարհի ծանրութիւնը մէկ քիչ մը ածուե փառքդ տեսնալնուն համար: Հապա ինչ մայրիլ պիտոր ըլլայ ինծի, երբոր բոլոր ածութեան փառքդ պիտոր տեսնամ արքայութեանդ մէջ.

Գիտեմ որ մինակ ան առաքեալներուն

ցըցուցիր քու փառքդ, որոնք որ մարդիկ ներկին՝ քաղքին մէջէն՝ դուրս հեռըցուցիր, բարձր լեռը հանեցիր։ Եսալ կառաջադրեմ Տէր իմ, որ ասկից ետքը սրտովս մոքովս դուրս ելլամ մարդկային դէշ վարմունքներէ. երկրաւոր պարապ զբաղմունքները՝ մարմնաւոր աւելորդ մոմոգքներըը մէկ դի ձգեմ, վերին լեռը ելլամ, վերին երկնային բանկըը մոմոգամ, ձայնին պատուիրանքներդ բռնելով սիրտս պահեմ, որ քու խօսք տըված երանիին հասնիմ։ Երանի այնոցիկ՝ որը նը են սրտիւք, զի նոքա զձե տեսցեն։ Դուռալ Տէր իմ մի արհամարհեր իս, մի յիշեր իմ չարութիէնէրս այսօրվան փառացդ համար. լինձիալ ցըցու այսօր քու նը երեսդ աս աշխարհիս մէջ հնորհքով իս լուսաւորելով, անդինալ դէմ յանդիման քեզ տեսնելով։

Ցերէրորդ ասար։

Աղաչեմ պիտոր հասնիմ Տը Յն ան ատենին՝ որ հոգիս բոլորովին հեռընալով հրաժարելով աշխարհային ունայն բաներէն, հոգևոր աչքով քեզ տեսնայ այլակերպեալ, մոռածական աղօթքներով քեզ տեսնայ առաջ մարդկութիդ խաչով փըշով պսակեալ, եորը ձեռքդ փառաւորեալ։ Պատարագին մէջ դէմ յանդիման քեզ տեսնայ այլակերպեալ՝ի խոր-

հուրդ հաղորդութեան իմ սիրոյս հա-
մար, միտքս բոլորովին քեզի դայ, կամքս
բոլորովին քեզ սիրէ, քու վրադ խօսի,
ինչպէս որ մովսէս և եղիա քովդ եկան,
քու կին չարչարվիդ կըսիրեին, կըխօրա-
թէին։

Ան առեղը իմ բանականութիսալ պըյն
պետրոսի պէս մայլելով՝ աղաղակէ։ Տէր,
քարոզ է մեղ ասա լինել. ի պատգոյ երթա գա-
ղաթա։ Տէր, աղէկ է մեզի ասանկ մնա-
կուն մէջ կենալնիս, չկրիշնէք թադաւո-
րական անէրը, չկրիշնէք աշխարհիս զուար-
ճութիը, հապա մինակ աս պըտի մտածմանց
լեռը նստինք, թէև տաղաւարի (չատրըվ)
տակ ըլլանք. վասն զի ուր դուն ես, հոն
տաղաւարնալ դրախտ կըլլայ, արքայուն
կըզտուինայ։ Հոս կենանք Տէր իմ, մէկ
տեղ կենանք քեզի հետ՝ որ ես ձշմարտու-
թի և կեանք. մէկմէկէ չկրաժնըվինք յա-
ւիտեան։ Թոզ մի տար ոմ որդի այ, որ
իմ առջի չար սովորութիներս մեզքերս իա
քէնէ բաժնեն, հապա հոս միշտ հոգևոր
կենօք քեզի հետ կենամ, որ անդինալ ե-
րանական ձայնը լսելու արժանի ըլլամ.
Դուա է որդէ էմ սիրելի. և բոլոր ածուքեան
վարդ դէմ յանդիման տեսնամ, որ է
երանութիւն յաւիտենական։

Ի պահ Աբրահամեան ։

Յաւելին առաք ։

Այսօր է օր դեռազանց մեծուձե քեզի համար ով փառաւորեալ տիրուհի, և բոլոր աշխարհիս օր ուրախութիե ։ Այսօր հրեշտակաց բազմութիե վերափոխեցար, բարձրըցար, կուսանաց՝ մարտիրոսաց՝ առաքելոց դասերէն վեր եղեալով ընդ աջ մէ քի նստար ։ Ամենայն երրորդութիը եօթնաբփեան շնորհօք քեզ զարդարեց, թագուհի երկնի և երկրի քեզ պսակեց. դանձասեռ ամենէն շնորհաց հոգւոյն Աստ քեզ դրաւ ։ Ամենեքնեալ քեզ երանի տալ վին երկինքը, մինք ալ քեզ երանի կուտանք երկրիս վրայ ։

Ասանկ ուրախալի օրդ ով հրաշափառ Թադուհի, խալ յերէկ, խալ մի ըրկեր քու շնորհքէդ. իրաւի չեմ արժանի առ ջիդ երևնալու իմ ծանր ու սոսկալի մեղքերուս համար, բայց ահա այսօր է օր Թողութեան, այսօր է օր իմ վրայ նայելու, ինծի՝ալ մէկ շնորհք մը բաժնելու։ Թէ որ երկրաւոր Թագաւորը ու Թագուհիը իրենց պսակված օրը մեծ մեծ պարգևներ կըբաշխեն, առատասրտութիւն կընեն, յանցաւորաց մեղքերը կըներեն, բանտէն կըլսատցընեն, ողորմութիւն կըբաժնեն, դու երկնաւոր Թագուհիդ քանի՞ աւելի քու Թագաւորութիւդ օրը իմ մեղքերս պիտոր չկիշես, իս մեղաց դերուԹիէ ազատես։ Թէ որ Յ՚ի՛ր ոտներուն շնորհքնէր կըբաժնէ, որ Թագաւոր ողորմութիւն է նաև արդարութիւն, որչափ աւելի դու միրամայր, որ միայն ես Թագուհի ողորմութիւն, և մայր գԹութեան. քու դուռդ՝ մէկը վնասատ՚ըվլիր չկիտաս պարապվիր։

Աղաչեմ ով Թագուհի երկնի և երկրի, որչափ աւելի բարձրըցար՝ անչափ աւելի շատցաս քու զօրութիդ օգնելու համնելու ամէն հաւատացեալոց վրայ, ինչպէս որ արևը որչափ աւելի բարձրընայ, այնչափ աւելի կըտարածընէ աշխարհս։ Եսալ մէկն իմ ան հաւատացեալներէն, իրաւ իմ աննեղելի մեղքերս մտածելով՝ կըտաս

հատիկ՝ բայց քուկին այսօրուան փառքդ՝ թագաւորութիդ մուտ եղելով՝ սերտ կառնեմ կը քաջալերիմ. ես ինձ մէն խոստովանելով քահանային առջեւն մեղայ կըսեմ, սրտանց կը ցաւիմ։

Աւ զղջմանս վրայ նայելով քուկին հոգը բարեհաճութիդ՝ և մայրական գթութիդ՝ կատարեալ թողութի առնես այսօր իմ մեղայ. հաշտեցընես իս այ հետ, շնորհք տաս ապէդ ետև այ ծառայելու, որ արժանի ըլլամ քուկին փառդ տեսնելու քի թագաւորին հետ, և միշտ օրհնելու յաւիտեան. Ամէն։

Յերիրորդ աւուր։

Օրհնեալ փառաւորեալ ըլլայ ամենաներորդութիը՝ որ քեզ միայն ընտրեց իր ստեղծուածոց մէջ, մարդ հողեղէն մայր այ ըրաւ. մեր երկրէն զքեզ առաւ երկինքը հանեց, հարսն հոգւոյն սրբ և թագուհի ամենայն արոց, տիրուհի երկնի և երկրի պսակեց։ Քու թագաւորութիդ աբք կուբանանան, հրեշտակներք կըզմայլին, երկրաւոր մարդիկ կրցնծան կըսօնեն, մեղաւորնեք կը մխիթարին։ Քանի քանի մեղաւորնեք վրկըվերեն քու ձեռքովդ Սբ ածածին, որ առանց քեզ՝ հասնելու չէին փրկութե. անոյ քու փառդ մեծցաւ, որ դուդ թագաւորութիը ընդարձակես

ցաւ, ամենաւբ երրորդութեան պատիւը բարձրացաւ։

Հիմա ինձիպէս մեղաւորը՝ որ ամենեւին յուսահատված ոտքդ ինկէր կուլայ կաղաչէ, թէ որ փրկես՝ որչափ աւելի քու փառքդ կըմեծնայ, ամենաւբ Երրորդութիը կըփառաւորվի, Քրիստոսին սատանայ ամօթով կըմնայ։ Անանկէնէ ով մայր ողորմուե, ով թագուհի դանձապետ շնորհաց, իսալ փրկէ այսօր, ազատէ մեզքէրէ. մի ձգեր երեսէ։ Որդին այ ասոր համար քեզ աս փառքս հասցուց, ինչպէս որ սատանան եւայի ձեռքով մարդիկ կորսնցուց, յիսալ ուզեց քու ձեռքովդ մարդիկ խալսցընել, մեղաւորներըը փըրկել, որոնց գլուխը ես եմ իմ մեղքէրուս ծանրութիը համար։

Ա՛յլ մեծ է քու փառքդ, քու բարեխոսութիդ, քան թէ իմ մեղքէրս. իս փրկելու համար ձեզ ասչափ փառաւորեց, աս բանիս համար թագուհի պատկեց այսօր։ Քուկինն ձեռքդ է այ անհուն շնորհքնէրը, անհուն ողորմութիը, որ մեծ է քան թէ իմ մեղքէրուս մնծութիը ով տիրամայր։ այսօր մէկ խօսքով թագուհի կրնաս առնել, և ղէման շնորհք, որ ես ալ բոլորովին փոխվիմ, առ ձեզ դառնամ, մեացած առենս բարեգործութիե անցընեմ. քու քովդ դալու, քեզ և յիս փառաւորելու արժանի ըլլամ. Ամէն։

Յ. ԾՆՆԴԵԱՆ ԱՔ ՍԾԱԾԻՆ ։

Ա՛ստղ առաւօտեան Ս՛ք Ածածին, որ մըթի դիշերվան մէջ միխիթարուի կուտայ, ու առաւըվան մօտիկ ըլլալը կիմացընէ ։ Արշալոյս աւետաւոր՝ որ արեւուն գալը կիմացընէ, ամէնն աշխարհ կուբախացընէ ։ Այսօր մեզի եղար Ս՛ք Ածածին արշալոյս և առաւօտ ուրախարար. քուկին ծննդեամբդ անմխիթար որդիք ադամայ տեսան մէկ լոյս մը խաւարած դիշերվան մէջ, խմացան դալուստը արեգական արդարութեան քոյ, և ուրախացան ։

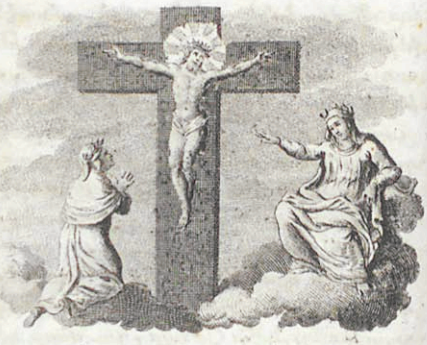
Հիմա եսալ մեկն եմ անմխիթար Տէսա ցողնէրէն, մեղքերու մէջ կորսըված ըլլալով, ուրիշ բան չունիմ, բայց եթէ

մեզբէրէս զղջալով, քու առջեդ կէյնամ խեղճ ողորմելի, զղկրված ամէնէն չնորհքէ։ Դու որ ասանկ ուրախութէի եկար աշխարհի այսօր Մ՚այր ըբ, ասանկ վարաքտեցիր մեզաւորաց ու արդարոց տրամութէիը, ասանկ ուրախուէ օրդ՝ մի թողուր զիս իմ խեղճուէս մէջ, մի յիշեր իմ անօրինուիս, տուր ինձի պէտք եղած չնորհքը նէրը։ Ան հոգևոր ուրախութէիը որ աշխարհ բերիր, ինձիալ պարգևէ այսօր, որ է ազատութէի՝ ի մեզաց, անմեղութէի, և խղճմտանքը մաքուր պահել։ Տուր ինձի նորէն ըբ աւաղանին անմեղութիւնը՝ որ. ես կորսնցուցի. տուր ինձի անկէց ետքը առանց մեզաց կենալ, խղճմտանքս անարատ մաքուր պահել. անանկ անմեղ ապրելով միշտ այ հետ հաշտ ըլլամ, հոգիէ սորտպէս ուրախ ըլլամ, որ մեռնելէտաք չվախնամ յոյս մաքուր ըլլալով։

Ո՚վ տիրատայր Աբէ ձեռաձին, ամէնէն իշխանութիւնդ իրենց ծննդեան օրը՝ պարգևներ կըբաժնեն, յանցաւորներուն թողութէի կուտան, իրենց իշխանութիւն խնդիրքնին կըկատարեն։ Դուննալ շատ հրաշքներ ըրած ունիս քու սիրելիներուդ այսօր, որ է օր քու ըբ ծննդեանդ, շատ փշտացեալ նէր այսօր դառերեն քէնէ ողորմութիւն և միխիթարութէի։ Հիմա եաալ որ դուդ եկէր, քու ըբ Ծնունդդ բարեխօս բռնելով կաղաչեմ, իս պարտպ մի հանիր,

ետ մի դարձընեը, իմ ըրած անօրէնու-
թիւնէրս մի յիշեր ասանկ ուրախութեան
օրդ : Խստացեալ մեղաւոր մընեմ, տուր
ինծի ընորհք կատարեալ զղջման, զուն իմ
յարատեւութիւն դիտեմ, նորէնոր կըմե-
դանչեմ, տուր ինծի ընորհք յարատեւու-
թիւ՝ որ միշտ հեռու կենամ մեղքերէ, ա-
ղէկ մը խոստովանելով զղջման մէջ պա-
հեմ իմ սիրտս :

Թէ որ միածին որդիդ պարապ ետ չէ-
դարձուց քանանացի կռապաշտ կնիկը իր
շատ աղաչանքին համար, դուն մայր դի-
թեան, դանձապետ ՝ծծային ընորհաց՝
ինչպէս պարապ դարձընես իս ասանկ ու-
րախութեան օրդ : Այլ նայէ երկնքէն
իմ վրայ, որ բոլորովին ողորմելի եմ ծնա-
ցած, այսօր իմ խնդրքսաւ կատարէ , որ
ծնացած կեանքիս մէջ բարի գործքեր ը-
նելով զքո փառաւորեմ. յաւուր արդար
դատաստանին քովէն բարեխօսութիւդ
փրկուած ըլլալով, փառք պարծանք ըլ-
լայ քու մեծութեդ առաջի ամենայն ազգաց :
Ամէն :

Ի պահել խաչին։

Յաղագն աստուր։

Փառք անհուն մարդասիրութեդ Տէր իմ Յս Ք՛ս, հերիք չեղաւ որ՝ ինձի համար մարդացար, աշխարհ եկար, այլ նաև չարչարվեցար և խաչվեցար իմ սիրոյս համար. ես պիտոր քաշէի սատանայի ձեռքէն տանջանք յաւիտենական, դու որդիդ միածին անդամ սիրեցիր ես՝ որ յանձն առիր քու խաչվելով արդարութի հօրն երկնաւորի լեցընել, ես դժոխոց տանջանքէն խաղցընել, աքթայութե որդի ընել։ Ինչ փոխարէն կրնամ ես հատուցանել, բայց եթէ միշտ յիշելով գոհանալ և ընդհակալ լի-

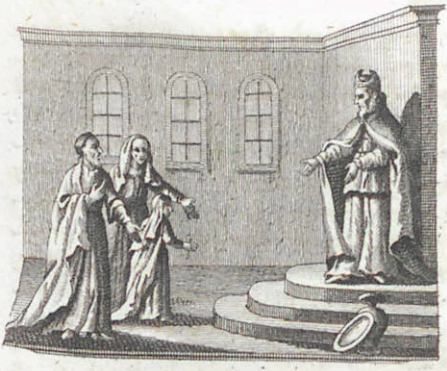
լալ. վասն զի թէ որ մէկ հասարակ մարդ մը ընէր առ բարերարութիւն, ընծանէր առնելով ընդհակառակն ընելու պարտական կըլլայի, ո՛րչափ առաւել քեզ Տէր իմոյ, որ ես արարիչ իմ, ած իմ, այսօր խաչիւդ եղար նաև փրկիչ իմ: Եւ նոյն ը՛ր խաչը ինձի դեղ՝ զօրութիւն և ապաւէն տըվիր, որ ինչպէս իսրայէլացիները երբոր պղնձէ տնկած օձին վրայ կընայէին, օձին խայթոցէն կըբժշկէին, ասալ Սո՛ւ խաչին վրայ նայածիս պէս ամէնէն սատանային հին օձին վորձութիւնէրը կըփարատին. Հոգւոյս հիւանդութիւնը կըբժշկըվի, տկարութիւնս կըզօրանայ, համբերութիւն կըտրվի: Աչդր համար ցնծութի՛ւն կերգեմ ըսելով, փառք Սո՛ւ խաչիդ քո տէր, որ աւանկ զօրաւոր դեղ հաստատեցիր ինձի համար:

Յերիցորդ աւուր:

Երկրպագելով այսօր Սո՛ւ խաչիդ Տէր իմ Յի՛ս, երկու ընդհ կնդրեմ պարգևել, մէյմը որ՝ քու ը՛ր վարուց օրինակը տպաւորվի իմ վրայ. ինչպէս որ առած մարմինդ՝ ադամայ մեղաւոր մարմնոյ նման ըլլալուն համար՝ բոլորովին խաչին վրայ դամեցիր մեռուցիր, նոյնպէս իմ մարմինս կրթութի՛ւն և ճգնութի՛ւն խաչին վրայ գամեմ, ճնշեմ, ադամային չար կիրքերս խա-

չին վրայ մեռցընեմ: Եւ ինչպէս որ ա-
դամային մարմնոյդ մեռնելով, նոր մար-
մին մը առնիր դերեզմանէն յարուԹիւն առ-
նելով, որ բոլորովին անկիր էր, եսալ աս
մեղաւոր մարմինս մահացընելէն ետև,
յարուԹիւն առնեմ իմ մեղքերէս, և նոր
մարմին հոգևոր առանց կրկնց, հնազանդ
ածային պատուիրանաց:

Երկրորդ շնորհք տաս ինծի, որ ուրչափ
խաչ կրկէ իմ վրայ ածային կարգաւո-
րուԹիւնը, ամենևնալ սիրով համբերելով
քաշեմ. քու ըր Խաչիդ մեկ նեղքին զօրու-
ԹիւնԹ և ուժ մը առնեմ. վասն զի ԹԷ որ
դուն արդար անմեղ էիր, և իմ սիրոյս
համար ասպատ խաչ քաշեցիր, քանի՞ ա-
ւելի պէտք է որ ես մեղաւորս քաշեմ:
Բայց քու սէր Խաչիդ զօրուԹիւնը կարօտ
եմ, քու բաժակդ ըմպելու՝ քուկին
շնորհքդ պէտք է. ինչպէս որ երկու սերե-
լի առաքեալներուդ շնորհեցիր ըսելով,
Չբաժանկն իմ ըմպելիքէ. անով զօրացան,
այնչափ չարչարանք քաշեցին, անանկալ
շնորհէ ինծի այսօր ան սէր Խաչիդ մեկ
նոր զօրուԹիւն մը, որ հոս քաշեմ, անդին
չնքաշեմ. սիրով քաշեմ մեղքերուս հա-
մար՝ ածային կամքը կատարելու համար,
և քու սիրոյդ համար, որ եաքնալ երկնա-
ւոր հօրմէդ արժանի ըլլամ մեկ տեղ քե-
զի հետ նստելու՝ի յարքայուԹիւնն: Ամէն:

Ի ՓԱՌԷ ԸՆԾԱՅՄԱՆ ։

Ո՛վ ամէնօրհնեալ կոյս Մարիամ, սիրելի հարսն հոգւոյն սրբոյ, լի շնորհօք, եւ բոլոր կրմուածեամ ասօրման ըրածդ՝ կըզարհուրիմ կըդողամ իմ վրայ նայելով ։ Դուն բոլորովին սրբ ըլլալով՝ աւելի սրբուիլ այ ծառայել ուզեցիր, անոր համար պզտիկուց դուն քեզ բոլորովին այ ընծայեցիր. եւ ոչ ալ ամէն օր՝ ամէն ժամ ձեռ օրհնելու հետ եղար, ու իրեն ծառայելու ։

Ես պզտիկուց մեղսաւոր ըլլալով՝ ծանր անօրէնութիւնք լեցուած ըլլալով, ես իս ոչ այ կընծայեմ, և ոչ իր սրբ պատուհրանքնէրը պահելու հոգ կունենամ. այ ծառայելու չեմ նայիր՝ հապա իմ կամքս կատարե-

լու. առջև բրած մեղքերսալ չեմ ապաշխարէր, մանաւանդ թէ նոր մեղքեր կը գործեմ: ասանկով բոլորովին ներհակ վարք կը վարեմ քու եր վարուդդ դէմ: Դու պղտիկուց այ ծառայող, ես պղտիկուց ալ աշխատարհող. դու պղտիկուց ալ փառաբանող, հրեշտակաց դասակից, ես պղտիկուց ալ անարդող իմ չար գործքերովս, և գործակից բելիարայ. հիմաալ չունիմ արիւթի ղղջում ընելու, ծուլութեան սատանան իս դերի ե ըրեր:

Ա յժմ այսօրուան ժամին շնորհացը հասար ըլլայ, մէյմը վերէն երկնքէն նայէ Այր եր իմ խեղճութես վրայ, ինծի օգնութի հասիր. տուր մէկ շնորհք մը որ՝ ասօրէս ետև ես իս այ ընծայեմ, սիրտս միտքս բոլորովին այ նուիրեմ: ասօրուան քու ընծայումդ ինծի օրինակ առնելով, վոխանակ որ ինչպան հիմա աշխարհի մարմնոյ ու սատանայի ծառայեցի, ասօրէս ետև իմին մեացած օրերս այ ծառայութեան մէջը անցուցնեմ: Ան աղօթքները՝ որ քեզ ընծայելու առնը այ ըրիր, ան վաւաշ սէրն ինծայէն՝ որ այսօր ցըցուցիր, ան խօսքերը որ այ հետաքրքրութեդիր քեզ նուիրելու առնը, եսալ անոնք կրնուիրեմ այ, իմին աղօթքիս հետ խառնելով այ կը միաուցանեմ, որ քու բարեխօսութիդ խաչ նորէն ընդունի, նորէն սրբէ, արքայութե երկնից արժանի ընէ: Ամէն:

Ա. ԾՆՆԴ ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒՄԸ։

Ա՛վ երկնաւոր Թագուհի, ով հարան անարատ հոգւոյն մըլլ, որչափ սիրելի եղար դու՝ որ չլինեած՝ սկսար սիրուիլ։ Ո՛րչափ հաճոյ էիր դու աչքին՝ որ ադամայ զաւակ էիր, բայց ադամայ մեղքը չունեցար, ազատ եղար սկզբնական մեղքէն։ Մարդ էիր՝ բայց յղացած առանց մարդու մեղքէն խաւրտեցար, մէկ արատ մը վրադ չկպաւ, մէկ անուն մը մեղքի վրադ չկախուեցաւ. անոր տեղը բոլորովին հոգւոյն մըլլ շնորհքներով զարդարուեցար։

Ո՛վ յօրինման շնորհքին համար՝ որ առնուսը երրորդութիւնը քեզ ատանկ անա-

բատ պահեց ամէնէն մեղքէ ու ամենասբու-
հի , կաղաչեմ՝ իս որ բոլորովին մեղք եմ
կորնչ պղծիկուց , սրբես արդարացընես
առջի մեղքերէս : Կրնդրեմ որ՝ մէյմը
երկնքէն նայիս իմ վրայ , իս յիշես որ՝ ա-
մենևին մեղքերու մէջ կորսըվերեմ՝ ի մանկ
կուԹէ . երկու յատուկ շնորհք պարգևե-
լով ինծի այսօր , մէյմը՝ ապաշխարուԹիւն
ղղմման շնորհք , մէյմնալ՝ անմեղուԹեան ,
որով առջի ըրած մեղքերս ապաշխարուբ
լալով ջնջեմ , ասկից ետքնալ մէկ մեղք մը
չի գործեմ . անանկով այ և քու ամենա-
պայծառ տեսուԹեանդ արժանի ըլլամ :
Ամէն :

Աւր աղօԹ :

Ո այր ըր սահմանէ ուրախալի օրդ Ա-
նարատ յղուԹեան իս պարապ մի՛ հա-
նէր , իմ աղաչանքս մի՛ մերժէր , այլ
ըրուԹեան աԹոռիդ մէյմը իմ վրայալ
նայելով ողորմի՛ , որ անօրէնուԹեամբ
ծանրըցած՝ չարաչար մեղքերով լեցուած՝
կըդողամ , կըյուսահատիմ , չկտեմ ուր
պիտոր երԹամ , ինչպէս պիտոր երևնամ
արդար դատաստանին առջին : Ո՛իայն
քու մայրական աԹոռիդ առջին իս կա՛ր-
դեմ , դեռևնը իյնալով կաղաղակեմ , ա-
օրիան շնորհքէն ինծիալ մէկ փշրանք
մը շնորհաց պարգևէ : Դու որ յարդան-
դի մոր անարատ յղացար , իս անօրէ-

նուիրէ մեծցածս այսօր սրբի. ինչպէս որ ամենաքը Երրորդութեան անունը փառաւորվեցաւ զքեզ սկզբնական մեղքէ պահելով սրբելով, անանկալ քու և քնի միածնի անունը կըփառաւորվի, թէ որ այսօր իմ աննշանութեանս մեղքերուս կատարեալ թողութիւն առնես, սրբես, որ այ հետ հաշտվելով, բարեգործութիւնք գարբայութիւն ժառանգելով, զնած և զքեզ յաւիտեան փառաբանել արժանի ըլլամ։ Ամէն։

ԱՂՕԹՔ ԱՌ ՍՈՒՐԲՍ

Ի փծնի ծննդեան Յովհաննու Խրսպէսի։

Երաշալի եղաւ ով Աստուած քու մարմինդ գործողութիւնդ յղութենէդ սկզբնաւ, աւետեաց գաբրիէլ հրեշտակին աւետարանեալ։ Սուրբ եղաւ քու արբանեակդ՝ յարգանդի մօրդ սրբըվելով մարմինդ՝ անարատ դստար առաջի այլ փառաւոր եղաւ քու ծնունդդ՝ որ ածածնայ և յայն այլ եղանելովը. ան օրը յոյն մօտկինալովը շնորհքով լեցվեցար, վիսեսած ըլլալով՝ յարգանդն ճանչցար հաւատով, և ուրախութիւ երկրպագութիւն

տրվիր։ Տներ ինձիալ ով որդ այ, երբոր աղօթք կընեմ, ժամը այ առջին կելլամ, մանաւանդ երբոր պատարագ կըտեսնամ, յի տեսածի պէս ըլլալով հաւատքիս աչքը՝ ուրախութիւն աղօթքս ընեմ, պատարագին մէջնալ յի դէմ յանդիմանութեան տեսածի պէս ըլլալով. պատարագը զմայլելով տեսնամ, երկրպագութիւն ընեմ։

Զարմանալն եղաւ քու մանկութիւդալ՝ որ միշտ յինին հետ տեսնըվեցար, յին հետ ընկերակից ու խօսակից ըլլալով անցուցիր ժամանակդ, տուր ինձիալ ան շնորհքը՝ որ իմ սիրտս միշտ միշտ յինին տալով յին հետ խօսակից ըլլամ աղօթքով։ Երբոր չափահաս եղար մեծցար՝ տուիդ աղդականներդ թողուցիր, լեռը վախար, որ մեղքերդ հեռընաս, տուր ինձիալ որ՝ սրտովս աշխարհային բաներէն հեռընամ, մեղքերէ փախչիմ։ Երբոր յի յորդանան եկաւ, դուն եղար վկայ և քարոզիչ, ամ մկնուշնալ քարոզելով որ Սա է գառն այ, որ բառնայ պէշք աշխարհի. տուր ինձիալ որ՝ խօսքովս և վարքովս դյն քարոզեմ, ինչ որ այ կամացը դէմ բան մը ըլլայ՝ չանչնամ, վկայեմ։

Ա՛ղբ ջունէիր՝ մեղաւորի պէս ապաշխարեցիր, աղքատութիւդի քաշեցիր, չոր ու տելով կաշի հագնելով ճգնեցար. տուր ինձիալ որ՝ ես դլուխս մեղաւորաց՝ իմ ծուլութիւս, իմ ձանձրութիւս մէկ դի ձգեմ,

Ճգնաւորի ապաշխարութի յանձն առնեմ, կամքս և իմ չար ցանկութիս մահացը նեմ: Երբոր հերովդէս պիտոր մեղանչէր, մարդու ահը մէկ դի ձգեցիր, Թագաւորն չէն չխափացար, մեռնիլը յանձն առիր քան թէ մեղանչելը, անանկով յայտնի դէմ եղար, յանդիմանեցիր, տուր ինծի որ՝ երբոր իմ չար կամքս և կամ չար ընկեր մը հերովդէսի պէս կուզէ իս մեղք լսել, յայտնի դէմ ելլամ, այ պատուիրանքներդ պահեմ, քու վարդիդ նմանելով քեզի հետ մէկ տեղ դյէ փառաւորելու արժանի ըլլամ: Ամէն:

Յայլ ծանր նորին Յոհաննու Խրատական:

Ո՛վ երանելիդ՝ի մէջ սրբց, որ յինչ բերնովը դովվեցար, թէ քեզի նման մէկ սրբ մը չէ գտնըված աշխարհիս վրայ, որ եղար յոյն կարապետ ու մկրտիչ, մարգարէ, ճգնաւոր, քարոզիչ, եռքնալ մարտիրոս եղար, արիւնդ թափելով այ պատուիրանացը համար, անանկով երէքուն ամ մէն դասին մէջ ընկերակից եղար, ամէն դասէրուն անուանի ըլլալով: Հիմա ան երկնային փառքիդ մէջին նայէ այսօր իմ վրայ ալ սրդ այ, ու մէկ զօրաւոր շնորհք մը ընդունէ քու վարքիդ հետևելու, մանաւանդ շնորհք երկիւղին այ, շնորհք ճգնաւորի և ապաշխարութե:

Դա՛ն էիր՝ որ խօսքովդ վարքովդ ա-
պաշխարուի քարոզեցիր, մեղքէ ընկեր խոս-
տովանիլ սորվեցուցիր, փրկուե՛ ձանիման
ամէն ուրուեստաւորնէրու ինչվան ղե-
նուորնէրուն՝ ալ ցցուցիր։ Ե՛ս որ՝ այսօր
քու՛ր ըլլալդ կըտեսնեմ, եկէր առջևդ ըն-
կերեմ յուսահատված, ինչ պատասխան
պիտոր տամ՝ այ։ Ե՛ս որ՝ մեղքի պատճառ-
ներէ չեմ փախչիր, աչքս՝ ականջս՝ բե-
րանս չեմ զգուշացընէր, առջի ըրած մեղ-
քերուս համարալ մեծ մեղաւոր ըլլալով
անհոգ եմ կեցէր ապաշխարելու, խոստո-
վանելու, ձգնուելէն քաշելու, հիմա յոյս
միայն քեզի դնելով՝ կաղաչեմ որ շնորհք
առնելով փրկուելէ ձանիման խ բերես։

Ինչ շփոթուելէն կըբերէ ինծի սատա-
նան, ինչ որ ազօթքիս ձանձրուելէն բերել
կուտայ, խաստովանուիլը ծանրը բան մը
կըթըթընէ, սատանայ ամէնէն դուն փարատէ՛,
լուսաւորէ՛, փորձուելիներէ խ պահէ՛,
քու արդեանցդ և փառացդ միջնորդուէ։
Վ՚ն զի գիտեմ որ՝ քանի մեծ է փառքդ,
անչափալ մեծ է քու բարեխօսութիւնդ։
Նաև ըլլն զրիգորի լուսաւորչին աղաչա-
նացը համար՝ որ քեզ մեր ալդգին պաշտ-
պան բռնել տալով՝ աղաչեց որ բարեխօս
ըլլաս ամէնուս։ Ե՛սալ ան ըլլն աշկերտն
եմ, անպտուղ ըլլալ կաղաչեմ անոր ար-
գիւնքը, այլ իմ փրկութիւն՝ անոր և քու
պաշտպանութիւդ՚՚ի փառս ամենանը Եր-

բարդուե փառաւորվի միշտ և յաւիտեան։ Ամէն։

Ի ծնի աբեղ Յովհեփայ Աճահօր։

Ո՛վ երկնային պաշտպան, հզօր պահապան, ինչ երջանիկ մահ էր քու ըլլալիդ մահդ, երբոր մէկ դին Յիսուս, մէկալ դին Աճապին քովդ կենալով, անոնց հոգևորական մխիթարութիւնները կլսէիր, և դեռ աբբայութեդ վիճակած՝ իբր թէ աբբայութեդ մէջ կվայելէիր, տեսնելով զՅիսուս, և զԱճապին, և անոնցմէ քաջալերութիւն առնելով։ Ասանկ երջանիկ մահուամբ մեռնելդ ո՛վ չէրնայ գիտեմ որ՝ դուն ալ կուզես ամէնուն հասնիլ իրենց մահուանը ատենը, ո՛վ որ քեզ պաշտպան բռներ՝ որ բարի մահուամբ աս աշխարհէս ելլան։

Հիմա ես ի խորոց սրտէս կաղաչեմ, ան իմ նեղութեդ գէշ օրս՝ որ է մեռնելուս ատենը՝ դուն իբրև Հայր և Պաշտպան մեծապէս ինծի հասիր. երբոր մարմնոյս դիացին տեսնամ պիտոր շունչս դժուարցած, աչքերնէրս մթնցած, ձեռքերնէրս անշարժ, ինին մտովիկներս դուրս փախած։ Հոգիիս դիացինալ տեսնամ պիտոր՝ որ մէկ չխոհեմնալած օտար աշխարհ մը պիտոր երթամ, ահեղ դատաստանին առջին պիտոր ելլամ. իմ

ամէն գործքէ բուս վեայ, անաչառ դա-
տաւորին հաճար պիտոր տամ: Ահա, Սէդ
ոյ, երբոր կըտեսնաս իս առնելուն ա-
տենը, հասիր ինծի վերէն երկնքէն իբրև
մէկ զթած հայր մը. քանը զանըվէ ինչ-
վան որ հոգիս աւանդեմ, որով փարատի
յուսահատուխս լուսաւորվի հաւատքս,
հաստատվի յոյսս, զօրանայ սէրս. որ քու-
կինն հոգը բարեխօսութիդ միջոցուս թո-
ղութի առնելով՝ արքայութեան երկնից
արժանի ըլլամ:

Ա ոտղբէքս որ հիմա կընեմ ահ Սէդ
ոյ, կաղաչեմ որ երբի մահուանս օրը ը-
րած ի պէս ընդունիս, որովհետև չեմ կըր-
նար ան առենը ընել: Եւ այսօրալ որ
քուկինն ըր օրդ է՝ կըխնդրեմ մէկ զօրա-
ւոր շնորհք մը ինծի առնուս զղջման, որ
առջի ըրած մեղքերս լամ, և աղէկ մը ա-
ռաջադրելով ետ կենամ՝ մանաւանդ սո-
վորական մեղքերս, բարի քրիստոնէի
կեանք ունենամ ինչվան իմին մահս:

Ա՛Ն աղօ՛թ:

Ո՛վ երանելի Սէդ ոյ, դու միայն այն-
չափ փառաց պատուեցար, որ Աստուած
ըսվիլ արժանացար. վասն այնչափ փա-
ռացդ կաղաչեմ ընդունէ ինծի շնորհք
Աբրհնութեան, որ իմ մահս վայ չեկած,
արքունն կենալով արժանապէս պատ-

բաստըվիմ՝ ինչպէս որ կըպատուիրէ Տէրն
իմ, ըլլայ թէ մահը իս մեղքին մէջ դտնայ։

Եւ ամէնն բանէն վեր աս իրեք բանը
կըմնդրեմ որ ընես։ Մէկ՝ որ յանկարծա-
կին մահուանէ իս ազատես. ըլլայ թէ ան-
պատրաստ եղայի աշխըրհքէս, այլ ժա-
մանակ ունենայի զղջմամ ընելու, որ
Աստուծոյ և քրիստոնէի հոգը պաշտպանուիդ
խնդրելու։ Երկրորդ՝ կըմնդրեմ որ ան
եղբի հիւանդութեան մէջ՝ խելքս մէկէն չի-
կորսընցնեմ, հապա դոնէ քանի մը օր
մեռնելէս առաջ խելքս դլուխս եղած ըլ-
լայ, որ հոդևոր պատրաստութիւնս կարե-
նամ տեսնալ՝ զղջալով, իս բոլորովին այ
նուիրելով։ Երրորդ՝ տուեն ունենամ քա-
հանայ դտնալու, բերանս բայ ըլլայ խոս-
տովանելու, որ եղբի խոստովանանքս զղջ-
ալեալ սրտով ընելով՝ ամէնն քրիստո-
նէական պատրաստութիւն և որ հաղորդու-
թիւն քու պաշտպանութիւնդ և հոգը բա-
րեխօսութիւդ դտնամ։ Անանկով այ տա-
լին եղլալով, արժանի ըլլամ յիւր բերնէն
լսելու. Աշխատասիրութեամբ, տնտեսութեան
ան ամէն։

Ի պօնի աբեյն Գրիգորի լուսաւորչէ։

Ա՛վ որ Գրիգոր լուսաւորիչ, որ ա-
ռաջ անտանելի չարչարանքներով՝ եղբը

ասանըչորս տարի խոր վիրապին մէջը անդադար աղօթելով դ՝ իս շահեցար, Հայր հաւատոյ լինծի եղար. քու քարոզութիդ դուայ ես աս երբ հաւատաս. որով երբ աւազանին մկրտութեան շնորհքին հասայ։ Բայց ես անիկայ շատոնց կորսնցուցի, հոգիս մեղքերով վիրաւորեցի, հաւատա ցելոյ անուն ունեցայ, անհաւատի գործքեր ընող եղայ։

Կաղաչեմ այսօր քու բարեխօսութիդ ընդունիս լինծի մէկ շնորհք մը՝ որ հաւատքիս կէօրէսաւ գործք ունենամ. վասն զի իմ մոլութիներս իմ չար կիրքերս տիրեն նման կռապաշտ թագաւորի իմ սրբոտիս վրայ. ինչպէս որ դուն տրդատայ անհաւատութէ բռնուն՝ հպարտութէ աշխարհասիրութէ յաղթեցիր չարչարանքներ քաշելով ու աղօթքով, ընդունիլ լինծիալ շնորհք որ՝ եսալ հոգևորապէս պատերազմելով՝ և աղօթքէ չհանձնարանալով՝ իմ չար ունակութիներս։

Եւ ինչպէս որ՝ տրդատ շահեցար, չակերը, հաւատացեալ խոնարհ ծածկեր ըլլը, եսալ տրդատայ պէս իս շահեմ, առաքինի ըլլամ։ Խոզ եմ դարձեր իմ դարշելի մեղքերուս, դու Հայր երբ մկրտուես շնորհքը նորէն լինծի դարձնելով՝ տրդատայ պէս իմ դարշելի մեղաւոր կերպարանքս փոխես, շնորհքով զարդարես։

Եւ ինչպէս որ՝ սատանաները թող չեին

իսաւր կառաւուներ քակելու, դուն խաչա-
կընքելով մը մեկին քակեցիր, եկեղեցի
շինեցիր: Ասանկալ այսօր երկնքին վրաս
խաչ հանելով օրհնէ իմ սիրտս որ սատա-
նաները բռնէր նասերեն, կառաւուն են
դարձուցեր մեղքերով, թոզ
չեն իսաւր դառնալ ու ապաշխարել, աս
քարացեալ սիրտս այսօր քուկին օրհնե-
լով փոխվի, հոգւոյն պէս տաճար ու ե-
կեղեցի ըլլայ:

Աղօթք յայտնած պօնի նորին աբեղ:

Ով Ճշմարիտ հովիւ հոգւոց, նայէ
մեյմիր երկնքին իմ խեղճութես ու ողորմե-
լիութես վրայ. լսէ այսօր իմ ձայնիս, չէմ
արժանի քու ողորմութեդ, ինչու որ՝ կա-
մաւորապէս մեղանչեցի: Բայց քու բարե-
խոսութիդ այսօր քու ծնիդ օրը ղօրաւոր
է առաջի այ, մի բարկանար վրաս՝ այլ ո-
ղորմէ. մի զրկեր զիս այսօր քու շնորհքէդ.
վասն զի քու անունդ վրաս կոչված է, քու
որդիդ եմ, պատուղ եմ քոց չարչարանաց
և աղօթից. իմ կորսըվելովս սատանան
չուրախանայ, չըսէ որ՝ քու զաւակէդ մե-
կը կորնցուցի:

Ինչպէս որ Ճշմարիտ հաւատքիդ իս ժա-
ռանգ ըրիր, անանկալ այսօր քուկին վար-
քիդ հետևող ըրէ, որ հարազատ որդւոյ
պէս վարուքսալ քեզի նմանիմ: Դուն ամ-

մէն պտուղ քարոզուեղ ընելէն ետև՝ բիւ-
բաւոր հոգինէր շահելէն ետև՝ ամմէն բան
թողուցիր, սեպուհ լեռը քաշուեցար, հոն
ծղնուբ ու աղօթքով անցուցիր մնացած
կեանքդ, օրինակ տալով ինծի որ՝ ամմէն
բանէն վեր Թէև ուրիշներուն հոգևոր շա-
հը ըլլայ, իմ հոգիս պէտք է առաջ հոգալ,
ուրիշներուն հոգը մէկ դի թողուլ։

Ասոր համար եսալ այսօր ամմէն բա-
նէն աւելի աս կըմնդրեմ, ինծի համար զօ-
բաւոր շնորհք մը առնես, որ թողում ու-
րիշ հոգիները՝ միայն ես իմ հոգիս հոգամ,
սովորական մեզքերէս ետ կենամ, ադէկ
մը խոստովանելով՝ իմ առաջադրութես
վրայ հաստատուն մնամ։ Վասն անուան
քո օվ Հայր երանեալ, ամէն ինծի այսօր
աս շնորհքը, որ ասկից ետքը բարեզօր-
ծութենէդ հետ ըլլալով աքթայութէդ ժա-
ռանգ ըլլամ. երկինքը քովդ նստելով այ
երես տեսնալու ու քեզի հետ մէկ տեղ
գնած փառաւորելու արժանի ըլլամ. ան
ատենը երևնամ քու հարազատ որդիդ,
քու արդեամբդ և բարեխօսութէդ վերը-
կութի դտնալով յայ։

Ի փոնի աբեղն Յակոբայ Մծբնայ Հայրապետի։

Ո՛րչափ որ կրվախնանք ես ծայրին բար-
կուէ՝ որ մեր մեզքերը կրպատժէ զարհու-
րելի ժանտախտին պատժովը, այնչափալ

աւելի աղաչանքով քեզի կը դիմենք ու կը
շաղորձ ընդ այ, որ ամէն ցաւէ՝ բայց ա՛լ
աւելի ժանտախտէ կրպահես ու որ քեզի
կը դիմէ : Իրաւի՛ իմ մեղքերուս համար
քիչ է ա՛ս պատիժս, բայց ես աւելի կը վախ-
նամ իմ հոգւոյս համար քան թէ իմ
մարմնոյս, ըլլայ որ՝ ասանկ ժանտախտով
բռնուած ըլլալով զիս քիմ ներ խորհուրդ-
ներէն, կամ թէ չկրնամ աղէկ պատրաս-
տուիլ տեղեաց, անանկով հոգիս կորսըլլի :

Հիմա ու ընդ այ, քուկին համարձա-
կութիւն որ մեծ է այ ան ջին, մանաւանդ
ասանկ ժանտախտէ խալըսելու համար,
ընդունէ՛ իմ աղաչանքս չնայելով իմ
անարժանութեանս վրայ. պահէ՛ իս երբոր
ձամփան կերթամ, երբոր դուրս ներս
կրմտնամ կելլամ. ևան զի միշտ մահուան
մէջ կըբալեմ, ապաւէն մը չունիմ բայց՛ի
քու հզոր պաշտպանութիդ : Ըհ թէ մի-
նակ ինծի համար կաղաչեմ, այլ նաև իմ
ամէն ազգականներուս ու մտերիմներուս
համար, որը միաբան քու ողորմդ կը խնդրենք,
արտասուելով կաղաչենք որ փրկես խա-
լըսես ա՛ս սաստիկ ու ահաւոր պատու-
հասէն այ :

Թէ որ դուխի մարդարէին աղաչանքին
չեղիմացար պատուհասող հրեշտակին այ,
այլ անբան անասուններուն պատարագով
բարկութիդ անցուց, սուրը ձղեց, հաշտը-
վեցար, հիմա քանի աւելի, որ մենք ամ-

ամենքս միաբան անմեղ դառն անարատ զմի միածինն պատարագ հանելով նբ սեղանին վրայ՝ անանկ կաղաչենք քեզնով ամենազոր երրորդութիւդ, ինչպէս ած այնին բարկութենե առաբը ետ չիդառնայ: Ո՛վ նբդ այ, քու հայրութիդ այսօր է որ պիտոր ցըցընես մեր վրայ, քու կինն պաշտպանութիդ այսօր մեզ պաշտպանէ, որով և այ անհուն ողորմութիը և դթութիը փառաւորվի քու կինն բարեխօսութիդ: Ամենքալ ցնծութեամբ ուրախանանք քու նբ յիշատակդ, և միշտ երախտագիտ ըլլալով դոհանանք այ բարերարութեանը վրայ, հոս և ի հանդերձեալն աքսայութե մէջ. Ամէն:

Ի փոխ աբէն Աղոթիւ անապատականի:

Ո՛վ նբ Հայր Աստուծ, զլուխ ճգնաւոր անապատականաց, առաջնորդ հոգեւոր վարուց. դուն սորվեցուցիր ինչպէս պէտք էր ծառայել այ՝ մարդկիներէ փախչելով, երկրաւոր մտմտուքնէրը թողլով, երկնային խորհուրդնէրը մտածելով. դուն սորվեցուցիր մարմինը ճգնութեամբ զսպել, աղօթքով մտածականալ զմայլել, սաստկայի փորձութիւննէրու դէմ դնել, այ միայն ծառայել, անանկով դժոխքի կրակէն նաև մարմնաւոր կրակէն պահպանուդ ու պաշտպան եղար մեզի:

Ա. յսօր որ քու ծը ոնդիդ օր է, յիշէ՛ ոմ
ծրդ ոյ, ինչ քաշեցիր ինչման որ աս շնորհք-
նէրը առիր, իմ քաշածնէրսայ ոնս հի-
մա յիշէ՛. մէկ զօրաւոր շնորհք մը հոգւոյն
ոչ այ ինծի համար, որ եաալ իմ վարքս
ըոլորովին փոխեմ, քու վարուդ հետևիմ:
Յիշէ հիմա ինչ փառքի մէջ կըզմայլիս,
քաշածնէրուդ վարձքը կըվայելես, իսկ ես
ասանկ ողորմելուե մէջ կըտառապիմ,
աշխարքդ իս մարմնոյ և սատանայի փորձու-
թիւնէրը կըքաշեմ. դու որ ան փորձութիւ-
նէրը քաշելով վրայ ելար, յաղթեցիր, վե-
րչն երկնքին վրաս նայելով փորձ եղողն
պէս ողորմէ:

Հոգևոր կրակը մեզքէրնուս մէկ դիա-
ցին մեզ կըտանէ, մարմնաւոր կրակը
մէկալ դասցէն մեզ կըպատժէ: Դու ոմ
հզօր պաշտպան և բարեխօս, ան հոգևոր
կրակէն մեզքէն մեզ պահէ, մարմնաւոր
կրակնալ մարէ. ոյ բարկութիւնը վը-
րաներնէս հեռը ցոե, վասն զի տունէրը-
նիս տեղէրնիս քու հզօր պաշտպանու-
թեանդ յանձներնք, քեզի ենք ապաւի-
նէր հաւատով: Քուկին բարեխօսուբդ
ոմ ծրդ ոյ, արժանի ըրէ քրիստոնէական
հանդստութեամբ աս աշխարհիս մէջ տը-
նէրնիս խաղաղ անփորձ նստիլ, որ բարի
գործքերու հետ ըլլալով՝ անդինաալ ար-
քայութեան մէջ գրեզ տեսնել, և քեզի
հետ մէկ տեղ զամենասէր երրորդութիւը

միշտ վառաւորելոս արժանի ըլլանք։
Ամէն։

Ի փոխ աբէց Հոխիփխէանց, և Գայիանէանց։

Ո՛վ լոյս հաւատոյ, ով սէր ածային, որ այսօրուան նը կուսանաց մուրնին լուսաւորեցիր, սրտերնին բորբոքեցիր։ Ինչ հաստատութեի շնորհաց՝ որ աշխարհքիս թագաւորութիը մեյմը ձգեցին, մեյմնալ երբոր ոտվնին եկաւ, չիդարձան, չուզեցին, քաջութի մեկ դի նետեցին։ Ինչ սէր յին, որ թագաւորութիը մերժելէն ետևալ՝ չարաչար տանջանք յանձն առնին, յին համար կեանքէրնին տըվին։

Երբոր ես ասոնք կըմտածեմ, իմ վարքիս վրայ նայելով կըզարհուրիմ, ուրչափ հեռու եմ ես ասոնց ճամիկէն, որ աշխարհիս մեծութիը, փառքը, հանգստութիը ատկ կըսեպեմ, իսկ այ տըված խաչը՝ նեղութիւնը՝ դժար կըսեպեմ, կըճըշդոհամ։ Հիմա այսօրուան նը կուսանաց արդիւնքովը ով Հոգիդ նը առջևդ կիյնամ կաղաչեմ, անոնց հաւատքին՝ անոնց սիրոյն՝ մեկ շնորհք տուր ինծի, որ եսալ ասոնց ճշմարիտ քրիստոնէութեանը նմանիմ։ Մի նայիր իմ անարժանութեանս վրայ, այլ յիշէ՛ ան օրը՝ երբոր աս նը կուսանքը մեկ դիացին տանջանք կըքա-

չէին, մէկալ դիացէն բորբոքեալ սրտիւ քեզի աղօթք կընէին։

Եւալ հիմա անոնց աղօթքը քեզ կըմատուցանեմ, և կընդունիս որ տաս ինծի անոնց ընօրհնքը մաքրուե և յարատևութեե. ասկից ետքը լեզի երևնայ ինծի աշխըրհիս հանդատութիը ու փառքը, և սիրելի ըլլայ յեին խաչը և բաժակը՝ որ իրեն սիրոյն համար ինչուան արիւնս թափելու յանձն առնեմ։ Ա՛ս ըբ կուսանաց արիւնը պատճառ եղան մեր հաւատքին լուսաւորութիը, ասոնց բարեխօսութիւնալ ըսի իմ աղաչանքիս, հաւատքս լուսաւորի՛ որ հաւատքս գործքով կատարող ըլլամ. յոյս հաստատուն ըրի՛, որ ամէնով չելլամ, սէրն այ սրտիս մէջը վառի՛, որով զգայարանքնէրս ըբ մաքուր պահեմ, աշխըրհի մարմնոյ՝ սատանայի յաղթօղ ըլլալով ըբչ հետ մէկ տեղ զամենսնոը երորդութիդ փառաւորելու արժանի ըլլամ. Ամէն։

Աղօթ ասս պաղպանի ըբ ագանչելագործ։

Ո՛վ ըբդ այ ընտրեալդ՝ ի հոգւոյն սըբ, ես անարժանս թէպէտ լցեալ եմ մեղօք, բայց համարձակելով՝ ի հզօր բարեխօսուի քո՝ կընտրեմ քեզ պաշտպան, և կպղաչեմ որ քուկին բարեխօսուիդ անպակաս ընես ինծի համար, համոխս ինծի երկնայինն զօ-

բուլթէդ՝ որչափ որ հոգևոր ու մարմնաւոր վտանգնէրուս մէջ իյնամ, և որչափ որ քեզ օգնութիւն կանչեմ ինծի։

Յիշէ՛ ով Տէր Աստուած իմ՝ որ ձեռքերնիդ անհուն ողորմութիւնը քեզ խոստացնելով ամ աշխարհիս փորձութիւնէն՝ անանկով ժառանգ եղար երկնային արքայութիւն, կվայելես, կըզմայլիս հիմա ձեռքերնիդ տեսութիւն, իսկ ես դեռ աշխարհիս մէջը ըլլալով, խառնուածութիւն ու ալէկոծութիւն մէջ եմ. հոգիսաւ մարմինաւ միշտ կըպարպարվի, մեղքի մէջալ ցցված ըլլալով՝ չեմ կրնար հանապազակիւ շնորհակալութիւն ձեզի՝ որ մեղքերովս բարկացուցի։ Քեզի կըհանապազակիւմ պակասութիւնէրս բանալ. դուռնալ վերին երկրնքին շուտ մը ձայնս լսելով՝ միջնորդ ըլլաս ինձ, ամէնէն առաջ մեղքերուս թողութիւն առնես. իմ հաշտեցընես ինձ հետ. հոգւոյն ալ զօրութիւր ինծի պարգևել տաս, որ քանի փորձութիւն բերեն ինծի տատանան, մարմինս, ու աշխարհ, մեղքի մէջ չկնամ, վայ ելլամ։

Ընկերց եաբը ինչ որ մարմնաւոր կարօտութիւն ունենամ, քեզի դիմեմ, դուռնալ հանգիստ հոգւոյս որ՝ իմ հոգիսալ կարենայ անդադար ինձ ծառայել։ Հիւանդութիւնս առնը հասիր բժշկէ, առաւտուրիս մէջ շնորհք առ ինծի առանց մեղաց արդարութիւնը ընելու, և յաջողուի տուր ինձ առաքսէս վատարկելու, որչափ որ պէտք է

որով ապրինք ՝ այ Ծառայելու Համար ։ Շատ ձախորդութիւն , շատ կարօտութիւն չընենանք , չըլայ թէ մեր միտքը սխալը աւելի զազեցընենք անոմ աշխարհային հոգերու մէջ , որով հոգիներնուս վնաս ըլլայ ։ Ջանալան փորձանքներէն , կրաս կէն , մահտարաժամէն , դուն մեր տունը պահես , յանկարծական մահուանէ փրկես , քաղաքական չար պատահմունքներն կէն որ կրնան հանդիպիլ նատիլ ելլալնիններ , ծովու վրայ , ցամաքի վրայ , ճամբորդութեան մէջ , տանը մէջ , մեզ ամէնքս ամէն ժամ պահես պահպանես ։

Ամէն բանէն աւելի կրնդրեմ , մեռնելուս առեներ քովս գտնըվիս որ հոգիս պատրաստութիւն լմնս տեսնալով ինչպէս որ պէտք է , անանկով քեզի հետ մէկ տեղ ըլլանանք Երրորդութիւնը փառաւորելու յաւիտեան ըլլամ երկինքը ։ Եթէ կառաջա դրեմ որ՝ միշտ քեզի ծառայեմ ըսէդ այ , քու անունդ պատուեմ ու քարոզեմ ի փառս ամենակալին այ ։

Հայր մեր որ յերկինս ես ։

Ողջոյն քեզ Մարիամ ։

Հիւանդութե մէջ, կամ ուրիշ վտանգներու մէջ, առ Հետևեալ աղօթքսաւ զօրցյե։

Որ բուժեցեր զանբուժելիս,
ցնծոյս բուժեա ըզցաւս անձինս,
Ի դառնութե ժամանակիս,
Հայս Ի թիկունս, անսա ձայնիս։
Որ զանարժանս, և զարժանիս,
միօրինակ յիշես, Հայիս։
Ջնծոյս յիշեա զանձին կարիս,
զքաջ աչքդ յիս Հայեացիս։
Երազահաս քոյին շնորհիւդ,
Ճարտար մատամբդ յիս մերձեացիս։
Բարեխօսող Հզօր բանիւդ,
վարատեսցես զվիշտ վտանգիս. Ամէն։

Աղօթք առ պահապան հրեշտակ։

Ով պահապան հրեշտակ, դուն ես որ յաւուրս պահապան ղրկած ես յիս իմ անձինս վրայ, քեզի յանձնուած ի իմ հոգիս իմ մսրմինս որ պահես։ Կաղաչեմ զքեզ որ իմ անարժանութենս համար իս Թողութ, տեսնալով իս մեծամեծ մեղքերու մէջ զարաչար թաղուշուրկուած, որ դանիլ կը բերեն քու հրեշտակային բնութեդ, զքեզ որ իս երեսէ ձգես, այլ օրինակ առնելով յիմէն, որ մեղաւորներուն քովը կերթաս շահելու համար, դուննալ նայէ որ իս շահիս։ Ասոր համար որչափ մեծ մեղաւոր զլաս իս մի Թողութ, քու պաշտօնդ լման կատարէ իս պահելով ամէնէն հոգիւոր և

մարմնաւոր վտանգներէ. անոր տեղը չար սատանան հալածէ քովէս, իրմէն բերած փորձուէնները խափանէ, տանս մէջ խաղաղութիւն պահէ, ամէնէն խռովութիւնն ու մեղք դուրս հանէ, ճամիու մէջ՝ առուտուրի մէջ՝ խօսքս, գործքս, ու կասկածս, դուն շուկէ՝ ի բարին, որ ամէնօրեան իմ գործքս՝ ի փառս ձեր ընեմ, ձեր կամքը կատարեմ։

Քեզ յանձն ըրաւ իս ձեզ, դուն հոգւով հրեշտակդ ձեր, բարեկամ ազգի մարդկան, որ հաւատքս լուսաւոր ճշայ, գործքով կատարեմ հաւատքս, յոյսս ղօրանայ, սէրս շատնայ, բայց յիշխերեմ ուրիշ բան։ Երբոր աղօթքի նստիմ, սատանան որ խիստ հակառակ է աղօթքի, ձանձրոյի կբերէ, միտքս կըցրուէ, դուն ան ատենը սատանան հալածէ, միտքս վրաս ժողվելու օգնուէ ըրէ, և իմ ըրած աղօթքս ձեր առջևին հանել տուր, ձեր համճայական ընդունելի ընել տուր։ Ամէնէնէն աւելի կաղաչեմ որ՝ մեռնելուս ատենը քովս գտնվելով, քուկինս պահպանութիւդ չար սատանայէդը վռնտելով, ճանապարհորդակից ըլլաս մէկ տեղ տանելու իս սբ. լեռը երկնային քնի առջևին, և ահաւոր դատաստանին ատենը իմ դիւացէն խօսելով և բարեխօսելով քուկինս օգնականութիւդ արժանի ըլլամ գնած տեսնել, և ըրդ հրեշտակաց հետ գնած օրհնել յաւիտեան. Ամէն։

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԱՀՈՒԱՆ

Նա պոտ եղբո՛ր պատրաստ, պէ յորում ժամու ո՛չ ակնոնէիցէ, գայ որդի մարդոյ : Աբրահամ կա ցէ՛ , պէ ո՛չ գիտէ՛ զօրն, և ո՛չ զժամն : Մատթ. ԻԴ. ԻԵ :

Պէտք է ամէն օր պէտք եքրիստոնէին աղօթքով և զղջումով պատրաստ կենալ մեռնելու , բայց ան հետևեալ աղօթքներս կրնայ շաբաթը անգամ մը , կամ ամիսը անգամ մը ընթերցել. ասով երկու հոգւոյ շահ կրնայ շահիլ : Մէյմը՝ մահուան յիշատակը միշտ սրտին մէջը կրպահուի , որ է ընդհանուր հարկաւոր իսաւ ոք պտոյ : Երկրորդ՝ մահուան ատենը չկրնալով ընել հիմակուան ըրածներս ընդունելի կըլլան ոյ : Ահեղ զատ՝ ատոնք անանկ աղօթքնե

են, որ կրնան նաև զղջման աղօթքն տեղ անցնել ամէնէն խոստովանաքէն առաջ կամ եաև :

Աղօթք պաթրապոռիկ Յակոբեան :

Ներբոր կը Հանդիմ Տէր իմ ան օրը որ պիտոր ձգեմ աս մարմնոյս բանտը, ելլամ երկնամ ոյ առ ջիդ, զգայարանքներս կապ-ված կըլլայ, չեմ կրնար ան ատենը իմ պատրաստուիս տեսնալ, հիմա իմ ողջու-թեես ատենը կընեմ լանդրուածքս եորքի օր-վանս համար :

Դուն Տէր իմ, հիմակվան ըրած աղօթքս ընդունիս՝ իբր թէ ան ատենը ընէի, և ո-զորմիս ինծի ան թշուառութեան օրը՝ երբոր աչքերնէրս չեն տեսնար, ականջ-նէրս չեն լսեր, միտքս խուսափած կըլ-լայ, սիրտս և ամէնէն մարմինս ալէկոծու-թեան մէջ կրկեսայ, վասն զի բոլոր շինքը մարմնոյս պիտոր քակվի, ան ա-տենը յիշէ Տէր իմ քու կրկին ստեղծուածդ զիս զծառայ քո, որ իր կեանքը լմնցու-ցած՝ որչափ տարի որ ապրիլ զրերեկիր յա-խոտնեից, կըմոռնաս հիմա աս մարմինը դերեզմանի մէջ հողին տակը, իսկ հոգիս կեղծայ դատաստանիդ առջին իր վճիռը լսելու :

Ան օրը՝ որ մէկ մարդ մը չկրնար ինծի օգնութեի հասնիլ, ան ժամն որ՝ աբ և աբ-դաբք կըդողան, դուշնալ ահեղ դատաւորդ

արդարուե ամեոոը նատած, անաչառ պէս
տոր դատես իմ ամէնէն գործքս պզտիկ ու
մեծ, հոգևոր ու մարմնաւոր, և եթէ վճիռ
ոը պիտոր տաս կամ կորուստ յաւիտե-
նից, և կամ կեանք յաւիտենական:

Ամէն, յիշես ան առենը Տէր իմ աղա-
չեմ, որ թէպէտ ծանրացեալ եմ մեղօք,
բայց քու ձեռաց ստեղծուածդ եմ, դուն
ստեղծեցիր զիս, դուն ապրեցո զիս յա-
ւիտենական մահուանէ: Յիշէ Տէր իմ,
թէպէտ անթիւ են իմ մեղքերս՝ որ ամէնէն
զղայարանքներովս գործեցի պզտիկուց
սկսեալ, բայց դուն ըրիր աս սիրտս՝ աս
միտքս՝ աս աչքս՝ բերանս՝ և ամէնէն զղայա-
րանքներս, հիմա ինչպէս թողուս որ՝ աս
քու ձեռագործդ դատապարտվի, ինչ-
պէս թողուս որ աս քու ստեղծուածդ՝
թշնամւոյդ ստամանային ձեռքը անցնի:
Աղաչեմ Տէր իմ, վասն արարչագործու-
թեան սիրոյդ՝ որով կրսիրես ամէնէն քու ա-
րարածդ, և չես ուզեր որ ստեղծուածներ-
դիդ մէկ պզտիկինալ կորսվի, ան սի-
րոյդ համար մի թողուր որ կորսվիմ,
վասն զի քու պատկերդ եմ:

Սաղմոս:

Մի մոռաներ ՚ի դատաստան ընդ ծառայի
քումմ, զի ոչ արդարանայ առաջի քո ա-
մենայն կենդանի:

Օգնեա՛ մեզ Աե՛ր վրկիչ մեր, վասն մեծի փառացդ անուան քո։ Հ։

Խօսեցայ լեզուաւ իմով և ասացի, ցոյց ինձ Տէր զկատարած իմ, և զթիւ աւուրց իմոց քանիօն է, զի գիտացից Թէ որչափ պակասեալ է յինէն։

Ահա չափով եդիր զաւուրս իմ, և կար ղօրութիւն իմոյ որպէս ոչինչ է առաջի իմ, սակայն ամենևին ընդունայն է ամենայն մարդ մեղոյ։

Ապաքէն որպէս ի պատկերի շրջի մարդ, սակայն ի զուր խռովի, դանձէ, և ոչ գիտէ ումմ ժողովէ։

Իսկ արդ՝ ով է հաՏերութիւն իմ, Թէ ոչ դու Տէր, կամ կար ղօրութիւն իմոյ՝ Թէ ոչ ի քէն։ Լ։

Ասացի դու ես Աե՛ր իմ, և ի ձեռս քո է ժառանգութիւն իմ։

Փրկեա զիս ի ձեռաց Թշնամեաց իմոց, և ի հալածչաց իմոց։

Երևեցո՛ զերեսս քո ի ծառայս քո, ապրեց՛ զիս Տէր քոյում ողորմութիւն քումմ. Տէր մի յամեցի եղիցի, զի կարդացի առ քեզ։

Որպէս զի բազում է ողորմութի՛ քաղցրու Թե՛ քոյ տէր, ըստ պահեցեր երկիւղածաց քոց։ Ը։

Աղօթք։

Երբոր իմ երածնելս կը խիղճեմ, իմ վարքս միտքս կը բերեմ, կ'ըսուսահատիմ բոլորովին, ով դուն ստեղծեցիր որ քեզ ծառայեմ, քեզ սիրեմ յամենայն սրտէ, յամենայն զօրութենէ մտայ, ես չէ թէ ամէն սրտովս չեմ սիրած, հապա ամենևին չեմ սիրած, մանաւանդ քու Թշնամեայդ՝ աշխարհի՝ մարմնոյ՝ սատանայի եմ ծառայէր, դուն ապաշխարեցիր որ եղբայրասէր սիրեմ, ես չէ թէ չեմ սիրած, հապա Թշնամութիւնէդ ըրեմ՝ ատելով, զրկելով, ոխ պահելով, բամբասելով։ Երբոր ատոնք իմ դիմացս բերէ սատանան դատաստանին առջեւ, երբոր մէկիկ մէկիկ յիշեցընէ քու արդարութիւդ առջեւս, ա՛ս հոգին խիս է, ինծի ծառայեց ըսելով ուզէ իս իր հետը տանելու, ես ինչ պիտոր ընեմ ան սարսափելի ատենը, ուրիշ ձար չունենալով հիմակուցմէ կ'ըլաղեմ կ'փաթթըլիմ ո՛ր խաչին ոտքը, և կաղաղակեմ՝ Ո՛վ արդարութիւն ոյ՝ ես մահապարտ եմ, դատապարտված եմ, բայց նայէ ինչ տեղ եմ ապաւինիմ, ա՛ս է ո՛ր խաչը որ մարիամ մադդաղենացուհին մեղքը լուաց, աւազակը սրբացուց, բարաբբան խնայեցուց, հեթանոս հարիւրապետը փրկեց, ես որ ա՛ս ո՛ր խաչին պըղպըջիը կեցերեմ, մեկը ի

ձեռքնար քաշէր առնէր, մէկը իս ձեռքնար դատապարտէր։

Եւ դու ով բարի յի, յիշէ՛ որ եաքի օրդ ինչ նեղութիւներ քաշեցիր, խաչին վրայ թևէրդ բացիր իս մեզաւորս գրկելու համար, հինգ վիրաք վիրաւորվեցար, որ արիւնդ զետի պէս վազցուցիր, որ իմ մեղքերս իմ աղատաւ թիս լուանաս. ահա հասաւ ան օրը՝ ան ժամը՝ որ իս սրբես, իս գրկես ազատես թշնամիներուն ձեռքէն՝ որ կուղեն իս տանելու։

Ամէնն բարեկամներէն՝ նաև երկնաւոր հօրէն թողվեցար, բայց ինչպէս որ դու մեզաւորներըդ ձեթողուցիր, քու կողդ բացիր, տեղն ապաստան ցըցուցիր. եաքնալ մեզաւորաց համար գլուխդ խոնարհեցուցիր որ հոգիդ երկնաւոր հօրդ ձեռքը աւանդեցիր, պահէ՛ անանկ նա զիս զմեզաւորս քու կին խաչիդ զօրութիւնը։ Ո՜վ ան զի իմ հոգիսալ ամէն սուեղծուածներէն թողած՝ ապաստնելու տեղ կըմնաքուկ. քու կին խաչելեալ դիրկդ կըդիմէ, բացած կողդ մէջը կապաւինի, ընկալ զիս, թող տուր որ քեզի գամ։ Ահա կըթողզուտ աշխարհ, քու կին ձեռքդ կաւանդեմ իմ հոգիս, ներէ՛ իմ մեղքերուս, մի՛ ձդեր երեսդ, վասն զի դու ես ած փրկիչ իմ. առաջի քո է ամենայն ցանկութի իմ, առ քեզ փափագի հոգի իմ։

Աղաչեմ Յ՛ փրկիչ իմ. ո՜վ փրկագործ

ծուլթե սիրոյդ՝ որով իս սիրեցիր, և իմ
փրկուես համար այսչափ չարչարանք քա-
շեցիր, աս ժամէս իս փրկէ, ածային աբ-
դարուլթէ իս ազատէ։

Սաղմոս։

Տէր, փրկեա զմեզ, և քաւեա զմեզս մեր վէ
անուան քո։ Հէ։
Փրկեա զնս ՚ի թշնամեաց իմոց տէր, զի
զքեզ ապաւէն ինձ արարի։
Պանդուխտ եմ ես առաջի քո, նժդեհ և
անցաւոր որպէս ամենայն հարք իմ։
Թոյլ արա ինձ զի հանգեայց, մինչեւ երթ
Թեաւլ իցեմ, ուստի ոչ ևս գտանիցիմ։ լը։
Հանեա զոգի ՚ի նոցանէ, պակասեն և ՚ի
հող դառնան։
Առաքեա զոգի քո և ստեղծես զնոսա, և
նորոգես զերեսս երկրի։ Ձէ։
Դարձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քո, զի տէր
օրհնեաց քեզ։
Փրկեաց զանձն իմ ՚ի մահուանէ, հաճոյ ե
ղէց առաջի ոտն յերկրին կենդանեաց։ Ժժ։
Լեր իմ ածդ պաշտպան, և տուն ապաւէ
նի ապրեցուցանել զնս, զի հզօրիկ իմ և
ապաւէն իմ դու ես։
Վասն անուան քո տէր առաջնորդեցեր
ինձ, և սնուցեր զնս, և հանգեա զնս յո
բոյսիթէ յայսմանէ որ թագուցաւ ինձ։
Դու ես պաշտպան իմ տէր, և ՚ի ձեռս
քո յանձն առնեմ զհոգի իմ։ Ը։

Ա՛լ աղօ՛թ։

Յ՛այս մեր բանդ ա՛ծ, և մ՛իջնորդ վ՛երկու թե՛ մերոյ Յ՛ն Ք՛ն, երբոր հոգեվարութ՛եա առե՛նը կը՛հանի՛մ, երբոր ես վ՛երջին թռչա՛կս առած ը՛ր հաղորդութ՛ը կը՛պատրաստ՛ուի՛մ քու դատաստանի՛դ առջի՛ն երևալո՛ւ, ուր իշխ՛ողը կը՛պատրաստ՛ուի՛ն հոգին տակը խ՛ա թաղելու, սատանանե՛րը Ա՛յն չարութ՛ե՛ օդոյն մ՛էջը կը՛լեցուի՛ն հոգիս արգելելու որ ա՛ծ չ՛տեսնամ, իրենց պ՛էս արտաքին խաւարը մ՛եամ. բանսարկուն իր նախանձ՛էն լ՛եցված, արբանեակնե՛րով վ՛րաս պ՛իտոր վազ՛է, դատաստանի՛դ առջի՛ն պ՛իտոր քաշ՛է, արդարութ՛ե՛ պ՛իտոր ուզ՛է խ՛ա դատապարտել տալ, իմ մեղքե՛րուս տ՛էֆ՛էրնե՛րը առջի՛դ թափելով, մ՛ահացու և ներելի՛ մեծ ու պզտիկ մեղքե՛րս յ՛իշեցնելով։

Դ՛ուն արդար անաչառ դատաւորդ՝ թէ որ ան առե՛նը արդարութ՛եդ մ՛էնակ նայե՛լու ըլլաս, ես պարտաւոր կ՛ելլամ, կ՛ըդատապարտուի՛մ յաւիտե՛նից կորուստը. բայց մ՛եկալ դ՛իտցե՛ն յ՛իշե՛ ան առե՛նը քու կ՛էն գթ՛ութ՛իդ, մանաւանդ ամ՛էնէն աւելի՛ յ՛իշե՛ քու կ՛էն ըսածնե՛րդ։ Դ՛ուն ըսիր Տ՛էր իմ անսուտ բ՛երնով. Որ ո՛ւ ո՛ւրիշ՛ է՛ ա՛մաՆե՛ մ՛ի՛ գ՛ո՛ա՛նի՛ր։ Է՛՛Ն ո՛ւ ո՛ւրիշ՛ է՛ հ՛այե՛ց յ՛այտ՛նա՛նե՛՝ է՛ջ՛ը՛ է՛ յ՛ա՛ւի՛տ՛ե՛ա՛ն։ Հ՛ա՛մ՛ա՛ ես եմ՝ որ

Ճաշակեցեմ քու՝ որ հայդ, որ է քու որ անմահական մարմինդ, մէկ մարմին և արիւն եղեցեմ քու հետդ, ինչպէս պիտոյր դատապարտես մեռցընես յաւիտենական մահուամբ, ինչպէս կրնաս մոռնալ քու խօսքդ իմ չարուես համար։ Դուն ըսիր որ. Ես ենդպանի եմ վասն հօր, և որ ոտքէն պիս, և նա ենդղէ վասն իմ։ Ես չեմ մինակ մէկ անգամ, հապա շատ անգամ ճաշակեցեմ զքեզ ոմ անմահ հաց. և խմեցեմ որ արիւնդ անմահ բաժակէն, ան անգին արիւնը՝ որուն մէկ կաթիլը հերիք է ամէն աշխարհ փրկելու։

Իրաւ որ՝ ես արժանի եմ բիւր դատապարտութեան, վասն զի ուրիշ անթիւ մեղքերս զատ՝ քու որ մարմինդալ անարժանութիւն ու արբապղծութիւն առեցեմ շատ անգամ, բայց տես Տէր, որ քու որ արիւնդ իմ սիրտս ընդուներ եմ, ինչպէս դատապարտուին ասանկ քրիստոնէն. ինչպէս խաղալիկ ըլլայ սատանային իմ մարմինս՝ որ քու որ մարմնովդ է կեղակրված։

Անանկինէ մինակ ասոր համար որ՝ ըլլայ թէ սատանան ծաղր ընէ աւետարանէն խօսքը, կաղաչեմ իմ մեղքերս քու կիսոր որ արեանդ համար լուանաս, քաւես, դացես, և քու որ մարմնովդ անմահացընես յաւիտենական կենօք։ Ար ասասցէ Թշնամին թէ յաղթեցի նմա, կամ նեղնիք իմ

ցնծացեն, թէ ես սասանեցայց։ Ես յո-
ղորմութիս քո տէր յուսացայ, ցնծացաւ
սիրտ իմ ի փրկուե քում, օրհնեցից զտէր
զաբերարդ իմ։ Լուր մեղ ածծ փրկիչ մեր,
յոյս ամենայն ծագաց երկրի։ Եւ ով է
մեր յոյսը և փրկիչը, եթէ ոչ դու Յի. ով
է մեր բարեխօսը, եթէ ոչ դու նորոց կոտ-
կարանաց միշնորդ յի, որոյ հեղումն ա-
րեան առաւել խօսի քան զհաբելինն։

Տէր, աս ով երիկոյ, բանս կենաց յաւիտե-
նականաց ունիս, և ինչ հաւատացած ես ծանեայ։
Տէր, որոնն երթանք, որոնն կենանք ա-
սանկ թշուառութե օրը, ուր մեկ բարե-
կամ մը չկրնար օգնել, քեզմէ կըդիմենք,
որուն քովը անանկ խօսք կայ որ յաւի-
տենական կեանք կըբերէ։ Աստանկ ըսաւ
պետրոս առաքեալը, երբոր լսեց որ քու-
կին նը մարմնով ախտոր ըլլայ մեղի հաց
կենդանարար։ Քուկին խօսքդ բռնելով
թէ ով որ նը մարմնիդ և արիւնդ ճաշակէ,
յաւիտենական կեանք կունենայ, աս
անսուտ խօսքիդ բոլորով սրտիս հաւա-
տալով, քուկին նը մարմնովդ կերակրը-
վեցայ, ինծի թշուակ ճանապարհն առի։
Թէ որ գործք մը չունիմ, գոնէ հաւատա-
քիս համար հասիր ինծի. ազատէ զիս
արդար բարկութէդ, վասն զի հաւատա-
ցաք թէ Դու ես որդի աց կենդանւոյ։
Աստիցնէք այսուհետև հանդարձակու-
թիւ առաջի աթոռոյ շնորհացն նորա, զի

ընկալցուք զողորմութիւն, և գտցուք շնորհս
ի դէպ ժամանակի օգնականութիւն ։

Սաղմոս ։

Կերկցեն տնանկք և յագեսցին, օրհնեսցեն զեն զտէր, որ խնդրեն զնա ։
Կերան և երկիրպագին նմա ամենայն պարարտք երկրի, առաջի նորա անկցին ամենեքեան որ իջանեն ի հող ։
Անձն իմ նովաւ կեայ, և զաւակ իմ ծառայեսցէ նմա ։
Պատմեսցի տէն ազգ որ գալոցն է։ լիւ ։
Որպէս գիշայ հայր ի վերայ որդւոց իւրոց, այնպէս գիշասցի տէր յերկիւղածս իւր ։
Զի նա գիտաց զաստեղծուածս մեր, և յիշեաց թէ հող եմք ։
Մարդոյ որպէս խոտոյ են աւուրք իւր, որպէս ծաղիկ վայրի՝ այնպէս ծաղիկ ։
Շնչէ ի նմա հողմ, և ոչ է, և ոչ ևս երևի տեղի նորա ։
Բայց ողորմութիւն տէն յաւիտենից յաւիտեան ի վերայ երկիւղածաց իւրոց ։
Եւ յերկինս պատրաստեաց զաթոռ իւր. արքայութիւն նորա ամենեցուն տիրէ ։ ճգ։
Ա՛յլ նա ինքն գիշայ էր, քաւէր զնեղս նոցա, և ոչ ապականէր ։
Յաճախեր դարձուցանել զբարկութիւն իւր։
Յիշեաց թէ մարմին են նորա, հողի որ եղանէ՝ այլ ոչ ևս դառնայ։ հէ ։

Ա՛յլ աղօթք։

Տէր, առանց քեզ ես մէկ ոչինչ մընեմ, առանց քեզ թշուառութեի եմ, նոյն ինքն մեղք եմ, ամէն աշխարհս բարիք՝ չարիք են, առանց քու օգնութեդ կրնամ, կոչնա՛նամ։ Մի թողուր զիս երեսդ Տէր իմ, քու ստեղծուածդ եմ, քու կերպին արեամբդ փրկըւած, մի թողուր արարիչ իմ, թա՛ղաւոր, լո՛յս, կեանք, և ամենայն ինչ իմ։ Ես զքեզ ուրացայ դործքերովս, ես քեզի թշնամութեի ցոյցուցի, դու ինծի զթութեի ցոյցո՛։ Իմ բնութեիս մէկ որդի մը, հողի և ապականութեի մընէ, դո՛ւ ինքդ անմահութեի, լո՛յս, կեանք, լաւերարութեի, զթութեի, որ չես կրնար ուրիշի չարիք հատուցանել։ Սիրտ նեղող, միտ զթած, զթա՛, նեղեա՛ ի վերայ իմ ու մարդասէր տէր հաբէ ատենս, երբոր պիտոր լմնամ, երբոր պիտոր երթամ մէկ աշխարհ մը որ չկտեմ։ Առաքնորդ, ուղեկից լեր ճոր մարդասէր առաքմութս մէջ որ բսիր։ Ես եմ ճանապարհ, և ճշմարտութի, և կեանք։

Սաղմոս։

Դարձոյց զանձն իմ առ իս, և առաքնորդ զիս ընձ ի ճանապարհս արդարութեն վասն անուան իւրոյ։
Թէպէտև գնացից ես ի մէջ ստուերաց

մահու, ոչ երկեայց ի չարէ զի դու տէր
ընդ իս ես։
Ողորմուի քո ՚ի որ զհետ իմ եկեսցէ զամե-
նայն աւուրս կենաց իմոց, բնակել լինիմ
՚ի տան տն ընդ երկայն աւուրս։ Ի՚ք։
Տէր ապաւէն եղեր մեր ազգէ ՚ի ազգ։
Հաղար ամ յաչս տն որպէս օր երեկի զի
անց, որպէս պահ ՚ի գիշերոյ։
Ամենայն աւուրք մեր նուազեցան, և ՚ի
բարկութենէ քումմէ խռովեցաք։
Ժամանակ ամաց մերոց անդադար որպէս
սարդի, և թիւ աւուրց մերոց ՚ի նոսա ես,
Թանասուն ամ։
Ապա թէ առաւել ևս ուժգնութն ամ, որ
ինչ աւելի քան զայն՝ ցաւոք և հեծու-
թեամբ։
Դարձ տէր, մինչև յերբ. մխիթարեա ՚ի
ծառայս քո։
Լայեա որ ՚ի ծառայս քո, և ՚ի գործս ձե-
ռաց քոց, առաջնորդեա որդւոց նոցա.
և եղիցի լոյս տն ոյ ՚ի վերայ մեր։ ձ՚ի։

Աւր աղօ՚ի։

Ո՚վ որ վասն իմ երկինքը թողուցիր,
երկիրս եկար, մարմին առիր, մարդ եղար,
ողորմեա ինձ։
Ո՚վ որ վասն իմոյ փրկութե՚ն երեսունվե-
ցեք տարի աշխարհիս վրայ աշխատեցար,
՚ի հասեալ ժամուս ողորմեա ինձ։

Ո՛վ որ վասն իմ արժանի համարեցար
ըզ արիւնդ թափելոյ, ՚ի ցաւագին ժա-
մուս ողորմեա ինձ։

Դու այն սիրն ես, որ իս աղաւթելոյ հա-
մար այնչափ խորհուրդսն սահմանեցիր։
Դու այն ածն ես, որ իմ փրկուես ճամ
փայ բանալոյ համար՝ այնչափ գանձ շնոր-
հաց բացիր բաժնեցիր։

Հիմա ես հասերեմ իմ վերջի ատենս,
կրմնանիմ, քեզի կուգամ, մի դարձըներ
երեսդ. մի պարապ հաներ քո անչափ աշ
խատանքդ ով տէր զօրութեդ։ Յիդ ա-
նուանը ապաւինեցեալ բղխրով սրտիս, ա-
նուն որ ՚ի վեր է քան զամենայն անուն,
յորոյ անուն ամենայն ծունը կրկնեսցի
երկնաւորաց և երկրաւորաց, և սանդա-
բամետականաց։ Զարհիր Յե զօրութիս
քո, և եկ ՚ի կեցուցանել զմեզ։ Աչ զօ-
րութեդ դարձո զմեզ, երևեցո զերեսս քո
՚ի մեզ և կեցցուք։

Յիշէ քոյ խօսքիդդ որ ասիր. Աթոռիկ դա-
ժանդան է ալեարհիս այսորիկ, այծիկ էլեան աշ
խարհիս այսորիկ ընէնայ արդարս։ Դուրս ըրէ
Հալածէ սատանան, որ իշխան եղերէ աշ
խարհիս, դու որ լմնդսոյն դժոխքը քակե-
ցիր, արդարոց հոգիքը սատանայէն ձեռ-
քէն խալըցուցիր։

Յիշէ քոյ խօսքդ որ ասիր. Եթ էս յորժամ
բարձրացայց չերիրէ, զամենեսին ձգեցից սա էս։
Եսալ ան հաւատացեալներուն համրան

քին մէջէն եմ, դուն որ բարձրացար փայ-
տին վրայ, ձեռքերդ տարածեցիր խա-
չին վրայ մեզ սրբագործելու՝ եաւ
գրկէ, իսալ քեզի ձգէ ամենակալ ձեռ-
քովդ, ըլլայ թէ յաւիտեան իս առնու-
ծը: Նայեցաւ յիս աչքը ողորմութիւն քո:
Իսկ արդ՝ յիշեա և տես թէ ով է իմ հան-
գիստ, միթէ՞ ի զուր էնչ ստեղծեր զամե-
նայն որդիս մարդկան: Ո՛վ է մարդ որ
կեցցէ և ոչ տեսցէ զմահ. կամ փրկեսցէ
զանձն իւր ի ձեռաց դժոխոց: Ո՞ւր են
ողորմութիք քո որ առաջինք, զոր երդուար
դաւթի ճշմարտութիւն քով: Սաղմոս: ձէ:
Ո՛վ խաչ փրկութիւն, ապաւէն յաւուր
մահուան: Ո՛վ խաչ աղբիւր բարութիւն,
մեզ սրբագործ ապաստան: Ահա տեսանեմ
զսիրն իմ Քո բազկատարած խաչին կախ-
ված, որ գլուխը խոնարհեցընելով, թևիկ-
րը բանալով, պատրաստ կեցերէ իս գրկե-
լու, քաղցր ձայնիս իս կրկանչէ երկինքը:
Եկայք առ իս ամենայն աշխատեալք և
բեռնաւորք, և ես հանգուցից զձեզ: Ա-
ձանալ կանչելով, քու սրբութիդ յիշե-
լով ներէ Տէր իմ, ներէ իմ ծանր մեղքե-
րուս. Թող որ պարզերես ելլայ քու առ-
ջիդ աս իմ հոգիս, ու քու սիրէրուդ հետ
քեզ փառաւորէ յաւիտեան: Բայի Յե-
սուր ինձ, առաջնորդ լեր:

Սաղմոս։

Հողի քո ՝ի ե՛ր և բարի առաջնորդեսցի՛ ինձ
՝ի յերկիր ուղիղ ։
Վասն անուան քո տէր կեցուսցես զիս,
արդարութի՛ւն քո՛վ հանցես ՝ի նեղութենէ
զանձն իմ։
Ողորմութի՛ւն քո՛վ սատակեսցես զթշնամիս
իմ, և կորուսցես զամենայն նեղիչս անձին
իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ. Ձկնի՛ ։
Տի՛ւր աղօթից իմոց, և աղաչակ իմ առ
քեզ եկեսցէ, մի դարձուցաներ զերեսս քո
յինէն ։
Յաւուր նեղութե՛ն իմոյ խոնարհեցո՛ առ իս
զունկն քո։
Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք իմ, և
ոսկերք իմ որպէս խոհիւ չորացան ։
Հարայ ես որպէս խոտ, և ցամաքեցաւ
սիրտ իմ, կցեցաւ ոսկր իմ ՝ի մարմին իմ։
Աւուրք իմ որպէս հովանի անցին, և ես
որպէս խոտ ցամաքեցայ ։ Ձի՛ ։

Աղօ՛թ Յի՛ ՝ի վերջին կիսէի երեքշա՛, ՝ի ձեռս
Տհոտասո՛ն վեցհարիւր չրեսունեւեց։ Յոհ. ԺԷ ։

Յիշէ՛ Տէր իմ Յի՛, որ երբեր ցաւագին
օրդ հասաւ, մեռնելու պատրաստութի՛ւն
կատեանայիր իմ փրկութե՛ն համար, ան
օրը աշխերանէրուդ կտակ ընելէն ետև՝

եղար ցաւագին սրտիւ աղօթք ընելու երկնաւոր Հօրդ ամէն քրիստոնէից վրայ կուլեմ Համար՝ որոնց մէկնալ ես եմ: Ես հիմա իմ հոգեվարութես առնը ան քու աղօթքդ քեզի կը մատուցանեմ, քու աղօթքովդ քեզի կաղաչեմ, որ զՀայր ած փառաւորելով, եղբը իրեն աղաչանք ընելով քրիստոնէից համար, ասանկ ըսիր:

Ես վան նոցա աղաչեմ, զորս եղուքն ինձ, պէս ես են:

Հիմա եսալ ծառայ քո Հօրն երկնաւորի որդի եմ՝ ոչ ամբարիշտ, անանկինկ ինչ ծի համարալ աղաչելիր ան առնը, հիմնալ աղաչէ ինդրէ քաւութեն, թողութեն, և փրկութեն:

Պահէ պնոցա չանուն ես: Սէ արա պնոցա ճշմարտութէ տով. Ըսիր:

Անանկինկ պահել տուր իս հիմա սատանային յարձակմանկն, պահել տուր ամբային արդար դատաստանկն՝ որ հիմնա բացվի պիտոր իմ վրայ, և սրբէ մաքրէ իմ ամէն մեղքերուս աղտոտութիը:

Ո՛չ վան նոցա չեայն աղաչեմ, այլ վան ա չենայն հաւատացելոց քանխան նոցա չես:

Ահա աս խօսքդ որ զուրցեցիր, յոյս փրկութեն է ինձի, խօսք միխիթարութեն, և քաջալերուն իմ աս ցաւագին առնես. ցրցուցիր որ՝ չէթէ միայն առաքելոց համար ըրիր աս աղաչանքը, այլ նաև ամե-

նայն հաւատացեալ քրիստոնէից համար որ աշխարհ պիտոյ դան, որոնց մէջը եսալ կամ: Մեղաւոր եմ՝ բայց հաւատացեալ, ջարդարծ՝ բայց զղջացեալ, բոլորովին յուսացեալ ի քեզ Քո, յոյս իմ ի մանկուԹենէ իմմէ, յոյս իմ ի ժամանակի ծեր բուԹեան իմոյ, և այսօր յոյս իմ յաւուր մահուան իմոյ:

Եա ղէտոան զոր եաուր ինէ, եաուա նոյա, պէ էղեն ի՝ որպես և մէ ի եմ:

Հայր երկնաւոր՝ ըսիր, կազաչեմ որ մէկ ըլլան մեզի հետ, ինչպէս որ մենքալ մէկ ենք: Օրհնեալ լեսի այն բերան յոր, զոր վեացի և փառաւորեացի այն լեզուն քոր, որ ինձի համար ասանկ զօրաւոր բարեխոսուԹի կընէ:

Հայր, զորս եաուրն ինէ, կամիմ պէ ոար եան եմ, և նոյա էղեն ընդ էս, պէ պեանէղեն ղէտոան եմ:

Փառք մարդասիրուԹեան քո Յն, որ ան ցաւագին օրդ, քուկին ցաւերուդ տանջանքերուդ մտմտուքը մէկ դի թողլով, իմ փրկուԹիս կըհոգայիր, իս մեզաւորս հօրդ հետ հաշտեցընել կաշխատէիր. ինձի համար մէջնորդուԹի կընէիր որ՝ դուն ուր ես, եսալ հոն ըլլամ, քու փառքդ տեսնամ. անանկէնէ ես ասկէց եառքը ինջու համար տրտմիմ տարակուսիմ իմ փրկուԹես համար:

Յիշ Տէր իմ Յն, աս եառքի աղօԹքդ որ

ըլիր լինծի համար, վասն զի խիստ ցաւա-
դին սրտիս ըլիր. իմ ցաւագին ատենսալ
հասելէ, իս քուկդ սո. հիմա իշխան աշ-
խարհիս այսօրիկ պիտոյ դայ իմ վրայ
մեղք մնալուս, դատաստան քաշելու,
իս կորնչցընելու, դուն անիկայ կորնչցու,
դատապարտէ, դուն որ չես ուղեր քու-
կինկդ մեկը կորնչցընել: Ածային աս-
դարուխե դատաստանը ինչ որ գուրցէ
իմ վրայ դատաստանին մէջ, ես միշտ աս
քու աղօթքդ քեզի կըխրեցընեմ, քու ա-
ղօթքովդ քեզի կաղաչակեմ, ուրիշ ըսե-
լիք չունիմ. և կըհաւատամ որ ասանկ
աղաչանքովդ չեմ չեմ կորսըլիր, այլ յոյս
սալով ապաւինելով քեզի կուգամ Տէր
դթուխե, և ածէ ամենայն ողորմութե:

Աղօթք:

Աստ՝ ընդէր որտուամ ես անձն իմ, կամ
ընդէր խռովես զիս, յուսա առ ածէ, խոս-
տովանեա նմա, փրկիչ երեսաց իմոց ածէ է:
Ես օրհնեցից զտէրն իմ, և ցնծա-
ցայց առաւօտուց յողորմութե քում:
Զի եղեր իմ պաշտպան, և տուն ապաւէ-
նի յաւուր նեղութե իմոյ օգնական իմ:
Քեզ սաղմոս ասացից ածէ ապաւէն իմ,
ածէ ողորմութե իմոյ:
Ոչ թափեաւ ոսկր իմ՝ի քէն զոր արարեր
՝ի ծածուկ, և կար զօրութեանդ իմոյ ընդ
առաքեալս երկրի:

Զանդրծա իմ տեսին աչք քո, և ի դիրս
քո ամենեքեան դրեցան։
Փորձեա զիս ած, և ծանիր զսիրտ իմ.
քննեա զիս և ծանիր զշաւիղս իմ, և տես
թէ իցէ ն անօրինութիւն ի ճանապարհս
իմ. և առաջնորդեա ինձ ի ճանապարհս
քո յաւիտենից։ Ձէլ։
Դու յարուցեալ զթացիս ի վերս սիոնի,
ժամանակ զթալոյ նորա հասեալ է ժամ։
Պակասեցան ի ցաւոց կեանք իմ, և տուք
իմ յոգւոց ելանելոյ։

Աղօթ ա- ած Աճաքինն։

Ո՛վ տիրուհի փաստաբան մեր, եկաւ
հասաւ ան ատենը՝ որ ինձի համար խօսիս
բարեխօսես ահաւոր ատենին մէջ քեզի առ-
ջևին։

Ո՛վ պաշտպան մեր, եկաւ ատենը իս
պաշտպանելու սատանային ձեռքէն. ցա-
ցո՛ւ քուկին պաշտպանուիդ, քուկին մայ-
րական զօրութիդ։

Ո՛վ Հարսն ընծայեալ յերկրի յերկինս,
մեք երկրաւորքս քեզ Հարս խրկեր ենք
կինքը ամենանբ երբորդութե որ ասանկ
սոսկալի օրը՝ մեր ողորմիլուես Հանես։

Դու՛ն այն Էսթեր տիկինն ես, որ մեկ
խօսքով դՀաման թշնամին սատանայ կոր-
ծնցուցիր, ամէն Հաւատացեալներ մա-
Հուանէ ազատեցիր. ազատէ իս յաւիտե-

նական մահուանէ. կորսընցո՛ւ հինս բան, սարկուն սատանան, որ իմ եռևէս կը-պըտրտի կորսընցընելու:

Դու այն օրինակեալն Յուդիթի տիկինն ես, որ զՀոլոփեռնէս սադայիլը սպաննե-ցիր, խեղճ քաղաքը բեսթիւլա ոչ եկեղե-ցին մահուան պաշարմանէ խալսեցիր. ահա եկերէ Թշնամին սատանայ. իմ մեղ-քերովս իս պաշարերէ, եղիր ցրցո՛ւ քու ը-րութիդ, և իմ հոգիս խալսցո՛ւ աս տագ-նապէս, աս պաշարմանէս:

Մնայն քու բարեխօսութիդ իս պիտոր վերկէ. Թէ որ դուն այսօր քու կինն տիկնու-Թեան՝ իշխանութիդ չխրանեցընես, մայ-բական պաշտպանութիդ չկրցընես, չի-բարեխօսես, ես կորսըված եմ. իմ աղօթիք-նէրս անարժան են, պիղծ են այ առջին. իմ ձգնութիւնէրս ապաշխարութիւնէրս ոչ-ինչ են, սիրտս միաքս շիտակ չեն, այ հա-ճոյ չեն: Դուն ես միայն մայր Աշմարիտ, որ իմ աղտոտութիս կրնաս դոցել, իմ գէշութիս ծածկել. վասն զի մէկ խօսքդ՝ երկուք չըլլար քեզ առջին:

Թէ որ երկրաւոր Թագուհիներ մահա-պարտ մարդը շնորհք խնդրելով կազա-տեն մահուանէ, որչափ պատք պիտոր ըլ-լայ Տիրամայր, երբոր դատաստանին օրը ամենեսնուն յայտնի ըլլայ՝ որ իմ փըր-կութիս յուսահատված էր, միայն քու ձեռքդվէ եղաւ փրկըվիլը, միայն քու բա-

բեհնօսուԹիւդ պահեց զնս արդար դատաս-
տանէն աչ: Ան ատենը ուրախուԹիւբ կա-
բենամ եասլ քեզի հետ երգել քու երկ-
նային երդդ: Ապեծացուսչ անձն իմ զՔեր,
և ցնծասչ հոգի իմ ասլ փրկչաս իմով:
ՈղորմուԹիւն արար յաղագս յազգս եր-
կիւղածաց իւրոց, և արար զջօրուԹիւն
բազկաս իւրով:

Եւ դու Տէր իմ Յիս նախանձամոդ ամե-
նայնի, ինձի պես մենձ մեղաւորը մօրդ
բարեհնօսուբը փրկելով, փառաւորի մօրդ
անունը. ինձի պես ողորմուԹիւն անսդրժանը՝
արժանաւոր ըրէ Տէր իմ, նայելով քու
մօրդ միջնորդուԹեր. աս ընելով մօրդ ա-
նունը բարձրընայ ամէնհունն առջին: Դու
պատուէր տըվիր պատուելոյ զննօղս, դու
իս մեղաւորս և անարժանս Թէ որ ներե-
լով փրկես, ամէնհնէն աւելի կըպատուես
զնայրդ Թագուհին հրեշտակաց, որ ի
պարծանք աշխարհի, անդին դանձ եկե-
ղեցւոյ, ապաստան մեղաւորաց, փրկու-
Թի յուսահատելոց 'ի ժամու մահուան:

Աս աղօԹքներէս զատ՝ Թէ որ կուզես, կըը-
նաս Օնսը խոցին աղօԹքները ընել: Աւագ
շաբԹվան աղօԹքները, ու մեծպասքին Վե-
ցերորդ շաբԹվան աղօԹքները:

ԱՂՕԹՔ ՎԱՂՆ ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ

Տէր Յ֊Ք֊, արարիչ և փրկիչ ամենայն աշխարհի, որ յարուցեր ամենեն աշխարհ ուրախացուցիր. յիշէ այսօր քու բարեգութեան սիրովդ մեր ննջեցելոց հոգիքնեը, ողորմէ, ազատէ իրենց տանջանքեն՝ որ ունեին քաշելու, մանաւանդ մեր ծնողաց հոգիքը, ու որոնց համար աւելի պարտական ենք աղօթելու: Յիշէ նոյնպես անյիշատակ հոգինեը, քու երբ ծննդեանդ ու մարդանալոյդ համար կաղաչենք՝ Թողու՛ն տուր այսօր անոնց յանցանացը:

Յիշէ քու երբ չարչարանքնեդ, հինդ վէրքդ, քու երբ անգին արիւնդ՝ որ մեզ

համար Թափիեցիք . և քու արեամբդ բա-
ըեվաօսեցուվ ինձեցուս ամօային արդար դա-
տաստանին բարկութիւնը : Տուր աս ժամուս
վախճարութի, Թեթևութի, մանաւանդ
աղաւորութի իրենց տանջանքներէն , որ
հրեշտակաց և սրբ մէջ խառնըվելով , ա-
նոնց հետ մէկ տեղ օրհնեն զքեզ յաւի-
տեան : Ամէն :

Աղօթք :

Ողորմէ Տէր իմ ողորմէ , դու որ երկրն-
քէն ինձար , մեզ համար մարմնացար ,
դուն որ խաչին վրայ ամենակարօղ ձեռ-
վընէդ տարածեցիր , դամբեցար , ու մե-
ղս համար ըր արիւնդ Թափեցիր , դուն
որ անմահ ընութի ըլլալով , մեզ համար
մեռար , դերեզման մտար , դուն որ նորէն
ոդջընացուվ , յարութի առնելով , մեռած
ընութինիս կենդանացուցիր . ամէնէսս-
ալ յոյս յարութե տըվիր , աշխարհ նո-
րէն վրկեցիր , ու համբառնալով երկինս-
քը նստար ընդաջմէ հօր :

Ա ամէն բանն որ քաշեցիր Տէր իմ
մեզ համար՝ յիշէ , այնպէս ննջեցեալքը
քուկին անդամնէդ միտդ բեր , քու ար-
դիւնքնէդ պարապ մի հաներ . ցըցուր
քու հզօր կարողուդիդ Տէր իմ առաջի սրց
և հրեշտակաց . ողորմէ մեր ննջեցեալց ,
սրբդ հետ մէկ տեղ այսօր արժանի ըլլ-

ընակակից ըլլալ, քեզ օրհնել յաւիտեան յաւիտենից: Ամէն:

Սաղմոս. Լէ:

Տէր, յերկինս է ողորմութիւն քո, ճշմարտութիւն քո մինչև յամպս:

Որպէս զի բազում արարեր զողորմութիւն քո ձո, այլ որդիք մարդկան ի հովանի թևուց քոց յուսացին:

Արբեսցին նոքա ի պարարտութիւն տանն քո, և զուխս փափկութեան քո տացես ըմպել նոցա:

Ի քէն է աղբիւր կենաց, և լուսով երեսաց քոյ տեսանեմք զլոյս:

Ծաւեա՛ զողորմութիւն քո ոյք ճանաչեն զքեզ, զարդարութիւնս քո՝ ոյք ուղիղ են սրտիւք:

Այլ աղօթք:

Ո՛վ Յի՛, որ պարտիզին մէջ այնչափ տրտմեցար, որ ինձի՛ան արիւն քրտընեցար մեր փրկուելը համար, աղաչէ՛ այսօր մեր մարմնաւոր ծնողաց հոգինէրը:

Ո՛վ Յի՛, որ մեր փրկուելը համար ձեռվընդ ոտինէրդ ծակելով խաչին վրայ քաշկըռտըվելով գամվեցար, յիշէ՛, աղաչէ՛ այսօր ան հոգինէրը, որ հոգևորապէս մեզի ծնող եղան:

Ո՛վ Յի՛ս, որ խաչին վրայ ծարաւեցար մարդկային փրկութեանը համար, բժշկէ՛ ծարաւը մեր ննջեցելոց, որ կը ծարաւին կը փափաքին ձեռային տեսութեդ, ցը ցնա այսօր արքայութեն մէջ. քու փառքդ մեր աղաղականաց հոգիներուն:

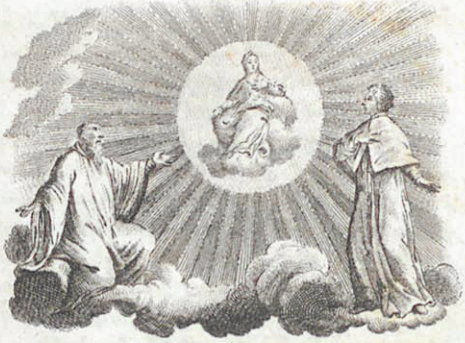
Ո՛վ Յի՛ս քաղցրագութե, որ մեր փրկութեանը համար քացախ ու լեղի ճաշակեցուիր համբերեցիր, փրկէ՛ այսօր ան հոգիները՝ որոնց աւելի պարտքականութեի ունինք աղաչելու:

Ո՛վ Յի՛ս, մխիթարուի՛ վշտացելոց, յիշէ՛ ան տրտմութիները՝ երբոր երկնաւոր հօրէն թողուեցար մեր մեղքին համար, թող մի տար ու հոգիները, մխիթարէ՛ այսօր քու տեսութեդ ան հոգիները՝ որոնցմէ մենք բարերարութի մը տեսանք աս աշխարհիս մէջ:

Ո՛վ ՝որ արեւն խաչելեալ միածնի, ով անհուն արդիւնք զենման պատարագի, որ խորանին վրայ անմեղ գառան պէս ղըՀվելով կըպատարագվիս: Ա՛ս պատարագիդ անհուն արդեանցը համար կազանէնք, յիշէ՛ ան ՝որ հոգիները՝ որ քեզ սիրահան են, բայց իրենց պակասութեանց պատիժը վճարելու համար կըպատժվին ձեռային արդարութե՛ն: Յիշէ՛ Տէր, քու առջի ողորմութենդ, թէ որ հին աստեղը անբան անաւետող պատարագի մը համար իրենց պատիժը կըդադրեցընէիր,

քանի՛ աւելի պէտք է ողորմիա քու անմահ դատիդ պատարագին համար, դու՛ որ մեզի և մեր ննջեցելոց համար կըպատարագ վիս։ Յիշ՛ Տէր իմ Յե՛, ինչ տրտմալի որ քաշեցիր չարչարանաց առնը, երբոր քու բարեկամիդ, ծանօթիդ, ամ՛ մէննալ քեզ Թողուցին, չկար մէկը որ քեզ մխիթարէր։ Ան տրտմութեդ համար մխիթարէ՛ այսօր տրտմեալ հոգիքը մեր բարեկամներուն և ծանօթներուն։ Ո՛վ Յե՛ ամենակարող, որ մեզի համար անանկ ցաւ քաշեցիր որ՝ ամէնն կարողութիւնդ պակսեցաւ, ուժէ ըմնելով, բոլոր ա՛ բիւնդ թափելով, պլուխդ խոնարհելով անանկ հոգիդ աւանդեցիր, մարդկային փրկութեը համար մեռար, ազատէ՛ այ՛ սօր Տէր իմ ան հոգինէրը՝ որոնց մենք պատճառ եղանք մեղաց. փրկէ՛ Տէր իմ ամէնն հոգինէրը, և արքայութե՛ քո ժա՛ ռանգ ըրէ՛ որ քեզ փառաւորեն յաւի՛ տեան։ Ամէն։

Ի խորոց կարդացի առ քեզ. Ես։

ԱՂՕԹՔԱՒԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Ա՛ստուածային Խորհուրդ։

Ով Հոգի, և ուրախ լե՛ր ամ ընդունայ-
րան ընտրհայցն այ. յիշէ՛ այն ուրախութիւնը
երբոր գալըիւէլ հրեշտակ ուրախանա-
ւետեաց միայն քեզ տրուաւ. այնչափ կա-
նանց մէջ դուն միայն ընտրըւեցար առա-
ջի հօրն երկնաւորի՝ մարմնացան բլլալ քա-
նին այ, տեղի և բնակարան անբաւ ածու-
թեան, և անոր հետ մէկ տեղ դործակից
բլլալ փրկագործութեե մարդկային ազդի։
Յիշելով աս մեծ հնորհքդ և անճառելի
ուրախութիդ Ս՛ը Աժածին, յիշէ՛ այսօր

իմ ողորմելութիւնս, որ զանազան թշուա-
ռութեանց մէջ ընկած, անբաւ փորձու-
թեց մէջ ձգած, աշխարհիս ծուլուն մէջը
կըտառապիմ կընեղիմ մարմնաւոր և
հոգևոր տառապանօք, և միանակ յոյս իմ
դուն ըլլալով քեզի ապաւիներեմ բոլո-
րով սրտիս: Յիշելով աս իմ թշուառու-
թիս, և քանկին առջի խնդութիդ, տուր
ինծի այսօր մէկ հնարհք մը հոգևոր ուրա-
խութեան, փարատելով ինծմէն ան ամ
մէն տրտմութիները, յուսահատութի-
նէրը, որ իմ մեղքերս ինծի կըբերեն:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Ա՞ր երէցդ խնդրելէ:

Խնդամ, և ուրախ ըլլ ընտրեալդ'ի մէջ
ամենայն կանանց, յիշէ այն ուրախութիդ
երբոր մայր ես եղար, կուսութիդ ծնար
զքանն ես, ուսկից որ՝ սերովբէները քե-
րովբէները կըդողան, դուն անիկայ զա-
ւակ ունեցար, դիրկդ տանելով, ձեւա-
քովդ շոշափելով համարձակ վայելեցիր,
մայր եղար անոր՝ որ աշխարհիս յոյսն էր
և փրկութիւն, և ամենուն ուրախութի:
Յիշէ ով ես կոյս այն ուրախութիդ ժամը,
և յիշելով տուր ինծիալ այսօր մէկ ու-
րախութի մը, յոյս տալով իմ մեղացս
թողութիւն, որ թողութիւն առնելով մեղ-
քերուս՝ եսալ յոյն բնակարան ըլլամ շնոր-

հօր . և յոյս առնեմ զնորը սեանալու արքայութեն մէջ իրեն նրոյը հետ . Ամէն :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Ա՞ երբուրդ Խնդրուիկ :

Խնդամ, և ուրախ լեր Ս՛ը Ածածին, պաշտպան, յոյս և բարեխօս ամենայն քրիստոնէից . յիշէ՛ այն ուրախութիւնը՝ երբոր տեսար միածին որդիդ երկնէքին ընդառաջ քուկդ եկաւ մահուանդ առեներ, երկինքը սանելու համար . սերովբէներ քերովբէներ՝ դասք դասք հրեշտակաց՝ և ամենայն նրբ ընկերանալով, օրհնելով, ուրախանալով առին երկինքը տարին : Յիշէ՛ ան ժամը ուրախութեն . և անանկ անպատմելի խընդութեանդ համար՝ որ յն միածին քեզի պարգևեց, պարգևէ ինծիալ այսօր յոյս ապաւինութեն, տուր ինծի քուկին հոգը պաշտպանութիդ, որչափ փորձանք դայ վրաս մարմնաւոր, որչափ փորձութիւն դայ հոգևոր, սատանայէ՝ աշխարհէ ու իմ մարմինէս, քուկին հոգը աներևոյթ պաշտպանութիդ հասնիս, պահես, պաշտպանես : Աս պաշտպանութիդ ցրցրնես ինծի մնանաւանդ մեռնելուս առենը, երբոր ամէննուալ իս կրծողուն կրձգեն, ան առենը քուկին մայրական պաշտպանութիդ տեսնալով միխիթարվիմ :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Ա՛ ՀՐԻՇՏԻ ԽՆԴՈՒՔ։

Խնդա՛, և ուրախ լե՛ր կո՛յս անարատ, յիշի՛ այն ուրախութիւնը որ ունեցար, երբոր տեսար որ երկինքը ամէնէն ցե՛ց մէջ այնչափ հաճելացա՛ր քու վարդ ամենաներ երրորդութիւնը, որ քովը առաւ, ընդ աջմէ մարդացեալ յիւրմէ նստեցուց, և անանկ անճառելի փառաք լեցուց որ՝ մէկին խելքը չի՛ հասնիր, միայն ամենաներ երրորդութիւնը գիտէ, և դուն վայելելով կըզմայլես յաւիտեան։ Ա՛ խնդութիւդ յիշելով մի՛ ձգեր իս սասանկ թշուառութե՛ւն խելագնութե՛ւն մէջ, ինծիւալ մէկ քիչ մը ան փառքէն պատրաստէ՛։ Եւ որպէս զի եսալ հասնիմ ան փառքին, տո՛ւր որ վարքս շտկեմ, զղջմամբ ու բարեգործութի՛ւ աշխատիմ, անանկով տո՛ւր որ յոյս ունենամ արքայութե՛ւն և երանութե՛ւն, յոյս զիս տեսնելու, և զքեզ մայրդ ու՛յ ան փառացը մէջ։

Ողջոյն քեզ մարիամ։

Ա՛ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԽՆԴՈՒՔԻ։

Խնդա՛, և ուրախ լե՛ր Դո՛ւստր լուսոյ հօրն երկնաւորի. յիշի՛ այն ուրախութիւնը որ ունեցար երբոր Հայրն երկնաւոր տեսնալով քու ծայրագոյն խոնարհութի՛դ զքեզ դրաւ թագուհի երկնի և երկրի, մայրա-

կան հովանաւորութիւք պաշտպանել զնոքա, զթութիւք դարձուցանել զմեզաւորս: Քու-
կին փառքովդ զարդարվեցաւ լեցվեցաւ
այն երկնային դրախտը, երկինքը եղած
ամենեն ոչք և ամենեն դասք հրեշտակաց յա-
տուկ ուրախութիւն ունեցան տեսանելով
կոյսդ ամենախոնարհ ան փառքը բարձրը-
ցած. և բոլոր եկեղեցին քան մեծ ուրա-
խութիւն կխմանայ յիշելով քուկին փառքդ,
որ եղար պարծանք քրիստոնէից, փառք
ազգայ և եւայի: Ա՛ս խնդութեդ համար
տուր ինձի այսօր ով Թագուհի, տիրուհի
երկնի և երկրի, ընդհակ մի արդիւնաւո-
րելոյ, որպէս զի չէ Թէ միայն մեղքերէ
կորըվիմ, հեռընամ, հապա նաև ար-
դիւնք վաստակիմ քանի որ կեանք ունիմ,
շունչս վրաս է, ատենըս պարապ չանցը-
նեմ, այլ իմ ամենեն գործքս ի փառս ձոյ
ընելով վարձք շահիմ: Տուրբալ որ որչափ
խաչ և նեղութիւն ունենամ, ան նեղութես
մէջ մեկ ուրախութիւն մը խմանամ ձոյ հա-
մբոր քաշելով, իրեն կամացը ապաստան ըլ-
լալով օրհնեմ զՀայրն երկնաւոր, որ ա-
սանկ մեծութիւն քեզ բարձրըցուց:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Ա՝ վեցերորդ Խնդրուն։

Խնդա՛, և ուրախ լեր Մայր բանին այ, յիշէ՛ ան ուրախութիւնը ան փառքը որ ունեցար, երբոր քո սիրելի որդիդ միածին՝ որպէս զի առաջին հրեշտակաց և ամենայն աշխարհաց պատուէ զքեզ իբրեն մայրը մայրական պատուով ինչպէս որ արժանն է, զքեզ առաւ գործակից իր դատաստանին։ Ուրախարուքեր դատաստանը իբրեն պահեց, դիմաւ և ողորմութիւն դատաստանը քեզի յանձնեց. և կատարեալ իշխանութիւն տուաւ որ՝ ինչ հնարքը ուզես իրմէ, խնդրէն պիտոր ըլլայ, կատարվի, որով եզար յոյս ամենայն արդարոց քրիստոնէից, յոյս և ապաստան մեզ աւորաց։ Աղաղակով ան ծառանէրդ՝ որ աս աշխարհիս մէջ յատուկ ջերմեռանդութիւն մը քեզ կը ծառայեն, քեզ դովաբանեն, մեկ յատուկ հնարքը մը պիտոր առնեն աս աշխարհս, և անդին երկինքը մեկ յատուկ վարձք մը ու փառք. իսկ ան մեղաւորները որ քեզի կը դիմեն, աս աշխարհս հնարքը գտնէի և ապաշխարութիւնե պիտոր առնեն. և անդին փառք յաւիտենական ընդերքուն հետ։

Հիմա ես որ դիմեմ իմ մեղաւորաց, և աղօթքով օգնութիւնդ յիշեցնեմ քեզի կը դիմեմ, տուր ինծի այսօր կաղաչեմ հնարքը գտնէի և ապաշխարութիւնե,

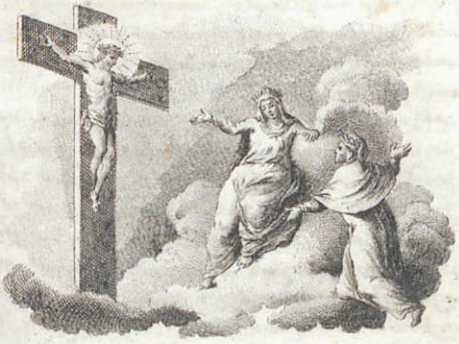
որ ծառեր մեզքէ բուս թողուն գտնամ, և
շնորհք ներողութիւն և քաւութեան ամէն
մեղքէ բուս պատուիրեն. վասն զի իմ
չարաչար մեզքէ բուս համար շատ պատուիր
քաշելու արժանի եղայ: Որպէս զի քա-
կին զթութիւդ և միշնորդութիւդ յին
անաչառ դատաստանէն խալսնելով, և
պատուիրէն ազատելով, աբքայութեան
մէջ ձգ վառացը հետ քուկին փառքդալ
տեսնելու շուտով արժանի ըլլամ, օրհ
նեմ զքե միածին 'ի յաւիտեան, որ ա-
սանկ վառաց քեզ հայցուց:
Ողջոյն քեզ մարիամ:

Ա՝ եօննէրորդ Խնդրուած:

Խնդամ, և ուրախ լեր Հարսն անարատ
հոգւոյն սրբ. յիշէ ան ուրախութիւը որ ունե
ցար, երբոր տեսար որ հոգին սբ քու ամե
նամաքուր կուսութեդ վրայ գմայլելով գքեզ
դրաւ դանձապետ իր ամէնն շնորհաց, ա
նանկ որ մէկ շնորհք մը չկրաժնուիր ձեռը
վեր մէկէ մը, ինչպան որ քու ձեռքդ չանց
նի: Ինչ մեծուն, ինչ փառք, որ կըվայե
լես ամէնօրհնեալ նբ ածածին, որ ոչ
երբէք պիտոր անցնի, այլ պիտոր մընայ
յաւիտանս յաւիտենից: Կաղաչեմ Սբ
Ածածին, աս խնդութեանդ և աս փառքիդ
համար տուր ինծի շնորհք ընդունելութե,
որ ընդունիմ ինչ շնորհք որ պէտք է հոգ-

ւոյս և մարմնոյս, ինձի և ամենից ազգա-
կանակրօս, կենդանեաց և մեռելոց։
Ի՛նչ հնարհք որ պէտք է փրկութեան հաս-
նելոս, զո՛ր որ ձեռքիդ մէջը ունիս
ածային շնորհաց դանձը, և մայրական
գթութեա՛ն ինամես ամենին հաւատացեալ-
ները, հանի՛ ածային դանձէն ան չնորհք-
ները, և արժանի ըրի՛ ընդունելու իս
անարժանս, որ քուկին բարեխօսութե՛դ
աս աշխարհիս մէջ այ կաթը կատարելով,
անդինալ արքայութեան արժանի ըլլա-
լով, գալեմ, վառաւորեմ քեզ, և քենով
գնոգին ըլլ, որ սանակ տիրուհի դրաւ քեզ
իր ամենն չնորհաց։

Ողջոյն քեզ մարիամ։

ԱՂՕԹԻՔ ԱՒՒ ԵՕԹՆ ՎԻՐՄ

ԽՈՑՈՒԱԾՈՑ ԿՈՒՍԻՆ ՄԱՐԻԱՄՈՒ

Աա աաաՔԻՆ։

Ով ցաւագին եր կոյս ածածին, յիշէ քու առՔն խոցդ՝ երբոր սիմէոն ծերունիին բերնովը լսեցիր Թէ, ան կուսածին որդիդ որ կըդրկես՝ կըսիրես, ատեն պիտոր դայ որ նշան հակառակուԷ ըլլայ. անանկ բանէր պիտոր տեսնաս որ՝ սիրտդ խոցվի, իբր Թէ աուր խօՔԷին սրտիդ միջը։ Ա՛ խօսքս լսեցէն եռա՝ սուրը սրտիդ չերաս, յիշիչարչարվածդ՝ դուն սկսար սրտիդ միջը խոցվիլ ու չարչարվիլ. քանի կընայիր միածին յիշին

վայ, սիրտդ ուրախանալուն տեղը կլսո-
րթեր կլսատկապէր. արդեօք ինչ նեղու-
թիւնէր պիտոր քաշէ կլսմոտծէիր, ան մը-
տածմունքնէրով երսուկնվլրեք տարի կլս-
տանջվէիր:

Աստուած յիշէ տիրամայր, որ ինծի համար
քաշեցիր, որպէս զի ես փրկվիմ, ես չի-
քաշեմ տատանային ձեռքէն՝ յո միածին
յանձն առուր իմ տեղս քաշելու, անուշ
քեզիսալ ընկաւ քաշելու ատ խոցը: Եւ յի-
շելով առջի քաշած վէրքդ, կաղաչեմ որ՝
այսօր իմ սրտիս մէջը տպաւորես սուրբ
զղջման և արտասուաց, որ ինչվան՝ի
մահ ոչ երբէք պակսի իմ սրտէս ցաւն ա-
պաշխարութիւն, հոգւոյն նոր շնորհքովը
ակամ լալ իմ մեղքերս, որ պատճառ ե-
ղան յիմ չարչարանաց, և քուկին ատանկ
խոցվելուդ:

Ընանկով յո ըլլայ ինծի կանգնելու
պատճառ և ոչ գլորելու. յո ըլլայ իմ
սիրտիս խորհուրդը, իմ մտքիս յայտնու-
թիւը, տպաւորութիւը: Մտածմամբ ու
տպաշխարութիւբ անցընեմ իմ մնացած
կեանքս, որով փառաւորվի առաջի նոր և
հրեշտակաց քուկին առջի խոցիդ արժա-
նը իմ վրայ:

Հայր մեր որ յերկինս ես:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Ա՛ երէրդ՝ն։

Ո՛վ ցաւադին ամէնօրհնեալ կոյս մա՛ր իւսմ, յիշէ՛ քու կին երկրորդքաշած խոցդ, երբոր հերովդէսին ձեռքէն փախար եղիպտոս. որպէս յովսեփայ հետ երկան ճամբորդութեան նեղութիւը քաշեցիր, որպէս զի յիս խալըացընես հերովդէսին կոտորածէն՝ որ կուզէը սպաննել։ Ահա ես եմ ան հերովդէսը՝ որ առաջ կեղծաւորութիւը երկրպագել կուտեմ յիւ՝ եռքը սպաննել. վայ ինծի, քանի՛ անգամ անարժանութիւ առնելով ես խորհուրդը հաղորդութեան, իմ սրտիս մէջը իրաւցընէ ուզերեմ սպաննել զյիս։

Ա՛յլ դու՛ տիրամայր, այսօր յիշելով քու կին քաշածդ, տուր ինծի մէկ շնորհք մը դառնալու։ Ինչպէս որ առաջ փախար եւ դիպտոս, հեռացուցիր զյիս հալածչին ձեռքէն, եռքը դադարվելով հալածումը՝ դարձար նորէն հոն եկար, յիս հետդ բերելով շնորհքիաւ աբքայութիւնդ հոն բերիր, ըրէ՛ որ եսալ դադրիմ մեղանչելէս՝ որ պատճառ կըլլայ յիս հալածելու, սրտէս փախցընելու։ Իմ դադրելովս՝ դուն դարձընես բերես նորէն իմ սրտիս մէջը շնորհք, անանկով սիրտս նորէն յիւին բնակարան ըլլայ, և քու կին երկրորդ խոցիդ աբդիւնքը ինծի համարաւ շահաւոր

ըլլայ , ապրեցընելով յաւիտենական կորստենէ ։

Հայր մեր որ յերկինս ես ։
Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Ա՛ երրորդն ։

Ո՛վ մայր ցաւագին , հեթիք չեղաւ առ՝ ջի քու քաշածներդ , հետդ տանելով բե՝ րելով դէ՛ տառապանքով աշխատանքով եղիպտոսի երկան ճամփորդութեան մէջ , հապա երրորդ անգամ մեծ վէրք կրեցիր սրտիդ մէջը՝ երբոր իրաւ ըրնէ կորսընցու՝ ցիր դէ՛ երուսաղէ՛մ նոր ճամփորդութենդ մէջ , իրեք օր սիրտդ տրտըեցաւ պտըտելով փնտրտելով քէ՛ ուր գտնաս այն անկո՝ րուստ գանձն աշխարհի յի՛ ։ Երբոր տա՝ ճարին մէջը գտար , ցաւագնեալ սիրտդ չկրնացաւ , մայրական սրտով քու քա՝ շած տառապանքդ բացիր յայտնեցիր յի՛ ։

Հիմա իմ սիրտս կորընցուցերէ դէ՛ , բայց ամենևին հոգ չունի պըտըտելու փընտրտելու . այլ մէկ դի թողլով դէ՛ , իր հանգստութիւնը՝ երջանկութիւնը՝ արարա՝ ծոց մէջ օտար տեղէր կրփնտրտէ , և ո՛չ տաճարի մէջ՝ ոչ գործքերու մէջ , անանկ կուլ մէկ հանգստութիւն մը չկրնար գըտ՝ նալ . յիւալ իր երեսը դարձուցած՝ ինծ՝ մէն պահվըրէ , չերևնար ։ Ասանկ զըրկը՝

ված ըլլալով յիւն տեսուԹիւն ու խօսակ-
ցուԹիւն, հիմա քեզի կազաչեմ մայր ցա-
ւագնեալ, բայց այսօր քուկին քաշած-
նէրդ, զուրցէ՛ յիւ, Ջ՛ինչ գործ գործեցեր
որդեակ: Ի՛նչու Ժողուցիր աս խեղճ հոգին,
որ կըպարտաւի քեզ գանալու, և չկրնայ ուր
գնայ: Ա՛ս զուրցելավ, ա՛ռ այսօր ինծի
համար մէկ նոր յարատեւուԹեան շնորհք
մը, որ մեզքերս զղջալէն եռև ալ ոչ երբէք
մեղանչեմ, և մեզքով չկորսընցնեմ իմ
արտէս գյո. այլ միշտ յիւին հետ մէկ տեղ
բնակակից ըլլամ. իր հօրը տանը մէջ տա-
ճարի մէջ փնտռեմ գյո ուր որ կրգտնը-
վի: Եւսալ միշտ հոն մնամ, հոն տեսնըլլիմ
իր հետը՝ որ է աղօԹք և բարեգործուԹիւն,
հեռու կենամ ստեղծուածներէն՝ ուսկից
կըփախչի յո:

Հայր մեր որ յերկինս ես:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Ա՛ս չորրորդն:

Ո՛վ մայր ցաւագին, ինչ եղաւ արդեօք
սիրտդ, երբոր քեզի խնացուցին որ՝ ան սի-
րելի միածին որդիդ բռնեցին, չարագործի
պէս դատաւորներու առջևն տարին, ամէն
հրէաներուն ժողովքը վրան ժողվեցան քա-
հանայապետին առջևն մահապարտ վճռե-
ցին, ապտակեցին, պիղատոսի առեւին

մէջ ձեռվընկերը կապեցին, չարաչար ծեծեցին, ղլուխը փշով պսակեցին. աուտ թաղաւոր ձևացընելով ծաղը ընելով նը երեսը թքին, և հիմա պիտոր տանին խաչ հանելու:

Առնք թէ որ հասարակ մարդու մը վրայ լավը, մէկի մը սիրտ չիդիմանար՝ որչափ օտար մարդ ըլլայ, ուր մնաց անմեղ սիրածնի վրայ մայրը լսէ, ասանկ կուսայ ծին ածորդի, և ասանկ մայր ալ կոյս ա նապատական: Ախ, ինչ խօսքէր են, ինչ խորհուրդնէր, ինչ տեսիլ անարգանաց, ինչ տեսիլ չարչարանաց խելքէ մնքէ վեր. և սակայն ասանկ մայր ըլլալով, սիրտդ դիմացուցիր, եաւէն գացիր տեսնալու, որ դուհալ յին քահանայապետեան խորհուրդին մասնակից ըլլաս:

Վասն զի ասչափ մեծ խորհուրդնէրուն ասչափ դառնակսկիծ չարչարանաց պատճառ ես անարդ որդս եմ, ես բարաբբա մարդասպան աւազակս եմ. որպէս զի ես բարաբբա փրկըվիմ, ինքն յիս քահանայապետը յանձն առաւ իր չարչարանքով զինքը զոհել, պատարագ մատուցանել իմ մեղքերուս թողութիւն քաւութիւն վաստըկելու համար. դուն այ մայր ալ, որդւոյդ հետ մէկ տեղ քաշելով դործակից եղար իմ փրկուես, աս մեծ խորհուրդնէրուն տեղեակ ու խելամուտ ըլլալով սիմէոն ծերունիին խօսքը միտդ բերիր. խմացար

որ քուկին յո միածինդ անվեղջ հրեշանէ-
րուն դէմ ըլլայ ամօթասպանու-
թիւն, ինծի պէս մեղաւորիս կանգնումն
պիտոր ըլլայ վիրապարծուիթիւն, որ հեթա-
նոս ազգէ դարձած՝ հաւատացեալ հոգի-
նէրուն անդրանկութիւնը առի, բայց մա-
հացու մեղքերովս նորին կորնչացուցի ան-
դրանկութիւնս, անմեղութիւնս. և յետ,
ես եղայ պատճառ որ՝ բռնեցին, չարչա-
րեցին, եռքնալ խաչվիլ վճռեցին:

Տէր ինծի այսօր մէկ յաւուրկ շնորհք
և օգնութիւն մը, փորձութիւններէ պահվելու,
աշխըրհիս՝ մարմնոյ՝ սատանայի խաբէու-
թիւններու չհետաւտալու:

Հայր մեր որ յերկինս ես:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Ա՜ հինգերորդն:

Ո՛վ մայր ցաւագնեալ, ինչ եղաւ
սիրտդ, երբոր յինին բռնըվիլը լսեցիք, և
լար վնդրը գանալու և սեանալու, և առ-
չի սեանալդ աս եղաւ որ, յն կաւասածին՝
սգրովդ սեասր արիւնըվայ եղած, խաչը
շալկած կըսանէին խաչելու: Ամէնն իր
քովն եղօղնէրը՝ դահիճներէր, վնասարարներ,
կասարած անգութի հրեշանէր. մէկ հատիկ
իրեն իրր օգնական՝ սիմէոն կիւրենացի,
որ խաչին ծայրէն բռնած հետր կերթար,
վասն զի յինին վրայ ուժ չէր մնացած ա-

մենեւին զարնելէն՝ ծեծելէն , իր ՝ի՛ր ա-
բիւնը վազցնելէն : Ա՛ն յիմնալ տեսար որ՝
ան ամենակարող բանն ՝ի՛ն՝ որ բոլոր աշ-
խարհս ձեռքին վրայ կըտանի, ուժը հատ-
նելէն դեռիներ ընկաւ աչքիդ առջեւն , ան-
դուքդահձնելը ողորմելուն տեղը՝ զար-
նելով կուզէին վեր վերցընել :

Ա՛ռ, ինչ եղաւ արդեօք ան ատենը մայ-
րական սիրտդ . թէ որ օտար կանայք ե-
րեսաղէմի կուլային կողբային , որ չէին
անանկ ճանչնար իր ՝ծ՛ոռ՝թիը , ինչ եղար
արդեօք ան ատենը դուն որ բոլորովին կը-
ճանչնայիր իր ՝ծ՛ոռ՝թիը , իր կռսածին
ըլլալը , իր ՝ի՛ր վարքը , իր անմեղութիւնը:
Ինչ եղաւ քու սիրտդ՝ երբոր նայիլնէին՝
քու աչքըդ յանկին աչքին դպաւ , ինչպէս
խորվեցաւ ճմլեցաւ սիրտդ :

Ա՛ն յիմնալ երբոր միտքդ բերիր սիմէոն
ծերուկին խօսքը՝ և այ կամքը՝ մարդարէ-
նէրուն բերնով առաջուցմէ զուրցըլած
որ ատ քու միածին որդիդ ատանկ պիտոր
չարչարվի , արիւնլըվայ ըլլայ , դեռիները
էյնայ , որ բոլոր աղգ մարդկան փրկըվի ,
աստուած բազմութի՛ մեղաւորաց ոտք ելլան
կանգնին , դուռնալ յանկին հետ միասամ ,
միաբան սրտով հօրն երկնաւորի նուի-
րեցիր , դուռնալ անոր հետ մէկ տեղ խորհ-
ըլլեցար : Ա՛րդիկ առաջ աբրահամնաս
հայհետին վրայ կըզարմանայիր , թէ ինչ
սրտով տեսաւ իր անմեղ զաւակը խաս-

հակ իր վրայ վայտը շալկած լեռը կելլար որ մորթ բերի։ Հիմա հրեշտակները կըզար-մանան որ՝ բանն ածխ իր վրայ շալկելէ խաչափայտը գողգոթա լեռը կելլայ՝ խաչ վերու մեղաւորաց համար, և իրեն կու-սածին մայրը հետը կերթայ իր աչքովը տեսնալու։

Ահա ան մեղաւորն երուն դլուխս եմ, իս սրիկայու համար չի ան խաչը տարաւ, դժնալ իրեն հետ մէկ տեղ խաչվեցար, իմ չարաչար մեղքերս քաւելու համար մէկ տեղ խորհրդեցար։ Անանկէնէ ով մայր ոչ իմ արժանաւորուես համար՝ հա-պա միայն չինն և քուկինն քաշածնէրդ պա-րապ չերթալուն համար, այսօր մէկ զօրա-ւոր շնորհք մը պարգևէ ինծի հինդերորդ խոցիդ համար, որ չինն չարչարանքները խաչվիլը՝ եսալ պայծառ տեսնամ հաւատքի աչքով, իմ մեղացս գարշուելիները իմանամ, ճշմարիտ զղջմամբ ապաշխարեմ։ Տուր շնորհքդ որ՝ եսալ չինն նման յօժարու-թիւն ունենամ խաչ քաշելու. դինէ ինչ խաչ որ ածխ խրկէ՝ սիրով քաշեմ, չնճղուս-համ։

Հայր մեր որ յերկինս ես։
Ողջոյն քեզ մարիամ։

Ա. Վեցերորդն։

Ո՛վ՝ որ կոյս ցաւագին, ինչ զարհուրե-
լի տեսիլ եղաւ, երբոր յիւ խաչը շարկած
հոգնած դողդոջ ալեաց հասաւ, հոն աչ-
քովդ տեսար որ՝ զինուորները խաչին վրայ
տարածեցին, որ ձեռվընկերը քաշկըռտե-
լով երկընցընելով խոշորը դամերով դա-
մեցին։ Ախ, ինչ եղաւ մայրական սիրտդ՝
երբոր դամելուն ձայնը լսեցիր. կիսա-
նայիր որ՝ տախտակ չէր դամածնին, հա-
պա մարմին կուսածնին, մէկ հատիկ միա-
ծին որդւոյդ ձեռվընկերն էր՝ որ տախտակի
պէս կրգամէին։ Գամելէն ետև աչքիդ
առջին տեսար որ՝ ան կուսածնին յիւր մէկ
աւազակի մը պէս խաչին վրայ տնկեցին,
բարձրըցուցին, բոլոր աշխարհի անարդ
տեսիլ մը ցըցուցին, որուն մարմինը չորս
դին վիրաւորած, արիւնը դեռևին վրայ
կվազէր կըլուանար։

Յիշէ՛ աս ամէն քաշածնէրդ որ Ածա-
ծին. յիշէ՛ առջիդ եղած ողորմելի տեսիլը,
քուկին ցաւագին ժամուն ատենը, ուր թէ
որ ան հրաշքով չկպահէր, հազար անգամ
կրմեռնէիր։ Եւ յիշելով ասոնք, բայց շնոր-
հօք լսին հաւատիս աչքնալ, որ ինչպէս
դուն աչքիդ առջին տեսար, ու տեսնելովդ՝
սրտիդ կսկիծը չկհանեցիր, եսալ անանկ
մոքովս աչքիս առջին տեսնողն պէս ըլլամ
աս կսկիծը, ու կըլլէք սրտիս հանեմ յին

Ջարչարանքնէրը , այլ միշտ յիշելով լաւ ողջամիտ իմ մեղքերս , որ պատճառ եղան սա չարչարանքնէրուն , որով մեկ դին յիւ մարմնով խաչվեցաւ , մեկալ դինալ դժնի անարատ յիւին հետ սրտիդ մէջը մեկ տեղ խաչվեցար :

Եւ ես որ հիմա բոլորովին ապաւիներ վախճանված կեցերեմ սա ըր խաչին տակը , այսօր կատարեալ թողութիւն առնել տուր իմ պղտիկութիւնէ ըրած մեղքերուս , վասն զի երբոր արդարուին ձայնին տեսնայ սա չարչարանքնէրը յիւին , ու բուկինը քաշածնէրդ ինձի համար , գութը կըշարժի , ողորմութիւը կըդառնայ . և ես կարդարանամ արդեամբ չարչարանացն յիւ , և միչնորդութիւ քու վերացդ : Անանկով երբ հետ ընկերանալով , յաւիտեան կըվառաւորեմ զամենասքէ երրորդութիւնն , և զքեզ մայր կենաց և փրկութիւե կըմնծայեմ :

Հայր մեր որ յերկինս ես :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Ա՜ ԵՕՆԵՐՈՐԴՆ :

Ո՛վ Մայր ցաւագնեալ , որ միածին որդւոյդ հետ ինչան ետքը քաշեցիր սրտիդ մէջը՝ ինչ որ յիւ քաշեց իր մարմնովը ինձի համար . յիւ ամէն բանը քաշելէն ետև՝ ամ

մէն չարչարանքներէդը լմնցուց, իր յաղթա-
նակը տնկեց՝ սրբազնեալ Հոգին աւանդե-
լով երկնաւոր հօրը ձեռքը։ Բայց քրիստոս
խոցկրտ Մայր ցաւագին՝ չլմնցաւ, այլ
երբոր յն լմնցուց, գնաց ամէնէն սաս-
կիկ խոցը ան առենը կրեցիր սրտիդ մէջը։
Երբոր աչքովդ տեսար յն ին մեռնիլը, եր-
բոր զգըլեցար կենդանի տեսիլքէն յն ի,
կենդանի յն ին տեղը՝ մեռեալ յն ը աչքիդ
առջեւն խաչէն վար առին, դիրկդ տըւին։
ան կենդանի գեղեցիկ յն ը քեզ կ յաւիտա-
կեցին, հիմա բոլորովին խոցոտված, խոր-
ված, արեան մէջ լճանալած՝ նորէն քե-
զի տըւին։

Ա՜խ, յիշէ՛ ան ցաւագին ժամը ով Մայր
ցաւոց, սրդեօք ինչ փոխած տեսար. որ
վէրքը կընայէիր, սրդեօք փշեղէն պսակը,
սրդեօք ձեռքին ծակէրը, թէ ոտքին ու կո-
ղին պատուածքը, և բոլոր մարմնոյն. ինչ
եղաւ ան առենը սիրտդ՝ ով Մայր ծովա-
ցեալ վշտաց, յիշէ՛ ասոնք որ ամէնէնալ
իմ պատճառովս քաշեցիր։

Հիմա ես գըլխս մեղաւորաց, իմ մեղ-
քերուս ծանրութէ յուսահատած, ահ՛
աս սոսկալի օրը կընդիմեցնեմ ով Մայր ո-
գորմութեան։ Մեծ են յն ին և քրիստոս քա-
շածնէրդ, մի թողուր որ իմ մեղքերս պա-
րապ հանէ ասոնք. անոնցնելի են ան կըս-
կիծնէրը՝ որ սրտիդ մէջը կրեցիր, մի՛ անպէ-
տութ թողուր իմ չարութես համար։ Ա՜յլ

'ի խորոց սրտի կազաչեմ, յիշեցնել յի դա-
տաւորին, և յիշեցընելով իմ վրկութիւն
հոգւոյ. վասն ղի ծանիչ որ ես ինձի ծառայ՝ չեմ
կրնար վրկըվիլ, ասիկայ է մեկ հատիկ
յոյս իմ:

Դու ես օրինակեալն Եսթեր սիրելին.
իմ վրկուես համար զքեզ ընտրեց հայրն
յաւիտենական, և աս փառքիս հասուց:
Այսօր է օր վրկութե. իրաւի սաստիկ է
բարկութի հօրն երկնաւորի իմ վրայ՝ քան
արտաշեսի բարկութիը հրէից վրայ, վասն
ղի աննեղելի են մեղքերս. բայց երբոր ես-
թեր մեկ քանի խօսք մը խօսեցաւ հրէից
վրկուեր համար, փոխեցաւ, ողորմեցաւ
արտաշէս, ինչպան թագաւորութե կէսը ա-
նոր տըվաւ, հրէանէրուն մահուան վճի-
ռը ետ դարձուց, թագուհիը պատուեց:

Առանք քու միջնորդութեանդ օրինակ
էին ով Մայր ես, որ եղար թագուհի
երկնի և երկրի, և դանձարան չնորհացն
յի. երբոր ցըցընես աս քուկին եսքի
խոցդ մեկալ խոցերուդ հետ մեկ տեղ, և
մեկ քանի խօսքով բարեխոս ըլլաս իմ
վրկութե համար, իրաւի կըգթայ սիրտ
հօրն երկնաւորի, իմ դատապարտութե
վճռնալ կըպատռէ, իս որդի արքայու-
թե կրնէ քուկին անուանդ համար: Ան
ատենը աս քաշածնէրդ պարապ չեն ըլ-
լար ինձի համար. ան ատենը ես ողորմ-
ի մեղաւորս կըլլամ փառք պարծանք

քու անուանդ. ամէնէնսայ կ'համանան որ՝ ինձի պէս մեղաւորը պիտոր դատապար-տուէը, միայն քու օխտը խոցիդ միջնոր-դութիւը իս վրկեց։

Աչոր համար կաղաչեմ որ իմ կենդա-նութեանս առենը աս իրեք շնորհքը ընես ինձի։ Ա՛էյնը՝ երբոր սատանան իս փոր-ձութիւն մէջ ձգէ, եսալ ինչ առէն որ ըլ-լայ՝ երբոր քու կիրն օխտը խոցդ բարեխօս բռնեմ, օգնութիւն կանչեմ, ան առենը մէ-կէն երկնքէն հասիր ինձի, քու երկնային զօրութիւդ խրկէ. իս մեղքէրէն պահէ. Թող մի տար որ՝ ան փորձութիւն մէջը իյ-նամ։ Երկրորդ՝ մեռնելէս առաջ կատա-րեալ զղջմամբ ըր հաղորդութիւն խորհրը-դոյն արժանի ըրէ։ Եւ երրորդ՝ ինչպէս որ յիին մեռնելու առենը քովը դանըվե-ցար, արժանի ըրէ ու Ա՛այր ոյ իմ մեռ-նելուս առեննալ որ՝ ըր հաղորդութիւ մի մարմին՝ մի անդամ եմ եղած յիւ, շնորհ քով երկնքէն քու կիրն պաշտպանութիւդ հանիս իս միսիթարելու, և հոգւոյս թիշ-նամինէրէն ազատելու։

Աս հիմակվան ըրած աղաչանքս՝ միած-նիդ մեռած օրվանը համար, կրնդրեմ ու Ա՛այր դթուէ, ընդունէ, լսէ, լիւ որ մեռ-նելու յաւադին օրս չկրնամ աղաչել։ Եւ մեռնելէս եառաջ քու կիրն բարեխօսու-թիդ իս պարտերես հանիչ յիւ դատաստանին առ-ջին, որ վրկու ի դանալով քեղ և քեւ գյո

միածին յաւիտեան փառաւորօղ ըլլամ
իր արքայութեան մէջ։ Ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս ես։
Ողջոյն քեզ մարիամ։

Թէ որ աս աղօթքներըը ամէն օր չես կըրնար ըսել, սովորէ ըրէ գոնէ միայն օխտը ողջոյն ամէն օր մտածելու համար զաւրցելու։ Ինչ մարմնաւոր փորձանքալ գայ, ու ինչ մտքի փորձութեի բերէ սատանան, միշտ սովորութեի ըրէ Աստծոնին օխտը խոսը բարեխօս կանչելու հաւատքով, վասն զի օխտը խոսին ներմեռանդութիւնը շատ հրաշք նէր ունենալած են։

ԱՂՕԹՔ ԱՒՐ ԵՕԹՆ ԲԱՆՍ

ԶՈՐ ԱՍԱՑ ՓՐԻՍՏՈՍ Ի ԽԱՉԻՆ

Հայր, եթէ կարող ես, վէր ու գիտեն զինէ գործեա։
Ղուկ. իբ. 34։

Հայր երկնաւոր՝ ասս ձայնս ուրիշն չէ, եթէ ոչ որդւոյդ ձայնն է, որուն դուն միշտ կը լսես, եթէ դուն ես որդի իմ սիրելի, ընդ որ հաճեցայ։ Հիմա ասս համճոյական որդին Թողերէ իր ցաւերը, իւ կըհոգայ, ասս մեղաւորին մեղքերը մի յիշեր կըսէ, որ զինքն յիւ մեղքերուն խաչ հանեցին, քամահրեցին, և աւելի նախատինք տալին արբասպզուխիւն ընելով։

Ո՛վ արդարուէ՛ն այ, իս կուզես պատժել անհնուն յանիսեանական պատժով, վասն զի անհնուն ածդ անարդեցի. բայց ահա անհնուն բանն այ է՝ որ ինձի համար կորզաղակէ: Հայր Ռէդ դոյա: Ինձի համար ինչ կըպատժըվի, կըպատարագվի, իրեն այ արիւնը իմ վրայ կըբամվի. աս հերիք չէ ցաւագին սրտիւալ կաղաչէ քեզի որ թողա իմ մեղքս: Հայր, Ռէդ դոյա: Իրաւ արդարութի՛ւն որպէս սուր սրեալ է, շինտակ դատաստան պիտոր տեսնայ, վասն զի իմ չար գործքերս կեցած են, պատիժ կուզեն, և ոչ ողորմութի՛ւն, բայց իս զարնելը՝ է նորին զարնել նորին պատժել բանն ածդ յանիսեանական, որ ինձի համար մարմին առած, խաչին վրայ դատապարտված կըմորթըվի, մորթ ըվելու տեսնայ կողկողալով նորին կըմիչնորդէ: Հայր, Ռէդ դոյա, չէ ո՛չ գիտեն զինչ գործեն:

Պատճառնալ տալով անանկ թողութիւն կըինդրէ ինձի համար. վասն զի իրաւի չգիտցայ որ մեղքը ինչ գէշ բան է եղէր, զնդ անարգել մեղքով ծրչափ սոսկալի բան է եղէր. ինձի ասոնք չուբի ձան կուգային: Բայց հիմա որ ճանչցեր եմ մեղս, խաչին եմ պլըլէր բոլոր սըրտովս, իս մէկը չիկրնար անկէց հանել. ոդին այ է որ կըվկայէ իմ տղիտուէս, կըբարեխօսէ ասանկ ուժգին բարեխօսութեամբ:

Ո՛վ անհուն ողորմութի՛ն ածային, եղիր, խօսի՛ լինծի համար, խալըսի՛ իս ածային արդարութի՛ն ձեռքին ըսելով. իրաւի՛ արժանի է աս մեղաւորս բիւր դատապարտութի՛ն, բայց որովհետև բոլորով սրտիս ապաւինելի՛ս հիմա աս պատարագիս տեղը, կ՚ներեմ կ՚ըթողում իր մեղքերը։ Եւ ալ ըսելով աս աւետեաց ձայնը՝ օրհնեմ միառաւորեմ դո՛ւն միածին, օրհնեմ զՀայրն երկնաւոր և զՀոգին սո՛ւրբ, որ յի՛ն ձայնին լսելով ողորմեցաւ լինծի։

Այսօր ընդ իս իցես ի դրախտին։
Ղուկ. իդ. 43.

Ո՛վ երջանիկ բարբառ՝ որ եկաւ հասաւ յի՛ն բերնէն աւազակին ականճը, թէ դատապարտըվելու տեղը՝ մեղ երուդ թողութի՛ն գտար, դժոխքին տեղը՝ դրախտը վաստըկեցար։ Ո՛վ երջանիկ ժամ, երբոր մէկ մեղաւոր մը իր մահուան ատենը լսէ յի՛ն բերնէն աս խօսքս։

Ա՛ն, մարդասէր Տէր իմ յի՛ս, որովհետև աւազակը քեզի խաչակից եղաւ, քեզ խղճաց, շնորհք մը տըվիր որ՝ իրեն հաւատքը լուսաւորվեցաւ, քու ածուածիւնդ ճանչցաւ, ճանչնալովը՝ իր մեղքը խոստովանեցաւ, և խոստովանելովը՝ աղաչանքի եկաւ սրտովը քեզի դիմելով։ Յիշէ՛ զիս Տէր, յորժամ գայցես արքայութիւ

ѕով: Աաանկալ խոսոտովանելուն և աղաչելուն համար՝ երկրորդ անդամ շնորհք արվիր, որ ի շնորհք շնորհաց, արքայութեան հասցընելով, երկնաւոր դրախտը ժառանգեցնելով:

Հիմա իմ հոգիսալ խաչին տակը քեզի կաղաղակէ. Յիշեա վրս Տէր, յորժամ դայցես արքայութիւդ: Աա հոգիս որ զանազան մեղքերով լեցուած է, աւազակին աւելի չարութիւներ արձագործելով դրծելէ, իր մահը մտիկցած տեսնելով քեզ փրկչիդ կըդիմէ: Տէր առաջ աւազակին պէս քեզի նման խաչակից ըլլալ, բայց տուր ալ շնորհք որ՝ աւազակին պէս համբերելով քաշեմ իմ խաչս, բիւր պատիժ նէրու իս արժանի սեպելով: Լուսաւորէ իմ հաւատքս՝ որ քու ածուածիդ պայծառ տեսնամ և հաւատամ, և հաւատքովս պտուղ ղրկելով խոստովանիմ իմ մեղքերս. միշտ քու արքայութիդ բաղձանքով աւազակին պէս՝ իմ չարութիւններս ձգեմ, խաչին վրայ դամեմ թիւր և չար կամքս մեռցընելով. անանկով արժանի ըլլամ երբի օրս քաղցր ձայնիս քու բերնիդ լսելու: Որովհետև մեղք ճանչցար, քեզ պատժոյ արժանի սեպեցիր, իմ խըրկած խաչսալ համբերելով քաշեցիր, հաւատքովդ՝ գործովդ՝ իս դաւանեցար, եսալ այսօր երանութիդ ձայնը կուտամ քեզի. Այսօր ընդ իս իցես ի դրախտին:

Կ՚ն դու. ահա որդի քո։
Յով. ժԹ. 26։

Ինչ ցաւագին ձայն քեզի համար Ս Ածածին, երբոր կուսածին յոր արիւնդ վայ տեսնելէն ետև, աս խօսքս լսեցիր, ո՜ի իբր յիւն եռքի բարև տալը լսելով։ Ե՛ կըմոռնիմ կերթամ, իա՛ ալ չես տեսնա մարմնով. իմ տեղս քեզի որդի ահա յո հաննէս աւետարանիչը ըլլայ։ Ա՛ս լսելով ինչ եղաւ սիրտդ, յո՛ Թողուլ, յիւն տեղը իր աշկերտը որդի առնել։ Բայց ինչ ուրախալի ձայն իւնծի մեզաւորիս համար վասն զի յոհաննէս աշակերտին անուն վը ու օրինակովը՝ ամէնն քրիստոնեայ քեզի որդի ըրաւ յո՛, որոնց մէջը եաալ կամ։

Մեր նախամայրն Եւա մեզի մահ բերաւ, ան մահը քու որդիդ միած իւն վրան առաւ. այսօր մեզի համար փայտէ կախած կըմնո՛ նի, որ Եւային կերած ծառիւն մահը մեր վրայէն վերցնէ. իսկ մեզի մայր կենաց՝ զքեզ դրաւ դուստր Եւայի, դուստր հօրն Լուսոյ յաւիտենականի, որ մենք մեղաւորքս քեզի դիմելով կեանք փրկուԹեան դառնանք, յաւիտենից մահուանէ խալըսինք Ճաշակելով զանմահ պտուղն որոյ վայնի քոյ։ Դու Ես անանկէնէ ասկէց ետքը մայր մեր կենաց և փրկուե՛, և ոչ նախամայրն Եւա, որ յիւն մեռնելէն ա-

ուաջ դուն մեռար. իրմէ բաժնըվեցար աս
խօսքով. և մեղ ասչափ ցաւով ու կսկը-
ծով որդի վատըկեցար, որդի վշտաց քոց,
ինչպէս եղաւ բենիամին իրեն մօրը հուա-
քելը, որդի անտանելի ցաւոց, որ յիւին
հետ մէկ տեղ խաչին քով խաչակից ըլլա-
լով, սրտիդ մէջը մեռնելով մեզ ծնար ՚ի
կեանն յաւիտենից:

Հիմա շնորհակալ կըլլանք յիւին այնչափ
սիրոյն՝ որ այնչափ չարչարանաց մէջ իր
քաշածը մէկ դի ձգելով, մեզ մեղաւորքս
հոգաց. ու ասանկ մայր ալրկութեն մեզի
ղրաւ, որ է յոյս մեր ամենեցուն: Շնոր-
հակալ կըլլանք քեզի ով նախասիրայ փըր-
կուե մերոյ, ով մայր ճշմարիտ, որ յիւին
հետ մէկ տեղ դործակից ըլլալով մեր փըր-
կագործուելը համար՝ միատեղ քաշեցիր
անոր հետ: Անիկայ մարմնովը կըքաշէր,
դուն սրտիդ մէջը կըքաշէիր, եաքնալ իր
մահուան առնելը քովէն չկըաժնըվեցար,
սիրտդ դիմացուցիր, խաչին տակը կեցար.
անով արդիւնաւորեցար մէկ որդիի տեղ՝
բիւրաւոր որդիքներ ունենալ հայր աբ-
րահամու պէս. արդիւնաւորեցար մեղ
մեղաւորաց ապաստան ըլլալ:

Հիմա կաղաչենք մենք ամէնքս՝ որ ոչ
միայն քու ծառադ կենք, այլև որդիք շնոր-
հաց. խնամէ, պահէ, մայրական հովանա-
ւորուիդ մեր վրայ ցըցուե, որ չըլլայ թէ
չար դազանը սատանայ մեզ յափշտակէ.

ջելայ Թէ պարապ ելլայ այլաւոի կակիծը՝ ցաւը՝ որ յիներ հետ մէկ տեղ քաշեցիր ։ Տէր Համարձակուհի որ՝ քանի փորձուեցիր դայ մեր վրայ աս աշխարհիս մէջ, քեզ ու՝ նենանք մեզ ապաւէն՝ մեր սիրտը մեր միտ՝ քը բանալու ։ Ա՛ենքալ եկեղեցոյ որդիքս պարծինք արքայուե՛ մէջ քու անունովդ՝ որ առաջ քեմ զկ՛էմի մէջ հաստցիր հացն անմահուե պտուղ որովայնի քո, իսկ այ՝ սոր նոյն պտուղը գողգոթա լեռան վրայ խաչուելով դառնակսկիծ չարչարանքով բաժնեցիր ՚ի փրկուե աշխարհի մեզ մե՝ ղաւորացս . անանկով գործ փրկութեան մերոյ այսօր քուկին մայրութիդ խաչին տակը սահմանեցաւ ։

Անոր համար կօրհնենք, երանի կու՝ տանք քեզ մենք ամէնքս աղք և աղինք ՚ով մայր ա՛յ, և մայր փրկութեան մեզ մե՝ ղաւորացս, և կաղաչենք որ՝ չենայիս մեր անարժանութեանը վրայ, այլ քու մայ՝ րութիդ ցրցմ՛ս մեր վրայ, հիմա մեղքէրէ պահելով, սատանայի գօրութիդը խորտա՝ կելով. եաբը մեր մահուան ատենները շնորհքով քովէրնիս գտնելով, որ չար սատանան հալածվի ։ Ըրէ՛ով մայր կենաց և փրկութեան, որ քէնով արքայութեան համանելով, աս երանութիս երկինքնալ կարենանք տալ քեզի, և քէնով մեծացու՝ ցանենք զանբաւ մարդասիրութիւնն յեր յաւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։

ԱՅ ԵՄ, ԱՅ ԵՄ, ԸՆԴԷՐ ԲՈՂԵՐ ՊԷՍ։
Մատթ. իէ. 46։

ՏԷր իմ Յե՛ս Ք՛ս, երբոր աս քու ողորմուկ ձայնդ կառնեմ, սիրտս կըտրորայ, կըխորվի։ Քու սաստիկ սէրդ ըրաւ որ՝ ես պիտոր քաշէի, իմ չնքաշելուս համար՝ դուն իմ մեղաւոր կերպարանքս առիր, իմ տեղս դուն քաշեցիր։ Հայրն երկնաւոր վերէն տեսաւ որ իմ մեղաւոր կերպարանքս մըտերես, ինչ բարկութիւն որ ունէր իմ վրայ, քու վրադ թափեց, երես դարձուց։ Ա՛ս բանս քեզի ամէնն տանջանքէն մեծ եկաւ. ա՛լ չդիմանալով իբրև դանկտելով մը աղաղակեցիր. ԱՅ ԵՄ, ԱՅ ԵՄ, ԸՆԴԷՐ ԲՈՂԵՐ ՊԷՍ։ Պատճառը կըմնտրեես որ՝ ինչու Հայրն ած քեզ ձգեց, վասն զի դուն չունէիր մէկ խեղճ մը, չունէիր մէկ աբատ մը։ Ա՛ն, պատճառը իմ մեղքերս էին, աս ինչ մենծ են եղեր իմ մեղքերս, որ միայն իմ մեղքերուս պատիժը քաշել ուզելուդ համար, քեզ ալ ձգեց Թողուց ած, Թէպէտ էիր նայն ինքն անմեղութիւն, և սրբութիւն նըզոյ։

Ա՛ն, ՏԷր իմ, ես այսօր ճանչնալով իմ մեղքերուս ծանրութիւնը, կըսոսկամ, մեղայ դոչեմ. ան առենվան ողորմուկ ձայնդ՝ աղէկըտուր սիրտդ միտդ բերի, դունալ քու երեսդ մի դարձընէր ինծ

մէն, մի թողուր զիս Տէր իմ յի, ած իմ։ Ա
ման զի կրասեանամ որ իմ մեղքերուս
ծանրութեանը համար՝ և իմ անօրէնի
սպերախտութեանցս համար՝ թողերես
իս բաղդատելին. չես խօսիր ինծի հետ շնորհ
քով և ներշնչմամբ, ինչպէս որ քու կին
սիրելիներուդ հետ կըխօսես. չես բանար
իմ միտքս, չես լուսաւորեր հասարաքս,
չես տաքցըներ իմ սիրտս զքեզ սիրելու,
աշխըրհքէս հեռընալու։

Ասանկ չոր ցամաք մնալով իմ սիրտսայ՝
դիմա քու խօսքովդ քեզի կաղաղակէ. Աճ
իմ, Աճ իմ, ընդէր թողեր զիս, ընդէր ա
նարգես զիս, ընդէր դարձուցանես զերեսս
քո յինէն վասն մեղաց իմոց։ Ինչ կըլլայ
աս խեղճ ստեղծուածը՝ երբոր դուն ա
րարիդ երես դարձընես, երբոր դուն
փրկիչդ իս չիճանչնալ ցը ցընես։

Ով Տէր իմ, չեմ կրնար եսալ աս բա
նիս դիմանալ, կաղաղակեմ, դու յո ողոր
մեայ ինձ. ան ժամուն համար որ ասանկ
թողուած եղայր երկնաւոր հօրէն իմ սիրուս
համար, դուն հիմա մի թողուր իս, այլ
գթուէ աչքով նայէ, պահէ, պահպանէ
մեղքէրէ, ու հոգևոր մարմնաւոր փոր
ձանքներէ, ինչվան որ քու ըր երեսդ տես
ցընելու արժանի ընես արքայութեան
մէջ։ Ամէն։

Ծարաւի եմ։
Յով. ԺԹ. 28։

Վասն հինն Տէր իմ, ան քառասուն օրուան պաքը որ ինծի համար բռնեցիր, հիմա ծարաւութիւնալ կը քաշես։ Ինծ սեպհական դաւթի մարգարէին ծարաւիդը՝ ու բեղդ հիւսին չուրը չխմեցը. հիմա դուն բեղդ հիւսիդ չուրդ կենդանութեան՝ որ ամէն չուրը ստեղծեցիր, չիկըրցար կաթիլ մը չուրի դռնաւ ծարաւդ բժշկելու համար ով Տէր զօրութեանց։

Փառք երկայնմտութեդ Տէր իմ, որ իմ փրկութեանս համար այսչափ հաղարապատիկ քաշեցիր. արարիչդ ովիկանոս ծովու՝ ինչպէս եղաւ որ՝ դուն կարօտ ըլլաս չուրի, ծարաւիա՝ և չուր չիտնաս։ Բայց քու ծարաւիդ իմ փրկութեանս համար էր, և իմ հոգիս խալացընելու։ Տեսնալով որ՝ դրախտին մէջը ծառին քովը կը դամբռվիս, աշխարհ եկար՝ ծառին վրայ ելար, իս կրնտրեցիր խաչին ծառին վրայ։ Բայց ես քու կին սրած խաչիդ ծառին քովը չեմ դռնըվիր, այլ արդելեալ մեղաց ծառերու քովը կը դամբռվիմ։

Երբոր իս չկտար խաչին վրայ, ողորմութիւ ձայնով կանչեցիր. ամէն, ադամ ուր ես, ծարաւի եմ քու փրկութիդ. ինչպէս որ սամարացի կընոջէն չուր ուզեցիր, անանկալ ինծմէն չուր արտասուաց ապաշխարութե

ուզեցիր, որ ես դոնէ շարժիմ, դամ կամքդ կատարելու. հիմա է ըսիր ժամանակ աշխատելու. քու չուրդ արտասուաց աշխատարուեր տուր ինձի. որ իմ արեանս հետ խառնեմ, հօրն երկնաւորի ընծայեմ, որ մեղքերուդ քաւուի թողութիւն գտնաս: Բայց ես նմանեցայ այն անողորմ դահիճ նէրոն, որ չուր արտասուաց տալուն տեղ՝ իմ սիրոս քար դարձուցի, լեզու չուր տըվի ապերախտութեան, քացախ ծանր մահուչափ մեղաց խմցուցի. իմ տեղս քարերը լացին, երկինք գետին ողբացին, իսկ ես անշարժ կեցայ, մանաւանդ թէ նորէնորը մեղքեր գործեցի:

Ա՛յլ դու՛ ողորմութեան ճաճ. ինչպէս որ նոյն խաչ հանօղնեղը եղբը ապաշխարութիւն գարձուցիր, ասանկալ իմ սիրոս այսօր ապաշխարութիւն շարժէ, որ ըրած մեղքերուս վրայ լալով, քու ծարաւութիւդ չուր հասցընեմ. անոյ վիրկութեան հասնելով քու կիւն ծարաւդ բժշկեմ, կամքդ կատարեմ՝ յաւիտենական երանութեան արժանի ըլլալով:

Ա՛մէն այնպէս կ՚ըլլայ:
Յով. ժէ. 30:

Ա՛մէն բան կատարեալ է. ինչ որ ճաճ ապաշխարիցիդ ուզեցիր քէնէ յիս միանձին, ամէն բան լմնցուցիր. ինչ սորվեցընել

պէտք էր մարդկան՝ սորվեցուցիչը, ինչ օ-
րինակ տալ պէտք էր՝ գործոլ տըվիր, ինչ
չարչարանք ու խաչ պէտք էր քաշել մարդ-
կայինն փրկութեանը համար՝ քաշեցիր,
ամէնն այ հրամանքը կատարեցիր, անոր
համար հիմա համարձակութիւն աղաղակե-
ցիր առ Հայր երկնաւոր: Աչքնայն ինչ կա-
պաքեալ է: Ամէնն այ հրամանքը լմնցած է:

Ահա յիս, եսալ աս կըփափագիմ, և կը-
խընդրեմ քենէ որ տաս ինծի աս իրեք
շնորհքը: Ուրիշներուն սորվեցընեմ քու
կամքդ կատարելու. ուրիշներուն բարի
վարքով աղէկ օրինակ տամ, և ոչ չար օ-
րինակ. և ինչ խաչ որ իսկիկ ինծի ածային
նախախնամութիւնդ՝ սիրով քաշեմ, քեզի
նման ըլլամ: Անանկով եսալ կարենամ
մահուանս առնը ըսելու. ամէնայն ինչ
կատարեալ է. ամէնն այ կամքը կատա-
րեցի. հիմայ լարի մահուանէ կատա-
րեմ իմ կեանքս: Ինչպէս որ պօղոս առա-
քելոյդ ՝ըր հոգին համարձակութիւն կըսեր
առ ՝ած: Ջբարւոք պատերազմին պատե-
րազմեցայ, ընթացքն կատարեցի, հա-
ւատոն պահեցի, այսուհետև կայ և ինայ
ինձ արդարութեան պսակն:

Հայր, ի ձեռս սո աստիպեմ վհոգի իմ:
Ղուկ. իգ. 46:

Հայր ՝ած, քու ձեռքդ կըյանձնեմ իմ

մարմնաւոր և հոգևոր հոգս, որ եղբի օրա-
ալ հոգիս քու ձեռքդ աւանդեմ: Ամէն
սորվեցանք քու միածնէդ, և ամէն տե-
ամենք:

Հիմա դու ով հայր ողորմութեան, որ
լսեցիր ամ ողորմագին ձայնը քու միածին
որդւոյդ, որ իրեն հոգին քեզի առիր, այն
ժամը չինն այն խնամարհութիւնը և չար-
չարանքը չիշելով, ողորմէ, իսալ արժանի
ըրէ որ չինն վարքին հետևելով, հնազան-
դութ ու ներմեռանդութը մեռնելով կա-
րենամ ըսել եղբի օրս: Հայր ամէ, որ զիս
ստեղծեցիր, պզտիկուցմէ ինչևան հիմա
մարմնաւոր և հոգևոր բարեօք լցուցիր,
հիմամալ քու կամքովդ իմ օրէրս լմնցուցի,
քու ձեռքդ և ոչ օտարի կաւանդեմ զան
հոգին, որ դուն ստեղծեցիր. ամ, և քու
երեսդ ցրցընելու արժանի արա. Հայր, ի
ձեռս քո աւանդեմ զհոգի իմ. ինչպէս որ չինն
հոգին առիր, եսալ անդամ եմ անոր
մարմնոյն, իմ հոգիսալ մի բաժներ անոր
քովէն, այլ դու առ, պահէ յաւիտեան,
որ է քու կենդ:

ԱՂՕԹՔ Ի ՍԱՂՄՈՍԷՆ

Ի ՊԷՍՊԷՍ ԴԻՊՈՒԱԾՍ

Սաղմոսը՝ որ հարիւր կը լմանցընէն դէղա-ծախի կամ եղաձիի մը խառնուիլ. ինչպէս որ հոն ամմէն ցաւէրուս մարմնաւոր դէղը կը գտնաս, ասանկալ ինչ հոգևոր կամ մարմնաւոր ցաւ ունենաս, անոր բարոյա-կան դէղը սաղմոսին մէջը կը գտնաս, որ միտքդ կը բանայ, հոգիդ կը մխիթարէ, սիրտդ կը քաջալերէ: Եւ որովհետև մէկ բանաս, տեղնուն մընէ հոգւոյն շատ խօսքերով զուր-ցըլած, իր խօսքերուն մէջը մէկ գաղանի զօրութիւն մը ունի խորունկ, որ մարգուն նեբսէ դէն մէկ յատուկ սպասաւորութիւն

մը կընէ, ով որ հաւատաքով ինչպէս որ պէտք է՝ զոր ըզ : Այնոր համար ըր հարց աղօթքը սաղմոսն էր . և ինչուան հիմա ե՛, կերեցնայ ժամերգութիւնը մեծ մասը սաղմոսէն է :

Հոսալ մէկ քանի դիպուածներու աղօթքներէ կըգտնաս սաղմոսէն, մեկնելով, խորհուրդներըը բացատրելով, հոգիին վրայ դարձընելով . որուն ներգործութիւնը կըգտնաս թէ որ հաւատաքով զոր ըզես :

Աղօթ՛ ի սաղմոս ի ժամանակի հիւանդութիւն :

Ողորմեա՛ ինձ՝ տէր, զի հիւանդեմ ես. բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ : Ո՛ղորմի՛ ինձ տէր իմ, ողորմի՛ . վասն զի հիւանդ եմ. բժշկի՛ իս տէր իմ, վասն զի ամենէն ոսկորներս կըցաւէն :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու՝ տէր մինչև յե՞րբ : Ո՛ :

Բոլոր իմ անձս խիստ խռովութեան մէջ է հիւնտութիէս, դուաղ՝ տէր իմ ինչուան երբ կես լսէր իմ աղօթքիս, կես ընդունիր իմ խնդիրքս իս բժշկելով :

Դարձ՛ տէր, և փրկեա՛ զանձն իմ, կեցո՛ զիս տէր ըստ ողորմութիե՛ քում : Ո՛ :

Տէր ա՛ծ, մէյմը ինծի դարձիր նայէ՛, իս փրկէ՛, իս ըս ընտրեա՛ քուկին ողորմութիե՛ :

Զի ոչ ոք է որ ՚ի մահու յիշէ զքեզ. կամ ՚ի դժոխս խոստովանի առնէ առ քեզ: ՚ի:
Ես ողջ ըլլալով քեզի կըծառայեմ, բերնով սրտով քու անունդ կըփառաւորեմ, բայց մէյմը որ մեռնիմ, ալ չեմ կրնար քեզ փառաւորել, և ոչ յիշել. մէյմը որ գերեզման երթամ, չիմնար բերան, չիմնար սիրտ որ քեզ պաշտէ, քեզ օրհնէ:

Վ աստակեցայ ես ՚ի հեծումէ իմոմէ, լուացի զամենայն գիշեր զմահիճս իմ, և արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի: ՚ի:
Քանի որ աս ցաւիս մէջն եմ, հեծալէն հառաչելէն յոգնեցայ, իմ մահիճս արցունք թաւիլէն լալէն լուացի, որ լինծի ողորմիս:

Ողորմեա՛ լինձ տէր, զի նեղեալ եմ ես, խռովեցաւ ՚ի սրտմտութենէ աչքն իմ, անձն իմ և փորս իմ: Ը:
Դառնալ տէր իմ ողորմէ, վասն զի խիստ նեղած եմ, չորս դիս խռովութենէ մէջ, աչքս, փորս, բոլոր իմ անձս:

Պակասեցան ՚ի ցաւոց կեանք իմ, և տարիք իմ յոգւոց ելանելոյ: Ը:
Ցաւին խստութենէն իմ կեանքս պակսեցաւ, հառաչելէն իմ տարիներս հատան:

Աղքատացաւ ՚ի տկարութենէ զօրութիւն իմ, և ոսկերք իմ խռովեցան: Ը:

Ուժս տկարացաւ վասուժնալէն, ոսկորս նէրս անհանդիստ եղան ։

Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս, և մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս ։ լէ։

Տէր ածէ իմ մեղքերուս համար սրդողելով մի յանդիմաներ, բարկանալով մի խրատեր, հապա հօր պէս խրատէ ։

Ոչ դոյ բժշկութի մարմնոյ իմոյ յերեսաց բարկութեան քոյ ։ լէ ։

Ահա կըտեսնաս որ՝ քուկինն ատանկ բարկանալէդ հիւընցուցեր պառկերեմ, իսկն մարմնոյս չիկայ մէկ բժշկութի մը ։

Ոչ է խաղաղութի ոսկերաց իմոց, յերեսաց մեղաց իմոց ։ լէ ։

Իմ մեղքերուս համար ինչման իմ ոսկորնէրուսալ հանդստութի չունիմ ։

Տառապեցայ և խոնարհ եղէ մինչև յոյժ, զօրհանապազ տրտում գնայի, զի անձն իմ լի եղև ջարչարանօք, և ոչ դոյ բժշկութի մարմնոյ իմոյ ։ լե ։

Շատ ջարչարեցայ, շատ տառապեցայ, տառապելէս հիմա խիստ խոնարհ եղայ, իմացայ որ քեզի դէմ մեղանչելս՝ քու պատուիրանքնէդ չկատարելս՝ իմ հպարտութենէս կուգայ եղէր, անոր համար տա-

մէն օր սիրտս տրտում է, վասն զի կըտես-
նամ որ բոլոր անձս լեցվեցաւ չարչարան-
քով, մեկ բժշկութի՛ մը չկայ իմ մարմ-
նոյս։

Չարչարեցայ և խոնարհ եղէ մինչև յոյժ,
մինչեւ ան հեծութեան սրտի խմոյ։ լէ։
Անանկալ չարչարվեցայ, անանկալ խո-
նարհ եղայ որ՝ սրտիս հեծալէն ձայն կը-
հանեմ, կըմռնչամ։

Ես 'ի տանջանս պատրաստ եմ, և ցաւք
իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ։ Մի՛
թողուր զիս ՚ի ձեռս նոցա, և մի՛ ՚ի բացեայ
առնէր յինէն. հայեաց յօգնել ինձ ՚ի
փրկութեան իմոյ. լէ։
Ա՛խ, Տէր իմ, թէպէտև պատրաստ եմ
տանջանք քաշելու քուկին կամքդ կատա-
րելու համար, և ցաւերս ամէն ժամ իմ
դիմացս են, սակայն դու ՚ի՛ր ես, մի՛ թո-
ղուր իս ասանկ, մի՛ալ ինծմէն հեռըներ.
նայէ՛ որ ինծի օգնես, իս փրկես։

'Ի բաց արա՛ յինէն զտանջանս իմ, զի 'ի
զօրուէ ձեռին քո ես պակասեցայ։ լէ։
Ա՛ տանջանքս հեռը ցո՛ւ ինծմէն. վասն
զի քուկին ձեռքիդ ուժը պակսեցաւ ինծ-
մէն։

Կշտամբուէ՛ վասն մեղաց նորատեցեր ըզ-

մարդ . մաշեցեր որպէս սարդի ոստայն զանձն նորա , սակայն ընդունայն է ամե-
նայն մարդ : Ը :

Ա եղքերուս համար սաստելով յանդիմանելով իս խրատեցիր առ հիւանդութիւնդ
ինձի խրկելով, որ հօրիմ ձեզի մը պէս իս բոլորովին մաշեցուց, բայց դուն գիտ-
ես որ՝ ամէնն մարդ մեկ ունայնութիւն մընէ , չկայ ինչ կընէ :

Դառն արա ինձ ահր , զի ես յամբծութեան իմում դնացի, ի ահր յոյսացայ՝ զի մի ե-
զեց հիւանդ : ԻԵ :

Դուն իրաւունք ըրէ, դառնաստան կարէ ահր իմ, վասն զի ես հիմա շիտակ սրտով
քեզի եմ յոյսացեր , քեզի եմ ապաւինէր, որ չի հիւընտանամ :

Փորձեա զիս ահր և քննեա զիս , փորձեա զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ : ԻԵ :
Թէ որ դուն կուգես իմ համբերութիւնս փորձելու՝ փորձէ , չարչարէ , եղեցին կամք քո . Թէ որ կու-
գես իմ մեղքերուս համար պատժել՝ պատ-
ժէ առ սիրտս , առ մարմինս :

Ես առացի ահր ողորմեա ինձ . բժշկեա զանձն իմ , ես մեղայ քեզ : Ե :
Բայց եաւլ առ կըսեմ, Տէր, ողորմէ ինձ ,

բժշկի՛ իս . մեղայ , քաւեա , ներեա ։

Տէր օգնական է նմա՛ի մահիճս ցաւոց իւրոց , և զամենայն անկողինս նորա դարձուցանէ՛ ի հիւանդութէ նորա ։ Ես ։

Թէ որ մէկը ցաւէն պառկի , մահճի մէջ իյնայ , դուն ես անոր օգնականը որ կըդնացընես , և իրեն մահճէն հիւընտու-Թիը կըփարատես ։

Համբերելով համբերի ան , և նայեցաւ առ իս , և լուաւ աղօթից իմոց ։ Եհան զիս՛ի ղբոյ տառապանաց , ի կաւոյ և՛ ի տղմոյ ։

Շատ համբերելէս ետև՝ վերջապէս նայեցաւ ան իմ վրայ , լսեց իմ աղօթքս աղաչանքս , մահճէս իս վեր հանեց , որ ինձի մէկ դուբ մինէր առառապանքի , մէկ դուբ մինէր չամուռի պէս կաւի պէս կպած ։

Տէր ած իմ կարգացի առ քեզ՝ և բժշկեցեր զիս , եր հաներ ի դժոխոց զանձն իմ , փրկեցեր զիս յայնցանէ՝ որ իջանեն ի գուբ ։ Ես ։

Դարձայ ըսի , Տէր ած քեզի աղաղակողնէրուն սիրտդ չիդիմանար , երբոր ես քեզի դիմացի , դուն ալ իս բժշկեցիր , գերեզմանէն իս խալսցուցիր , փրկեցիր իս անոնց մէջէն՝ որ մեռնելով գերեզմանին դուբը կիյնան ։

Ընդ երեկոյս հանդիցեն լալիք , առաւօտու

Եղիցի ուրախութիւն: Լիւ:
Ա՛ս երկուն լաւերը կըդաղրին, առատուն
կուրախանանք:

Առ քեզ ՚ի կարդացի, և առ ՚ձեզ իմ ա-
դաչեցի, զինչ օգուտ է քեզ յարենէ իմմէ,
թէ ինձանեմ ես յատականութիւն: Լիւ:
Ցաւիս առենը աս կըսէի ՚ին, և ասանկ
կաղաչէի, տէր ՚ձեզ թէ որ հիմա մեղքս
բուս հանար իս պատժես, արիւնս քամես
մեզդրնես, ՚ի՛ր ես, կրնաս ընել, բայց ես
ապա՛նելէս կորսըվելէս ետև՝ ինչ օգուտ
կըլլայ քեզի:

Մինէ հոգ խոստովան առնիցի առ քեզ,
կամ պատմեցէ զձշմարտութիւնդ: Լիւ:
Մեռածիս պէս հոգ պիտոր կուլիմ, մի-
նէ՛ մէկ հոգ մը կրնայ քեզ պաշտել, կըբ-
նայ պատմել քուկին ճշմարտութիւնդ,
մեծութիւդ:

Լուաւ ինձ ՚ի՛ր և ողորմեցաւ, և ՚ի՛ր եղև
ինձ օգնական: Դարձոյց զսուգ իմ յու-
րախութի՛ն, զերծ յինէն զգուրգ, և ինձ
զպնդոյց զուրախութի՛ն: Լիւ:
Ա՛ս խօսքերըս լսելով ՚ձե՛ն, ողորմեցաւ
ինձի՛ ու օգնեց, ինչ տրտմութիւն որ ու-
նէի՛ ուրախութիւն դարձուց, սուգի լա-
թերս վերցուց, ուրախութեան լաթէր
հագցուց:

Լուաւ ՚ուր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ ՚ուր աղօթից իմոց, և ՚ուր պնդրուածս իմ ընկալաւ ՚ի ՚ինէ:

Առանկ լսեց ՚ած իմ ձայնս, իմ լացս, ու խնդիրքս կատարեց:

Ազօխ ՚ի սաղմոսէ, ՚ի նեղէին ՚ինձ ՚ի ՚ինշամէաց մարմնոյ, և ՚ինձ հոգւոյ, որք էին սաստանայ, աշխարհ, և մարդին:

Կը քեզ ՚ուր համբարձի զանձն իմ, ՚ած իմ ՚ի քեզ յուսացայ, մի ամաչեցից, և մի ծիծաղեսցին զինև թշնամիք իմ: իդ:

Տէր ՚ած քեզի դիմեմ, քեզի կըյուսամ, ըղկայ որ ամօթով մնամ, իմ թշնամիներս չծիծաղին իմ վրաս:

Կ՚ուր ՚ած աղօթից իմոց յաղաչել ինձ առքեզ, յերկիւղ թշնամանդն փրկեա զանձն իմ: կէ:

Տէր ՚ած լսէ իմ աղօթքիս որ պիտոր ընեմ թշնամիին վախը պատերկ իս, փրկէ ա զաստ իս անոր ձեռքէն:

Ա՚ծ յանուան քում կեցո զիս, և ՚ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ: Օտարք յարեան ՚ի վերայ իմ, և հզօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարեցան զքեզ ՚ած առաջի իւրեանց: ծդ:

Տէր ած քոյ անուանիդ համար իս ապրեցուս, քուկին զօրութիդ իրաւունք ըրէ ինձի, վասն զի օտարնէր՝ զօրաւոր թշնամինէր իմ վրայ եղան, իս կուզեն կորնցընել, քեզ այ տեղ՝ բանի տեղ չեն սեպէր:

Աճ յօդնել ինձ նայեաց, և ար յընկերել ինձ վուրթա: Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին որ խնդրէին զանձն իմ, դարձցին յետս և ամաչեսցեն, ոյք խորհէին ինձ չար: կէտ: Տէր ած նայէ որ ինձի օգնես, ինձի շուտով ընկերանաս, որ ամչնան իմ թշնամինէրս. ամօթով ետ դառնան անոնք որ՝ ինձի վէկ ելաս մը կուզէին հասցընել:

Զարթիր և հայեաց ար յիրաւունս իմ, ած իմ և ար իմ՝ ի դատաստանս իմ. և իրաւ արա ինձ ըստ արդարութեան քում ար ած իմ: Մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ, և մի ասասցեն՝ ի սիրտս իւրեանց, թէ վայ վայ անձանց մերոց զի ընկլուզաք զնա: լէ:

Արթնցիր ար իմ, նայէ, իրաւունք ըրէ, իմ դատաստանս կատէ քուկին արդարութիդ՝ որ չըլլայ թէ թշնամին ուրախանայ, իր սրտին մէջ ախաստեղով զուրցէ՝ թէ կորսընցուցինք մինք աս հոդին:

Զօրացան յիս թշնամիք իմ, և ատելիք իմ՝ ի նանիր, ինչ զոր ոչ յափշտակեալ էի.

տուժէի նոցա։ կը։

Իմ Թշնամիներս իմ առելիներս իմ վրայ
ուժ առին, և ան բանն որ չէի ըրած, չէի
ըսած, ինծմէն կուզէին կառնէին։

Բաղում եղեն քան զհեր գլխոյ իմոյ, որք
առէին զիս ի տարապարտուց։ կը։
Ա առելիներուն համրանքը՝ որ պարապ
տեղը զիս կատէին, զկնի մաղերէն աւելի
շատցան։

Զինէն խորհէին որք նատէին առ դրունս,
զիս այսպէս առնէին որք ըմպէին գինի։ կը։
Ամէննալ որ դռնէրնին նստերէին, իմ
վրայ կըխօսէին, իմ վրայ կըմտածէին, գի-
նի խմելու առեննալ իս ծաղը կընէին։

Եղաք մեք նախատինք դրացեաց մերոց,
ծաղը և այպն կատականաց այնոցիկ՝ որ
շուրջ էին զմեզ։ հը։
Ո՞նանկ եղաւ որ մեր դրացիներուն նա-
խատինք մը եղանք, որ մեր քովիններուն
ծաղը ու ամօթ եղանք։

Մինչև յերբ ած նախատէ Թշնամին,
բարկացուցանէ հակառակորդն զանուն
սբ քո։ հը։
Ինչվան երբ ասանկ քամահրէ պիտոր Թըշ-
նամին տէր իմ, իս քամահրելով քեզալ
կըբարկացընէ։

Մինչև ցերը բարձրանայ Թշնամին ի վե-
րայ իմ, նայեա և լուր ինձ որ ած իմ: Ժ:

Ինչվան երբ պիտոր բարձրընայ դուռ-
նայ Թշնամին իմ վրայ, նայէ, լսէ ինձի
որ ած իմ:

Աբի որ, ժամանեա նոցա, և խափանեա
զնոսա, փրկեա զանձն իմ յանպարշտաց,
ի սրոյ և ի ձեռաց Թշնամեոյն: Ժղ:
Եղիր որ ած, հասիր անոնց վրայ ու խա-
փանէ. ամբարիշտներէն իմ Թշնամիներ.
րուս ձեռքէն փրկէ իս:

Մինչև յալևորել և ի ծերանալ՝ ած իմ
մի Թողուր զիս: Ֆ:
Ինչվան որ ես ծերանամ, մի Թողուր իս
ձեռքէդ որ ած իմ:

Մի ընկենուր զիս որ ի ժամանակս ծե-
րութեան, ի պակասել զօրութեան իմոյ
մի Թողուր զիս: Ասացին Թշնամիք իմ
ինձ, և որ պաշարեցին զանձն իմ, խոր-
հեցան ի միասին և ասացին: Ած եղծող
զնա, հալածեցուք և հասցուք նմա, զի
ոչ ոք է որ փրկէ զնա: Ած իմ մի հեռի
առնիր յինէն, և ած յօգնել ինձ նայ-
եաց: Ֆ:

Երբորալ ծերանամ, երբոր իմ ուժս կը-
պակսի, ան ատենենալ մի ձգեր, մի Թողուր
զիս որ իմ: Վասն զի իմ Թշնամիներս ա-

Նանակ առնել կրապասեն ըսելով։ Ձ՚ձեռ-
քէ Թողուց աս հոգին. հիմա է առնը-
Հասնինք, հալածենք, վասն զի չիկայ մէկը
որ փրկէ։ Ախ, որ ձած, դուն աս լսելով
մի՛ հեռընար ինձմէն, հապա ինձի օգնու-
Թիւն հասնելու նայէ։

Ընդէ՞ր որ կացեր ի՛ հեռաստանէ, անտես
արարեր ի՛ դէպ նեղութե ժամանակի։ Թ։
Ի՞նչու համար հեռվանց կեցերես իմ
մեղքերուս համար, լմնան իմ նեղութես ա-
տենը չես նայիր իմ երեսս։

Աբի՛ որ, և մի զօրասցի մարդ, դատեսցին
հեթանոսք առաջի քո։ Թ։
Ելի՛ր որ ձած, որ մարդ չիզօրանայ իմ վրայ,
հեթանոսներուն դատաստանը դուն տես։

Ամաչեսցեն և խոովեսցին յոյժ ամենայն
Թշնամիք իմ, դարձցին յետս և ամաչե-
ցեն յոյժ վաղվաղակի և խոովեսցին։ Ղ։
Անանկալ ամէն Թշնամիներս ամչնան,
շուտով ետ դառնան իմ հոգիս փորձելէն։

Տի՛ ըլլա իմ և կեանք իմ ես յուսովի՛ երկեայց,
որ ապաւէն կենաց իմոց ես յուսովի՛ դողա-
ցայց։ Ի՛ մերձենալ առ իս չարաց ուտել
զմարմին իմ, նեղիչք իմ և Թշնամիք իմ նո-
քա տկարացան և անկան։ Թէ պատրաս-
տեսցի՛ ի վերայ իմ պատերազմ, ոչ եր-

կ'ինչ սիրտ իմ, թէ յարինչ 'ի վերայ իմ
Ճակատամարտ, սակայն և այսուհետ 'ի
քեզ ՚ուր յուսացայ: Վասն Թշնամեաց ի-
մոց մի մատներ զիս 'ի ձեռս նեղչաց ի-
մոց: Ի՞:

Տէր ՚ած, դուն ես իմ լոյս ու կեանքս, ալ
ես ո՛ւրկից պիտոր վախնամ, դուն ես իմ ա-
պաւէնս, ես ո՛ւրկից պիտոր դողամ: Ի՞նչ
Թշնամի որ ինձի մօտիկնայ վնաս մը հասցը-
նելու համար, իրենք կ'ինան կ'ըլլաւին:
Թէ որ իմ վրայ պատերազմ ելլան ձեռ կը-
վին իմ Թշնամիներս, սատանայ, մարմին,
ու աշխարհ, յոյս քու վրադ դնելէն ետև՝
սիրտս առենիւն չվախնար: Անոր համար
ջըլլայ որ Թշնամիներս ուրախանան, մի
մատնէր իս իմ նեղիչներուս ձեռքը:

Տէր է իմ օդնական, և ես ոչ երկեայց, դի
արասցէ ինձ մարդ: Տէր է իմ օդնական,
և ես տեսից 'ի Թշնամիս իմ: Բարի է
յուսալ 'ի ՚ուր քան յուսալ 'ի մարդիկ,
բարի է յուսալ 'ի ՚ուր, քան յուսալ յիշ-
խանս: Ճծէ:

Իմ օդնականս ՚ած է, անոր համար չեմ
վախնար ինչ պիտոր ընէ ինձի մարդը. մա-
նաւանդ Թէ իմ Թշնամիներուս պատիժ
կը հասցընէ: Անոր համար շատ աղէկ է
՚ով վրայ դնել յոյսը, քան Թէ մարդու
կամ իշխաններու վրայ:

Ամենայն ազինք ջրջեցան զինև, և ա-
նուամբ տն յաղթեցէ նոցա: Ջօրուէթի
իմ և օգնուէ իմ տր, և եղև ինձ 'ի փըր-
կուէթի: Աչ տն արար զօրուէթի, աչ տն
բարձր արար զիս, և աչ տն արար զօրու-
թի: ՃԺէ:

Ամէն կերպ փորձուէի բերին ինձի թըշ-
նամինէրս, այ անուանը տալով անոնց վրայ
եղայ. վասն զի իմ զօրուիս ու օգնուէիս
ձե է. անիկայ իս վրայ հանեց, զօրացոյց:

Չի ահա թշնամիք քո տր, զի ահա թշնա-
միք քո կորիցեն, ցրուեսցին ամենեքեան ոյք
դործեն զանօրինուէն: Եւտես ակն իմ 'ի թըշ-
նամիս իմ. ոյք յարուցեալ են 'ի վերայ իմ
չարուէ, 'ի նոսա լուիցէ ունկն իմ: զնա:
Վասն զի իմ հոգւոյս թշնամինէրը տր
իմ քուկին թշնամինէրդ են, որ անօրինու-
թիւն կընեն, ու ինձի դործել կուտան.
ցրուէ տր իմ աս ամէն թշնամինէրը, որ
իմ վրայ եղերեն չարուէ:

Խոստովան եղէց քեզ տր, զի լուար ինձ
և եղեր ինձ 'ի փրկուէթի: ՃԺէ:
Հիմա կըխոստովանիմ, շնորհակալ կըլ-
լամ տր իմ որ ինձի լսեցիր, ու իս փրկեցիր:

Աղօթ 'ի սաղմոս, 'ի խնդրելն ինչ 'ի Տնէ:

Յառեա 'ի մեզ, և նա տացէ քեզ զինդրուա

ծրս սրտի քո. յայտնեա առաջի տէն ըճա-
նապարհս քո, և յուսա ՚ի նա: ԼԷ:
Ուղիղ ածմէ, որ անաղ քոյ սրտիդ խընդ-
դիլքը տայ. այ առջին հանէ, բայց քոյ
ճառիկաղ, և անոր յուսա:

Նա արասցէ և հանցէ որպէս ղազս զար-
դարութիւն քո, և զիրաւունս քո որպէս
զօր հասարակ: ԼԷ:
Աճ քոյ արդարութիւնդ դուրս կըհանէ
լուսոյ մը պէս, և քոյկին իրաւունքդ յայտ-
նի կընէ՝ օհարսըկվան առենի պէս:

Լուիցէ քեզ տէր յաւուր անձկութեան,
օգնական եղիցի քեզ անուն այ յակոբայ:
ժԹ:
Անանկ ղեղուրթեան օրըդ՝ որ մէկ բան մը
կուզես, այ դիմէ, քեզի կըլսէ. քեզի օգնա-
կան պիտոր ըլլայ այ անունը:

Առաքեսցէ քեզ տէր օգնութի՚ ի սրբութէ
իւրմէ, և ՚ի սիոնէ ընկալցի զքեզ: ժԹ:
Աճ քեզի իր սրբութենկէն օգնէ պիտոր, ու
սիոնկէն որ է աղբայուրիը՝ քեզ ընդունի
պիտոր:

Յիշեսցէ տէր զամենայն պատարագս քո,
և ղուխտս քո ընդունելի արասցէ:
ժԹ:
Որչափ պատարագ ու ղուրպան ըրիր,

ամմէննալ յիշէ ՚ած, ու քու ուխտդ ընդունելի ընէ։

Տացէ քեզ ՚ր ըստ սրտի քումմ, և զամենայն խորհուրդս քո նա կատարեսցէ։ ժԹ։
Ուրախ սրտիդ կեօրէ տայ քեզի ՚ած, ու քու կիսի ամմէն խորհուրդնէրդ՝ մտքիդ եղածնէրը անիկայ կատարէ։

Ցնծասցուք մէք ՚ի փրկուէ քումմ, յանունն ՚այ մերոյ մէք մեծ եղիցուք։ ժԹ։
Ած մեր խնդիրքը ասանկ կատարելով, մենքալ ցնծանք ուրախանանք, ՚այ անունովը մենքալ մեծնանք։

Լցուսցէ ՚ր զամենայն խնդրուածս քո, այժմ ծանեաք զի կեցոյց ՚ր զօծեալ իւր։ ժԹ։
Ու ամմէն խնդիրքդ ՚ած լեցընէ. հիմա անով խնացանք որ ՚ած իր օծեալը քի կեցուց, անով ամմէն խնդիրքնիս կատարեց։

Հնազանդ լեր ՚ած, և ծառայեա նմա, և մի՛ նախանձիր ընդ այնոսիկ՝ որոց առաջկեալ լցեն ճանապարհք իւրեանց, ընդ մարդոյ որ դործէն զանօրէնութիւն։ ղԲ։
Դունալ հնազանդ եղիր ՚այ, ու իրեն ծառայէ, մի՛ նայիր, օրինակ մառնէր անմարդիկներէն՝ որոնց ճամիանին ավերված

է, ան մարդկն որ անօրհնութիւն կընէ։

Զի չարը վաղվաղակի սատակեացին, բայց
ոչք համբերեն ան, նոքա ժառանգեացեն
զերկիր։ Լէ։

Վասն զի չարերը շուտով պիտոր սատկին,
բայց անոնք որ կը համբերեն ան, բոլոր աշ
խարհ ժառանգեն պիտոր։

Աղօթ՛ ի սաղմոս վասն ապաւինելոյ յաՀ։

ԼՀ մեր ապաւէն և զօրութիւն, օգնական
՛ի վերայ նեղութեց՝ որք գտին զմեզ յոյժ։
Վասն այսորիկ ոչ երկիցուք մեք ՛ի խռո
վիլ երկիր ։ խե։

Մեր ապաւէնը և զօրութիւնը ան է,
որչափ նեղութիւնները որ մեր վրայ եկան,
ան է մեր օգնականը։ Անոր համար աս
աշխարհիս մէջ որչափ խռովութիւն ըլլայ,
հոգւոյ ու մարմնոյ, չվհատիլնք, վհշիտ
թիւնք։

Ողորմութի՛ իմ և ապաւէն իմ, օգնական
իմ և փրկիչ իմ, ապաւէն իմ, և ես յու
սամ ՛ի նա։ Ձխե։

Իմ ողորմութիւնս՝ իմ ապաւէնս՝ օգնա
կանս՝ փրկիչս ան է. իմ յոյսս բոլոր ան
վրայ դրեցեմ։

Որ բնակեալն է յօգնութի բարձրելոյն, ի

Հովանեաւ ՝ի յերկինս Հանդիցէ ։ Ը ։
Գիտեմ որ՝ ոմն ՝ի օգնութեանը ապա-
ւինելով կեցերէ , ՝ի Հովանաւորութեան
տակն է ան մարդը կըՀանդչի ։

Զբարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն , ոչ
Հասցեն առ քեզ չարք , և տանջանք մի մեր-
ձեսցին ՝ի յարկս քո ։
Երբոր ՝ած քեզի ապաւէն ես ըրեր , ապա-
Հով կեցիր՝ որ քեզի և քու տանդ չար մը
մեսա մը ըզլար , ոչ Հոդւոյ և ոչ մարմնոյ ։

Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն
քո պահել զքեզ յամենայն ճանապարհս
քո ։
Ած իր հրեշտակներուն ապսպրերէ քեզի
Համար որ , քու ամէն ճամիւդ մէջը քեզ
պահեն ։

Ի Թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ , ՝ի Հով-
նի Թևոց նորա յուսասցիս ։ Որպէս զնո
շուրջ եղելոյն զեւ ճշմարտութիւն նորա ։
Ա՛սն ալ ՝ած անանկ մարդը՝ որ իր Թևե-
րուն Հովանաւորութեը կըյուսայ , անան-
կը իրը Թռչ իր վրայ շալկած կըպահէ . և
իրեն ճշմարտութիւը զինքն (սիլահ) պէս
ջրա դիդ կըպահէ ։

Լինիմ մերձենալ առ ՝ած բարի է , և դնել
առ ՝ած զյոյս իմ ։ Հբ ։

Դուռնալ կըսես ան առենը որ՝ ինծի խիստ ազիկ բան է մտիկնալ այ, ու իմ յոյս այ վըայ դնել։

Որ Հովհաւեդ իսրայէլի նայեաց, որ առաջնորդես որպէս խաչին յովսեփու։ Զարմի՛ղջորմիդիս քո, և եկ՛ի կեցուցանել զմեզ։ Ած զջորուեց դարձի՛ զմեզ, երևեցո՛ զերեսս քո՛ ի մեզ և կեցցուք։ Հի՛։

Ասանկ յոյս դնելով քեզի կաղաչեմ ամր իմ, դուն որ իսրայէլին ազգը կը հովհաւես կառաջնորդես, նայէ՛ ինծի, քու կին զջորուիդ առ, եկո՛ իս ապրեցընելու։ Տէր ած դարձու մեզ մոլորուե՛ ճամիկէն, քու կին երեսդ ցըցո՛ որ մենքալ ապրինք։

Եղև ամր ապաւէն իմ. ած օգնական յուսոյ իմոյ։ զէ՛։

Ա՛ս ըսելով իմ ապաւէնս, իմ օգնականս ասկէց եառը ած եղաւ։

Յառաջադոյն տեսանէի զամր առաջի իմ յամենայն ժամ, զի է ընդ աջմէ իմմէ, զի մի սասանեցայց։ ժե։

Ես առաջուց միալ կըտեսնայի որ ած ամէն միշտ իմ առջիս էր, իմ աջ դիս կեցեր՝ որ չըլլայ թէ ըսխիմ։

Որպէս զի մեծ են գործք քո ամր, և յոյժ խոր են խորհուրդ քո։ Այր անզգամ զայս ոչ

ծանրացե՛ք, և անմիտն զայս ոչ առնու՝ ի միտ ։ զա ։

Ինչպէս մեծ են քու դործքերդ տէր ամէն. ինչպէս խորունկ են քու խորհուրդներդ քու մոռամոլքներդ, որ մէկ անդամ մարդ մը չկրնար իմանալ, իր խելքը չհասնիր ։

Բայց միայն այ հնազանդ լեր անձն իմ, զի ի նմանէ է ինձ փրկուի ։ Ա՛ա է ամէն իմ և փրկիչ իմ, ապաւէն իմ զի մի սասանեցայց։ Այ է զօրուի իմ և փառք իմ, ամէն օգնու-թեն իմոյ, յոյս իմ է առ ամէն ։ կա ։

Միայն թէ դուն անձն իմ, այ հնազանդ եղիր, ուստի զի անկէց է իմ փրկուի-թիւն ։ Անկէ՛ է իմ ամէն, իմ փրկիչ, ապա-ւէնս, որ բան մը չըլլամ։ Իմ զօրուիսալ փառքսալ ամէն է, յոյսսալ այ վը-բայ է ։

Ի տուէ ես ոչ երկեայց՝ զի ի ներ յուսա-ցայ . ամէն զովեցից զբանս իմ, յամէն յուսա-ցայ և ոչ երկեայց, զի ասացէ՛ նէ մարդ։ ձե ։

Ցորեկնալ չեմ վախնար, ուստի զի այ վը-բայ է յոյս . ամէն կըզովեմ, այ վըայ կըյուսամ, չեմ վախնար ինչ պիտոր ընէ մարդը ։

Սկրեցից զքեզ ներ զօրուի իմ, ներ հաստա-

տիչ իմ, սպասաւէն իմ և փրկիչ իմ: Աստ օգնական իմ, և ես յուսամ ի նա, սպասաւէն իմ, եղջիւր փրկութեան իմոյ ընդունելի իմ
է: ժէ:

Աակէց եղբը քեզ կըսիրեմ տէր իմ, վասն զի իմ զօրութիւն ես, սպասաւէնս ես ու փրկիչ, դուն ես տէր ամէն իմ օգնականս և իմ սպասաւէնս, որ ինձի խիստ հաճոյ է, իմ փրկութեես ուժն է:

Օգնական իմ լեր տէր, և մի անարգեր զիս, և մի թողուր զիս ամէն փրկիչ իմ: Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս, և տէր իմ ընկալաւ զիս: իը:

Ինձի օգնութիւն ըրէ ամէն, մի քամահրեր իս իմ մեղքերուս համար, մի թողուր իս իմ փրկիչ: Ես ան ատեհանը հասայ որ՝ ամէնն մարդիկ թողուցին իս, ինչպէս հայրսալ մայրսալ թողուց, բայց ամէն զիս ընդունեց:

Պահեա զիս որպէս բիբ ական, ընդ հովանեաւ թևոց քոց ծածկեացես զիս յերեսաց ամբարշտաց որք տառապեցուցին զիս: ժը:

Հիմնալ կաղապեմ տէր իմ, պահես իս ինչպէս կըպահվի աչքին պիպէրը, թևերուդ հովանաւորութիւնը տակը պահէ իս չար մարդիկներուն ձեռքէն, որ ինձի նեղութիւն տալին:

Տէ՛ ած զօրուքեդ, ո նման ես քեզ, հզօր ես դու որ, և ճշմարտու՛թ քո շուրջ է զբև։ Փո են երկինք և քո է երկիր, աշխարհս լրիս իւրով դու հաստատեցեր։ Պարծանք զօրուքեդ մերոց դու ես որ, և ի կամս քո բարձր եղիցի եղջիւր մեր։

Դո՛ւն ես որ զօրուեց ով կըլմանի քեզի, քու կինդ է երկինք ու երկիր, բոլոր աշխարհս դուն ստեղծեցիր, մեր պարծանքը դո՛ւն ես, քու կին կամքով բարձրացո՛ մեր եղջիւրը։

Օրհնեալ ես որ, ղի լուաւ ձայնի աղօթից իմոց, ոտ օգնական իմ և պաշտպան իմ։ Ի նա յուսացաւ սիրտ իմ, օգնեցաւ և զուարճացաւ մարմին իմ, և ես կամօք իմովք խոստովան եղէց նմա։ Տէ՛ զօրուի ժողովրդեան իւրոյ, ապաւէն փրկուե օծեալ իւրոյ։ Փրկեա զժողովուրդ քո, և օրհնեա զժառանգուի քո. հովուեա և բարձ բացո զնոսա մինչև յաւիտեան։

Օրհնեալ ըլլայ ած, որ իմ աղօթքս լսեց, իմ օգնականս ու պաշտպանս եղաւ. իմ սիրտս անոր վրայ յուսացաւ, յուսալովը օգնութը տեսաւ, մարմինս ալ ուրախացաւ, եաւ խոստովանելով շնորհակալ կըլլամ։ Տէ՛ ած՝ որ ես զօրուքի ու ապաւէն ժողովըրդեան, փրկէ՛ քու ժողովուրդդ, օրհնէ, քու ժառանգութիդ, հովուէ՛ ու բարձրըցո՛ հնչական յաւիտեան։

Աղօթք ՚ի սպրմոսէ ՚ի ժամանակի նեղութեէ ։

՚Ի նեղութեւ իմում ես առ ՚ր կարդացի ,
և առ ՚ած իմ աղաղակեցի ։ ժէ ։
Երբոր ես նեղութեան մէջ ընկայ , սիրտս
ուրիշն մը չէրացի , հապա միայնակ ՚այ
բացի ։

Կեցո՛ զիս ՚ած , զի հասին ջուրք յանձն իմ .
ընկլայ ես ՚ի խորս անդնդոց , ուր ոչ դոյ
հնձ հանդիստ ։ կը ։
Քեզի կաղաղակեմ ա՛ր ՚ած , փրկէ՛ իս ,
վասն զի ինչպէս ջուրը մէկի մը վրայ վա-
զէ , անանկ նեղութիւնդը իմ վրայ վազե-
լով եկան հասան , իբր թէ մէկ խորունկ
ծովու մը մէջ ընկած ըլլայի , անանկ չեմ
կրնար ՀԱր մը հանգստութիւն մը գտնալ ։

Նեղութիւը սրտի իմոյ բաղում եղեն յոյժ ,
և ՚ի վերայ իմոց հան զիս ։ իէ ։
Իմ սրտիս նեղութիւնը խիստ շատցան ,
աս նեղութէն հանէ իս կաղաչեմ ։

Ընդէ՞ր մերժեցեր ՚ած իսպառ , բարկացար
սրտմտուի՞ քո ՚ի վերայ խաշնի արօտի քո ։
Յիշեա՛ ժողովուրդ քո զոր ստացար ՚ի
սկզբանէ , փրկեցեր գլխիձակ ժառանգութե՛
քո . հէ ։
Ինչո՞ւ ասանկ բոլորովին ձգեցիր իս ՚ած ,

քուկին բարկուիդ վրաս է եղեր իմ մեղ-
քերուս համար, բայց ահիչ որ եսալ քու-
կին Թաուլայիդ ոչխարներէն եմ. ահիչ որ
քուկին ժողովրդիդ քուկին ժառանգու-
թիդ եմ, որոնք շատ աշխատանքով առա-
ջուցմէ 'ի վեր վաստրկեցար ու փրկեցիր:

Ընդհէր դարձուցանես զձեռն քո, և զաջ
քո 'ի միջոյ ծոցոյ քումմէ խապար: Հէ:
Ասանկ ըլլալով հիմա ինչու համար քու-
կին ձեռքդ ինծմէն բոլորովին կը դարձընես:

Խօսեցայ 'ի դիշերի ընդ սրտի իմում, հո-
գայի և տառապէր յիս հոգի իմ: Ահիմ
յաւիտենից մերժեսցէ զիս ամր, և ոչ ևս
յաւելուցու 'ի հաճել և ևս: Կամ իս-
պառ արդեսցէ՞ ողորմութիւն իւր յինէն:
Կամ մոռասցի՞ գթալ ած իմ և ևս. կամ
արդեսցէ՞ զգթութիւնն իւր բարկուքե իւ-
րով: Հէ:

Ա հոգը իս անչափ առաւ որ՝ դիշերը
սրտիս մէջը ես ինծի կըմտմտուսյի կըտա-
ռապէի, արդեօք ած իս բոլորովին մերժեց,
երեսէ ձգեց, մէյմընալ ամենևին երեսս
չինայի չողորմի պիտոր, չըլլայ որ կըսկի
անանկ բարկացած ըլլայ որ ալ ընաւ պի-
տոր մոռնայ իս, իր գթութիւը կտրէ վրայէս:

Յաւուր նեղութեն իմոյ զած խնդրեցի ձե-
ռօք իմովք, 'ի դիշերի առաջի նորա ոչ իա-

բեցայ : Ոչ կամէր մխիթարել զանձն իմ, յիշեցի զաձ և ուրախ եղէ. հոգայէ՛ և նուաղէր յիս հոգի իմ : Ղզ :

Ասանկ նեղութեան դէշ օրսալ՝ ես նորէն ձեռվընէրս վեր վերցընելով՝ ոյ կաղաչէի, շատ նեղութիւքաշեցի, հասկըցայ աշխըրհիս ոչընչութիւը, զգուեցայ աշխըրհիս փառքէն, մեծութէն, մարդիկներէն, վասն զի սուտ են. ես անոնցմէ մէկ մխիթարութիւ մը չգտայ, յիշեցի ան առեւը ձաձ, հասկըցայ որ ճշմարիտ բարեկամ լինելի ձաձ է միայն, ձաձ յիշելովալ չվհատըցայ, վասն զի մինակ յիշելը ձաձ իմ սրտիս մէջը մէկ ուրախութիւն մը կըբերէր, իսկ երբոր հոգ մտմտուք կընէի, իմ հոգիս մարելու պէս կըլլար :

Ո՛վ է ձաձ մեծ որպէս զձաձ մեր, դու ես ձաձ որ առնես զսքանչելիս : Ցուցեր ժողովրդեանդ քումդ զզօրութիւ քո, փրկեցեր բազկաւ քով ժողովուրդս : Ղզ :

Վասն զի կըմտածէի, ինչ կայ մեծ ինչպէս է մեր ձաձը, դուն ես ըսկ ան ձաձը որ հրաշքներ կըգործես, դուն ես՝ որ քուկին ուժգ ցըցուցիր քու ժողովրդեանդ վրայ, ու իւրեանց նեղութեան մէջ հասար, փրկեցիր :

Ողորմեայ ինձ տէր, զի առ քեզ աղաղակեցի, զօրհանապազ ուրախ արա զանձն ծա-

ուժի քո, զի առ քեզ ոչ համբարձի զանձն իմ: Ջի դու ոչ քաղցր և ուղիղ ես, բա- զումողորմ առ ամենեսեան, որք կարդան առ քեզ: Յաւուր նեղուէ իմոյ կարդացի առ քեզ, և լուար ինձ: Ամէն դու ոչ ած իմ, զիաց ես և ողորմած, երկայնամիտ, բազումողորմ և ճշմարիտ, նայեա առ իս և ողորմեա ինձ: ձե:

Ողորմ ինձի, վասն զի օտարի չեզիմեցի, այլ քեզն միայն, ուրախացո իս միշտ քոյ ծառադ, վասն զի քեզն վերուցի սիրտս՝ որ քաղցր ես ու շիտակ, ամենեցուն վրայ կրգը- թաս՝ որոնք որ քեզնի կրդիմեն, քեզ կրկանչեն, եսալ երբոր իմ նեղուես օրը քեզ կան- չեցի, լսեցիր ինձ: Առանկ ողորմած ըլլա- լովդ՝ հիմնալ իմ վրայ նայէ ու ողորմէ:

Յաւուր նեղուէ իմոյ խոնարհեցո առ իս զունկն քո, յորում աւուր կարդամ առ քեզ, վաղվաղակի լուր ինձ: ձե: Ա իմ նեղուիթես օրը լսէ ինձի, ան օրը որ քեզն կաղաղակեմ, շատալ մինկ դիր ինձի:

Տուր մեզ օգնութիւն ի նեղութեան զի ընդունայն է փրկութիւն մարդոյ: Առ աթասցուք զօրութիւն, և նա արհամար- հեսցէ զայնոսիկ որ նեղեն զմեզ: ժէ: Օգնէ մեզի մեր նեղութեը մէջ, վասն զի պարապ է մարդու օգնութիւը ու փրկութիը,

Հապա միայն մեր ամէն մեղք պիտոր զղրուԹիւն ընենք, ինքը մեր նեղիչներէն պիտոր քամահրէ։

Խնդրեցի ՚ի նմանէ և լուաւ ինձ, և յամենայն նեղուԹենէ իմմէ փրկեաց զիս։ Լիր։ Ասանկ խնդրեցի, ածաւ լսեց ինծի, ու ամէնէն նեղուԹենէ փրկեց իս։

Հայեցաւ ՚ի նեղուԹիս նոցա, ՚ի լսել ձայնի աղաԹից նոցա։ Յիշեաց զուխտ իւր, և ղջացաւ ըստ բազում ողորմուԹե իւրում. ետ զնոսա ՚ի գԹուԹիս առաջի ամենայն դերեզաց նոցա։ Ձ։

Աճ լսելով իրենց աղաԹքնէրուն, նայեցաւ իրենց քաշած նեղուԹիւնէրուն վրայ, յիշեց իրեն ուխտը իրեն խօսք տըւածնէրը, մեղքընցաւ իրեն անհուն ողորմուԹը, և յիշելովը՝ անանկ ըրաւ որ, որանք որ գերի ըրեր էին, նեղուի կուտային, անոնք գուԹ շարժեցան վրանին։

՚ի նեղուԹ իմում ես առ ՚ի կարդացի, և լուաւ ինձ ՚ի, փրկեաց զանձն իմ ՚ի շրջաԹանց նենգաւորաց, և ՚ի լեզուէ չարէ։ Ձ։

Շնորհակալ կըլլամ որ՝ իմ նեղուԹիս առենը ՚ի դիմեցի, անալ լսեց, փրկեց զիս չար լեզուներէն, նենգաւորներէն։

Աղօթք ՚ի սաղմոսէ, ՚ի Նէղուղէ աղաչապուղէ մարմնոյ և հոգւոյ ։

Ես աղքատ և անանկ եմ ած, օգնեա՛ ինձ, օգնական և վրկիչ իմ ես դու ՚որ իմ, մի յամենաը ։ կիմ ։

Ես մեկ մարդ մընեմ հոգւով և մարմնով աղքատ, ՚որ ած օգնէ ինձի, մուշանաը, վասն զի դուն ես ինձի օգնական ու վրկիչ ։

Նայեա՛ առ իս և ողորմեա՛ ինձ. զի միա՛ մոր և աղքատ եմ ես ։ իմ ։

Նայէ՛ ինձի ու ողորմէ՛, վասն զի ես մի՛ նակուկ և աղքատ մարդ մի եմ ։

Ամենեքեան քեզ սպասեն, և դու տաս կե՛ րակուր նոցա ՚ի ժամու ։ Տաս դու նոցա և կերակրեն, բանաս զձեռն քո, կերա՛ կրես զամենեսեան կամօք քովք ։ ձէ ։

Ո՛րչափ որ աշխարհիս մէջ մարդ ու կեն՛ դանի կայ ամենքը քեզի կըսպասեն. դուն ալ ամենուն կերակուրը իրենց ա՛ տենին կը հասցընես կուտաս ։

Աղքատ և ցաւած եմ ես. վրկուելի քո ընկալցի զիս ։ կիմ ։

Ահա լինձի չէս խոտոր իմ կերակուրս հոգ-
ւոյ և մարմնոյ, որ մեկ աղբատու ցաւա-
դար մընեմ հոգւով ու մարմնով, ու կրս-
պասեմ քեզի ըր իմ, որ քու կին փրկուիլ
լինձի հասնի ։

Տր ած զօրութեց, մինչև յերբ բարկանաս
յաղօթս ծառայից քոց ։ Յամբեցեր մեզ
հայ արտասուաց, և արբուցեր մեզ ար-
տասուս չափով ։ Ած զօրուեց դարձ, հայ-
եաց յերկինից և տես, այց արա այգուոյս
այսմիկ, և դարմանս տար սմա, զոր տնկեաց
աջ քո ։ հ։

Ահա, ըր ած, զիտեմ որ մեղաւոր եմ,
բայց լինչևան երբ պիտոր բարկանաս իմ
մեղքերուս համար, աղօթքս չկտես պիտոր-
քու տրված հայդ՝ լինձի մեկ արցունքի հայ
մը եղավ, մեղքերուս ծանրութեն՝ նեղու-
նեղը վրաս շատնալէն՝ լալով կուտեմ, լա-
լով կըխոսիմ ։ Տր ած զօրութեանց, մէյմը
դարձիր, նայէ վերէն երկնքէն, տես հո-
գւոյ, վասն զի իմ հոգիս՝ իմ տուռնս՝ մեկ
է զիմընկ, որ դուն տնկեցիր, ես բան մը
չունէի, ատանկէնկ զուն հոգւոյ ասիկայ,
որ քու կին ձեռքդ տնկեց ։

Մի յիշեր զմեզս մեր զառաջինս, վաղ-
վաղ եկեսցէ առ մեզ ողորմութիւնք քո, զի
աղքատացաք յոյժ ։ հ։
Գիտեմ որ իմ մեղքերս դեռ կըսիշես,

անկէց ասանկ իա ձգերես . կաղաչեմ ձեր իմ ալ մի յիշեր իմ առջև ըրած մեղքերս, շուտով հասցու ինծի մէկ ողորմութի մը հոգւոյս և մարմնոյս, վասն զի աղքատու-
թիը խիստ տիրեց վրաս :

Մի դարձցի տնանկն ամաչեցեալ, այլ աղ-
քատն և տնանկ օրհնեացեն զանուն ձեր
քո : Հիւ :

Ես մէկ տնանկի աղքատ մընեմ, առաջ ինչ շնորհքներ ունէի, բոլորը կորսնցուցի, հիմա սա խեղճ տնանկ աղքատս ամբողջ մի դարձներ, այլ տնանկ ըրէ՛ որ՝ աս աղ-
քատնալ ալ տնանկնալ քաւկէն անուն
օրհնէ :

Մի մտածներ գաղտնաց զանձն՝ որ խոստո-
վան առնի առ քեզ . և զանձինս տնանկաց
քոց մի մոռանար իսպառ : Հիւ :
Աղուէի գաղտնիքուն ձեռքը մի մտա-
նիր իա ձեր իմ որ քեզ կըպաշտեմ, իմ կիր-
քերուս ձեռքը մի թողուր իա ձեր իմ, քե-
զի կըդիմեմ, մեզի պէս տնանկնիքը մի
մոռնար ինչուան հոքը :

Յամբարտաւանել ամբարշտի այրի աղ-
քատն . արգելլին՝ի խորհուրդս իւրեանց՝
զոր և խորհեցան : Աչք նորա (ամբարշտին)
՝ի տնանկս հային : Դարանեի յանիշտակել
զաղքատն : Զի ասաց (ամբարիշտն) ՝ի

սրտի իւրում թէ մոռացաւ ած (զաղ-
քատն), դարձոյց զերեսս իւր, զի մի տես-
ցէ խապառ : Արի՛ տր ած իմ, բարձր եղիր
ցի ձեռն քո. և մի մոռանար զհնանկս :
Տեսանես դու զնա՛ի ցաւս, և՛ի սրտմտու-
թիւն հայիս. ՚ի քեզ թողեալ է աղքատն ,
և որբոյն դու ես օգնական : թ :

Երբոր ամբարիշտ մարդը ամբարտաւա-
նիլ դադարելու կըսկըսի, ան ատենը աղ-
քատը կերի . ըրե՛ աչք իմ, որ իրենց խոր-
հուրդը ինչ որ մտածեցին խափանելի .
վասն զի ամբարշտին աչքը տնանկներուն
վրայ կընայի. ծածուկ ձամբիաներ կըբա-
նեցընէ որ իրեն յափշտակէ՝ իրեն բանե-
ցընէ աղքատը, որովհետև դուն իս բոլո-
րովին ձգեցիր : Ամբարիշտնալ՝ սատանան
ալ՝ անանկ կրսէ սրտին մէջը որ՝ ած մո-
ցերէ աս աղքատը, իր երեսը անանկ դար-
ձուցերէ իր մեղքերուն համար որ՝ բնաւ
չուզէր տեսնալ : Ա՛խ, արի՛ եղիր տր ած
իմ, բարձրըցո՛ քու ձեռքդ, մի՛ մոռնար
իս տնանկս , կրտեսնաս ահա իս ցաւե-
րուս մէջ, սրտմտութե՛ մէջ, մէկը չկայ
օգնական , միմակ քեզի է թողված աս
աղքատս, որը մարդուն դուն ես օգնական :

Ջարթիր, ընդէր նստիս տր. արի՛, և մի՛
մերժեր զմեզ իսպառ : Ջմի՛ դարձուցանես
զերեսս քո ՚ի մէնջ, մոռանաս զաղքատու-
թի՛ և զնեղութի՛ս մեր : խէ :

Արքընդիր, ինչու՞ կըբնանաս, եղիր, մի՛ բողոքուիր մերժեր զմեզ։ Ինչու՞ կըդաձընես մեզ քուկին երեսդ, կըմոռնաս ինչ աղքատութիւն, ինչ նեղուի որ կըքաշենք։

Ոչ խոսաւ մոռանայ ըր զաղքատն, համբերութիւն անանկաց մի՛ կորնչիլ խոպառ։ Ժ։

Աճ ինչման եարը չմոռնար աղքատը. ոնանկներուն համբերութիւը ինչման եարը չնկորսըվիր։

Վ ասն տառապանաց աղքատին և հեծութեե անանկին՝ այժմ յարեայց ասէ ըր. եղից զիրկուի իմ. և համարձակեցայց ի նոսա։ Ժ։

Կըսեմ ահա ես՝ ձայնը որ կըսէ, որուն հետև աղքատը շատ տառապանք քաշեց, շատ հեծութի հառաչանք ըրաւ, հիմա ես կելլամ կըփրկեմ, համարձակութիս կըցըցընեմ։

Խոստման եղիցին ոն ողորմութեեց նոքա, աբանելեաց նորա որդիք մարդկան։ Զի յադեցայց զանձինս քաղցեալս, և զանձինս կարօտեալս լի արար բարութե։ Ոյք նստէին ի խաւարի և ի ստուերս մահու, կապեալ էին յաղքատութե որպէս յերկաթս։ Աղաղակեցին առ ըր ի նեղութեե իւրեանց. ի վտաց նոցա ապրեցոյց զնո-

սա : Օրհնեաց զնոսա և բազմացան յոյժ . և անասունք նոցա ոչ նուազեցան : Օգնեաց տնանկին յաղթաւոյթեան , առաջնորդեաց որպէս խաշին ազգն նոցա :

ՃԺ :

Մարդիկալ Թող խոստովանելով շնորհակալ ըլլան ՚ի լրած ողորմութենէդուն ու հրաշքներուն վրայ . վասն զի անօթինեը կշտացուց , կարօտ մարդինկերը բարեաք լեցուց : Անոնք որ աղքատութեան մէջ իբր Թէ երկաթը զարնուած կապուած կայ ին , և իբր Թէ խաւարի մէջ նստած մահուն դուռը հասերէին , որովհետև ՚ի ազազակեցին իրենց նեղութեան ատենը , ՚ած ալ անոնք խալըացուց , մանաւանդ Թէ օրհնեց , որով իրենքալ և իրենց անասուններնէ՛ ալ որ իրենց ապրանքներն էին , շատցան : Տնանկին՝ իր աղքատութե՛ն մէջը օգնութե՛ն ըլաւ , ու իբր ոչխարի մը առաջնորդ եղաւ . ՃահԻայ ցըցուց :

Կերակրեաց զնոսա ՚ի պարարտութէ ցորենոյ , և ՚ի վեմէ մեղր յագեցոյց ՚ի նոսա : Ցորենին պարարտութիը՝ աղէկ հացով՝ անոնք կերակրեց , ու մեղրով կշտացուց , անանկ մեղրով որ՝ մէկ վեմէ մը , քարէ մը բխած էր . (և վէմն էր ինքն քն) :

Խնդրեցին , և եկն լորամարդի , և հացիւ երկնից լցոյց զնոսա : ՃԺ :

Մխա ուղեցին, պլտըրձըն խրկեց անոնց, ու երկնային հացով լեցուց։

Յիշատակ արար սքանչելեաց իւրոց ուղղոց. ողորմած գթած է տէր. կերակուր տայ երկիւղածաց իւրոց ։ ՃԺ ։

Իր հրաշքներուն յիշատակ ըրաւ. ասանկ ողորմած գթած է նա. իր երկիւղածներուն կերակուր կուտայ։

Զգանկութիւն անանկաց լուաւ տէր, ի պատրաստութիւն սրտից նոցա Հայեցաւ ունկն քո ։ Դատ առնել որբոյն և անանկին՝ զի մի ևս յաւելուցու մարդ ի մեծաբանել իւրում ի վերայ երեսաց երկրի ։ ՃԻ ։

Տնանկներուն փափաքը ցանկութիւը լսեց նա. անոնց սրտին պատրաստութիւը նայեցաւ, որբոյն ու անանկին դատաստանը տեսաւ, որ ան մարդիկ մեծ մեծ չխօսին աս աշխարհիս վրայ։

Տրտնջեցին զնմ և ասացին, միթէ կարօղ իցէ նա պատրաստել սեղան յանապատի։ Հրամայեաց ամպոց ի վերուստ, և դրդուեցան երկինից երգաց, և տեղեաց ի նմա մանանայ ի կերակուր ։ ՀԲ ։

Ան որ զին Ճղտհացին աստուծմէ ու ըսին, արդեօք կարօղ է նա անապատի մէջ ուր որ հաց չկտնըվիր, հոն սեղան պատ-

բաստել : Աճալ սահակ բսօղնէբուն աչ֊
վընին խօթելու համար , երկինքին դու֊
նէրը բացաւ , վերէն ամպերէն մանանայ
ինջեցուց իրենց կերակուր :

Տեսցեն ուղիղք , և ուրախ եղիցին , և ա֊
մենայն անօրէն իցցէ զբերան իւր : Ո՛վ է
իմաստուն , որ պահեսցէ զայս , և ՚ի միտ
առցէ զողորմութիս տէր : Ճշ :
Հիմա Թ֊ող տեսնան շիտակ սրտով եղօղ
նէրը , և ուրախ ըլլան . իսկ անօրէններըը
բերբննին դոցեն , ամ որ իմաստուն իսե֊
լացի է , այ ողորմութիը Թող իմանայ :

Ա՛յլ դու ՚ուր արա՛ ընդ իս քստ անուան
քում՝ , զի քաղցր է ողորմութիւն քո , և
փրկեա զիս , զի աղքատ և տնանկ եմ ես :
Ճ՛ը :
Հիմա դու ՚ուր ՚ած՝ , քու կին անուանիդ
կեօրէ ըրչ՝ . ւյան զի քաղցր է քու կին ո֊
ղորմութիդ . իս փրկէ՛ , ւյան զի աղքատ
ու տնանկ եմ :

Ծանեայ զի առնես ՚ուր դատաստան աղ֊
քատի , և իրաւունս տնանկի : Ճ՛ը :
Իմացայ որ՝ վերջապէս աղքատին դատաս֊
տանը կըկտրես , և տնանկին իրաւունքը
կընես :

Սուր հանին մեղաւորք , և լարեցին զաղե֊

զուննա իւրեանց, հարկանել զաղքատն և զտնանկն, սպանանել զայն որ խոնարհն է սրտիւ: Սուրբ նոցա մտցեն ի սիրտս նոցա, և աղեղունք նոցա փշրեսցին: Լաւ է սակաւիկ ինչ արդարոյ քան զբազումս մեծաւորաց, և բազուկք ամբարշտաց խորտակեսցին: Հաստատէ՛ տէր զարդարս: Ի՛մ ամաչեսցեն նոքա՝ ի ժամանակս չարութեան, այլ յաւուրս սովոյ յագեսցին: ԼՂ:

Ա՛ման ղի մեղաւորնէրը սուբ հանեցին, իրենց եայը բացին որ՝ աղքատն ու տնանկը զարնեն, ու ով որ խոնարհ է սպանենեն, բայց քուկին արդար դատաստանդ ընել կուտայ որ՝ ան մեղաւորնէրուն սուրբերը իրենց սիրտերնին կըմտնան, ու եայերնին կըկոտրին, իսկ արդարնէրը կըհաստատվին. երբոր մէկ չարիք մը մէկ փորձանք մը կուգայ, արդարնէրը չեն մնշնար, այլ խրճըլխին օրէրը կըկըշտանան:

Մանուկ էի ես և ծերացայ, և ոչ տեսի զարդարն արհամարհեալ, և ոչ զաւակ նորա թէ մուրանայ հաց: Ողորմանապազ ողորմի և տայ փոխ. զաւակ նորա օրհնեալ եղիցի յաւիտեան: ԼՂ:

Ես տղայ էի՝ հիմա ծերացայ, դեռ չի տեսայ որ արդար մարդը արհամարհվի, իր զաւակը հաց մուրանայ, այլ ինքը մա-

մէն օր ողորմուի ու փոխ կուտայ. անանց կէն զաւակը յաւիտեան օրհնեալ պիտոր ըլլայ:

Մեծամեծք աղքատացան և քաղցեան, բայց ոյք խնդրեն զէր. մի պակասեցի 'ի նոցանէ ամենայն բարութիւն: Լէ: Տեսայ որ հարուստներըը աղբոցան, ա նօթիութիւն քաշեցին, բայց ոմ որ յայ կը դիմէ, ամէն բարիք անոնցմէ չիպակսի պիտոր:

Մի երկնչիր յորժամ մեծանայ մարդ, և յորժամ բազում լինին փառք տան նորա: Զի ոչ թէ 'ի մեռանել իւրում առցէ ընդ իւր զամենայն, և ոչ թէ իջցեն փառք տան նորա ընդ նմա: խը:

Ասոր համար մի վախնար երբոր մարդս կըմեծնայ, երբոր իր տանը փառքը փարթամուիը կըշատնայ, վասն զի իր մեռնելու օրը չիկրնար իր հետը տանիլ իր ամէն բանը. իր փարթամուինալ չեն կրնար իրեն հետ դերեզմանը իջնալ:

Երկիցէ 'ի նմանէ ամենայն զաւակն իսրայէլի. զի ոչ արհամարհեաց, և ոչ անարդեաց զէր զաղթիս աղքատիս, և ոչ դարձոյց զերեսս իւր յինէն, այլ 'ի կարդալ իսուսա առ նա լուսաւ լինաւ: իա:

Դուք իսրայէլի ամէն զաւկընէր, (եկե-

ղեցնայ որդիքնէր,) վախցէք աստուածմէ, տեսնալով որ աղբատիս աղօթքը չլսեմահ ըեց, իր երեսը ինծմէն չդարձուց, այլ երբոր իրեն դիմեցի կանչեցի, լսեց։

Զի փրկեաց զաղքատն 'ի հզօրէ, զաղքատն և զանանկն՝ որոյ ոչ է իւր օգնական։ Ան- խայեսցէ նա յաղքատն և 'ի տնանկն, և զանձինս տնանկաց կեցուսցէ։ հմ։

Աղքատը զօրաւորին ձեռքէն փրկեց ան, տնանկ աղքատը ու տնանկը՝ որուն մէկ օգնական մը չկար, տնոնց վրայ խղճայ պիտոր ու ապրեցընէ։

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ, և բարձր առնէ զտառապեալս յաղբևաց։ Ձմբ։

Գետինը ընկած ըլլայ աղքատը, ան կը յարուցանէ, չամուռի փըշխրի մէջ նստած ըլլայ, վեր կըվերցընէ։

Տեսցեն աղքատք և ուրախ եղիցին, խընդ- ըեցէք զան, և կեցցեն անձինք ձեր։ Զի լուաւ ՝ր տնանկաց, և զկապեալս իւր ոչ արհամարհեաց։ կը։

Ա բանէրս Թ՛ոզ տեսնան աղքատնէրը և ուրախ ըլլան, դո՛ւքալ տնանկնէ աղա- չէցէք այ որ ապրիք. վասն զի ան ըսեց տնանկնէրուն աղօթքը, և իրեն կապված եղօղնէրը չլսեմահրեց։

Ընկեա՛ ի տէր զՀոգս քո. և նա կերակրէ՛
զքեզ, և ոչ տայ յաւիտեան զսասանումն
արդարոյ. ծէ ։

Ա՛յ վասն ձգէ՛ քումկին Հոգդ, անիկայ քեզ
կրկերակրէ, ու յաւիտեան Թող չիտար
որ արդարը սասանի ։

Ա՛յս աղքատ կարդաց առ տէր. և տէր լուաւ
սմա, յամենայն նեղութէ՛ն սորա փրկեաց
զսա ։ լէ ։

Աղքատ մը այ դիմաց աղաղակեց, ածալ
իրեն լսեց, իր ամէն նեղութէ՛ն փրկեց ։

Պատրաստ արարեր քաղցրութէ՛ քով աղ-
քատի ած ։ կէ ։

Տէր ած քումկին քաղցրութէ՛դ ու անու-
շութէ՛դ կերակուր պատրաստեցիր աղքտի ։

Երկիր եռ ղպտուղ իւր, և օրհնեաց զմեզ
ած ած մեր ։ Ած մեր օրհնեացէ զմեզ, և
՛ի նմանէ երկիւղեն ամենայն ծագք երկրի ։
կղ ։

Ընտանեօվ երկիրը իր պտուղը տրվավ, և
մեր ածը մեզ օրհնեց ։ Մեր ածը Թող մեզ
օրհնէ, և մինչքա՛ ամէն աշխարհալ վախ-
նանք ածմէ ։

Աղօթք ՚ի սաղմոսէ յորժամ հոգին է ՚ի յուսահատ-
պոռնէ : Սաղմ. ՃԲ :

Տէր զի բազում եղեն նեղիչք իմ, և բա-
զում յարեան ՚ի վերայ իմ:
Տէր ած շատ պիտոյն նեղուածի ունիմ.
շատ սատանանէր փորձուինէր իմ վրաս
եղան վաղելով. հիմնաալ եղերեն իս կլսու-
սահատցընեն ըսելով :

Բազում ասէին զանձնէ իմմէ՝ թէ չէք
փրկութի սորա առ ած իւր:
Շատ բանէր միաբս կուգայ որ՝ իս կլսու-
սահատցընեն, մէյմը կլսիշեմ իմ մեղքե-
րուս ծանրութիը, մէյմալ կլսիշեմ որ մէկ
բարիք մը ըրած չունիմ, մէկալ պիտոյե-
նալ կլսիշեմ քու արդարութիդ, մանր մնաը-
ռօղ գատաստանդ. սա բանէրս երբոր
կլսիշեմ, կլսուսահատիմ. սատանանէր-
նալ ինծի կըսեն որ՝ քեզի փրկութի չկայ,
պարապ կաշխատիս, չես կրնար փրկըվիլ :

Ջի լցաւ չարչարանօք անձն իմ և կեանք
իմ ՚ի դժոխս մերձեցան, և համարեցայ
ես ընդ այնոսիկ՝ որք իջանեն ՚ի գուբ:
Ա՛ս մտմտուքնէրով իմ բոլոր կեանքս լեց-
վեցաւ չարչարանքնէրով, իբր թէ դժոխ-
քին դերեվմանին մօտիկցայ, և անանկ եմ

եղէր որ՝ իբր թէ դերեզմանին դուբին մէջ նստած մեռեալ մը դարձերեմ, քանի որ կըմոռնամ թէ դժոխքին արժանի եմ, և ոչ քու տեսոյդ, մէկ հանդստութիւնն մը չունիմ։

Եղին զնա ի գբի ներքնում ի խաւարի և ի ստուերս մահու։

Ա՛ մոմոյքնէրը օրէօր իս տարնատես լոյ, իբր թէ մէկ մութ խորունկ փոսի մը մէջ իս խոթերեն, մեռածի մը պէս եղերեմ։

Մատնեցայ, և ոչ ելանեմ, աչք իմ տկա՛ բացան յաղքատութենէ։

Ա՛ մոմոյքնէրնուս մտածըվերեմ, չեմ կրնար ելլալ խաղալսիլ, մութ խաւարը յուսահատուե աչքս փակեցեր է, իմ հաւատքիս ու յուսալուս աչքնալ տկարացէր աղբըտցեր են, զրկըլած ըլլալով քու լուսոյդ ընդհակառակ, ու կըսեն։

Մի՛ եւ մեռելոց առնիցես զսքանչելիս քո, կամ բժիշկք յարուցանիցեն, և խոստովան առնիցեն առ քեզ։

Ա՛ իմ մեռած հոգիիս արդեօք ձե՛ն հրաշք պիտոր ընէ, կամ բժիշկները արդեօք պիտոր ողջընցընեն, որ ձեզ ծառայէ, զձե՛ պաշտէ։

Մի՛ եւ ճանաչիցին ի խաւարի սքանչելիք քո, կամ արդարութիւ քո յերկիր մոռացեալ։

Աղերսօք ասանկ մուխթ խաւար հոգիի մէջ.քու հրաշքդ ճանչցուին պիտուր, կամ քու կին արդարուխթիդ մոռցուած հոգիիս մէջ տեսնուին պիտուր։ Ասանկ կըսեն ինծի իմ խորհուրդներս. եսալ չիդիմանալով կաղաղակեմ։

Ընդէր ուր մերժես դանձն իմ կամ դարձուցանես զերեսս քո յինէն։
Ինչու՞ համար ասանկ ձգերես ուր իմ, ինչու՞ ասանկ երեսդ դարձուցերես ինծմէն։
ու չես լսէր։

Ես առ քեզ ուր աղաղակեցի, առաւօտու աղօթք իմ ժամանեցաւեն առ քեզ։
Ախ, տէր իմ, ես քեզի կաղաղակեմ, առ առտուան աղօթքս քու ականջդ հասնի։

Աբի ուր, և փրկեա զիս ընդ իմ։
Եւ՛ր տէր իմ, եւ՛ր, ու փրկէ իս ընծ իմ առ նեղուխթիներէ։

Ա՛յլ դու ուր օգնական իմ ես, փառք իմ, և բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ։
Դուն ես ինծի օգնօղը, ուրիշ մարդ չունիմ, դուն ես իմ փառքս, կրնաս իմ ընկած շփոթած գլուխս վեր վերցընել, քաջալերել։

Տէր է փրկուի՛ն ի վերայ ժողովրդեան քո,

օրհնութիւն քո ։

Քուկին գործդ է որ իմ փրկել քու ժողովուրդդ . եսալ քու ժողովրդիդ մկին եմ, իսալ փրկէ, որ իմ հոգիսալ քեզ օրհնէ ըսելով ։

Օրհնեա՛ անձն իմ զՅիր , և մի մոռանար զամենայն տուրս նորա ։

Օրհնէ՛ ով հոգի ան ՅԱծը , մի մոռնար ա նոր բարիքնէրը , որպէս առաջուցմէ ՚ի վեր քեզի ըրաւ ։

Ո քաւէ զմեղս քո , բժշկէ զամենայն հիւանդութիւնս քո ։ Ո փրկէ յապականութենէ կեանս քո , պսակէ զքեզ ողորմութիւն և գթութիւն ։ Ո լնու ՚ի բարութենէ զցանկութիւն քո , նորոգեսցի որպէս արծուոյ մանկութիւն քո ։

Օրհնէ՛ ան ՅԱծը՝ որ քու մեղքերուդ քաւութիւն Թողութիւն կուտայ . ինչ հիւանդութիւն որ ունիս արտիդ մարդիդ մէջը՝ ամէնուն կըբնտրէ , քուկին կեանքդ կըխաղացընէ ապականութենէն , կողորմի քեզ ու կըպսակէ , քուկին ցանկութիւնդ որ ունիս այ բարեացը շնորհացը վրայ , ամէն բարեաց կըկատարէ կըլեցընէ . մկրտութենե շնորհքն որ կորսընցուցիր , նորանց քեզի կըդարձընէ ինչպէս որ ունէիր մանկութեան առեն , անանկով արծուիպէս կընորոգվի քուկին մանկ

կուԹիդ : Ան առենը դուռնալ կըդառնաս կըսես :

Ոչ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ ՚ի, և ոչ ըստ անօրէնուԹեանս մերուս հատոյց մեզ : Այլ որպէս բարձր են երկինք յերկրէ՝ այնպէս զօրացոյց ՚ի ողորմուԹիւն իւր ՚ի վերայ երկիւղածաց իւրոց :

Աջ մեր մեղքին կեօրէ չըրաս, մեր անօրէնուԹիւնը կեօրէ չհատուց, հապա որչափ որ բարձր է երկինք դեռնէ, անչափ շատուց իր ողորմուԹիւնը անոնց վրայ՝ որ իրմէ կըվախնան :

ԱղօԹ յորժամ հոգին կայ ՚ի փորձուԹիւն :

Տէ՛ր քաջ, հզօր յաւիտենական, որ իս մոլորեալ ոչխարդ գտնալու համար լեռնէ լեռ պըտրտեցար երկան ճամփորդուԹիւն ընելով, երկինքէն երկիրս իջար մարդ ըլլալով, մէկ ողորմիկ ձան մը ձգելով կանչեցիր, որ ես լսելով ան ձայնիդ ետևէն գամ : Եկայք ըսիր առ իս ամենայն աշխատեալք և բեռնաւորք, և ես հանգուցից զձեզ : Իսկ ես որ անտառնիս ու մէջ մոլորեալ ոչխարի մը պէս պըտրտելով մօտիկ էի գայլին բերանը ընկնելու, լսեցի աս ողորմուԹեան ձայնդ, ճանչցայ սիրտս ձայնը, քեզի եկայ մկրտուԹեան և խոստովանուԹեան խորհուրդնէրով :

Բայց հիմա աշխարհ, մարմին, և սատանայ, աս իրերը մէկ եղած նորէն կուզեն իս քէնէ բաժնել, եաւ անոնց հետևելովմ նորէն կուզամ ես իս դայլին բերանը ձգել։

Դու հիմա ով հովիս քաղ, ըըցու քու զօրութիդ, հանէ քու անուշ ձայնդ ինորհայ, կանչէ իս շնորհքով որ չխոլորիմ, չեմ արժանի քու շնորհացդ, բայց դին արեան քո եմ, քու կինն ըբ արիւնդ և անչափ աշխատանքդ պարապ չերթայ, չկորսըվի։ Ո՛վ ըր գիտուեց, հասիր լինի օգնութիդ, մի ձգեր իս երեսդ. ուր է քու անուշ ձայնդ՝ որ ըսիր։ Եթէ ոք քու անուշ ձայնդ՝ առ իս և արըցէ։ Ո՞ր է քու ապաշնորհութիդ որ ըսիր. Ես եմ ճանապարհ, և ճշմարտութիդ, և կեանք։ Ո՞ր է քու յորդորանքդ որ ըսիր։ Ոչխարք իմ ձայնի իմում լսեն, և ես ճանաչեմ զնոսա, և զկնի իմ գան, և ես տամ նոցա զկեանն յաւիտենական, և մի կորիցեն յաւիտեան. և մի ոք յափշտակեսցէ զնոսա ի ձեռաց իմոց։ Ախ, ուր են աս ձայնէդ, ասոնք զուրցի որ դայլերը փախչին, սիրաս շարժի, աչքս բացվի, իմ ծաբաւս բժշկվի, դէշ պղտոր ջուրերը չխլռվեմ, այլ քէնէ կենդանի աղբերդ խմեմ, որ ասկէց եաքը ոչ երբէք ծարաւիմ, մէկի մը ձայն մտիկ չընեմ, այլ միայն քեզի տէր իմ յն։

Սաղմոս ։

Դուռ լուսաւոր առնես զձրագ իմ. եր ած
իմ, լոյս արա՛ ինձ ՚ի խաւարի ։
Քև փրկեցայց ՚ի փորձուԼէ . ևավ իմով ան֊
ցից ընդ պարիսպս ։
Վ ասն զի՞ վ է ած բաց ՚ի մեզ, կամ ո՞վ
է ած բաց յայ մերմէ ։
Ուսուցեր զձեռս իմ ՚ի պատերազմ, և ա֊
բարեր զբազուկ իմ որպէս զաղեղն հաստ.
և ետուր ինձ զպաշտպանուԼի ։ ժէ ։
Բազում անգամ մարտեան ընդ իս ՚ի ման֊
կուէ իմմէ . և ինձ ոչ յաղԼեցին ։ Ձիը ։
Իջուցեր զմեզ յորոգայԼ , եղիր նեղուԼէ
՚ի Լիեկուսս մեր. և անցուցեր զմարդիկ ՚ի
վերայ դլխոց մերոց ։
Փորձեցեր զմեզ ած և քննեցեր , որպէս և
քննի արծաԹ ։
Անցաք մեք ընդ հուր և ընդ ջուր , և հա֊
ներ զմեզ ՚ի հանգիստ ։ կէ ։

ԱղօԹս յորժամ հոգին կայ ՚ի վտանգի մեղաց ։

Դուն ըսիր եր իմ ։ Խնդրեցէ՛ք և առ֊
նուցուք ։ Զոր ինչ խնդրեցիէ՛ք ՚ի հօրէ իմմէ
յանուն իմ, տացի՛ ձեզ ։ Ասոնք քու խօսք
տվածնէրդ են , քու խօսքէրդ քեզի յիշեցը֊
նել կուտանք, դուն որ չես մոռնար , և
խօսքէդ չես դառնար . ինչ սրտով գուրցե֊

ցիր անառակը յիշէ, ան սրտով իմ աղօթքս ընդունէ. ինձի հիմա օդնութիւն հասիր, ես որ բոլորովին անարժան եմ, ուրիշ բանով չեմ կրնար աղաչել քեզ սոխակ, բայց եթէ քու կիրկին խօսքերովդ և քու կիրկին նը արիւնովդ: Առնք յիշեցուցէ տէր յս, մի թողուր որ ես կորսըվիմ. վասն զի թէ որ ես կորսըվիմ, քու արիւնով փրկեալ հոգիդ պիտոր կորսըվի:

Ա՛ն, տէր իմ, քու դառնակսկիծ չարչարանքերդ սիրտս կըշարժէ, արդար դատաստանիդ ձայնը իս կըդողացընէ. յաւիտենական պատիժը իս կըսարսափեցընէ, բայց այսչափ ահն ու դողը հերիք չեն կրնար ըլլալ իս մեղքերէս դուրս հանելու, վրաս իշխերեն չեմ կրնար խալըսիլ, միշտ մեղքի մէջ կկենամ, մինակ քու կիրկին հրաշգդ պիտոր ըլլայ որ իս խալըցընէ, իմ վեռած հոգիս վեր վերցրնէ, ինչպէս որ վերուցիր դիւահար տղան:

Ամէնքնալ յուսահատերէկին, առաքեալներնալ բան մը կիրկրան ընել, որ չեն հայրնալ անչափ հաւատք չունէր, բայց մինակ առջևդ գալովը՝ քենէ խօսքդրելովը պարապ չկհանեցիր, կիրժշկես վերու հիւանդութիւնը բժշկեցիր: Հիմա ինծի՛ալ հրամէ. իս առջևդ կանէ ըսելու: Աֆէ՛ դնա աա՛ իս: Մարկ. Թ. 18: Ա՛ն առնը կըտեսնես իմ հոգիս որ՝ ան դիւահարին պէս դեռևնը կընկի, մեղքէ

բոս մէջ միշտ կը թափըլտըկի, մեղքերով կը փրփրայ, քանի հեղ որ՝ քու աչքերանէդ բուդ քահանանէրուն դնաց խոստովանելու, գինքը ցըցուց, աս մեղքերուս սատանան չկրցան իրմէն հանելու: Թէ որ իմ վարքս հարցնես, կըսես որ՝ ի մանկուէ պզտիկուց ասանկ եմ եղեր. իմ մեղքս սատանան պզտիկուցմէ ներսի դիէս կապերէ իս չար սովորութէ: Բայց ամգամ՝ հոտ արիանէ պաս ե՞ր կոս, դի ֆրոսոցի: Երբեմն մէկ մեղք մը՝ երբեմն մէկալ մեղքը կըձգէ. մէկ մէկու ներհական մեղքերը ընել կուտայ. ասանկ հոգիս իրեն խառնած ունի է ըրէր կըչարչարէ, բայց իր միտքը իս կորընցընել է յաւիտենական հուրը:

Թէ որ ինծմէն հաւատք կուգես ըսելով: Աչնայն ինչ հնարաւոր է այնմ, որ հաւատայն: Ես հաւատք չունիմ, վասն զի սատիկ է սատանային պատերազմը, մտիկ է վտանգը, մարմինս իս միշտ մեղքի կըքաշէ, անոր համար երկբայութէ մէջ եմ, տարակուսելով կրսես: Երէք խորշ ինչ էս, օգնէա՛ ծեզ որ, գիացեալ՝ է վէրայ ծեր. Դուռ ճարտար բժիշկ հոգւոյ և մարմնոյ, տուր ինծի լոյս հաւատոյ, ինչպէս որ մէկ խօսելովդ ան դիւահարին հօրը հաւատքը լուսաւորեցիր, որ աղաղակեց: Հաւատամ, օգնէա՛ անհաւատութիւնէս իմոմ:

Ան սատենը ես հաւատքով առջիդ կուգամ, դուն ալ զղուշդ կըսատես սատա-

նայիլն: Համբոյր ևս խոնարհ Աբրահամ, ես պատ ռեղ հրաժան, եւ՝ դիմանէ, ևս այլևս մի մտանիցես ի դուռ: Արդեօք պիտոյ ըլլայ որ՝ իմ հոգիսալ ասխօսքս լսէ, քուկինն հրամանատարդ քովէս հեռընայ փորձուիլը, մէյմիսալ չկրնանայ չկատայ, իս մեզքի վտանգի մէջ չձգէ: Մի թողուր իս որ իմ յիս, մի թողուր ասանկ. այլ քուկինն ձեռքդ երկընցուր, ոտքի վրայ կանգնել տուր, ինչպէս որ կանգնեցիր ան դիւահարը. անով ամէնն տեսնօղնէրը զարմանան որ՝ աս հոգին որ մեռած մը կերևար, քուկինն զօրութիդ կենդանացաւ, իր մեզքերը թողուց, ընորհաց մէջ մտաւ:

Աղօթ՝ ի սպասոյ, ի խնդրել օգնութիդ յայ:

Յամբարձի զաչս իմ՝ ի լերինս, ուստի եկեսցէ ինձ օգնութի:

Երբոր ես նեղն ընկայ, պէտք եղաւ ինձի մէկ օգնութի մը գտնալու, իմ աչքըս նէրս լեռնէրու վրայ վերուցի, անտանկ իշխանութիւնէրու՝ անտանկ մեծնէրու՝ որ մէյ մէկ լեռ կըլմանէին, որոնցմէ կրնար ինձի մէկ օգնութի մը հասնիլ:

Օգնութի ինձ՝ ի տէր եկեսցէ, որ արար երկինս և զերկիր:

Բայց խնացայ տեսայ որ՝ ան լեռնէրու պէս կեցած մարդիկնէրը իշխանութիւն չէին

կրնար լինել մէկ օգնութիւն մը ընել, հապա իմ օգնութիւնս աստուածմէ միայն պէտք ըլլայ, որ չլինէ մինակ ան լեռնէրը ան իշխանութիւնը, հապա բոլոր երկինք ու երկիր ստեղծեց, այնչափ է իր կարողութիւնը:

Մի տար ի սասանութիւն զոտն քո, և մի նինջեսցէ պահապան քո:

Միայն թէ դուն մի սասանիր, մերերար հաւատքովդ, ոտքդ ամուր պէտք է որ բռնես, որ է քու հաւատքդ, թէ որ դուն սասանկ հաւատքէդ չխոսասանիս չերերաս, այդ դէմ չմեղանչես, իրաւ գիտցիր որ՝ ձեռքդ որ քուկինն պահապանդ է, չինքնանար, արթուն կրմնայ քեզ պահելու:

Ոչպէս ոչ ննջէ և ոչ ի քուն երթայ պահապան իսրայէլի:

Ինչպէս յայտնի կրտեսնաս որ՝ իսրայէլացւոց ազգին պահապանը որ է ձեռքդ, ոչ երբէք քուն եղալ. իր գործքերը յայտնի կրբարոզեն որ՝ միշտ կրպահէր ձեռքդ հրէաները հօդևոր ու մարմնաւոր վնասներէն, թշնամիներէն:

Տէր պահեսցէ զքեզ, և տէր ընկալցի աջոյ ձեռանէն իւրմէ:

Ասանկալ քեզ ձեռքդ կրպահէ, ու իր աջ ձեռքովը կրբռնէ:

Աբեգակն ՚ի տուէ քեզ մի մեղկեայ, և մի լուսին ՚ի դիշերի։

Ինչպէս խոստացաւ ըրաւ որ՝ ցօրեկը արևը չվնեղելու համար՝ արևուն առջևն ամպ կըհանէր, ասանկալ անանկ բան մը կընայ քեզի ձեռ որ՝ ոչ ցօրեկվան թշնամինեդը քեզ կընեղեն, և ոչ դիշերվան, թէ մարմնաւոր և թէ հոգևոր թշնամինեդը սատանանէրը, որ դիշեր ցօրեկ կըպըտըտին քեզ մեղք խօթելու։

Տէր պահեսցէ զքեզ յամենայն չարէ, պահեսցէ զանձն քո։

Աստ քեզ ամենայն չարիքներէ ղըսաներ պահէ պիտոր, քու հոգիդալ պահպանէ։

Տէր պահեսցէ զմուտ և զելք քո յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան։ Ամէն։

Աչափս ըսեմ որ՝ որովհետև դուն ալ ընկար, հաւատովդ անոր դիմիցիր, մեղքէ զգուշացար, ասկից ետքը ձեռալ քեզ ամէն բանի մէջ, ելլելուդ մտնալուդ տեղն, նաև՝ պահէ պահպանէ պիտոր ինչվան յաւիտեան։

Օգնութիւն է մեզ յանուանէ տէն որ արար զերկինս և զերկիր։ Ամէն։

Մեր օգնութիւը ալ անունովը է, ան ալ՝ որ երկինք գետին ստեղծեց։

Աստ քեզ ասեր հաւաստեմ զայս իմ, որ ընա-
կեալդ ես յերկինս: Որպէս աչք ծառայի
՚ի ձեռն ոտն իւրոյ, որպէս աչք աղախնոյ
՚ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ: Այնպէս են աչք
մեր առ քեզ ասեր ած մեր. մինչև ողորմես
զմեզ ՚ի վերայ մեր: Ձ[illegible]:

Քեզի կըվերջընեմ աչկներս տէր ած, որ
երկինքը կընստիս: Ինչպէս որ ծառային աչ-
քը իր տիրոջը վրայ է, և աղախնին աչքը
իր խանձուրին վրայ, անանկալ մեր աչքը
քու վրադ է ասեր ած, մինչեան որ մեզի ո-
ղորմիս:

Թէ եղանեմ յերկինս՝ դու անդ ես, և թէ
իջանեմ՚ի դժոխս, և անդր մնօտ ես: Թէ
առ[illegible]ս իմ ըստ առաւօտս, և բնակեցայց
յեզերս ծովու: Սակայն և անդ ձեռն քո
առաջնորդեսցէ զինձ. և աջ քո ընկալցի զիս:

Ինչ մեծ ես տէր ած, թէ որ երկինքը
ելլաս, դու հոն ես. թէ որ դժոխքը ե-
րեզմանը[illegible]նջնաս, հոնալ քեզ մօտիկ կըգտ-
նամ, թէ որ[illegible]նձի թևեր առնեմ առաւ-
վանց, ծովուն քիւնարը նստիմ, հոնալ
քու[illegible]կին ձեռդ[illegible]նձի առաջնորդ կըլլայ, և
քու[illegible]կին աջ ձեռդ[illegible]ս կըբռնէ:

Աղօթք յորժամ հոգին է ՚ի պատուէրէ:

Ա[illegible]ղդ ընդէր պատահ է անյն իմ, հաւ ընդէր խառ-
չէս գէս: Ինչու համար կըտրտմիս ողորմելի

հոգիս, մեղքերդ ծանր են, զղջումդ ապիկ
չունիս, քուկինն խոստովանիլդ քեզ չնչին
դարտեցընէր, չկրտես ալ որ ինչպէս խոս-
տովանիս, որ մկիկ զուրցես, զուրցելէն
ետեւալ չես հանդչիր: Յուսայ աստ ալ, խոս-
փովանեա նմա: Արդ միաբդ վեր վերջն աս-
ած. յոյսդ զօրացուս, ներդործութիւն յու-
սոյ ըլլ: Աճ մեր ողորմութեն ած է. ան
ածն է որ ըսաւ, թէ որ մկիկ օրվան մէջ
եօթանասուն հետ եօթը մարդս մեզանչէ,
բայց նորէն սրտանց դառնայ, ան մարդը
թողութիւն մեղաց կըգտանայ: Ան ածն է,
որ ես պետայ մարգարէին բերնովը կըզուր-
ցէ. ինչպէս որ մայր մը իր զաւակը կըմո-
րէ, ինչ պակասութիւն կրգտցէ կըսորբէ,
ջուղէր որ ուրիշներըը վրան զուրցեն, նա-
խատեն, եասլ մօրմէն աւելի եմ կըսէ
ած: Ան արն է, որ մեղաւոր հնիկը սըր-
տանց խոստովանելով իր մեղքերը՝ երբոր
եկաւ ոտքը ընկաւ, լալով արցունքով լը-
վաց, անուշ եղով որ իր աղօթքին օրինակն
էր՝ օձեց ղյն, յինն սիրտը վրան խորվե-
ցաւ, ոչ մեղքը իր երեսին տալ, և ոչ
ըսաւ որ՝ դուն ինծի ինչ արժանի եա մե-
տիկնալու. սէր տեսաւ իրմէ, ինքնալ սէր
ցըցուց ըսելով: Թողեալ էին ամ մեղք խոր
բապամ: Շատ մեղքեր ունի, բայց ամենն-
նալ թողվի ըսաւ: Դուռնալ անանկիկնէ
յուսայ ոյ, խոստովանէ, պաշտէ, սէր ցը-
ցուս, ան ատենը կըլսես մեղքերուդ թողու-

թէ, հոգւոյդ փրկութէն. վասն դի փրկիչ մեր նոյն յն է, փրկիչ երեսաց մերոց ած է:

Սաղմոս:

Ելէ ասէ թէ ահա սասանեցան ոտք իմ, ողորմութէի քո տէր օգնէր ինձ: դէ:
Ըստ բազում ցաւոց սրտի իմոյ՝ մխիթա-
րութիւն քո ուրախ առնէր զանձն իմ: դէ:
Եկայք ցնծացուք ի տէր, աղաղակեցուք
առ ած փրկիչ մեր:
Ած մեծ է տէր, թագաւոր մեծ ի վերայ
ամենայն երկրի: դէ:
Քաղցր է տէր, յաւիտեան է ողորմութէի
նորա, ազգէ մինչև յազգ է ճշմարտութէի
նորա: դէ:
Ո յուսայ ի տէր, որպէս լեառն սիովն, մի
սասանեցի յաւիտեան, որ բնակեալն է
յերուսաղէմ: ձիէ:
Ի տէր յուսացայ, որպէս ասիցէք ցանձն
իմ, փախիսեաց ի լերինս որպէս ձնձղուկ:

Իշէ և փախած առ արձագունէ երինէն ի սաղմոսէ:

Ած ած իմ, ես առ քեզ առաւօտ առնեմ;
ծարաւեաց առ քեզ հոգի իմ, քանիպա-
տիկ ևս և մարմին իմ: կէ:
Ած ած իմ, ես առաջնոյց քեզի կըղի-

մեմ. վասն զի իմ հոգիս քեզի ծարաւեցէ, ծրչալի որ մարմինսատ։

Վայ ինձ զի ընդերկար եղև պանդխտութի իմ, զի բնակեցայ ես ի վրանս կեդարու։

ՃԺԹ։

Բայց ես ինձի վայ կուտամ, որ շատ ուղացաւ իմ ղուրպէթուխա, շատ ատեն է որ ճնացի օտար երկիր չատըրի տակ աս աշխարհս մէջ։

Առ դեռս բաբելացւոց անդ նստէաք և լայաք, որպէս յիշեցաք մեք անդ զսիոնն։

ՃԼԶ։

Ա՛ս բաբելոնի դեռին քով նստերենք, որ է բաբիլոն խառնակութե աս աշխարհս, ու կուլանք, յիշելով մենք սիոնը՝ որ է երկնային խաղաղութիը։

Ուրախ եղէ ես ոչ ասէին ցիս, ի տունն տն երթիցուք մեք։ Հասեալ կային ոտք մեր առ դրունս քո երուսաղէմ։ Հարցէ՛ք զողջունէ զերուսաղէմի և զշինուածենէ՝ ոչ սիրէք զնա։ ՃԻԱ։

Անոնք որ ինձի կըսէին թէ այ տունը երթանք, խիստ կուրախանայի։ Ա՛ս, երկնային երուսաղէմ, մեր ոտքը քեզի է հասէր, դուք ամենքնիդ որ կըսիրէք երկնային երուսաղէմի ողջոյնը.

Հարցուցէք, վնասուեցէք անոր շէնքը, ա-
նոր երջանկութիւնը։

Որպէս սիրելի են յարկերդ որ զօրուեց,
ցանկայ և փափագէ անձն իմ՝ի դաւիթս
քո։ ձէ։
Ինչպէս սիրելի է ինծի քուկին տունդ որ
ծած, իմ անձս հոգիս խիստ կը փափագի որ
դոնէ բակին մէջը բնակիմ։

Երանի ամենեցուն՝ որ բնակեալ են ի տան
ն, յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեացեն
զքեզ։ ձէ։
Երանի՛կ անոնց ամէնուն, որ այ տանը
մէջ բնակեալ են, յաւիտեանս յաւիտե-
նից զքեզ օրհնեն։

Երանելի է այր՝ որոյ օգնութիւն ի քէն
է, եթէ եդ ի մտի իւրում՝ի հոլախս որա-
մուտ ի տեղոջ յորում ուխտեաց։ ձէ։
Երջանիկ է ան մարդը՝ որուն օգնու-
թիւնը քենէ է ած. ասս որտմուտ տէրէն
կուզէ ելլալ երթալ ան տեղն որ ցանկա-
ցաւ, ուխտ ըրաւ երթալու։

Զօրհնութիւն սոս այն որ զօրհնս դնէ, դնաս-
ցէ նա՝ի զօրութիւն՝ի զօրութիւն, և երևեսցի
ած հրեշտակաց՝ի սիոն։ ձէ։
Ո՛վ որ անանկ օրէնք և ուխտ կը դնէ իր
սրտին մէջը, օրհնենք կըվատըվի ածմէ,

օրէ օր կղզօրանայ շնորհ.քնէրով, ու ած ա-
նար երևնայ պիտոր իրեն հրեշտակնէրով,
երկնայէն սիոնէն մէջ որ է ալբայուԹիը ։

Տ՛ր ած զօրուԹեանց՝ լսէ՛ր աղօԹից իմոց ։
Վ՛ասն զի լաւ է մի օր ի գաւԹիս քո
քան զՀազարս ։ ձէ ։

Տ՛ր ած ամենէն բանի կարող, իմ աղօԹ-
քիսալ լսէ, իսալ ան տեղին արժանի ըրէ.
վասն զի աղէկ է մնալ մէկ օր մը քու բա-
կիդ մէջը նստիլ, քան Թէ հազար օր ասա
աշխարհս ։

Ջմի խնդրեցի՛ի տեառնէ եւզոյն աղաչեմ,
զնակել զինձ ի տան տն զաւնայն աւուրս
կենաց իմոց ։ Տեսանել զինձ զնայեցուԹիւն տն,
և հրամայ տալ ի տաճարի նորա ։ ԻՒ ։
Մ՛էկ բան մը կրնդրեմ ած մէ, ու անկ
կազաչեմ, որ քանի որ ապրիմ, ամէնէն օր
մը տանը մէջ բնակիմ, մը դեղեցկուԹիը
տեսնամ, և իր տաճարին մէջը հրամմեմ ։

Տ՛ր սիրեցի զնայեցուԹիւն տան քո, և ըտե-
ղի յարկի փառաց քոց ։ Իե ։
Տ՛ր ած քուկին տանդ դեղեցկուԹիը սի-
րեցի, և քուկին փառքիդ տեղը՝ որ է ար-
քայուԹիւնը ։

Ջինչ կայ իմ բնաւ յերկինս, կամ ի քէն
զնինչ ևս խնդրեցից յերկրի ։ Հե ։

Ի՞նչ ունիմ ես երկինքը, բայց միայն քեզ
ած, երկրիս վրայալ ինչ կրնամ քէնէ խընդ-
րել, բայց եթէ քեզ ած ։

Նուաղեաց սիրտ իմ և մարմին իմ, ած սըր-
տի իմոյ, բաժին իմ ած յաւիտեան։ Հը ։
Իմ սիրտս մարմինս կըհալի կըմարի ով
ած. դու ես իմ սրտիս ածը, դու ես իմ
բաժինս ած յաւիտեան ։

Ես արդարութիւն երևեցայց երեսաց քոց,
յագեցայց յերևիլ փառաց քոց ։ Ժ։
Երբոր ես արդարութիւն երեսիդ երևնամ,
քու երեսդ տեսնամ, ան ատենը ես կըբ-
նամ կշտանալ քու կինն փառդ տեսնա-
լով ։

Որպէս փափաքէ եղջերու յաղբերս ջուրց,
այնպէս փափաքէ անձն իմ առ քեզ ած ։
Խա ։
Ինչպէս որ կէյիկը կըփափաքի աղբիւրի
ջուրերուն, անանկալ իմ հոգիս քեզի կը-
փափաքի ով ած ։

Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ ած, հզօր
և կենդանի, երբ եկից երևեցայց երեսացդ
քոյ։ Խա ։
Իմ հոգիս քեզի կըծարաւի ած, դուն ես
ած կատրող ու կենդանի, երբ պիտոր գամ,
քու երեսիդ երևնամ ։

Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր ի տուէ և ի գիշերի, և այն զի ասէին ցիս զօրհանապատ, Թէ ուր է Աստ քո : խա :

Այս բանիս համար իմ արցունքս ինձի կերակուրի տեղ եղերէին գիշեր ցորեկ, մանաւանդ երբոր ամէնն օր ինձի կըսէին Թէ ուր է քու կին Աստդ, դուն անիկայ կորնցուցիր մեղքերովդ :

Զայս որպէս յիշէի, տառապէր յիս անձն իմ, քաջալերէի զի մտից ընդ յարկաւ աքանչելեաց սանն այ : խա :

Երբոր ասիկայ կըյիշէի, բոլոր անձս կը տառապէր տակնուվրայ կըլլար, բայց ես ինձի սիրտ կուտայի, որ մէյմը սա հրաշալի այ տունը մտնամ :

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ քեզ, վաղվաղակի լուր ինձ այր, զի նուաղեաց յինէն հոգի իմ : ՃԿՔ :

Իմ անձս մէկ ցամաք գետնի, մը պէս ծարաւած է քեզի Աստ՛ծ, շուտով լսէ կաղաչեմ, վասն զի իմ հոգիս կըմարի, կըհալի կըմնաշի :

ԱՂՕԹՔ Ի ԺԱՄ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Պատարագին ՝ի խորհուրդը ահեղաւոր առնելոյ՝ երկու բան պէտք է որ մտածես: Մէկմը մտածէ որ ՔՒՆ ՝ուն մեր քեզ հարկինք կրկանչէ, սեղան (դիսքէթ) կրնէ, ինչպէս որ առաքեալներուն ըրաւ վերնատան մէջ: Ան սեղանին վրայ իրեն ՝ի մարմինը և արիւնը տրվալ իւրեանց ձաշակէլու, որ էր մէկ կերակուր մը անմահացուցիչ, և ուրիշ բանէրէն զատ՝ իրեք բան պարգևելու առաքեալներուն, մէկմը ամենասուրբ երրորդութեն խորհուրդը սորվեցուց, ըսելով թէ՝ Գացէք ուսուցէք զամենայն ազգս: Երկրորդ՝ համարձակութեն տրվալ որ՝ յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ մկրտեցէք զնոսա: Երրորդ՝ իշխանութիւն տրվալ որ՝ յանցանս մարդկան թողուցուք կամ ոչ թողուցուք: Ասոնց համար ալ երեք բան մտածելու է: Նախ՝ որ Աստուած ՝ի մեծ սիրոյ իւրմէ ՝ի մեզ՝ մեղաւորներս՝ ասանկ մեծ պարգև մը տուաւ մեզի, որ ինքզինքը մեզի կերակուր տուաւ: Երկրորդ՝ որ ինքն ՝ի մեզ՝ մեղաւորներս՝ ասանկ մեծ իշխանութիւն տուաւ քահանայից, որ ինքզինքը մեզի կերակուր տան: Երրորդ՝ որ ինքն ՝ի մեզ՝ մեղաւորներս՝ ասանկ մեծ պատիւ տուաւ քահանայից, որ ինքզինքը մեզի կերակուր տան:

Եւ երրորդ՝ սիրոյ պարգեւ տալավ, սէրը իր կատարելը իրեն նշան Թողուց։

Ասանկ հիմա գտնալ աս ալ սեղանին վրայ կանչուած ես քեզ առաքեալներուն պէս, հաւատքով ջերմեռանդութիւն տես պատարագը, միմը որ ձեզ միաբդ լուսաւորէ, պայծառ լմնանաս առջեւ տեսած խորհուրդը, և ձեռային գաղտնիքները։ Երկրորդ՝ յիշեն անուշտալը ինչ որ ուզես քեզի պէտք եղած հոգեւոր նաև մարմնաւոր բարիքները տայ քեզ ձեզ. երրորդ՝ սէրն ալ եղբայրական սիրոյն հետ վառէ ձեզ քու սրտիդ մէջը, որ է մէկ հատիկ Ճամիայ արքայութեն համներ։

Երկրորդ՝ մտածէ, աչքիդ առջեւն բեր դողգոլթա լեռը, իբր թէ իրաւցնէ հոն ես, ու աչքովդ կըտեսնաս յիս քեզի համար խաչեն վայ կըդամեն, ինչ յիսուս իրեն պատրիւնները վազցնելով. կըմեռնի, խաչին վայ կըպատարագվի, որ քեզ փրկէ յաւիտենական մահուանէ։ Ասոնք մտածելով, իմացիր որ պատարագը ուրիշ բան չէ որ՝ քուկին փրկութեդ բանն է, նայէ ինչ փափագով, ինչ սիրով պէտք է որ տեսնաս աս ալ հրաշալի խորհուրդը։ Եւ գիտցիր որ՝ որչափ քու կեանքիդ մէջը ազէկ ապօթքներ ըրիբես ինչվան հիմա, ան ամմինետ մէկ տեսած պատարագին արգիւնքին չեն կրնար հասնիլ։ Ասանկ դիր որ՝ ամմէն մէկ պատարագ տեսնալուդ առեիը հազար քէսէ վասարկէիր, ինչպէս սիրով կըվազէիր տեսնալու, անանկ սիրով տես. վասն զի իրաւցընէ անանկ հազար քէսէ չնորհաց կըվատալվիս, որ չավըրվիր։ Աս քէսէները հիմա

չես վայելչէր, հապա մէկ մահկենի մէջ բալ-
լիքի տակ կըպահես, որ երբոր առենը գայ,
ան առենը բանաս վայելես ուզածիդ պէս,
անանկալ առնք պիտոր վայելես մեռնելու
առենըդ ան գիւի աշխարհքը, որ է հարըս-
տութեի մը անանց յաւիտենական:

Ասոնք մտածելէն ետև՝ գիտաւորութեի
(նիէթ) գիր տեսնելու առջևի պատարագը
՝ի փառս ամենաբը երրորդութե, ՝ի պահիւ
ամենայն շրջ և հրեշտակաց, յօգուտ ամեն
քրիստոնէից, թէ անանց որ՝ քեզի բարեկամ
են, և քեզի աղօթք յանձնեցին, և թէ ա-
նանց որ՝ քեզի թշնամի են. որ եկեղեցիայ
խաղաղութեը և փառաւորութեը համար,
ննջեցելոց հոգիներուն հանգստութեը հա-
մար, մանաւանդ անյիշատակ ննջեցելոց:
Բայց ամենէն աւելի քու անձիդ օգտին
համար, խնդրե լսվ շնորհք որ՝ առջի մեղքե-
րուդ թողութե առնես, վարքդ շտկես, ժա-
մանակ ունենաս ճշմարտապէս ապաշխարե-
լու. և հոգւոյն շրջ վախճարուն ունենաս
քու ամենէն նեղութեանդ մէջ, մարմնաւոր
գործքերուդ համարալ յաջողութե ունե-
նաս, որնոր բարի կերևան ՝ի: Ասոնցմէ
զատ՝ ինչ ուրիշ գիտաւորութե (նիէթալ)
կուգես թէ հոգևոր և թէ մարմնաւոր ՝ի
փառս ՝ի՝ կրնաս դնել, վասն զի անհուն է
օգնութեւն և զբօսութեւն պատարագին:

Ի գալ Յհաննային առ Խոսքանն :

Տէր իմ յի՛, զթեզ կըտեսնամ աչքովս որ քահանայի կերպարանք մուած կեղտաս ձիւթեներաց լեռը, հոն կըհոգաս կըպատրաստես ուրուականաստարագ մատուցանելոյ հօրն երկնաւորի, չէ թէ մէկ ոչխար մը, մէկ աղջառ մը, մէկ խահակ մը, այլ զթեզ ինքդ կըպատրաստես սեղանին վրայ մորթըլելու իմ փրկութեա համար իբրև մէկ գառն մը անարատ : Ո՛վ անհուն գթութիւն, հերիք չէր անչափ ազգիքնէրդ, անչափ քաշածներդ, որ ինծի համար քաշելիր, այլ իմ վրայ այնչափ գութ ունեցար որ՝ ձեռք առիր քու կենդանի անհուն խնամուդ, և չեղած բանը ըրիր : Մէկ անգամ պատարագեցար արեամբ գողգոթա լեռը, հիմա նորէն անարիւն պատարագով կըպատարագվես, դուրսան կըլլես իմ առջեւս ինծի համար, բայց մի և նոյն պատարագդ ես, ինչ որ եղաւ գողգոթա լեռան վրայ :

Յառել Յհաննային . Եւ վասն որբուհւոյ աղջկանին :

Ո՛վ երբ կոյս ամուսնին, դուն որ գողգոթա լեռան վրայ եղած պատարագին առջեւն կեցար, և որդւոյդ հետ մէկ տեղ պա-

տարագրվեցար կենդանւոյն խորվերով սըրտիդ մէջը, որ ես խաղըսիմ ի բարկութենէ Հօրն երկնաւորի, մեղքերուս թողութիւն գտնամ: Տուր կաղաչեմ քու բարեխօսութիւդ՝ որ աս պատարագիս առջին եսալ ինչպէս պէտք է անանկ կենամ, սրտովս մտքովս աս պատարագը Հօրն երկնաւորի մատուցանեմ: Շատ աղաչանքներ ունիմ ընելու. քու կին բարեխօսութիդ գօրաւոր է այ առջին մայր ըլլ, բարեխօս եղիր ինծի մեղաւորիս համար, որ ձայնս լսէ, խընդրվածքս կատարվի:

Յաւելն, Խոսոովանիմ առաջի այ:

Ով ամենաթը երրորդութիւն, քահանայական խոստովանութեանը հետ իմ խոստովանութիւնսալ ընդունի ողորմի, վասն զի իմ մեղաւորիս մեղքերը քահանան իր վրան առած անանկ կըխոստովանի. մանաւանդ թէ նոյն ինքն յիսուս ինձ, ձըշմարիտ քահանայապետն, անմեղ գառն այ իր վրան առած իմ մեղքերս քահանայական կերպարանքով անանկ կըխոստովանի քու առջիդ ով հայր երկնաւոր, մեղայ կըսէ, թող կըսէ աս մեղաւորիս մեղքերը, ես անոր տեղը ահա կըպատարագվիմ զուբպան կըլլամ: Անանկինէ երբոր քահանայապետին յիսուս խոստովանութիւնս իմ դիացէս կըլսես ով ողոր-

մաւե՛ ձե՛, թողուլթի տա՛ւր իմ ամէնէն մա-
հացու և նեղելի մեղքերուս որ ինչվան
հիմա գործեցի. և յետին պատարագիվը
մոռնալիվը աս սեղանիս վրայ ընդունի՛,
այսօր ինծի հետ հաշտուէ՛, որպէս զի կա-
տարեալ հաշտուելով ձեռուդ հետ՝ տաս
ինծի ան ամէնէն հոգիդ ջնելը, ինչ որ պա-
տարագիս մէջը պիտոյ ուղեմ. լսէ՛, կա-
տարէ՛ ան խնդիրքներս, ինչ մոքով որ ա-
ռաջադրեցի աս ձէր պատարագը սեռնա-
լու:

Ա՛ջկ առաջի աե՛ղանոյ աս ա՛ձի, որ ուրիշ առանձ
վանիկ ունի:

Նախ մինամ աս սեղանս, որ յիս կը-
կանչէ, ես լեռնալս մեղքերով մինամ վայե-
լեմ աս սեղանի՛ս՝ որ յիս կրպատրաստե՛.
վասն զի ինքն յիս Տարկինը ըրաւ, հրաւիրեց
իր սեղանը կաղէր, կոյրեր, խեղճեր, ան
մարդիկներըը՝ որ ոմանք լոյս հաւատոյ չու-
նէին, հոգւով կոյր էին, ոմանք կաղալով
կերթային, մէյմը այ ծառայելով՝ մէյմը
սատանայի, ոմանք մէյ մէկ դին ցաւ ու-
նէին, մէյ մէկ կիրք և մոլուխի. ասանկնե-
րուն հիմա կըսէ: Դուք մեղաւորք եկէք աս
գառս կերէք, որ ձեզի դէզ ըլլայ, ձեր
մեղքերուն թողուլի գանաք, Տէր այ հետ
հաշտուի գանաք: Աս սեղանս է որ ձեզ
հուբախացընէ. հոս ես կըխորհրդիմ ձեզի

Հաւանար, իմ ՝ի՛ր արիւնովս ձեր մեղքերը կըլուանամ, նորէն անմեղուե՛ն հնորհքով ուրախ կընեմ ձեզ, ինչ որ մանկութեան պղտիկութեան առենը ունէիր մկրտուե՛ն հնորհքովը։

Դուք արա՛ ինձ ՝ի՛ր, ես էրա՛ արա՛ ինձ ՝ի՛ պապաս պանէ խմամ։

Ո՛վ հայր երկնաւոր, հիմա իմ դատաստանս դու կտրէ՛, ան ազգէն՝ որ ոչ է ՝ի՛ր, որ է իմ մարմինս, ան մեղաւոր ու նենգաւոր մարդէն՝ որ է իմ կիրքս վրկէ՛ իս, սատանային որոգայթներէն խլըլա՛ իս աս ՝ի՛ր պատարագին վրայ նայելով։ Քու միածինդ է որ ինծի համար կազմէ՛, որ մեղքերուս թողութիւն գտնալու համար ինքիր զինքը կըպատարագէ աս ՝ի՛ր սեղանին վրայ։

Դուք ՝ի՛ր հլըծրիլ էմ եա, ընդէր մոռացար վէս, ընդէր արտամ գնամ եա ՝ի նեղիլ ըղնամադ խմոյ։

Տէր իմ յի՛ս, աս բարերարութիւնիդը դուն ես որ ըրեես ինծի, աս պատարագովը դուն ես որ կըպատարագվիս կրմորթի ըվիս, քու կինն արիւնդ կըթափես իմ սիրտոյս հաւատար. հիմա ինչու մոռցեես իս իմ մեղքերուս համար, իմ սիրտս քինէ պաղած ըլլալով չեմ կրնար պատարագը սի-

բով փափաքով տեսնալ ինչպէս որ պէտք է, Թիւնամին որ է սատանան, աշխարհ, և իմ կիրքերս կընեղէն իս փորձութիւնէրով, անկից եաալ տրամուէ մէջ կիյնամ։ Բայց դու ամենակարող ես, հոգւոյ իմ ես, զօրացո զիս ես, աս երբ պատարագին զօրութիւնը տես բնծի, որ անով փորձութիւնէրուն յաղթեմ, սիրտս միտքս բոլորովին քեզի ընծայեմ, ինչպէս որ դուն քեզ բոլորովին ինծի կուտաս, եաալ իս բոլորովին քեզ նուիրեմ, քէնով մխիթարվիմ։

Աստուածամօր եղէց հետ օրհնութիւն, աճ աճ իմ։

Աշխատութիւնիմ ես իմ, և կօրհնեմ քու կիրքին անչափ բարերարութիւդ, որ աս պատարագովը ինծի կըցըցընես. իմ մեղքերուս քաւութիւնը Համար յանձն առիր էիւ Թէ ոչխար մը կամ գառ մը մորթել տալ, Տապա դուն ինքդ մարդացեալ ես իմ յիւ, կուսածինն մարիամէդ իմ սիրոյս Համար խաչին վրայ բոլորովին խորվեցեր, Հօրն երկնաւորի պատարագ մատուցիր, կընթաստութիւնիմ ես իմ օրհնելով աս եւ բանաւորը որ ինծի ըրեր, կընթաստութիւնիմ կըղ ղամ նաև իմ ապերախտութիւնէրուս վրայ, որ մեղքերովս գործեցի. կը գաւիմ քանի անգամ որ քեզ վշտացուցի հինդ ղպայարանքներով, օխտը մահացու մեղքերով։ Ա՛ս սեզանոյն առջին ձգելով իմ

մեղքէրս, կըճնդրեմ ներուին, քու ըր արիւնովդ լուանաս, մեղքերուս չիշատա կը ջնջես արդեամբք և զօրութիւնք ըր պա տարագիս։

Աւրդ ընդէր արտօսր ես անկն իմ, համ ընդէր. Ե այլ։ Օրհնեացուք զհայր. Ե այլ։

Կըհարցընեմ ես իմ անձինս, ինչու՞ տրտում ես, ինչ է որ ոչ երբէք կըհանդչիս։ Ինծի ներսէն պատասխան կուտայ, չեմ հանդչիր՝ վասն զի ես կըփնտռեմ չեմ գտնար, արարածոց մէջ հանդստութիւն կուզեմ, չեմ գտնար հանդիստ, մեղք կըգործեմ որ կամքս կատարեմ, բայց անոր ալ ուզեմ խոտովութիւն ու թշուառութիւն մէջ կըյնամ՝ կուլամ կըպըտրտիմ, մէկ հանդիստ տըվող մը մէկ փրկիչ մը չեմ գտեր։ Մէյմըն մէկ ձայն մը կառնէ իմ հոգիս խորանէն, ինչու՞ տըրտում ես, ինչու՞ կըխռովիս, ահա փրկիչ մը կերևնայ, ահա ես կուգայ աս ըր խորանին վրայ. դուն ալ վրայ դիր յոյսդ, խոստովանեա, հաւատա, հաւատքովդ ու գործովդ պաշտէ անկեայ, ես քալ հիմա կուգայ, փրկիչ երեսայ քոց կըլլայ. ու բիշ տեղ մի փնտռեր ոչ ես և ոչ քու հանդստութիւդ, այլ միայն աս խորանիս վրայ փնտռէ, որ ամէնէն ցաւիդ մխիթարուի գտնաս։ Աս ձայնս կըլսեմ ըր

սեղանոյն վըայէն, յոյս կառնեմ, հոգիս կուրախանայ, կըփառաւորեմ ամենասէր երրորդութիւնը ըսելով. փառք հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն սըրբոյ, կօրհնեմ ամենակալ ըօղ ՚ածը՝ որ իս արժանի ըրաւ ասանկ մը տեղ կենալ, ուր որ իմ ՚ածս՝ իմ արարչիչս՝ մարմնացեալ խորհրդացեալ աս մը խորհուրդիս մէջ հիմա պիտոյ տեսնամ։

՚Ի յարկն որբոյնէ . . . խոնարհեալ երկիւղիւ երկիր պագանեմ ։

Երկրպագեմ տէր իմ յիս քու անչափ երկայնմտութեդ, երկրպագեմ քու անչափ խոնարհութեդ, երկրպագեմ քու անչափ մարդասիրութեդ՝ որ աս պատարագովը ցըցուցիր իմ վըայ ։ Առաջ խաչելեցար թաղվեցար ինծի համար, և յարեար վառօք, հիմայ նոյն խաչելուդ յիշատակը անարիւն պատարագով կը տեսնամ ինծ, ինծի կրնեկայացընես, անով աս տեղս կըլլայ հրեշտակաց բնակարան, ոբոնց հետ եսալ մէկ տեղ ձայնակից ըլլալ աիով դողով խոնարհեալ երկրպագութեի կուտամ, և փառաբանութիւն կերդեմ։

Օրհնեալ Աստուածածնէ հօր և որդւոյ։

Ո՛ Յօրիան ծանին յիշատակը որ ՚ի Ե՛ կեղեցին կընէ, եսալ բարեխօս միջնորդ բանելով ամ ամենայնէ երրորդութէն, խընդրեմ որ տաս ինձի ան շնորհքընէը՝ ինչ որ պէտք է ինձի։ Թէ որ երկնաւոր իշխանէրը իրենց ծանէրուն մեծ մեծ շնորհքընէր պարգևնէր կըբաժնեն, քանի՚ աւելի դու ՚ուր և Իշխան մեր ամենեցուն այսօրվան ծանին պատիւը մի պարապ հանէր, որչափ շատ է իմ մեղքերուս ծանրութիւն՝ մի յիշեր, այլ ՚ի պատիւ ծանին Թողութիւն տուր առաջ իմ մեղքերուս՝ որով կատարեալ հաշտութիւն ըլլայ. անկից ետքը տուր ինձի հաւատս, յոյս, սէր, և բարեգործութիւն. որ միացած կեանքս ապաշխարութէնէ և բարի գործքերով անցընելով, բարի պատրաստութէնէ հոգիս քեզ աւանդելով, երկինքը ծանել արժանի ըլլամ աս ծանս ամէնէն ՚ետոյ և հրեշտակաց հետ միկ տեղ։

Սէ աֆ, աբ և հոյօր, աբ և անմահ ողորմած Մեղ։

Հրեշտակային փառաբանութիւնը թերանս առնելով, քահանին մարդասիրութիւնով օրհնելով կադաչեմ տէր ամենակալ՝ ողորմիչ ինձի որ իս ստեղծեցիր, ողորմիչ ինձի իմ

ամէն հարկաւորութեանս առնէ, ողոր-
մի ինձի, Տէր, վրկէ իս ամէն պատիժ-
ներէն, որ արդար բարկութիդ ճակտէն
իմ մեղքերուս համար կը խրկէ վրաս:
Ամանաւորապէս աղաչեմ, ազատէ պա-
հէ իս մահտարաժամէ, կրակէ, դեռնա-
շարժէ, յանկարծակի մահուանէ, երևե-
լի և աներևոյթ փորձանքներէ, չար թըշ-
նամիներէ. նայելով ըր պատարագիս վը-
րայ որ ըր եկեղեցիս դիտաւորութիբ բո-
լորով սրտով քեզ կըմատուցանեմ, ընդ-
կալ ու ողորմի:

Հաւատամք ի միաձ:

Հաւատամ ըն ամէն խորհուրդներըը,
ինչ որ կըհաւատայ ըր եկեղեցին, իրեն
հետ միկ տեղ ըսըրցելով աս հանդանակը,
կըխնդրեմ Թողութի ձէ որ հաւատքիս
դէմ միկ խօսք մը միկ գործ մը ըրերեմ
ու չեմ ճանչնար, և կաղաչեմ որ աս ըր
պատարագիս արդեանցը համար տաս ին-
ծի շնորհք որ՝ ուղղափառ հաւատքս սըր-
տով՝ մտքով՝ խոստովանիմ, և հաւատ-
քիս կեօրծալ գործք ունենամ. ինչ որ ըր
աւետարանը կապսպրէ, գործքով կատա-
րեմ:

Խաչաղողութիւն Տէր։

Վ[illegible]ուկին խաղաղութիւդ որ աշխարհ բե-
բերիր մեր իմ յի՛ս, պարգեւէ ինծի՛ ու պատա-
րագիս արժանացը համար, խաղաղութիւն
իմ սրտիս ու մտքիս մէջը՝ խղճմտանքս մա-
քուր պահելով, ա՛յ հետ միշտ հաշտուած
մնալով։ Խաղաղութի՛ւն իմ տանս մէջ, հե-
ռացընելով ամէն խռովութիւնը որ տատա-
նան կրնայ բերել մեզմէ։ Խաղա-
ղութի՛ւն քաղքիս մէջը, փորձանքներէ՝ չար
պատահմունքներէ պահելով։ Եւ ան ամ-
մէն խաղաղութիւը կենցաղավարուես մէջ՝
որ հարկաւոր է քրիստոնէապէս քեզ ծա-
ռայելու. որպէս զի հոս քեզի ծառայելով,
երթը անդինայ գոնամ երկնայէն խաղա-
ղութիւը արքայութեդ մէջ։

Լուացեայ արիւնէ գէեռս իմ։

Լուա՛ տէր իմ յի՛ս իմ հոգիսալ ամմէն
աղտոտուե՛, որ մեղքերոմս աղտոտեցի,
մաքրէ՛, սրբէ՛ իս ինչ որ քեզի դէմ մեղք-
թոմս գործեցի գիտութի՛ւն և անգիտութի՛ւն,
կամայ և ակամայ. որպէս զի արժանի ըլ-
լամ ա՛ս անմահ պատարագը սրբութի՛ւ քե-
զի մատուցանել. և առնել ան ամմէն
շնորհքը՝ որ հարկաւոր են իմ հոգւոյս
փրկութիւնը համար։

Ողջոյն պատարագի:

Ա՛ս երկնային ձայնը լսելով խորանին վրայինն՝ ասկից եառը ողջոյն կուտանք. սէր կըցըցնենք միմեանց վրայ: Եւ ուր է որ չխոկայ իր ընկերը, չինարէ իր թշնամին, նէրուն տեսնելով որ՝ յիս քու լանջն ալ մեզի համար երբեմ իրեն թշնամի էինք, հիմա քու առաջ մեր վրայ այնչափ սէր ցըցուց որ՝ հիմա խորանին վրայ եկեր՝ յանձն առեր մեզի համար իր սուրբ արիւնը թափելու, որ մեզ երկնաւոր հօրը հետ հաշտեցընէ: Տա՛ր տէր իմ, որ եսայ քեզի հետևելով ան սէրը ունենամ այլ վրայ, ընկերներուս վրայ, թշնամիներուս վրայ. ամէնուն նայ եղբայրական սէրս ցըցընեմ արտովս և գործքովս՝ որ քէնէայ սէր գտնամ: Իս սիրով ընդունիս տէր իմ, այն սրտ ընկերութիւնս մէջ՝ որ սիրով զմայլեցայ արքայութիւնս մէջ, անճառելի տեսութիւնով և քաղցր ընկերութիւնս միմեանց՝ կուրախանան յաւիտեան:

Աղիս հայցուած. և այլն: Պատարագ ըստ նախկին անարատ գառն այլ:

Կըտեսնամ ահա քահանան խորանին վրայ եկած, յիս քու ձեռքովը կըպատարագէ, զուրպան պիտոր ընէ, կըլսեմ ձայնը որ կըսէ, աս է գառն երկնաւոր, որ մորթելի պի-

տար աս խորանիս վրայ . ինչ կուզես խըն-
դրէ, զուրցէ, հայրն երկնաւոր աս պա-
տարագիս սիրոյ չնդխանար, ուզածդ պի-
տար կատարէ : Եսայ աս ձայնս առնէ-
լով, սիրոս կըբացաղերի, կըխնդրեմ ա-
ռաջ իմ վրայ ողորմութիւն, որպէս զի ար-
դարութիւնը մէկ դի թողու, իմ վրայ դիտու-
թիւն ողորմի . երկրորդ կըխնդրեմ խաղա-
ղութի, մեղքերս թշնամի ըլլաւ իս ու հետ,
ան ինձմէն հեռացուց, խռովութիւն սատա-
նան բովս նստեցուց, հիմա պատարագիս
զօրութիւնը մեղքերուս թողութիւն տալով
խաղաղութիւն հաշտութիւն ըլլայ իմ մէջ և
ու մէջ . խաղաղութիւն ըլլայ իմ սրտիս և
խղճմտանքիս մէջ, իմ տանս մէջ, և ըն-
կերներուս մէջ . երրորդ կըխնդրեմ որ
աստնկ ըլլալով աս պատարագին ուժո-
վը օրհնէ իս հայրն երկնաւոր, օրհնէ իմ
ամէնն տունս, ամէնն գործքս մարմնաւոր
և հոգևոր, հեռացնէ մեղքերը, սատա-
նայի ուժը, և ամէնն թշնամեաց աստե-
ղութիւնը :

Շնորհէ, տէր, և ասիային արքեպիսկոպոսին եղիցի
ընդ իեզ ամենեսին :

Ես հա կըլսեմ խորանին ուրախութեձայն,
պատարագիս ուժովը կըսուսամ առնել շը-
նորհք հոգւոյն սըբ, որ ասկէց ետքը վեմա-
զանչեմ. աս խորանիս կառնեմ սէրն երկ-

նային, որով սիրտս միտքս երկրաւոր բա-
նէրէն կտրեմ. աս խորանէս կառնեմ
ածային արբարար զօրութիւնը, որով մեղ-
քերուս թողութիւն գտնամ, արբվիմ զօ-
րանամ աշխարհիս՝ մարմնոյս՝ սատանայի
դէմ, և ասկէց ետքը ըլլամ Հիմարիտ ա-
շակերտ քեզ:

Ի վեր ընծայեցուցէ պիտս հեր:

Խնդրեմ տէր իմ, աս պատարագիս զօ-
րութիւնը՝ որ հաւատքս պայծառացընես,
բաց աչք տեսնամ աս աշխարհիս ունայ-
նութիւնը և ոչնչութիւնը. սիրտս անոնցմէ կըտ-
րեմ հեռացընեմ, բոլորովին այ դարձը-
նեմ: Յոյսս զօրացընես բարեգործուն ը-
նել տալով, սէրս շաղես որ միայն ածային
երկնային բանէրուն սէր ձգեմ. այսօրուայ
մասնաւորապէս կաղաչեմ մեղքերու ա-
ռիթներէն պահես, որ առանց մեղայ անցը-
նեմ. սովորական մեղքերս ձգեմ, մանա-
ւանդ բարկութիւնը, հպարտութիւնը, և նա-
խանձը:

Ե՞ գոհացուցէ պիտս երբով արիւ:

Ինչպէս չկրնամ ասանկ բարերար
ընել, որ իմ սիրոյս համար ինքը պիտոր
մարթվիլ զոհուիլ ըլլալի, աս է ան ոչխարն
էր անարատ կախեալ խաչին ծառին վը-
րայ խաչհակայ տեղը. աս է անմեղ գառն

զաւակական խորովեցա՛լ աս ՝ի սեղանիս վը-
րայ, որուն արիւնը իմ վրայ քաւելով, խա-
ղաղեսի պիտոյ երկնաւոր Հօրը բարկու՛է ։
Անոր համար բոլոր սրտովս կըզոհանամ,
սրտանց ջնորհակալ կըլլամ ։

ՍԷ, ՍԷ, ՍԷ, Տ՛ը զօրութիւն ։

Տ՛էր զօրութեց Թագաւոր ամէն, դու ես
սրբութի՛ն ամէց, երկինք և երկիր լեցուն է
քու կին փառքովդ, ա՛լ ջիմիաց մեր քովը
խօսք քեզ փառաւորելու, այլ խօսքերնիս
հատնելով, հրեշտակներուն խօսքը մեր
բերանը կառնենք, քեզ կըզովենք ։ Օրհ-
նեա՛լ և փառաւորեա՛լ ըլլայ ա՛մէն զօրու-
թի՛ց քու անունդ Յի՛, որ աշխարհ եկար,
մարմնացար մեղի համար, ու նորէն ա՛մ-
ուոր դաս. մինչև աերոքինէներուն քերո-
բէնէներուն հետ զքեզ կօրհնենք, զքեզ դո-
վենք, և զքեզ կըփառաւորենք, զի դու
միայն ես արժանի ամենայն պատուոյ
ընդ Հօր և ՝ի Հոգւոյն ։

Ա՛ԷՄ, ՀԷՐԷՄ ։

Ո՛վ Հայր ամենակա՛լ, մեծ են իմ մեղ-
քերուս ծանրութիւնը, մեկը քիչնաթ քաւել.
Հիմա քու սիրելի որդիդ միաժին ես խորա-
նին վրայ եկեր կատաչէ ։ Ահա՛ ես, ահա՛ ես
ես մեղաւորին տեղը կըմտրթըմիմ, չորս

դիացէս արիւնս կըթափեմ. միայն թէ ասա մեզաւորիս մեղքերը սրբէ. ասոր հետ հաշտուիմ. իր տեղը ես կըպատժըվիմ, հաչէն վրայ գամվելով կըպատարագվիմ: Ո՛վ հայր դթածութեց, երբոր աս քոյ միածնիդ ձայնը կըլսես, ասանկ խոնարհութիւնը կըտեսնաս ինչպէս սիրտդ պիտոր դիմանայ: Եսալ այնոր ձայնին հետ մէկ տեղ ուրիշ բան չեմ կրնար համարձակիլ ըսելու, բայց եթէ մեղայ ար իմ մեղայ: Քոյ միածնիդ ձայնն է, քոյ միածնիդ մարմինն և արիւնն է, որ ինձի համար կըպատարագվի կըթափի. իմ վրայ կօծվի, իմ արեանս հետ կըխառնըվի, նայէ ողորմէ, արդարութիւնդ մոռացիր, դթածութիւնդ յիշէ, մեղքերս քաւէ:

Աբէլ՝ է ամանէ.

Վայէ ահ արդարութի ձայնին, Ձե միածինն է՝ որ քեզի զոհ, ողջակէզ զուրպան կըլլայ իմ տեղս, ան յե է՝ որուն հայրն ածերկինքէն վկայեց, թէ դա է որդի իմ սիրելի ընդ որ հաճեցայ: Ահա ան սիրելի որդին անմեղ գառն անարատն է, որ իր ձե արիւնը կըթափի հիմա ինձի համար, կըխորվի, հաչէն վրայ բոլորովին կըպատարագվի, որ ես փրկըվիմ, որ իմ մեղքերուս ներես, ինձի հետ հաշտըվիս:

Եւ ըստ այսոյ ի հոյոց : Յաղենայնէ օրհնեալ էս :

Քրկիւն անհուն բարերարութիւդ՝ որ ցըցուցեր մեր վրայ տէր իմ, կրկայիր որ մեծ մեծ բանէր զոհ պատարագ մատուցանէինք, զուբայն ընէինք, ընտիր պարգևներ քեզի ընծայէինք, բայց բան մը չընէինք, վասն զի ամէն բանը քուկինդ է, դուն ես ստեղծեր, մեզալ դուն ես ըրեր աշխէ : Ա՛ս խօրանիս վրայ ահա ունինք մէկ հատիկ քու սիրելի որդիդ, անիկայ քեզի կըպատարագենք անարիւն պատարագ, անիկայ քեզի կընծայենք : Բայց կըտեսնանք որ անալ քուկինդ է, անալ գոն ես ալ անբաւ ւոծուն, անհուն մարդասիրութիւն : Ինչ կրնանք ըսել առ հրաշալի գործքերուդ վրայ, բայց եթէ տէր քուկինդ քեզի կըմատուցանենք, անոր հետ մէկ տեղ մեր միտքերալ սիրտերալ որ դուն ստեղծեր ես, քեզի կրնուիրենք. ա՛ռ ընդունէ՛ս որ ուզես անանկ ըրէ՛. ինչ խաչ, ինչ նեղութիւն ուզես խրկէ՛ սիրով կը քաշենք : Միայն նայելով առ յիմն պատարագին վրայ, յիշելով իրեն քաշած չարչարանքները, խաչելութիւը, մեզի հետ հաշտըվիս, մեզ սիրես, մեր մեղքերը քաւեցուր հայրաբար մեզ նախախնամես, որ մենք ալ քեզ օրհնենք, գովինք, գոհանանք, հոս և անդինալ յաւիտեան :

Որպէս պէ եղիցի սա մեզ մերձեցելոցս չանպատա-
պարտութիւն, ի չաւտութիւն, և ի խորհուրդ մեղաց։

Ո՞հա կելլամ դողդոջիա լեռը, աչքիս առջին կըտեսնամ ծուռն իմ խաչին վրայ կախված, ձեռվընէրը՝ ոտվընէրը՝ գամված, իր ծը արիւնը մէկ անհաւն աղբերէ մը կըվազէ իմ մեղաւորիս վրայ. ծը ածածինը մէկ դին կեցած, իր միածին որդւոյն հետ սրտին մէջը խորվելով լալով կըբարեխօսէ ինծի համար, մէկալ դին մայրիամ մադդաղենացին ղղջում ընելով, յիշին ծը արեամբը լըվացվելով, Թողուի կըդառնէ իր մեղքերուն, օրինակ տալով իս կըսորդորէ. ինքն յիւ հալած մաշված իրենն նեղուչը մոռցած, քահանային հետ մէկ տեղ ինծի համար կաղաչէ։ Այդը երկնաւոր. Թողուվի տուր ծա մեղաւորիս մեղքերուն։ Հոգիդ ծը, Թուղ մի յիշեր ծա մեղաւորիս ըրած հպարտութե, բարկութե, և ծօթը մահացու մեղքերուն ծանրութիւը. քաւէ ծա մեղաւորիս բերնով, ձեռքով, աչքով, ականճով, մտքով ըրած մեղքերը կըսէ. ես ահա անոր համար կըքաշեմ. ես սիրելի էակիցդ անոր համար ամէնն զդայարանքներս գամերեմ խաչին վրայ, որ ծա մեղաւորիս Թողուվի տաս։

Ա՛խ, եսալ հիմա ծա ձայնս խորանին վրայէն լսելով, ծա ահաւոր աղետալի տե-

սիրքս տեսնալով, կըվառեմ հաւատքով՝ որ
խաչին տակը, ամէնէրուդ կըպլլըվիմ մա-
րիամ մադդաղենացիին պէս, կաղաղա-
կեմ, իմ վըայ թափէ աս՝ որ արիւնդ
տէր իմ յն. իմ չարաչար մահացու մեղ-
քերս լուա քու՝ որ արիւնովդ: Ես պըտի-
կուցմէ բորոտներեմ զարշելի մեղքերով,
աս՝ որ պատարագիդ արիւնովը որ կըթա-
փես ինծի համար, իս սրբէ, լուա, մաքրէ,
վասն զի կըխոստովանիմ կըհաւատամ
որ՝ դուն ես պատարագ քաւութեան և
թողութե՛ որ կըմարթըվիս՝ որ սեղանին վը-
բայ, և կըլլաս ողջակէզ հաշտութեան
հօր ա՛յ:

Ո՛վ հայր երկնաւոր, թէ որ իմ ձայնիս
չես լսեր բարկանալուդ համար, տես քու
սիրելի որդիդ է՝ որ ինծի համար կըբաշխէ,
հետապ քահանայիւն հետ կաղօթէ, կըբա-
խեսէ. ասոր ձայնին լսէ, ասոր արիւնին
վըայ նայէ, որ՝ որ պատարագովս՝ քահա-
նայիւն ձեռքովը բռնած քեզի կըսըցնեմ:
Երկինք, որ հրեշտակներդ, դուքալ տեսէք
աս նոր տեսիլքս, ըսըցուցէք երկնաւոր հօ-
րը: Ո՛վ աղբիւր ողորմութե. նայելով աս
պատարագիս վըայ, ողորմի սրբէ իմ աղ-
տոտութիւնս, տուր ինծի պատարագիս անհուն
արդեանցը համար մէկ զօրաւոր ընորհք մը
յարատեւութե՛, որ ասկից ետքը բնաւ չի-
մեղանչեմ, միշտ ընորհաց մէջ ըլլամ, քեզ
ծառայեմ, քեզ սիրեմ և փառաբանեմ հոս՝

և ՚ի հանդերձեալն յաւիտեանս: Ամէն:

Յիշեա տէր, և ողորմեա:

Պաղտոմիա լեռը կեցած, սրտովս մըտքովս խաչին վրայ եղած, քեզ յիշի թագաւորիդ խաչակից ըլլալով, բարի աւազակին հետ մէկ տեղ կաղաղակեմ: Յիշեա պիտ ըլլ, յորժամ գայցես արքայութեանդ քովը: Դուն ալ ու՞ր իմ յիշ, միջնորդ ըլլ և մարդկան, յիշէ քու խոստումնդ որ անոր ըրիր. ինծի ալ այսօր քու քաղցր ձայնդ լսել տուր ըսելով: Այսօր ընդ ես եսցես ՚ի դրախտին: Ինչ մեծ մեղքէր որ ըրիր Թողութի՛ւն կուտամ այսօր, դրախտն շնորհաց կըմտցընեմ, մեռնելուդ առեննալ դրախտն երկնայինն կըմտցընեմ:

Կաղաչեմալ որ՝ յիշես, ողորմիս աս որ պատարագուս անոնց ամէնուն, որոնց համար կըտեսնամ աս պատարագս, և որոնց որ պարտըկան եմ աղօթելու, իմ ծնօղքս, ազգականներս, բարեկամներս. և անոնք որ՝ ինծի մէկ բարերարութի՛ւն մը ըրեր են, յիշելով աս որ պատարագիս մէջ բարիք հատուցանես, ողորմութի՛ւն պարգևես: Նաև անոնց որ՝ ինծի թշնամութի՛ւն ըրեր են, կաղաչեմ ներես, ողորմիս, շնորհք պարգևես:

Յիշէ տէր իմ, նաև ննջեցեալ հոգիքնէրը իմ առջիններուս, ծնօղքներուս, բարե-

կամնէրուս, և ան հոգինէրը՝ որոնց համար պարտական եմ աղօթելու, աս անմահ պատարագիս արդեամբքը քաւէ այսօր իրենց մեղաց պատիժը. տուր մխիթարութիւն. ազատէ և ցրցուր քուկինն անճառելի տեսիլքդ, որ քեզ փառաւորուն յաւիտեան։

Ե՞ ԵՂԵՑՒ ՈՂՈՐՄԱԻՆԴ ՀԱՅԻՆ ՈՅ։

Ո՛վ տէր զօրութեց, ած ամենակարող, որ զարմանալի հրաշագործութիւք երկնքէն վար ինջած աս տէր պատարագիս մէջ խորանին վրայ նստերես մարմնով դ, որ իմ աղաչանքնէրուս մտիկ դնես, իմ մեղքերուս քաւութիւն պարգևես, թէպէտ հացին ներքևն ես, բայց իմ աչքս հաւատով դիտէ, կըխոստովանի, կըհաւատայ որ դուն ես հացին ներքև նստած, անանկ ինչպէս թագաւոր մը կընստի փէրտէին տակն. աչքս փէրտէն կըտեսնայ, բայց դիտնալով որ հոն է թագաւորը, ղինքը տեսածի պէս կըլլայ։ Հիմաալ աս խորանիս վրայ դու ամենակարող տէրդ ես՝ թագաւոր թագաւորաց ած որ նստերես, խակ հացը փէրտէ մընէ աչքիս առջևն քաշած. դու ճշմարիտ քահանայապետ ես՝ որ մարթելիվոյդ երկնաւոր հայրը կըհաշտեցընես ինծի հետ. ինչ հրաշք, ինչ գթութիւն և սէր է արարիչ և փրկիչ իմ։

Հիմա ասչափ սէր, ասչափ աշխատանք

ցըցընելէն եաև իմ վրայ, միթէ կըկորսնացընես իս տէր իմ, միթէ կըմերժես իմ աղաչանքս, այլ քաւիչ, բարերար, մարդասէր, նայէ քու պատարագելուդ վրայ, ողորմի լինձի քահանայիին աղօթքումը, զարձ տուր լինձի, որ քու արիւնդ պարապ չերթայ: Ինչպէս որ մէկ դառնալով նայելով պետրոս առաքեալին վրայ, իրեն հոգին մեղքէն խաղըցուցիր, մուրին փոխանութիւնը շինութիւնը փարատեցիր, սրտին ղղջում ու դարձ տըվիր, որ միշտ կուլար, հիմա լինձիալ դիմած աչքովդ նայելով՝ ողորմութիւդ անպակաս ըրէ, մեղքի փոխանութենէ ազատէ, սրտիս ղղջում տուր, որ պետրոս առաքեալին պէս միշտ լամ, մեղքերուս թողութիւն դանամ:

Ե. պատ. Ոչ համարձակութեան քարեաւոտ: Հայր Ոչ:

Հայր երկնաւոր, բոլոր սրբ եկեղեցիդ հետ եսալ կաղաչեմ, ինչ որ պէտք է հոգւոյս և մարմնոյս լինձի շնորհես. քու կինն սիրելիդ միածինն յս որ խորանին վրայ է, լինձի տալ վեցուց աստանկ համարձակութիւն քեզի հայր ըսել աղաչել. ինքնալ լինձի համար մէկ տեղ կաղաչէ, անոր բարեխօսութիւնը համար տուր ան ամէնն մարմնաւոր բարիքը՝ որ լինձի հարկաւոր կըճանչնաս. տուր լինձի ան ամէնն շնորհքը որ պէտք է հոգւոյս փրկութիւնը դանալու, որով աս աշխարհիս մէջ

վրկըվելով ամէն փորձութիէ, արքայութիե երկնից արժանի ըլլամ։

Ի ԱՐՔՈՒԻՆ ՁԷՑ։

Իմ աչքս քեզի կընայի ով Տէրուի, ով մարմին և արիւն յիսի, դուռնալ ամենաբ երրորդութիե առջին խօսէ միջնորդէ ինձի համար։ Թէ որ արիւնն աբելի կըխօսէ, քանի աւելի պիտոր խօսի բարեխօսէ աս անդին արիւնը։ Թէ որ մէկ մեղաւոր մարմին մը իր արիւնը թափէ՝ ձայնը լսելի կըլլայ, հապա որչափ աւելի լսելի պիտոր ըլլայ հօրն երկնաւորի՝ աս Տէր աբեան զօրութիը, որ է արիւն զաւակն երկնաւորի, և արիւն որդւոյն Սայ, որուն հայրն երկնաւոր վկայութի տըվավ։ Ահա աս Տէր մարմին և արիւնն որ կըբարձրըցընէ քահանան՝ է դին խոյ վրկութե, որ տեսնաս երկնքէն հայր երկնաւոր, և դադրեցընես ինձմէն քուկին բարկութիդ։ Իրաւի ծանր են, մեծ են իմ մեղքերս, բայց աւելի մեծ և անհուն են արդիւնք արեանն Յիսի, որ իմ վրայ թափելով կըխնդրէ քաւութի և թողութի մեղաց, ասոր վրայ նայելով հաշտըվէ, իմ մեղքերուս թողութի պարգևէ։

Օրհնութիւն և փառք հօր, և որդւոյ և հոգւոյն սբոյ։

Ինչ շնորհակալութիւն, ինչ դոհութիւն կրնամ տալ այսչափ անհուն բարերարութեան մը, եթէ ոչ միայն օրհնելով կաղաղակեմ։ Օրհնեալ ըլլայ հայրն երկնաւոր, որ իր միածին որդին իմ սիրոյս համար ետ։ Օրհնեալ ըլլայ որդին ամէն, որ իր արիւնը թափելով ինքիր զինքը պատարագ մատոյց։ Օրհնեալ ըլլայ հոգին սբ, որ աս սբ մարմինը և արիւնը երկնային մանանայի պէս հրաշագործեցուցիչ ընծի անմահական կերակուր կըպատրաստէ։ Ա՛ս օրհնէնքը արժանի ըրէ ամէնսքն երրորդութեի, երկնային երուսաղէմի մէջ երջ հետ մէկ տեղ երգելու յաւիտեան ալէլուիա ըսելով։ Ամէն։

Ի սբ, ի սբ։

Ահա արքայութիւնը աչքովս կըտեսնամ. յիւ դառն այ որդին միածին ընդմիշտ հօրն այ նստած կերևնայ ինծի, հրեշտակներ չորս դին բոլորված, սերովբէք քերովբէք փառաբանութիւն դոյված. ձայն կելլայ քաւուե և թողութիւն մեղաց. Լծողութիւն եղավ կըսէ քու մեղքերուդ. աս սբ պատարագովը քաւվեցաւ քուկին մեղքերդ, ընդմիշտ քուկին անօրէնութիւդ։ Եսաւ աս աւետեաց ձայնը

առնելով խորանին վրայէն՝ սակէց եռքը յոյսս կըտիրէ, հաստատ գիտնալով որ արքայութիւնը իմն է, մեռնելուս ատենը չեմ ճնար անանկ, այլ քեն նման յարութի կառնեմ, կեանք յաւիտենական կըգտնամ, կեանք յաւիտենական փառաց. վասն զի խորանին վրայէն հրեշտակները կըքարոզեն որ ինքն քո ինձի համար արդիւնաւորեցաւ վաստկեցաւ աս շնորհքները: Անանկէնէ եսալ սաղմոս ըսեմ օրհնելով զքո, որ իս ասանկ խալացուց յաւիտենական մահուանէն. սաղմոս ըսեմ օրհնելով զհայրն ած, որ ասանկ իմ հոգւոյս վերը կուԹիը հոգաց, սաղմոս ըսեմ օրհնելով զհոգին սբ ած, որ աս շնորհքներս՝ աս հրաշքներս՝ ինձի պէս մեղաւորիս վայելեաւ:

Ե՞ աբ արիան ѫո՝ է ѫաւուԹէ և՝ ՌողուԹիան մէլաց:

Ո՛վ ճշմարիտ քահանայապետ Յե Քն, ով միջնորդ այ և մարդկան, որ սբ արիւնդ Թաւիելով, զքեզ պատարագեցիր սբ սեղանիս վրայ, իս երկնաւոր հօրդ հետ հաշտեցընելու համար ինքիր զինքդ զոհմատուցիր. ես պիտոր քաշէի, դու իմ տեղս քաշեցիր: Կաղաչեմ քահանային հետ, աս անդին արեանդ համար ըլլայ որ իմ վրկուԹես պէնն է, մի Թողուր իս սակէց եռքը իմ մեղ-

քէրուս մէջը մնալ. այլ ինչպէս կը հաւաստամ որ անձամբ ելի սիրոյդ համար ասպատարագովս քաւութիւն թողութեան տալիր ինծի, հիմա նոյն պատարագին զօրութիւնը տաս ինծի հոգւոյն մեռեալ հոգիդ յարատեւ ըլլալ ի բարին, որ երբ արիւնդ իմ վրայ կաթեցընելով ինծ սրբեցիր։

Գոհանալ ջէնն ՓԸ։

Գոհութիւն և փառս մատուցանեմ տէր իմ, որ այսօր արժանի ըրիր աս եր պատարագս տեսնելու, պատարագին անհուն դանձը և հոգիդը առնելու. հիմա աս պատարագիս հետնալ զիս պատարագ մատուցանեմ տէր իմ, բոլորովին զիս քու կամացդ յանձնելով։ Առաջ կըղջամ կը ցաւիմ բոլոր սրտովս իմ անձնասիրութիւն ու կամապաշտութիւն մեղքերս վըրայ, որ ինչպէս հիմա իմ կամքս պաշտեցի. քեզ բոլորովին թողացերեմ, ինչ խաչ որ ինծի տալիրես, ինչ պըտիկ վիշտ, պըտիկ հիւանդութիւն, ձախորդութիւն խըրթ կերես, սիրով չեմ քաշած, մանաւանդ թէ ճշդահաւատ քու կամքիդ դէմ. չեմ յիշած քու պատարագիդ, որ անով ամէն օր իմ աչքիս առջեւն կը ցըցընես և կսիթ չեցընես քու անտանելի չարչարանքներդ. մոռցերեմ ամենևին քու եր արիւնիդ թափիլը՝ որ անարիւն պատարագելդ իմ

աչքիս առջևին կերևեցաւ. թէև մեղք մը ըրած չըլլայի, մինակ աս պատարագվելուդ տեսնալով, կամակար սրտով պէտք էր որ խաչ քաշել վնտռտէի: Հիմա աս քու ըբ պատարագդ իմ սիրտս բոլորովին փոխեց, քու մեռնիլդ աս անմահ պատարագիդ մէջ ինձի համար՝ իմ սիրտս կակղցուց. եաւ ասկէց ետքը չեմ ուզեր հանգստութիւն, հեշտութիւն, զբօսանք, հապա մինակ խաչվիլ կուզեմ, չարչարանք քաշել կըբաղձամ իմ մեղքերուս համար, ինչպէս որ դու տէր իմ ինձի համար քաշեցիր, քու սիրոյդ սէր հատուցանել կըվտիտայիմ, որ քեզի նման խաչակից ըլլալով, անդինալ քու փառացդ մասնակից ըլլամ, բայց երեսով զքեզ տեսնալով, անանկով յաւիտեան զքեզ սիրելու և գոհանալու արժանի ըլլամ: Ամէն:

Եղիցի անուն քո օրհնեալ: Օրհնեալ եղերցի
ի ընդհատ աբ հուտոյն:

Օրհնութիւնը հօր և որդւոյ և հոգւոյն սըբ
աս պատարագիս զօրութիւնը ըլլայ իմ վրայ,
օրհնըվին իմ տունս տեղս: Ածայինն օրհնէնքը ըլլայ իմ առաւտուրիս վաստկիսիմքը՝
որ այսօր կերթամ ընելու. բարի յաջողութիւն պարգևէ օրչափ որ պէտք է իմ ապրուստիս համար: Ընդհատ հոգւոյն սըբ հետս ըլլայ, պահէ իս ան մեղքերէն՝ որ այսօրվան

իմ գործքերուս մէջը կրնան հանդիպիլ. պահէ իս բարկուէ, դէշ խօսքերէ, անիրաւուէ, զրկողութէ, չեմ զանչեմ ոչ այ դէմ, և ոչ եղբօրս դէմ. այլ մանաւանդ՝ ի վառս այ ընեմ իմ ամէն գործքս և աշխատանքս՝ որ մարմնոյս շահը վնաս չհասցայ հոգւոյս շահուն: Արդարութէ վասը տրկիմ, և ան վաստրկածիս վրայ ձգայինն առաստութէով և օրհնութէով ըլլայ որ՝ ան քիչովը առանց մեղայ իմ տունս տեղս կարենամ պահել. իմ ամէն գործքովս ինչվան մեռնելուս օրը ջնծ վառաւորող ըլլամ, որ եռքնալ արքայութեանդ ժառանդ ըլլամ: Ամէն:

ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆ

Ի ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

Պատարագը՝ քահանային ընծայարերութիւնը կը ներկայացնէ. անոր համար քրիստոնէին ան է աղէկը որ՝ ամէն պատարագ տեսնալունատենը քահանային ընծայարերութիւնը մտածելով տեսնայ:

Սաղմոսով պատարագ սկսելու ատենը մտածէ քահանային պարտէզին մէջ մտնալը, աղօթելը, ու արիւն քրտնելը:

Սկիհը բանալու ու բաժակը դնելու ատենը՝ մտածէ յուդայինն համբուրելով մատնելը դէպ. յանին բռնուիլը, կապուիլը, ու քահանայապետին առջին տանիլը:

Գիրք ու աւետարան կարդալու ատենը մտածէ, երբոր երդվընցընելով կուզէին որ քու ըսէ, հասկըցընէ Իրեն համար ինչ է, ինչ է:

Հաւատամքին ատենը մտածէ քահանային ներկիւղ յայտնի դաւանիլը իր ծածուկը, և Իրեն գալուստը:

Սկիհ բանալու և լուացուելու ատենը մտածէ քահանային իր լաթերը հանելը, կարմիր քղամիդ հանգնիլը, վիշով պսակուիլը, ծեծուիլը, ու պիղատոսին լուացուիլը քահանային պարտաւորութիւնն ազատելու համար:

Սէ, Սէ, ըսելու առենը՝ մտածէ քեզի նախատական խօսքեր լսելը, ծաղր ըլլալը, այն որ հրեշտակներուն երդերով միշտ ես, ես, կըլսէր, կըսիտաւաբանվէր:

Առէք, կերէք, ըսելու առենը մտածէ քեզի խաչին վրայ դամվիլը, արիւնը վաղցընելը:

Ի սրբութէն ես ըսելու առենը մտածէ քու խաչին վրայ դամված վեր վերցվիլը, դեռնին վրայ տնկըվիլը ամէնուն առջին, ու երկնաւոր հօրը առջին, որ մեր մեղքերուն քաւութէն ու թողութէն գոնայ:

Նշխարքը բեկանելու՝ և մէկ մասը բաժակին մէջ ձգելու առենը մտածէ քեզի հոգին ասանդելը, և լիմպոսը ինկնալը, նախահարց հոգիքը ազատելու համար:

Ճաշակելու առենը մտածէ քու խաչէն վար ինկեցընելը, ու իրեն թաղումը:

Եսքի աւետարանին առենը մտածէ քեզի նորէն կեանք առնելը վաւաւոր յարութէն:

ՅՈՒՑԱԿ ԱՂՕԹԱԴՐՈՑՍ

Բան առ վերջանողս . 3
Հարիւրորդութիւն աղօթիդ . 5
Աղօթք ի յաւուրն յանկողնոյ . 9
Աղօթք առաւօտեան . 10
Երեկոյեան աղօթք . 15
Աղօթք վասն խրատական ընթերցուածոյն ըստ պատշաճի վերոյգրեալ արարչագործութեանն այլ . 21
Պարտաւորութիւն խոստովանութեան . 47
Աղօթք ընդման ի առաջադրութիւն . 52
Պարտաւորի առ աւր խորհուրդ հաղորդութեան, և ընդհանրական . 62
Աղօթք վինի հաղորդութիւն . 70
Աղօթք վինի հաղորդութիւն առ աւր իւրում . 75
Երկեան խոստովանութիւն փոխ ընդ հոգեւոյ վինի հաղորդութիւն . 78
Աղօթք վերջանական փոխիդ . Նման ջերմի պահոց :
Ի փոխին ծնունդեանն փոխ . 109
Ի փոխ անուանադրութիւն Յն . 112
Ի փոխ յայտնութիւն . 113
Ի փոխ ջրկութիւն . 115
Ի փոխ պետրոս ընդ առաջինն . 118
Կրկնութիւն աղօթիդ ի ջեր պահոց : 121
Աղօթք վասն առաջին շաբաթու ջեր պահոց . 123
Աղօթք վասն երկրորդ շաբաթու ջեր պահոց . 130
Աղօթք վասն երրորդ շաբաթու ջեր պահոց . 137
Աղօթք վասն չորրորդ շաբաթու ջեր պահոց . 146
Աղօթք վասն հինգերորդ շաբաթու ջեր պահոց . 163
Աղօթք վասն վեցերորդ շաբաթու ջեր պահոց . 174
Աղօթք վասն Ա՛ծոց շաբաթուան . 187

Ի գծի Հաւքին . 206
Յերէկուրդ աւուր . 209
Յերրորդ աւուր . 210
Ի գծի աւելման . 213
Ի գծի համբաւման . 217
Ի գծի հոգեվալպեան . 220
Յերէկուրդ աւուր . 221
Յերրորդ աւուր . 223
Ի գծի վարդավառին . 224
Յերէկուրդ աւուր . 225
Ի գծի վերափոխման . 227
Յերէկուրդ աւուր . 229
Ի գնդ ծննդեան եւ աճման . 231
Ի գծի խաչին . 234
Յերէկուրդ աւուր . 235
Ի գծի ընծայման . 237
Ի գծի անուրաց Յղութեանն . 239
Աղօթք առ Սուրբն . 241
Ի գծի ծննդեան Յովհաննու Կարապետի . 242
Յայլ գծի նորին Յովհաննու Կարապետի . 244
Ի գծի աբեղն Յովնէթայ ածմահօր . 246
Ի գծի աբեղն Գրիգորի լուսաւորչի . 148
Աղօթք յայլսմ գծի նորին աբեղ . 250
Ի գծի աբեղն Յակոբայ Մծբնայ հայրապետի . 251
Ի գծի աբեղն Ներսէսի անապատականի . 253
Ի գծի աբեղ հռիփսիմեանց եւ գայիանեանց . 255
Աղօթք առ պաղպատն աբ սմանէվափրճ . 256
Աղօթք առ պահապան հրեշտակ . 260
Աղօթք պարարտութեան Տահուան . 263
Աղօթք Յոբ ի վերջին կացին խրատ ի ժամ Տահուան վասն ամենայն գրխապծնէից . 277
Աղօթք առ աբ Աճածնին . 281
Աղօթք վասն նվնջնօնէից . 284
Աղօթք առ Երկին խնդրուխնաւ աբ Աճածնին . 289

ሚዲያ ኢትዮጵያ

Р. Ц.
№ 8455